

Посібник INSPIRE

Дії для впровадження семи стратегій задля
припинення насильства стосовно дітей

ОДЕСЬКИЙ БЛАГОДІЙНИЙ ФОНД

ШЛЯХ ДО ДОМУ

Посібник INSPIRE

Дії для впровадження семи стратегій задля припинення
наси́льства стосовно дітей

ОДЕСЬКИЙ БЛАГОДІЙНИЙ ФОНД
ШЛЯХ ДО ДОМУ

Посібник INSPIRE: дії для впровадження семи стратегій задля припинення насильства стосовно дітей

© Всесвітня організація охорони здоров'я, 2018 р.
© Одеський Благодійний Фонд «Шлях до дому», 2019 р.

Цей переклад не був підготовлений Всесвітньою Організацією Охорони Здоров'я. ВООЗ не несе відповідальності за зміст та точність даного перекладу.

Оригінальна версія англійською мовою **"INSPIRE Handbook: action for implementing the seven strategies for ending violence against children"**. Женева: Всесвітня Організація Охорони Здоров'я, 2018 рік. Ліцензія: CC BY-NC-SA 3.0 IGO є єдиною справжньою та автентичною версією.

Одеський Благодійний Фонд «Шлях до дому» несе виключну відповідальність за якість та вірність даного перекладу українською мовою. Ця перекладена робота доступна за ліцензією CC BY-NC-SA 4.0.

Переклад здійснено в рамках проекту "Вдосконалення системи протидії насильству над дітьми в Україні на основі стратегій INSPIRE" за підтримки INSPIRE Fund у 2019 році.

У разі будь-якого використання цієї роботи не повинно трактуватись, що ВООЗ схвалює будь-яку організацію, товар або послугу.

Якщо ви хочете використовувати матеріали, що містяться в даній роботі, правовласником яких є третя особа, вам слід самостійно з'ясувати, чи потрібний для цього дозвіл правовласника, і, за необхідністю, отримати у нього такий дозвіл. Ризики виникнення претензій внаслідок порушення авторських прав третіх осіб, матеріали яких містяться в цій роботі, несе виключно користувач.

Зміст

Передмова	iv
Вираз подяки	vi
Абревіатури	viii
Вступ	1
Виконання INSPIRE як комплексу заходів	11
Прийняття та забезпечення виконання законів	29
Норми та цінності	61
Безпечні середовища	95
Підтримка батьків та вихователів	121
Підвищення доходів та покращення економічного становища	159
Заходи реагування та надання підтримки	187
Навчання та формування життєвих навичок	235
Додаток А. Перелік ключових показників та категорій INSPIRE	272
Додаток В. Ілюструючи пункти опитувальників	283

Передмова

За оцінками, в усьому світі до 1 мільярда дітей наражаються на насильство кожного року. Насильство стосовно дітей має сильний, довготривалий вплив на функцію мозку, психічне здоров'я, на ризиковану для здоров'я поведінку, призводить до неінфекційних захворювань, інфекційних захворювань, таких як ВІЛ та захворювання, що передаються статевим шляхом, та має ефект на соціальне функціонування. Прямі та непрямі економічні збитки від такого впливу значні, та насильство стосовно дітей підриває потенціал як дітей, так і суспільства в цілому.

У 2016 році, 10 глобальних установ співпрацювали між собою для розробки *INSPIRE: Сім стратегій задля припинення насильства стосовно дітей*, першого всесвітнього технічного комплексу заходів для запобігання та реагування на насильство стосовно дітей. Комплекс заходів *INSPIRE* базується на визнаному в Конвенції про права дітей прававсіх дітей бути вільними від усіх форм насильства, та надає докази, які ясно вказують, що запобігання насильству стосовно дітей є виключно важливим для гарантування здорового неврологічного розвитку, покращення раннього розвитку дітей, переривання замкненого циклу насильства, що передається з покоління в покоління, зменшення рівня злочинності та закладання фундаменту для здоров'я впродовж життя, благополуччя та продуктивності.

Технічний комплекс INSPIRE зміцнює заходи захисту, що гарантуються КПД, які зобов'язують країн учасниць вживати всіх доцільних законодавчих, адміністративних, соціальних та освітніх заходів для запобігання насильству стосовно дітей та для захисту їх від насильства поки вони під наглядом батьків, законних опікунів або інших осіб, що здійснюють нагляд. Крім того, Програма сталого розвитку до 2030 року включає Завдання 16.2 — припинити всі форми насильства стосовно дітей. Керівники та спеціалісти в галузях соціальних послуг, охорони здоров'я, правосуддя та освіти активізували зусилля для інтенсифікації стратегій запобігання та реагування, уряди та організації громадянського суспільства збільшують зусилля для того, щоб разом виконати завдання, а також росте суспільний консенсус щодо того, що насильство стосовно дітей більше не буде толеруватись.

Як згадано у передмові до *технічного комплексу INSPIRE*, насильства щодо дітей можна запобігти, якщо світове співтовариство почне діяти зараз, діяти мудро та разом. В передмові також згадується, що технічний комплекс *INSPIRE* був сфокусований на тому, що країни можуть зробити, та пообіцяв ресурси на підтримку, які включають інформацію про те, як впровадити вміст комплексу.

Ці ресурси на підтримку — *посібник INSPIRE: дії для впровадження семи стратегій задля припинення насильства стосовно дітей* (надалі, посібник *INSPIRE*) – тепер у Ваших руках, і він надає детальні пояснення щодо того, як вибирати та впроваджувати інтервенції, які підійдуть до Ваших потреб та контексту. Після загального огляду, сім глав розповідають про кожну з стратегій: *Прийняття та забезпечення виконання законів; Норми та цінності; Безпечні середовища; Підтримка батьків та вихователів; Підвищення доходів та покращення економічного становища; Заходи реагування та надання підтримки; та Навчання та формування життєвих навичок*. Посібник завершується підсумком щодо показників впровадження та впливу *INSPIRE*, взятих з супутньої книги *INSPIRE Посібник з показників та матриці результатів*.

Даний посібник надає всім, хто намагається припинити насильство стосовно дітей, найкращу можливу інформацію про те, як впровадити *INSPIRE*. Чим більше ми працюємо разом над впровадженням інтервенцій, описаних тут та над вимірюванням ефективності нових інтервенцій, тим більша кількість дітей зможе насолоджуватись життям вільним від насильства. Ми наполегливо закликаємо всіх вас до впровадження якомога більше інтервенцій, наскільки вам дозволяють ресурси, і робити це не відкладаючи. Давайте діяти зараз, діяти мудро та разом.

¹ Див. *INSPIRE: Сім стратегій задля припинення насильства стосовно дітей*. Женева: Всесвітня Організація Охорони Здоров'я; 2016 р, ст.15.

Етьєн Круг (Etienne Krug), Директор, Департамент з питань лікування неінфекційних захворювань: Профілактика інвалідності, насильства та травм, Всесвітня Організація Охорони Здоров'я

Джеймс Мерсі (James Mercy), Директор, Відділ Запобігання Насильству, Національний центр профілактики та контролю травм, Центри Сполучених Штатів Америки (США) з боротьби та профілактики захворювань

Ліндсі Старк (Lindsay Stark), Директор, Навчальна мережа по догляду та захисту дітей (CPC)

Ховард Тейлор (Howard Taylor), Директор, Глобальне партнерство задля припинення насильства стосовно дітей

Анселм Хенніс (Anselm Hennis), Директор, Департамент з питань лікування неінфекційних захворювань та психічного здоров'я, Панамериканська Організація з Охорони Здоров'я

Даніела Лігієро (Daniela Ligiero), Виконавчий директор та генеральний директор, Together for Girls

Тед Чайбан (Ted Chaiban), Директор Програм, Дитячий Фонд Об'єднаних Націй (ЮНІСЕФ)

Роберто Арбітріо (Roberto Arbitrio), Директор, Відділ операцій (проміжний), Управління Об'єднаних Націй з наркотиків та злочинності (ЮНОДЦ)

Еде Джордж Іяжж-Васкес (Ede Jorge Ijjasz-Vasquez), Старший Директор, Соціальна, міська, сільська та життєстійка глобальна практика, Всесвітній Банк

Вираз подяки

Ключові установи INSPIRE та робочі групи з впровадження хотіли би виразити вдячність наступним учасникам та рецензентам, які надали інформаційне наповнення та експертні відгуки, необхідні для розробки даного посібника.

Меган Готтемольер (Megan Gottemoeller) та її команда Salter Mitchell Marketing for Change координували написання даного посібника, пошук інформації від розробників та візуальний дизайн. Загальний нагляд здійснював Александр Бутчарт (Alexander Butchart) (BOO3), Марк Канавера (Mark Canavera) (CPC), Сьюзан Хіллс (Susan Hillis) (ЦБПЗ, US CDC), Сабін Ракотомалала (Sabine Rakotomalala) (End Violence) та Бет Рубенштайн (Beth Rubenstein) (CPC) разом з Беверлі Ніберг (Beverly Nyberg), незалежним консультантом. Ангела Бьортон (Angela Burton) редагувала цей посібник.

Підготовка показників впровадження та впливу INSPIRE проводилось під егідою ЮНІСЕФ, розроблених Сарою Ботт (Sarah Bott) (основний автор) та Кларою Соммарін (Clara Sommarin), під загальним керівництвом Терези Кілбейн (Theresa Kilbane) (ЮНІСЕФ), за підтримки Данієля Лігієро (Daniela Ligiero), Сьюзан Хіллс (Susan Hillis) та Александра Бутчарта (Alexander Butchart), а також внесок був зроблений всіма партнерами INSPIRE.

Рецензентами повного посібника були: Гретчен Бакман (Gretchen Bachman) (ЮСАІД), Александр Бутчарт (Alexander Butchart) (BOO3), Марк Канавера (Mark Canavera) (CPC), Хлоє Февре (Chloe Fevre) (Всесвітній Банк), Анна Джідучі (Anna Giudice) (ЮНОДЦ), Сабін Ракотомалала (Sabine Rakotomalala) (End Violence), Джанет Саол (Janet Saul) (PEPFAR).

Наповненню кожної глави стосовно певної стратегії сприяли наступні колеги-рецензенти:

Прийняття та забезпечення виконання законів: Джель Аурт (Joëlle Auer) (BOO3), Лінда Далберг (Linda Dahlberg) (ЦБПЗ), Анна Джідучі (Anna Giudice) та Дайан Фаріас Пікон (Dayan Farias Picon) (ЮНОДЦ), Катрін Леслі (Kathryn Leslie), Манус Де Барра (Manus De Barra) та Анн-Крістін Вєрвік (Ann-Kristin Vervik) (Канцелярія спеціального представника Генерального Секретаря ООН щодо насильства стосовно дітей), Річард Матцополус (Richard Matzopoulos) (Південноафриканська рада з медичних досліджень, SA MRC).

Норми та цінності: Бетзабе Бутрон (Betzabe Butron) (РАНО), Данієла Лігієрі (Daniela Ligiero) та Ребекка Гордон (РДД), Діпак Накер (Dipak Naker) (Raising Voices), Рафаель Обрегон (Rafael Obregon) (ЮНІСЕФ).

Безпечні середовища: Дженс Аертс (Jens Aerts) (ЮНІСЕФ), Майкл Крауз (Michael Krause) (Запобігання насильству через Модернізацію Міст, ЗНММ, PVUU), Джонатан Шеперд (Jonathan Shepherd) (Університет Кардіффу) Jonathan Shepherd (Cardiff University), Гепі Слуткін (Gary Slutkin) та Чарльз Ренсфорд (Charles Ransford) (Лікування Насильства — Cure Violence).

Підтримка батьків та вихователів: Жасмін Бірне (Jasmina Byrne) (ЮНІСЕФ), Ваді Маалуф (Wadih Maalouf) (ЮНОДЦ), Бернадетт Мадрид (Bernadette Madrid) (Філіппінський Університет), Кім Міллер (Kim Miller) (ЦБПЗ, US CDC), Catherine Ward (University of Cape Town, UCT).

Підвищення доходів та покращення економічного середовища: Джош Чєффін (Josh Chaffin) (Альянс Дитячий Фонд, CFA), Джєніфєр Хєглє (Jennifer Hegle) (ЦБПЗ, US CDC), Дєйвїд Стюарт (David Stewart) (ЮНІСЕФ).

Заходи реагування та надання підтримки: Авні Амін (Avni Amin) та Клаудіа Гарсія-Морєно (Claudia Garcia-Moreno) (BOO3), Гретчен Бакман (Gretchen Bachman) (ЮСАІД), Алєссандра Гуєдєс (Alessandra Guedes) (РАНО), Анна Джідучі (Anna Giudice) та Дайан Фаріас Пікон (Dayan Farias Picon) (ЮНОДЦ), Тереза Кілбєйн (Theresa Kilbane) та Рейчєл Харві (Rachel Harvey) (ЮНІСЕФ), та робоча група розробників Заходів реагування та надання підтримки INSPIRE.

Навчання та формування життєвих навичок: Анна Азар'єва Валєнтє (Anna Azaryeva Valente) (ЮНІСЕФ), Суятє Бордолой (Sujata Bordoloi) (Ініціатива ООН щодо освіти для дівчат, UN Girls' Education Initiative, UNGEI), Крістоф Корну (Christophe Cornu) (ЮНЕСКО), Беріт Кєсєльбах (Berit Kieselbach) (BOO3), Вадіх Маалуф (Wadih Maalouf) (ЮНОДЦ), Діпак Накер (Dipak Naker) (Raising Voices), Джулі Хєнсон Свонсон (Julie Hanson Swanson) (ЮСАІД).

Окрім названих вище, багато інших осіб зробили свій внесок у впровадження стратегії INSPIRE навколо земної кулі. Ми вдячні:

Керол Олред (Carol Allred), Катаріна Антон-Еркслебен (Katharina Anton-Erxleben), Клодін Білл (Claudine Bill), Одрі Боліє (Audrey Bollier), Сара Ботт (Sarah Bott), Дін Брукс (Dean Brookes), Анналіза Брустай (Annalisa Brusati), Холлі Буркхалтер (Holly Burkhalter), Дейл Бушер (Dale Buscher), Лора Чіода (Laura Chioda), Біллі Чондве (Billy Chondwe), Люсі Кдавер (Lucie Cluver), Шерон Кон-Ву (Sharon Cohn-Wu), Пітер Купер (Peter Cooper), Крістоф Корну (Christophe Cornu), Брент Декер (Brent Decker), Клер Фейнштейн (Clare Feinstein), Майкл Фергюсон (Michael Ferguson), Клоє Февре (Chloe Fevre), Шелбі Френч (Shelby French), Франсез Гарднер (Frances Gardner), С'ю Голдштайн (Sue Goldstein), Єсенія Горбеа (Yesenia Gorbea), Ребекка Гордон (Rebecca Gordon), Алессандра Гуедес (Alessandra Guedes), Джумана Хай-ахмад (Jumana Haj-Ahmad), Ліа Хегге (Lea Hegge), Лорі Хайсе (Lori Heise), Анна Генрі (Anna Henry), Джоанна Херат (Joanna Herat), Джуді Хатчингс (Judy Hutchings), Норіко Ізумі (Noriko Izumi), Діана Джімена Аранго (Diana Jimena Arango), Лінда Кал'є (Linda Kaljee), Райан Кейт (Ryan Keith), Бред Кернер (Brad Kerner), Майкл Крауз (Michael Krause), Ховард Кресс (Howard Kress), Джеймі МакЛарен Лакман (Jamie McLaren Lachman), Гілем Ландрі (Guillaume Landry), Шарлот Лапсанскі (Charlotte Lapsansky), Інгрід ле Руа (Ingrid le Roux), Майкл Лі (Michele Lee), Сена Лі (Sena Lee), Роні Ловіч (Ronnie Lovich), Муванго Луфунго (Muvhango Lufuno), Рейчел Макефські (Rachel Machefsky), Харрієт МакМіллан (Harriet MacMillan), Сандра Маїгнант (Sandra Maignant), Хані Мансуріан (Hani Mansourian), Флоренс Мартін (Florence Martin), Алесандра Матрінс (Alexandra Martins), Реймонд Мазо (Raymond Mazo), Мolarісі Мегале (Molarisi Mehale), Клер Міліган (Claire Milligan), Лінет Мадекане (Lynette Mudekanye), Номагугу Мукадах (Nomagugu Mukadah), Лора Мюррей (Laura Murray), Леон Мувоні (Leon Muwoni), Дейвід Міхре (David Myhre), Діпак Накер (Dipak Naker), Керрі Ніл (Kerry Neal), Джанелла Нельсон (Janella Nelson), Дайан Ньютон (Diane Newton), Лі Пайва (Lee Paiva), Роджер Пірсон (Roger Pearson), Аша Пембертон (Asha Pemberton), Мін'я Пеушел (Minja Peuschel), Робертас Повілайтіс (Robertas Povilaitis), Аівіта Путні (Aivita Putni), Крістіна Салміваллі (Christina Salmivalli), Ана Марія Санчес (Ana María Sánchez), Джанет Саул (Janet Saul), Дженіфер Скрафффорд (Jennifer Scrafford), Алесандра Шафрен (Alexandra Shaphren), Данієл Шек (Daniel Shek), Джонатан Шеперд (Jonathan Shepherd), Лоррейн Шерр (Lorraine Sherr), Сара Зіберт (Sara Siebert), Джуліа Сільва (Julia Silva), Клара Соммарін (Clara Sommarin), Люсі Штейнітц (Lucy Steinitz), Стівен Самнер (Steven Sumner), Патріція Тіббетс (Patricia Tibbetts), Джоан ван Нікірк (Joan van Niekirk), Раві Верма (Ravi Verma), Андреас Вілавечес (Andres Villaveces), Елізабет Вард (Elizabeth Ward), Еліс Вельборн (Alice Welbourn), Корнеліус Вільямс (Cornelius Williams), С'юзан Вішневські (Susan Wisniewski), ДіДі Йатс (DeeDee Yates).

Від імені ключових установ та груп впровадження INSPIRE, ВООЗ вдячна ЦБПЗ США (US CDC) за їх щедрі фінансову підтримку в розробці та публікації даного посібника.

Абревіатури

ЦБПЗ: Центри США з боротьби та профілактики захворювань (CDC: United States Centers for Disease Control and Prevention)

СЕГД: Сексуальна експлуатація та наруга над дітьми (CSEA: Child sexual exploitation and abuse)

КПТ: Когнітивно-поведінкова терапія (CBT: Cognitive behavioural therapy)

ДЗД: Навчальна мережа по догляду та захисту дітей (CPC: Care and Protection of Children Learning Network)

КПД: Конвенція по правах дітей (ООН) (CRC: (UN) Convention on the Rights of the Child)

ДДОЗ: Дослідження в галузі демографії та охороні здоров'я (DHS: Demographic and Health Survey)

РЖПІ: Рік життя з поправкою на інвалідність (DALY: Disability-adjusted life year)

ЛДМ: Лікування методами доказової медицини (EBT: Evidence-based treatment)

РРД: Ранній розвиток дитини (ECD: Early childhood development)

НГО: Насильство за гендерними ознаками (GBV: Gender-based violence)

ГОДО: Глобальне опитування дітей он-лайн (GKO: Global Kids Online)

ВІЛ: Вірус імунodefіциту людини (HIV: Human Immunodeficiency Virus)

ПДЕС: Покращення доходів та економічного становища (IES: Income and economic strengthening)

НІП: Насильство з боку інтимного партнера (IPV: Intimate partner violence)

ЛГБТО: Лесбійки, геї, бісексуали, трансгендери та інші (LGBTQ: Lesbian, gay, bisexual, transgender and questioning)

МіО: Моніторинг і Оцінка (M&E: Monitoring and evaluation)

ПАООЗ: Панамериканська Організація з Охорони Здоров'я (ПАНО: Pan American Health Organization)

ПЕПФАР: Президентська надзвичайна програма для боротьби зі СНІДом (PEPFAR: President's Emergency Plan for AIDS Relief)

ПТС: Посттравматичний синдром (PTSD: Post-traumatic stress disorder)

НГОШ: Насильство за гендерним ознаками в школі (SRGBV: School-related gender-based violence)

СРЗ: Сексуальне та репродуктивне здоров'я (SRH: Sexual and reproductive health)

ІСШ: Інфекції, що передаються статевим шляхом (STI: Sexually transmitted infection)

РдД: Разом для дівчат (TfG: Together for Girls)

ТОД: Травмо-орієнтований догляд (TIC: Trauma-informed care)

ЮНІСЕФ: Дитячий фонд Організації Об'єднаних Націй (UNICEF: United Nations Children's Fund)

ЮНОДЦ: Управління ООН з наркотиків та злочинності (UNODC: United Nations Office on Drugs and Crime)

ЮСАІД: Агентство США з міжнародного розвитку (USAID: United States Agency for International Development)

ДНСД: Дослідження щодо насильства стосовно дітей (VACS: Violence Against Children Survey)

НСЖ: Насильство стосовно жінок (VAW: Violence against women)

ВООЗ: Всесвітня Організація Охорони Здоров'я (WHO: World Health Organization)

Вступ

I
N
S
P
I
R
E

Вступ

У липні 2016 року 10 установ з довгою історією роботи в галузі запобігання та реагування на насильство започаткували INSPIRE: Сім стратегій задля припинення насильства стосовно дітей — технічний комплекс “обраних стратегій, що базуються на найкращому досвіді, який допоможе країнам та громадам сконцентруватись на запобіжних програмах та послугах з найвищим потенціалом для зменшення насильства стосовно дітей”¹.

Технічний комплекс *INSPIRE* складається з семи взаємодоповнюючих та взаємопідсилюючих стратегій та двох наскрізних активностей, які потрібні для зв'язку інтервенцій в різних галузях та для оцінювання прогресу.

Сім стратегій

Прийняття та дотримання нормативних актів

Норми та цінності

Створення безпечного середовища

Підтримка батьків та вихователів

Підвищення доходів та покращення економіки

Заходи реагування та надання підтримки

Навчання та формування життєвих навичок

Посібник INSPIRE спирається на технічний комплекс INSPIRE, щоб допомогти керівникам, планувальникам, практикам, донорам та захисникам забезпечити функціональність семи стратегій в їх країні або умовах.

Наскрізні активності

- Міжгалузеві дії та координація
- Моніторинг та оцінка

Посібник INSPIRE приведено у відповідність з технічним комплексом INSPIRE, а саме:

- створюється на основі соціально-екологічної моделі, підкреслюючи роль профілактики на рівні особистості, сім'ї, громади та суспільства;
- сприяє міжгалузевій співпраці;
- відображає найкращі існуючі факти ефективної, раціональної або перспективної практики, визнаючи, що хоча наші знання неповні, у нас є деякі факти щодо того, що працює, а що — ні, і, що ці практики ми можемо з обережністю застосовувати.

¹ INSPIRE: Сім стратегій задля припинення насильства стосовно дітей. Женева: Всесвітня Організація Охорони Здоров'я; 2016 р; 8.

Окрім того, *Посібник INSPIRE*:

- спирається на ресурси та знання, надані виконавцями (див. Вставку 1, де описано: що в даному посібнику мається на увазі під «наси́льством стосовно дітей»);
- описує більш детально підходи та програми, які включені до INSPIRE, які показали зменшення насильства стосовно дітей або факторів ризику такого насильства;
- надає користувачам посилання на додаткові джерела інформації та підтримки для впровадження.

Вставка 1

Як ми визначаємо “дітей”?

Партнери INSPIRE признають, що насильство в різних формах впливає на людей будь-якого віку впродовж всього життя. Технічний комплекс INSPIRE фокусується на дітях від народження до 18 років, це діапазон, що включає немовлят, дітей та підлітків.

Відповідно до Конвенції з Прав Дітей ООН (КПД), всі особи у віці до 18 років — «діти» з точки зору правового статусу. «Дитина» — означає будь-яка людина у віці до 18 років, в тому числі жертви, свідки насильства та особи, що вчиняють насильство. В той же час, багато втручань та програм, що направлені на боротьбу з насильством, відрізняються за цільовою групою — для маленьких дітей або для підлітків. Цей посібник відноситься до всіх осіб у віці до 18 років, як до дітей щодо їх правового статусу та розрізняє дітей та підлітків, коли це необхідно для зручності опису інтервенцій.

Що входить в технічний комплекс INSPIRE та посібник INSPIRE?

Цей посібник більш детально досліджує підходи та програми, що описані в *технічному комплексі INSPIRE*, всі з яких:

- відповідають критеріям ефективної, перспективної або розумної практики (більш детально на сторінках 22-23 *технічного комплексу INSPIRE*); та
- можуть потенційно бути доступними безоплатно або за невелику вартість.

Багато з того, що нам відомо, як таке, що добре працює для запобігання та реагування на насильство стосовно дітей, базується на досвіді з країн з високим рівнем доходу. Тим не менш, 75% інтервенцій, про які йдеться в *технічному комплексі INSPIRE*, було розроблено або впроваджено в країнах з середнім або низьким рівнем доходу.

Ні даний посібник, ні *технічний комплекс INSPIRE* не претендує на роль вичерпного аналізу всього досвіду в цій галузі. Посібник надає користувачам додаткову інформацію та розуміння для планування впровадження підходів та програм, про які йдеться в *технічному комплексі INSPIRE*, та не намагається повторити або поновити факти, що там описані.

Як розроблявся посібник?

Вміст *Посібника INSPIRE* використовує кілька джерел даних, в тому числі *технічний комплекс INSPIRE* та експертизу досвіду, що лежить в його основі, та консультативний процес, що включав більше ніж 100 експертів, які представляють широкий діапазон галузей. Серед них — керівники програм, профільні експерти, консультанти щодо запобігання насильству з організацій громадянського суспільства (ОГС) та урядові керівники.

Цей процес включав:

- понад 60 поглиблених співбесід з практиками в галузі запобігання та реагування на насильство та семи стратегій INSPIRE;
- понад 25 детальних опитувальників, заповнених розробниками та виконавцями програм, описаних в посібнику;
- дводенну консультацію з 30 експертами з галузей надання соціальних послуг, охорони здоров'я та системи правосуддя щодо реагування на насильство стосовно дітей, проведену ЮНІСЕФ;
- он-лайн опитування понад 50 потенційних користувачів та дослідницьке тестування структури та дизайну посібника з дев'ятьма представниками користувачів.

Вклад та досвід, яким діляться ці експерти та практики, наповнили кожен аспект *посібника INSPIRE*, а саме секції глав про стратегії «Чому», «Найкраще працює коли...» та «Примітки щодо впровадження» та описи підходів.

Для кого створено цій посібник?

Посібник INSPIRE - це ресурс для зацікавлених осіб, які працюють задля припинення насильства стосовно дітей. А саме, він був створений для:

- **політиків та законодавців**, для допомоги у побудові сприятливих умов та готовності, необхідних для охоплюючих, міжгалузевих дій;
- **планувальників та технічного персоналу** в межах міністерств, галузей послуг та громадянського суспільства, для розвитку національних планів дій з метою боротьби з насильством стосовно дітей;
- **практикам та виконавцям** стратегій, програм та послуг із запобігання та реагування на насильство, для застосування інструкцій, що базуються на досвіді, для ефективних дій та передових практик;
- **донорам** соціальних, економічних, гуманітарних ініціатив та ініціатив громадянського суспільства, для розробки портфоліо, які включають стратегії запобігання та реагування на насильство, які є взаємно підсилюючими, основаними на досвіді та економічно ефективними в довготривалій перспективі;
- **захисникам**, для створення підтримки для фінансованих, міждисциплінарних зобов'язань щодо захисту дітей.

Насильство стосовно дітей є серйозною проблемою, яка потребує негайних дій. Ми не знаємо абсолютно всього про те, що працює для запобігання та реагування. Однак, фокусуючись на політиках, програмах та практиках, що базуються на досвіді, можемо допомогти збалансувати потребу в дії з потребою у впровадженні розумних, економічно ефективних втручань.

Як користуватись посібником INSPIRE

Посібник *INSPIRE* складається з восьми глав, які розроблені, щоб допомогти вам обрати та інтегрувати стратегії, підходи та програми для боротьби з насильством стосовно дітей у ваших умовах.

Глава 1, **Впровадження технічного комплексу INSPIRE**, закладає фундамент для решти посібника. **Дуже важливо розглянути цю главу, тому що вона включає інформацію, яка застосовується для всіх семи стратегій, в тому числі наступні елементи:**

- Важливі концепції та рекомендації для розробки національних та місцевих (локальних) планів.
- Короткий опис міркувань з впровадження, які застосовуються до багатьох стратегій, таких як:
 - » адаптація програм до місцевих контекстів при збереженні ефективних ключових компонентів;
 - » фінансування та мобілізація ресурсів;
 - » розширення масштабів успішних ініціатив;
 - » участь дітей;
 - » оцінювання витрат.
- Дві наскрізні активності:
 - » міжгалузева співпраця;
 - » моніторинг та оцінка, в тому числі рекомендовані дії та показники.

Глави від 2 до 8 надають інструкції щодо впровадження кожної з семи стратегій INSPIRE. Ці глави розроблені для того, щоб допомогти вам зрозуміти стратегії, визначити підходи, що найкраще підійдуть до вашого контексту та цілей, та почати планувати впровадження.

В кожній главі про стратегії ви знайдете:	Використовуйте це для того, щоб:
Загальний огляд стратегії	Дізнатись, як стратегія працює на практиці
Посилання на інші стратегії	Побачити, як стратегія взаємодіє з іншими стратегіями та підходами INSPIRE
Розділи «Працює краще якщо...» та «Міркування щодо впровадження»	Отримати аналіз з фактів та досвіду впровадження стратегії
Розділ гуманітарних дій	Зрозуміти, як стратегія запроваджується або може бути запроваджена в надзвичайних, конфліктних та післякризових умовах
Вправа на фокусування	Зосередити своє планування на місцевому контексті та потребах
Підходи з першого погляду	Нашвидкуруч порівняти ключові елементи підходів в межах однієї стратегії
Сторінки підходу, підсумки програми та програмні довідки	Дізнатись, що потрібно для впровадження стратегії через підходи, що базуються на досвіді, та приклади програм
Робоча таблиця впровадження	Ідентифікувати ресурси та кроки для створення плану впровадження
Розділ джерел	Отримати посилання на інструменти та ресурси, що допоможуть вам спланувати та впровадити стратегію

Вам необов'язково читати кожну главу про кожну стратегію від початку до кінця. Розділ загального огляду містить корисну довідкову інформацію та аналіз і, можливо, ви захочете повернутись до них після перегляду сторінок підходу, підсумків програм та програмних довідок (див. Вставку 2 щодо деталей).

Вставка 2

Як користуватись сторінками підходу, підсумками програми та програмними довідками

За декількома виключеннями, *посібник INSPIRE* підтримує структуру та мову *технічного комплексу INSPIRE*. Кожна стратегія описує декілька підходів для запобігання та реагування на насильство стосовно дітей. Ці підходи ілюстровані доказовими, розумними або перспективними політиками, практиками або програмами. Все це підсумовується в кожній главі таблицею *першого погляду на підходи*.

В деяких главах, за таблицею одразу слідує **програмні підсумки** або **програмні довідки**, які надають більше деталей про та джерел для певних програм, що базуються на доказах, в межах підходу. Заголовок на початку цих розділів повідомляє вам стратегію та підхід, частиною яких вони є.

В інших главах, деякі підходи більш загальні, або мають менше прикладів програм для ілюстрації їх роботи. В таких випадках, **сторінки підходу** надають огляд, потенційні результати, інформацію про вартість та економічну ефективність та міркування щодо впровадження підходу в цілому, а не певних конкретних програм.

Робоча таблиця впровадження допоможе вам комбінувати інформацію в посібнику з інформацією з зовнішніх ресурсів та з тими знаннями, які у вас вже є про ваші умови, для того, щоб створити план впровадження стратегії або стратегій. Вам потрібно адаптувати робочу таблицю впровадження та процес для ваших потреб.

Яку інформацію можна знайти в посібнику?

Сім стратегій INSPIRE базуються на політиках, практиках та програмах, які вважаються ефективними, розумними або перспективними в боротьбі з насильством стосовно дітей. Посібник включає доступну інформацію про ці політики, практики та програми, щоб допомогти обрати та впровадити плани, таку як:

- Потенційні результати і первинні (з прямим впливом на насильство або на фактори ризику насильства), і вторинні (інші позитивні зміни в галузі охорони здоров'я та соціального забезпечення);
- Відповідні населення та умови;
- Теорія змін та ключові компоненти програми;
- Витрати та економічна ефективність, якщо доступно, або елементи, які потрібні для вирахування витрат;
- Потрібні ресурси, такі як людські ресурси, навчання, інфраструктура та системна підтримка;
- Де вже впроваджувався підхід або програма та які уроки було винесено щодо збільшення масштабів, якщо доступно;
- Які матеріали або підтримка для впровадження доступні та за яку вартість, якщо такі існують;
- Міркування щодо впровадження;
- Посилання на додаткову інформацію, ресурси та контакти.

Впровадження INSPIRE в умовах гуманітарної кризи

В посібнику ви знайдете особливі секції, які фокусуються на впровадженні кожної стратегії в умовах надзвичайної ситуації, конфлікту або виходу з кризи. Ресурси, специфічні для гуманітарних дій, знаходяться в *Гуманітарній* частині секції *Ресурси* в кінці кожної глави.

Як отримати максимум від даного посібника

Корисно розпочати з розуміння визначень насильства, факторів ризику та захисту від насильства, динаміки насильства стосовно дітей у ваших умовах та кілька рівнів, на яких запобігання насильству функціонує. Якщо ви працюєте в групі, впевніться, що всі члени групи розуміють ці визначення (*див. Впровадження технічного комплексу INSPIRE: Починаючи із загального розділу*).

Посібник є інтерактивним. Якщо ви користуєтесь друкованим варіантом, використовуйте залишене місце для своїх поміток. Якщо ви користуєтесь версією PDF на комп'ютері, користуйтеся активними посиланнями для руху крізь документ або для доступу до зовнішніх ресурсів.

Посібник INSPIRE посилається на багато інших ресурсів та інструментів, щоб допомогти вам спланувати процес. Деякі ресурси, які, можливо, вам захочеться використати як додаток до посібника включають:

- *Технічний комплекс INSPIRE*, який описує документоване аргументування та фактологічну базу для кожної з семи стратегій;
- *INSPIRE Посібник з показників та матриці результатів*², який складається з ключових показників та типових питань опитувальників для вимірювання впровадження та темпів охоплення семи стратегій, а також інструкції щодо моніторингу та оцінки;
- Дані опитувань, адміністративні дані або інші дослідження щодо насильства стосовно дітей в ваших умовах;
- Конкретні керівництва та ресурси щодо запобігання насильству та реагування на нього від міжнародних установ, на які є посилання в главах про стратегії;
- Інструменти для міжгалузевого планування та координації, такі як Інструмент «Дані для Дій» від Дослідження щодо насильства стосовно дітей (ДНСД) (*див. Вставку 3*).

Інструмент «Дані для дій» ДНСД

Інструмент «Дані для Дій» Дослідження щодо насильства стосовно дітей (ДНСД) допомагає урядам та іншим зацікавленим сторонам застосовувати дані ДНСД для визначення пріоритетів та розробки національних планів дій для запобігання та боротьби з насильством стосовно дітей. Хоча інструмент був розроблений для використання в національних практикумах «від даних до дій», дискусії та вправи можуть бути адаптовані до різних типів процесів планування з використанням найкращих доступних опитувань та/або адміністративних даних в країні, районі або місті.

Що не робить посібник INSPIRE

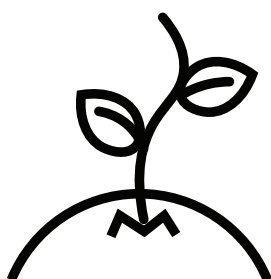
- **Повторює факти з *технічного комплексу INSPIRE*.** Фактологічна база для семи обраних стратегій та підходів і програм в їх межах описана в *технічному комплексі INSPIRE*.
- **Бореться з усіма існуючими формами насильства стосовно дітей.** Певні міркування щодо запобігання насильства над собою, колективного насильства такого як війна та тероризм, торгівля людьми та операції на жіночих статевих органах/обрізання не розглядаються в *технічному комплексі INSPIRE* або в даному посібнику. Однак, комплексні зусилля зі зменшення рівня насильства, захисту дітей, зміни норм та підтримки сім'ї можуть потенційно знизити ризик та вплив цих форм насильства.
- **Надає повну інструкцію щодо впровадження.** Розуміючи необхідність комплексного, загальносистемного підходу для запобігання та боротьби з насильством, посібник пропонує інформацію, щоб допомогти вам сфокусуватись на наборі доцільних інтервенцій для ваших умов. Анотований перелік ресурсів та посилань направляє вас до більш повної інформації для впровадження.
- **Включає всі інтервенції та інновації, підкріплені фактами, які зараз впроваджуються на світовому рівні.** Підходи та програми, що ґрунтуються на фактичних даних, адаптуються та впроваджуються в багатьох місцях на даний момент. *Посібник INSPIRE* не намагається описати їх усіх. Він фокусується на тих, що підтвердили досвідом свою ефективність під час написання *технічного комплексу INSPIRE*. Очікується, що *технічний комплекс INSPIRE* та *посібник INSPIRE* будуть поновлюватись регулярно для відображення фактів та досвіду.

Впровадження INSPIRE як комплексу

Дії для впровадження семи
стратегій задля припинення
насильства стосовно дітей

I
N
S
P
I
R
E

Про що йдеться в даному розділі

Початок зі спільної мови

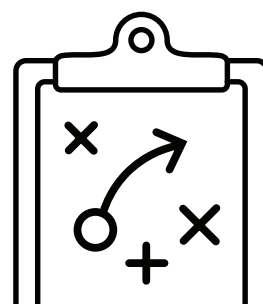
Визначення насильства
стосовно дітей

Соціально-екологічна модель

Зв'язки між НІП та насильством
стосовно дітей

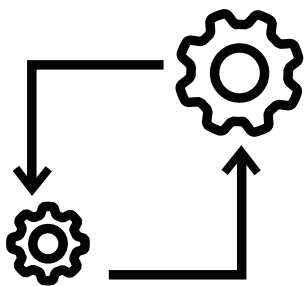
Зміцнення всієї системи

ст. 14

Використання INSPIRE для інформування про плани дій

ст. 16

Міркування щодо впровадження по всіх стратегіях

Збільшення масштабів

Адаптування програм,
що базуються
на фактичних даних

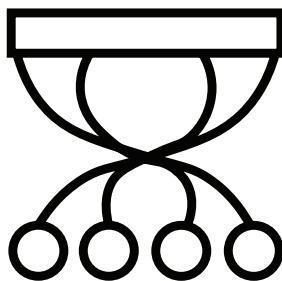
Участь дітей

Оцінювання витрат

Визначення джерел підтримки

Вплив та стійкість

СТ. 18

Наскрізнi активності

Міжгалузеве співробітництво

Моніторинг та оцінка
з використанням
показників INSPIRE

СТ. 21

Впровадження INSPIRE як комплексу

Сім стратегій INSPIRE для припинення насильства стосовно дітей не є новою, автономною ініціативою — багато країн та урядів вже використовують ці стратегії для боротьби з цілим спектром проблем. Навпаки, сім взаємопов'язаних та взаємопідсилюючих стратегій INSPIRE закликає допомогти оживити, сфокусувати та розширити існуючі зусилля для запобігання та боротьби з насильством стосовно дітей ⁽¹⁾. Спираючись на існуючі знання та досвід, INSPIRE надає рамки для **всеохоплюючого, підкріпленого фактами, міжгалузевого зобов'язання гарантувати дітям, що вони зможуть повністю реалізувати свій потенціал, будучи вільними від насильства**.

Разом ці стратегії можуть бути частиною комплексного, загальносистемного підходу до запобігання та боротьби з насильством стосовно дітей.

Початок зі спільної мови

Багато зацікавлених сторін, що беруть участь в впровадженні INSPIRE, є експертами щодо запобігання насильству; інші можуть мати менше досвіду або це питання може бути для них зовсім новим. Важливо мати єдине розуміння серйозності та далекосяжності наслідків насильства стосовно дітей, а також визначень та ідей, що використовуються в обговоренні насильства стосовно дітей в INSPIRE.

Визначення насильства стосовно дітей

Технічний комплекс INSPIRE та посібник INSPIRE посилаються на різні типи насильства стосовно дітей з народження до виповнення 18 років. Більшість видів насильства стосовно дітей включає як мінімум один з шести основних типів міжособистісного насильства, які мають тенденцію ставатись на різних етапах розвитку дитини.

Жорстоке поводження (в тому числі насильницькі методи покарання) включає фізичне, сексуальне та психологічне/емоційне насильство; нехтування немовлятами, дітьми та підлітками з боку батьків, осіб, що здійснюють догляд, або представників влади, частіше за все вдома, але іноді і в інших умовах, таких як школи або сиротинці.

Булінг (в тому числі, кібербулінг) — це небажана агресивна поведінка іншої дитини або групи дітей, які не є братами/сестрами або романтичними партнерами жертви. Він включає багаторазову фізичну, психологічну або соціальну шкоду та часто відбувається в школах або інших умовах, де збираються діти, а також он-лайн.

Молодіжне насильство концентрується серед тих, кому від 10 до 29 років, частіше за все відбувається в умовах спільноти між знайомими та незнайомими, включає фізичні напади з використанням зброї (такої як ножі або пістолети) або без використання зброї, та може включати групове насильство.

Насильство з боку інтимного партнера (або домашнє насильство, або насильство на побаченнях) включає насильство з боку інтимного партнера або колишнього партнера. Хоча чоловіки теж можуть бути жертвами, в більшості випадків насильство з боку інтимного партнера здійснюється стосовно жінок. Часто воно стається з дівчатами, які рано та/або примусово вступили в шлюб. Серед підлітків, які є в романтичних стосунках, але не одружені, це іноді називається «насильством на побаченнях».

Сексуальне насильство включає примусовий завершений статевий контакт або спробу такого статевого контакту; примусові дії сексуального характеру без контакту (такі як вуайєризм або сексуальна наруга); акти секс-торгівлі людьми стосовно когось, хто не може дати згоду або відмовитися, та он-лайн експлуатація.

Емоційне та психологічне насильство та спостереження насильства включає заборону дитині рухатись, приниження, насміхання, погрози та залякування, дискримінацію, осуд та інші форми нефізичного ворожого ставлення. Бути свідком насильства включає примушування дитини спостерігати за насильницькими діями або випадки, коли дитина стає випадковим свідком насильницьких дій між двома або більше іншими особами.

Будь-який з цих типів насильства може також бути направлений на дівчат та хлопців в зв'язку з їх сексуальною орієнтацією або гендерною ідентичністю.

¹ Насильство — це навмисне використання фізичної сили чи влади, або погроза використати таку стосовно себе, іншої особи, груп осіб або спільноти, яке призводить або може призвести до травми, смерті, психологічної травми, недорозвитку або депривації.

Соціально-екологічна модель

Ключова тема *технічного комплексу INSPIRE* та даного посібника - це важливість запобігання. В пріоритеті часто (і зрозуміло) є саме боротьба з прямими наслідками насильства. INSPIRE допомагає продемонструвати, як первинні зусилля для запобігання можуть стимулювати ліквідацію насильства, зменшити кількість злочинів та змінити обставини, які призводять до насильства.

Насильство — це комплексна проблема з багатьма причинами, яку не вирішити одним варіантом рішення. **Соціально-екологічна модель** допомагає показати, як соціальні, економічні та культурні фактори можуть або захистити дітей, або збільшити ризик насильства (див. малюнок 1). Ці фактори працюють на багатьох рівнях: індивідуальний, близькі відносини типу родини, в межах громад та установ або на рівні цілого суспільства. Їхній вплив не обмежений тільки насильством і має цілий спектр потенційно позитивних та негативних ефектів.

Стратегії INSPIRE взаємодіють та взаємодоповнюють одна одну, а інтервенції можуть слугувати більше ніж одній стратегії. Так само, ефективність інтервенцій в одній стратегії часто залежить від впровадження інших стратегій. Наприклад, багато підходів, що спираються на фактичні дані, які направлені на осіб або родини, впроваджуються та зміцнюються на рівні суспільства за допомогою законодавчих норм, політичних мандатів, структур та установ з адекватним штатом та ресурсами для їх впровадження.

З цієї причини важливо врахувати соціально-екологічні рамки та кілька рівнів, на яких функціонують інтервенції, коли впроваджується комплекс INSPIRE. *Посібник INSPIRE* регулярно посилається на фактори ризику та захисту від насильства. Для більш детальної інформації про цю важливу концепцію дивиться *технічний комплекс INSPIRE (1)*.

	СОЦІУМ	СПІЛЬНОТА	ВІДНОСИНИ	ІНДИВІДУМ
ФАКТОРИ РИЗИКУ	- Стрімкі соціальні зміни - Економічна нерівність - Гендерна нерівність - Політики, які збільшують нерівність - Бідність - Слабка мережа економічного захисту - Правові та культурні норми, що підтримують насильство - Недоцільний доступ до вогнепальної зброї - Вразливість в зв'язку з конфліктними/ пост-конфліктними умовами або природними катастрофами	- Концентрована бідність - Високий рівень злочинності - Висока житлова мобільність - Високий рівень безробіття - Місцева незаконна торгівля наркотиками - Слабкі інституційні політики - Неадекватні послуги для жертв насильства - Ситуативні фактори фізичного середовища	- Погані батьківські практики - Сімейні розбіжності - Насильницький конфлікт між батьками - Ранній та примусовий шлюб - Низький соціально-економічний статус домогосподарства - Друзі, які втягують в насильство	- Стать - Вік - Дохід - Освіта - Інвалідність - Жертва жорстокого поводження в дитинстві - Історія насильницької поведінки - Зловживання алкоголем/ речовинами - Психологічні/ особистісні розлади
ЗАХИСНІ ФАКТОРИ	- Формально визнані права дитини та гендерні права - Впроваджені правові механізми для запобігання та боротьби з насильством - Норми пропагують гендерну рівність та дотримання прав жінок та дітей - Політики для боротьби з вразливістю та дискримінацією	- Публічний осуд насильства - Моделювання норм та поведінки, які пропагують гендерну рівність та права жінок та дітей - Рекреаційні та розвиваючі програми, доступні для дітей та молоді - Безпечні середовища - Позитивні стосунки між членами громади	- Економічна стабільність - Рівень освіченості батьків - Віддалена підтримка родини - Навички батьків та можливість долати складності - Хороші відносини з однолітками - Гендерна рівність в домогосподарстві	- Позитивна самооцінка та самоефективність - Соціальні навички

Джерело: Адаптовано з (2, 3)

Зв'язки між насильством з боку інтимного партнера та насильством стосовно дітей

Все більше фактів свідчать про те, що існують взаємозв'язки між насильством з боку інтимного партнера (НІП) та насильством стосовно дітей. Такі типи насильства мають однакові фактори ризику, такі як сімейний стрес, пов'язаний з бідністю або безробіттям, високим рівнем насильства в спільноті, соціальною ізоляцією, психічним здоров'ям та зловживанням психоактивними речовинами (4). Вони мають схожі негативні медичні та психологічні наслідки для жертв. І одні, і другі знаходяться під впливом соціальних та гендерних норм, які виправдовують насильство та насильницькі форми покарання дітей та зміцнюють гендерну нерівність (5).

НІП та насильство стосовно дітей часто повторно відбувається в сім'ях та подібна поведінка може передаватися з покоління в покоління. Якщо дитина є свідком НІП або є жертвою жорстокого поводження, це збільшує ризик, що ця особа в майбутньому може скоїти злочин або стати жертвою насильства. Визнання цих взаємозв'язків дає можливість реагувати на ці проблеми разом для більш ефективних та дієвих інтервенцій (6). Деякі програми, які борються з НІП, присутні в INSPIRE, такі як SASA!, Soul City, IMAGE та Stepping Stones. Деякі програми для підтримки батьків та вихователів також працюють для покращення батьківського спілкування та відносин. Встановлення випадків НІП та пропонування ресурсів та перенаправлень в межах медичної допомоги можуть бути частиною зусиль підтримки та реагування.

Зміцнення всієї системи

Зміцнення всієї системи враховує ефективне функціонування усіх компонентів у відповідних урядових та неурядових галузях та на всіх рівнях системи задля запобігання та реагування на насильство стосовно дітей. Зміцнення всієї системи та структури разом з міжгалузевим співробітництвом майже завжди більш ефективне ніж вузькі зміни політики, короточасні проекти або вертикальне програмування. Інтервенції, які розробляються повністю за межами системи або в галузевій ізоляції, можуть мати складності із збільшенням масштабів та сталим розвитком та мати обмежене охоплення (7, 8). Даний посібник сприяє впровадженню стратегій, підходів та програм INSPIRE в межах комплексної міжгалузевої системи для запобігання та реагування на насильство стосовно дітей. Зміцнення всієї системи може стимулює ефективне впровадження стратегій INSPIRE.

Використання INSPIRE для інформування про плани дій

Зростаюча кількість країн розробляють національний план дій (див. Вставку 4) для збільшення масштабів комплексного, міжгалузевого реагування на насильство стосовно дітей. Деякі плани є специфічними для конкретного аспекту насильства над дітьми; інші пов'язані з більш широкими зусиллями, такими як гендерне насильство або дитяча вразливість або досягненнями прогресу в напрямку Цілей Сталого Розвитку (ЦСР). Процес збирає разом зацікавлені сторони, в тому числі уряд, громадянське суспільство та міжнародних партнерів, для створення розрахованих по вартості та обмежених в часі планів дій з чітким розмежуванням відповідальності за впровадження. В багатьох країнах, процес планування пересувається на рівень районів або місцевий рівень, з керуванням та координацією з боку національних планів та виконуючих органів.

Характеристики національних планів дій

Національні плани дій для запобігання та реагування на насильство стосовно дітей можуть бути більш ефективними, якщо вони:

Орієнтовані на дані

Дослідження та аналізи допомагають стратегіям сфокусуватись на масштабі, типах та специфіці контексту насильства. Дані можуть поступати з національних опитувань, адміністративних баз даних або досліджень якісних показників.

Негайні та надихаючі

Балансування «легких перемог» та дій, які мають короточасні результати, з потребою в довгострокових незмінних зобов'язаннях. Великі шанси виникають при послідовних кроках. Спілкуйтесь про ранні успіхи для побудови підтримки довготривалих бачень.

Економічно ефективні

Економічно ефективні необов'язково означає дешеві. Це означає, що інвестиції запобігають більшим витратам в довготривалій перспективі. Стратегії INSPIRE працюють в інтересах дітей та сімей за межами запобігання насильству. Декілька підходів або програм можуть бути інтегровані в існуючі ініціативи, створюючи більший вплив за невеликі додаткові витрати. Робота з донорами, з різними галузями та з громадами і ОГС (організації громадянського суспільства) для того, щоб знайти та використати такі можливості.

Базується на сильних сторонах

Шукайте можливості в існуючому. Які системи мають охоплення та потенціал здійснювати програми та послуги? Які позитивні норми можуть бути підсилені? Які захисні механізми вже існують в громадах, які можна посилити? Як запобігання насильству та боротьба з ним можуть бути доданими до великих програмних або фінансових джерел?

Синергічність

Стратегії INSPIRE взаємодіють та взаємодоповнюють одна одну. Деякі підходи з готовністю підтримують один одного, такі як програми «Навчання та формування життєвих навичок», що пропагують норми гендерної рівності або зусилля, які борються з НІП та насильством стосовно дітей.

Керовані фактологічною базою та роблять внесок до неї

Факти мають обґрунтовувати дії, але існують значні прогалини в наших знаннях щодо того, що насправді спрацює, чому та як перенести факти на практику. Для області запобігання насильству важливо балансувати факти та інновації. В розробці планів впровадження зобов'язуйтеся не тільки спиратися на доступні дані, але і на актуальні колективні знання експертів та практиків. Включайте плани в документи, оцінюйте, звітуйте та діліться своїми зусиллями, впливом та отриманими уроками, та беріть участь в колективних всесвітніх зусиллях, щоб зрозуміти та зупинити насильство стосовно дітей.

Робочі таблиці впровадження та розділ Джерела в кінці кожної глави про стратегії можуть допомогти зацікавленим особам розробити практичні плани для впровадження стратегій INSPIRE.

Міркування щодо реалізації стратегій

INSPIRE включає широкий спектр підходів та програм, але тільки деякі з них надають важливі міркування щодо впровадження.

Збільшення масштабів успішних програм

Важливим завданням для розробки програм на основі фактичних даних є збільшення масштабів. Контекст, в якому успішні програми генерують докази ефективності, такі як пілотні або пробні, можуть відрізнятися від умов «реального світу».

Передова практика збільшення масштабів програм, що базуються на фактичних даних, включає наступні активності (9, 10).

- Розробка стратегії для масштабування на ранніх етапах розробки та впровадження програми (див. Вставку 5 для розгляду механізмів для збільшення масштабів).
- Підтримка точності ключовим принципом, в тому числі теорії змін, що лежить в основі інтервенції.
- Оцінювання потенціалу систем та організацій для впровадження, виділення необхідного часу та ресурсів для зміцнення.
- Залучення розробників програм у стратегії для адаптації та збільшення масштабів.
- Розробка механізмів для моніторингу точності програмі та впровадження повноцінного розширення масштабів та готовність до корегування підходу.

Де це прийнятно, цей посібник включає міркування та досвід збільшення масштабів підходів та програм, ВООЗ та Expand Net також розробили корисні інструменти для планування (див. розділ Джерела для детальної інформації).

Адаптування програм, що базуються на фактичних даних: балансування точності та контексту

Точність означає, що програма впроваджується з усіма характеристиками та компонентами, які зроблять її в першу чергу успішною. Зазвичай це включає теорію або модель змін впроваджуваної програми, ключовий контент програми, використані методи навчання та форму впровадження програми.

Тим часом, для того, щоб охопити більше людей, програми, що базуються на досвіді, зазвичай потрібно адаптувати до нових умов, обставин та учасників. Адаптування програм потрібне для того, щоб зробити їх більш культурно актуальними та доцільними — це також основа успіху програми. Ті, хто впроваджують, мають знайти правильний баланс між відданістю оригінальним програмам, що базуються на фактичних даних, та адаптацією до нових обставин.

Нижче надані загальні рекомендації:

- Почати із загального розуміння фактологічної бази для оригінальної програми та формулюючого дослідження, місцевого розуміння про громаду та населення, до яких потрібно її адаптувати.
- Розуміння та слідування логічній моделі або теорії змін, на яких базується програма.
- Запит оригінальних матеріалів та інструкцій від розробників програми та використання інструментів

Вставка 5

Механізми для збільшення масштабів

Збільшення масштабів включає збільшення охоплення людей, міцності та сталості втручання та може бути описане наступними способами (11).

Горизонтально: розширення географічного діапазону та кількості людей, охоплених втручанням.

Це може включати дублювання програми в схожих умовах або контексті.

Вертикально: інтеграція втручання в політики або системи.

Функціонально або диверсифікація: додавання компонентів до існуючих пакетів або розширення сфери дії організації або системи.

Спонтанно: пасивне розповсюдження інновації або ідей.

точності, розроблених спеціально для програми, де це прийнятно.

- Сфери, які в загальному можуть бути адаптовані, включають:
 - » використання актуального для місцевості словникового запасу, термінології та аналогій;
 - » адаптування шляху передачі інформації, для відображення грамотності учасників та доступу до технологій;
 - » адаптація малюнків та графіків для місцевих людей, місць або звичаїв.
- «Важливі компоненти» мають бути збережені або адаптовані з обережним врахуванням контексту. Важливі компоненти можуть включати:
 - » специфічний контент або вивчені навички;
 - » інтенсифікація та тривалість втручання;
 - » навички персоналу програми.
- Залучення місцевої громади до адаптаційного процесу, адже це може покращити результати та згенерувати підтримку ще до того, як програма стартує.
- Попереднє тестування адаптованої програми, навіть якщо це вимагає додаткового часу та бюджету.

Участь дітей

Діти, самі по собі, грають роль агентів трансформації. Діти мають право бути почутими, виражати думку щодо питань, які їх стосуються, та мати доступ до інформації, одночасно поважаючи роль та обов'язки батьків та інших авторитетних осіб. Коли діти навчаються повідомляти свою думку, брати на себе відповідальність та приймати рішення, вони готові для покращення рівня навчання та до активної громадянської позиції.

Багато підходів в INSPIRE пропагують участь та посередництво дітей та молоді, в тому числі наступним чином.

Навчання та формування життєвих навичок. Учні допомагають визначити, як створити безпечне та сприятливе середовище.

Заходи реагування та надання підтримки. Діти, які зазнають насильства, можуть зробити внесок та зробити вибір щодо догляду за ними, безпеки та доступу до правосуддя.

Норми та цінності. Успішні програми використовують досвід дітей в громаді для ефективної адаптації.

Діти та підлітки можуть також бути невід'ємною частиною більш широкого планування та зусиль захисту (адвокації) в боротьбі з насильством. Важливо звертати особливу увагу на способи залучення маргіналізованих дітей, дітей з обмеженими можливостями та дітей з спеціалізованих установ (див. розділ Джерела для детальної інформації щодо методів залучення дітей та молоді).

Оцінювання витрат

Технічний комплекс INSPIRE підкреслює важливість оцінювання витрат як компоненту циклу впровадження. Аналіз даних щодо вартості впровадження певної стратегії може допомогти менеджерам розробити програмні пакети, які будуть і доступними по вартості, і стабільними. Донори та уряди зацікавлені в економічно-ефективних інтервенціях, а саме в інтервенціях, які демонструють позитивний вплив за короткий проміжок часу (напр., впродовж шести або 12 місяців). Багато програм, що базуються на фактичних даних, є привабливими, тому що вони мають потенціал продемонструвати помірний прогрес в результатах щодо певної проблеми або груп населення, що представляють інтерес, впродовж заданого проміжку часу.

Однак, така комплексна проблема, як насильство стосовно дітей, не може бути вирішена за допомогою короткочасного фінансування на основі проекту. В розробці розрахунку вартості для впровадження комплексного, міжгалузевого бачення INSPIRE, витрати мають включати інвестиції для зміцнення системи, які обумовлюють сталість впродовж довшого періоду часу, а також специфічні програмні зусилля. Окрім того, включення витрат на моніторинг та оцінку в розрахунок вартості впровадження, може дозволити планувальникам програми та менеджерам оцінити вплив підходів, що базуються на досвіді, на запобігання та боротьбу з насильством.

Визначення джерел підтримки

Можливо, один з найбільших бар'єрів для впровадження та збільшення масштабів стратегій INSPIRE — це узгодження джерел. Існує кілька способів, за допомогою яких уряди можуть підтримати впровадження INSPIRE, вони можуть включати наступні варіанти.

- Виділення людських та фінансових ресурсів разом з фактами та передовими практиками для запобігання та реагування на насильство
 - » *Приклад: Розгляньте підтримку активізації прийомних або патронажних сімей замість догляду за дітьми в умовах установ*
- Додавання компонентів щодо запобігання та реагування на насильство до існуючих послуг або інтервенцій, в тому числі втручань на рівні громад та програм громадянського суспільства
 - » *Приклад: Додайте невідкладні заходи реагування на насильство в інтересах дітей до передпрофесійної підготовки та тренінгів підвищення кваліфікації для робітників соціальних послуг, закладів охорони здоров'я та правосуддя*
- Інтегрування запобігання насильству до порядку денного більш загальних ініціатив
 - » *Приклади:*
 - » *Партнерство DREAMS фінансує програми, основані на фактичних даних, для запобігання насильству, що є частиною його місії для зменшення вразливості дівчат-підлітків до ВІЛ у 10 африканських країнах*
 - » *Застосовуйте програму Запобігання Злочинності через Покращення Середовища (ЗЗПС) та принципи Створення Безпечних Середовищ в міських проектах реконструкції інфраструктури*

Ці варіанти можуть бути використані у випадку, якщо системи запобігання та реагування існують та ефективно функціонують.

Фактори впливу та стійкості

Донори, двосторонні та багатосторонні установи можуть бути джерелами тенденцій в розвитку та гуманітарних програмах. Фокусування на фактах та економічній ефективності може покращити вплив, якщо ці концепції — та їх обмеження — добре зрозумілі.

INSPIRE пропонує донорам можливість реагувати на складні та взаємопов'язані фактори, що пов'язані з насильством стосовно дітей. Вони можуть розглядати альтернативи до обмежених по часу або по проблематиці моделей фінансування та використовувати для боротьби глобальний, міждисциплінарний характер семи стратегій. «Економічна ефективність», якщо вимірювати, виходячи з витрат на душу населення, корисна для досягнення намічених результатів для порівняння варіантів та для планування програм. Але вона може обмежити розуміння сукупного впливу багатьох втручань з плином часу.

Багато програм, що базуються на фактичних даних, в даному посібнику були розроблені та впроваджуються неурядовими організаціями (НУО) або навчальними закладами. Хороше планування може покращити розповсюдження та стійкість ефективних програм та втручань. Для донорів та спонсорів таке планування може також включати врахування витрат, з якими стикаються розробники програм стосовно надання технічної та інших видів підтримки для адаптації та реплікації програм, що базуються на фактичних даних. Воно також включає планування того, чи уряд взагалі буде приймати участь і, якщо так, то яким саме чином буде приймати участь в підтримці, впровадженні та розповсюдженні програм, які демонструють свою ефективність в даних умовах.

Комплексна активність: Міжгалузеве співробітництво

Що: Кожна галузь відіграє важливу роль в запобіганні та реагуванні на насильство.

Чому: Міжгалузеве співробітництво може:

- примножити потенційний вплив;
- гарантувати, що повний спектр перспектив, навичок та джерел наданий та використовується;
- покращити можливість аналізувати, розуміти та усувати складні взаємозв'язки факторів ризику та захисних факторів;
- підтримувати економічну ефективність використання ресурсів;
- позначувати серйозність проблеми та обов'язків вирішити її;
- покращувати результати для дітей та сімей, які зазнають або ризикують зазнати насильство.

Вставка 6

Галузі, задіяні у впровадженні INSPIRE

- Соціальні послуги, забезпечення дітей та сімей, соціальний захист
- Охорона здоров'я
- Правосуддя та правоохоронні органи
- Освіта
- Гендер, жінки
- Міжнародні та національні НУО
- Громадянське суспільство, організації на основі громади та релігійні організації
- Установи захисту прав людини та уповноважений з прав дітей
- Дослідники та наукові кола
- Культура, спорт
- Інформація, медіа
- Внутрішні, інфраструктурні, громадські роботи та планування
- Фінанси, бюджет, економічний розвиток
- Приватний сектор

Національні уряди часто забезпечують керівництво для міжгалузевого співробітництва. Однак, важливо залучити і урядових, і неурядових суб'єктів (див. Вставку 6 для інформації щодо галузей, залучених у впровадженні INSPIRE). Точна роль та готовність кожної з галузей до впровадження INSPIRE буде відрізнятися в різних країнах. Один з ключових факторів для урядів — це те, якими саме частинами системи вони керують та які саме послуги для запобігання та реагування безпосередньо надають; а що вони делегують НУО; та що саме вони будуть координувати та відслідковувати.

Ключові компоненти

Ефективне міжгалузеве співробітництво щодо насильства стосовно дітей отримує переваги від:

- чітко визначених ролей, обов'язків та ключових потенціалів залучених галузей;
- уповноваженого координаційного органу, з достатнім впливом та ресурсами для прийняття рішень, для дій для впровадження кроків та для підтримки підзвітності координаційних установ;
- механізмів для заохочення та стимулювання співпраці, таких як:
 - » визначення координаційного центру вищого рівня щодо кожної галузі, міністерства або іншого органу;
 - » формулювання загальних цілей та обов'язків для впровадження одних і тих же стратегій;
 - » нанесення на мапу існуючих зусиль, ролей та відповідальності для доступу та боротьби з бар'єрами та прогалинами;
 - » розповсюдження інформації за допомогою регулярних зборів, вебінарів та таке інше;
 - » додавання показників для вимірювання зусиль співпраці та збору даних;
 - » розвиток досвіду для запобігання насильству, який збережеться в фінансовому або політичному циклі в межах міністерств або установ. Сюди включено вирощування «кадрів» (груп з спеціалізованою направленістю) замість індивідуалів-«чемпіонів».
 - » ресурси, які доступні для координації — іноді галузі з більшим бюджетом можуть робити внесок до вартості координації або участі замість інших установ. Наприклад, може бути доцільно надавати гранти або стипендії для участі НУО в співпраці.

Витрати та економічна ефективність

Витрати, задіяні в координації, включають:

- час персоналу, витрачений на керування координаційними зусиллями
- відсоток часу персоналу, витраченого на участь в координації
- витрати пов'язані з плануванням, комунікаціями та зборами
- витрати на збір даних та аналіз

Координація має потенціал для економії витрат, якщо вона запобігає дублюванню діяльності певних галузей.

Комплексна активність: Моніторинг та оцінка

Що: Системи для збору, аналізу та обміну актуальних та порівнюваних даних щодо насильства стосовно дітей та впливу отриманих від втручань (інтервенцій) уроків

Чому: Систематичні та ретельні моніторинг та оцінка, щоб допомогти зацікавленим сторонам планувати, оцінювати та покращувати втручання для запобігання та реагування на насильство стосовно дітей

Два види кількісних даних допомагають зацікавленим сторонам розуміти та відслідковувати насильство стосовно дітей: **дані опитувань** та **адміністративні дані**.

Дані з репрезентативних досліджень в національному масштабі демонструють, скільки дітей зазнають різних типів насильства, в певному віці та впродовж всього життя, та за яких саме обставин. Такі дослідження можуть інформувати про пріоритети на національному рівні щодо запобігання та боротьби з насильством та надавати вихідні дані для відслідковування змін у вразливості до насильства з плином часу (див. Вставку 7).

Адміністративні дані включають записи або звіти, які зазвичай використовуються урядовими програмами або установами. Хоча ці дані не відбивають масштаб насильства (це пов'язано з недостатньою звітністю), їх можна використовувати для визначення потреб та прогалин в послугах та реагуванні на місцевому рівні, для оцінювання тенденцій повідомлень про насильство та для надання інформації для професійної підготовки, підвищення обізнаності та просвітницької діяльності на місцеву рівні.

Ключові компоненти: показники INSPIRE

Партнерська мережа INSPIRE розробила перелік **ключових показників**³ для моніторингу впровадження та виконання стратегій INSPIRE таким чином, щоб порівнювати їх в різних умовах. Вони включають:

- показники, специфічні до кожної стратегії
- показники, що вимірюють прогрес щодо **більш широкої цілі INSPIRE**

Ці показники базуються на даних опитувань та адміністративних даних. Деякі показники також вимірюють прогрес стосовно ЦСР.

Показники впливу або цілі вимірюють розповсюдження насильства стосовно дітей або вразливості дітей до насильства. Вони включають:

- 1.1 Насильницькі методи виховання з боку осіб, що здійснюють нагляд, за останній місяць (Показник ЦСР 16.2.1)
- 1.2 Фізичне насильство з боку вчителів, за останні 12 місяців
- 1.3 Сексуальне насильство впродовж дитинства з боку будь-якого правопорушника (Показник ЦСР 16.2.3)
- 1.4 Сексуальне насильство стосовно дитини впродовж минулого року з боку будь-якого правопорушника
- 1.5 Фізичне та/або сексуальне насильство з боку інтимного партнера стосовно дівчат-підлітків, які мали/мають партнера, впродовж останніх 12 місяців (ЦСР Показник 5.2.1, суб-показник 4)
- 1.6 Фізичне та/або сексуальне насильство стосовно підлітків з боку романтичного партнера, впродовж останніх 12 місяців
- 1.7 Насильство з боку однолітків — булінг та переслідування, впродовж останніх 12 місяців
- 1.8 Фізичні атаки на підлітків, впродовж останніх 12 місяців
- 1.9 Відсоток вбивств дітей (ЦСР Показник 16.1.1)
- 1.10 Діти, що проживають в домогосподарствах, де присутнє фізичне насильство стосовно жінок з боку партнера

INSPIRE також розробляє цілі для зміцнення потенціалу для моніторингу та оцінювання.

- 2.1 Національна оцінка розповсюдженості ключових форм насильства стосовно дітей та підлітків
- 2.2 Адміністративні системи даних, які відслідковують та повідомляють дані щодо насильства стосовно дітей

Показники рівня стратегії вказані в кінці кожної глави. Всі показники разом з типовими запитаннями опитувальників перераховані в *Додатку А та В. INSPIRE Посібник з показників та матриці результатів* містить більше інформації про використання цих показників для моніторингу впровадження та виконання семи стратегій.

³Ключові показники були розроблені колективно, під егідою ЮНІСЕФ впродовж 2016 та 2017 років. *INSPIRE Посібник з показників та матриці результатів* (див. Джерела) викладає критерії для включення показників.

Міркування щодо впровадження

Навіщо оцінювати втручання?

Оцінювання втручань створює доказову базу та досвід впровадження підходів та програм INSPIRE. Збільшення такої доказової бази, особливо в країнах з низьким та середнім рівнями доходів, необхідне для запобігання та реагування на насильство стосовно дітей.

Ретельне оцінювання та, особливо, дослідження, що розроблені для відображення інтерактивних, сукупних або довготривалих впливів втручань, потребує фінансових та людських інвестицій. Щодо самих втручань, хороше планування та координація зусиль для оцінювання може привести до більш ефективного використання ресурсів. Партнерство з агенціями ООН, науковими та неурядовими дослідницькими організаціями може допомогти зробити зусилля оцінювання сталими.

Як можна етично та безпечно збирати дані щодо насильства стосовно дітей?

Всі дослідження, які збирають дані від людей, обмежені етичними принципами. Вони включають забезпечення:

- прав учасників на повагу та захист;
- добровільності участі;
- переважування вигод над потенційними ризиками;
- справедливості відбору учасників.

Протоколи досліджень мають бути погоджені Комітетом з Етики, щоб впевнитись, що ці етичні вимоги виконуються. Будь-яке дослідження стосовно дітей потребує додаткової уваги, а особливо дослідження щодо насильства, має мати вбудовані механізми особливого захисту. А саме:

- методи для отримання інформованої згоди від дитини або дозвіл від батьків чи опікунів, в тому числі шляхи для розпізнавання та реагування на потенційні проблеми або ризики, які можуть вплинути на дитину;
- розробка питань для опитування, які є делікатними, відповідними віку та розвитку;
- захист дітей, які розповіли про насильство, від повторної травматизації або переслідувань;
- збереження приватності та конфіденційності дітей-респондентів;
- процедури для реагування та подальшої підтримки для дітей, які повідомили про те, що зазнали насильство або ризикують зазнати насильство;
- обрання, навчання та моніторинг інтерв'юєрів для впевненості, що вони можуть делікатно спілкуватись та надійно слідувати встановленим процедурам.

Вставка 7

Як дані можуть допомогти вам зрозуміти насильство стосовно дітей у ваших умовах?

В ідеалі, **дані опитувань** та **адміністративні дані** мають аналізуватись одночасно, разом з кількісними даними та внесками зацікавлених сторін, які можуть надати більш тонкий аналіз щодо уявлень, норм, сприйняття та інших факторів, які впливають на насильницьку, захисну поведінку або на пошук допомоги. Такий багатосаровий аналіз, який називається тріангуляцією (12), сприяє більш повному та точному розумінню комплексних взаємодій, що є рушійними силами насильства стосовно дітей та здатності громади або суспільства їх захищати.

МЕТА INSPIRE:

Всі* діти, в тому числі підлітки, ростуть більш вільні від усіх форм насильства; а ті, що все ж таки зазнають насильства, отримують більш кваліфікований догляд, підтримку та доступ до правосуддя для забезпечення фізичного, психічного та соціального благополуччя.

*В тому числі діти у вразливому положенні

Джерела

Основні

INSPIRE: Сім стратегій задля припинення насильства стосовно дітей. Женева: ВООЗ; 2016 рік (http://www.who.int/violence_injury_prevention/violence/inspire/en/, в доступі з 24 березня 2018 р.).

Фактологічна база семи взаємодоповнюючих та взаємопідсилюючих стратегій для запобігання та реагування на насильство стосовно дітей.

Запобігання та боротьба з насильством стосовно дітей та підлітків: теорія змін, Нью-Йорк; ЮНІСЕФ; 2017 рік (https://www.unicef.org/protection/files/UNICEF_VAC_ToC_WEB_271117.pdf, в доступі з 24 березня 2018 р.).

Всеохоплююча, міжгалузева теорія змін, яка описує шляхи змін, впровадження стратегій, що базуються на фактах, та формулює ланцюжок результатів задля запобігання та реагування на насильство стосовно дівчат, хлопчиків та підлітків.

Національний план дій

Інтегрована стратегія проти насильства: рекомендації щодо політики стосовно комплексних національних стратегій для захисту дітей від насильства. Страсбург: Рада Європи; 2009 рік (<https://rm.coe.int/168046d3a0>, в доступі з 24 березня 2018 р.).

Широко використовувані рекомендації для допомоги з інформаційним забезпеченням для національних стратегій та планів дій для запобігання та реагування на насильство стосовно дітей.

Міркування для розвитку всеохоплюючих національних дій для запобігання та реагування на насильство стосовно дітей. Вашингтон (Округ Колумбія): Разом для Дівчат; 2015 рік (<http://www.togetherforgirls.org/wp-content/uploads/2017/10/Considerations-for-Developing-Comprehensive-National-Actions-June-2015.pdf>, в доступі з 24 березня 2018 р.).

Принципи та ключові елементи для національного, міжгалузевого підходу для розвитку планів дій та рекомендацій для забезпечення інклюзивного та добре координованого процесу.

Оцінювання витрат

Інструмент «Права Дітей», модуль 6: складання бюджету з врахуванням інтересів. Нью-Йорк: ЮНІСЕФ; 2014 рік (<https://www.unicef.org/myanmar/Child-Rights-Toolkit-Web-Links.pdf>, в доступі з 24 березня 2018 р.).

Принципи та процеси складання бюджету з врахуванням інтересів дітей, містить інструменти для впровадження.

Збільшення масштабів

Початок з думками про кінцевий результат: планування пілотних проектів та інших програмних досліджень для успішного збільшення масштабів. Женева: ВООЗ; 2011 р. (http://www.who.int/reproductivehealth/publications/strategic_approach/9789241502320/en/, в доступі з 24 березня 2018 р.).

Дванадцять рекомендованих кроків, плюс контрольний перелік та інші інструменти, для врахування збільшення масштабів програм з самого початку.

Дев'ять кроків для розвитку стратегії збільшення масштабів. Женева: ВООЗ; 2010 рік (http://www.who.int/reproductivehealth/publications/strategic_approach/9789241500319/en/, в доступі з 24 березня 2018 р.).

Концептуальна основа для збільшення масштабів та процес дев'яти кроків — включаючи питання для міркування — для розробки стратегії збільшення масштабів.

Втручання для збільшення масштабів для запобігання насильства за статевою ознакою: аналітичний звіт. Збільшення масштабів втручання задля запобігання та реагування на насильство за статевою ознакою: аналітичний звіт. Вашингтон (Округ Колумбія): ЮСАІД; 2015 рік (<https://www.usaid.gov/sites/default/files/documents/1865/Scaling-up-Interventions-to-Prevent-and-Respond-to-GBV.pdf>, в доступі з 24 березня 2018 р.).

Описує досвід збільшення масштабів програм щодо насильства за статевою ознакою (НСО) та містить інформацію про тематичні дослідження програм INSPIRE Yaari Dosti, IMAGE, Ступені, та Місто Душі.

На ПІКУ змін: ефективне збільшення масштабів соціальних норм розробки програм для гендерної рівності. Спільнота для розуміння збільшення масштабів (ПІК) (Community for Understanding Scale-Up (CUSP)) Робоча група; 2017 рік (http://raisingvoices.org/wp-content/uploads/2013/03/CUSP_SVRlpaper.Final_6sept2017.forWeb.pdf, в доступі з 24 березня 2018 р.).

Оснований на досвіді розробників програм, дослідників та практиків, цей документ надає практичні ідеї та рекомендації для збільшення масштабів розробки програм соціальних норм та які можна використовувати в багатьох стратегіях INSPIRE.

Участь дітей

Довідник ресурсів щодо участі дітей та молоді [website]. ЮНІСЕФ Офіс у Східній Азії та Тихоокеанському регіоні (https://www.unicef.org/adolescence/cypguide/index_intro.html, в доступі з 24 березня 2018 р.).

Довідник презентує ресурси щодо участі дітей та молоді з Азії, Європи, Північної Америки, Латинської Америки, Африки, Австралії та Тихоокеанського регіону, щоб допомогти практикам та менеджерам, задіяним у сприянні участі дітей та молоді в урядових, громадських організаціях, організаціях під керівництвом дітей, НУО та установ ООН та донорських організацій.

Пропаганда змін для підлітків! Практичний інструмент для молодих людей, щоб пропагувати покращення здоров'я підлітків та їх благополуччя. Женева: Всесвітня Організація Охорони Здоров'я; 2017 рік (http://www.who.int/pmnch/knowledge/publications/advocacy_toolkit.pdf?ua=1, в доступі з 24 березня 2018 р.).

Інструмент, розроблений молодими людьми для молодих людей, щоб керувати розробкою, впровадженням та моніторингом ефективної національної дорожньої карти для забезпечення позитивних, конкретних змін в політиці щодо покращення здоров'я та благополуччя підлітків.

Координація

ООН Жінки. Пакет основних послуг для жінок та дівчат, які зазнають насильства, модуль 5: координація та управління координацією. Нью-Йорк: Об'єднані Нації; 2015 рік (<http://www.unwomen.org/-/media/headquarters/attachments/sections/library/publications/2015/essential-services-package-module-5-en.pdf?la=en&vs=3759>, в доступі з 16 квітня 2018 р.).

Пропонує базу для надання основних соціальних послуг та рекомендації для основних дій як на національному, так і на місцевому рівні.

Інструменти співпраці

Міжгалузевий інструмент: інструменти для міжгалузевого співробітництва [website]. Міжгалузевий Проект. (<http://intersector.com/toolkit/>, в доступі з 24 березня 2018 року)

Надає універсальні інструменти та запитання, щоб допомогти керувати міжгалузевим плануванням та розв'язанням проблем.

Примножувач Співробітництва [website]. Профілактичний Інститут. (<https://www.preventioninstitute.org/tools/collaboration-multiplier>, в доступі з 24 березня 2018 р.).

Інтерактивна база та інструменти для аналізу спільних зусиль в різних галузях. Вона розроблена для управління організацією для кращого розуміння того, які партнери їй необхідні та як їх залучити, або як сприяти організаціям, які вже існують, в ідентифікації дій задля досягнення спільної мети, ідентифікації секторів, яких бракує і які можуть зробити внесок в рішення проблеми, розмежувати перспективи та внески партнерів, та використовувати досвід та ресурси.

Дейвіс РА, Цао Бі (Davis RA, Tsao B). Міжгалузеве партнерство для запобігання насильству: довідник для користування примножувачем співробітництва для покращення результатів безпеки для молодих людей, громад та міст. Окленд, Каліфорнія: Інститут Профілактики; 2014 рік (<https://www.preventioninstitute.org/sites/default/files/publications/Parts%2012%20Multi-Sector%20Partnerships%20for%20Preventing%20Violence.pdf>, в доступі з 24 березня 2018 року).

Підручник, який допомагає зацікавленим сторонам отримати доступ та планувати міжгалузеве реагування на насильство в спільноті або в оточенні.

Дослідження та збір даних щодо насильства, злочинності та статистики кримінального правосуддя

INSPIRE Посібник з показників та матриці результатів. Нью-Йорк: ЮНІСЕФ; 2018 рік.

Добірка показників, прикладів запитань для опитувальників та рекомендована методологія для моніторингу впровадження та впливу семи стратегій INSPIRE.

Навчальний посібник щодо віктимологічних досліджень. Женева: Управління Об'єднаних Націй з наркотиків та злочинності, Економічна Комісія Об'єднаних Націй для Європи; 2009 рік (http://www.unodc.org/documents/data-and-analysis/Crime-statistics/Manual_on_Victimization_surveys_2009_web.pdf, в доступі з 24 березня 2018 року).

Комплексне джерело інформації для розробки національних віктимологічних досліджень для покращення порівнювання результатів віктимологічних досліджень, що надає мінімальний набір даних з рекомендованих ключових тем для включення в національне кримінальне віктимологічне дослідження. Доступне англійською, французькою та іспанською мовами.

Навчальний посібник для вимірювання показників ювенальної юстиції. Відень: Управління Об'єднаних Націй з наркотиків та злочинності; 2006 рік (http://www.unodc.org/pdf/criminal_justice/06-55616_ebook.pdf, в доступі з 24 березня 2018 р.).

Описує 15 показників ювенальної юстиції та як вимірювання цих показників робить внесок в захист дітей, які є в конфлікті з законом, за допомогою дій на місцевому та центральному рівнях. Пропонує практичні керівництва, стратегії та інструменти для збору інформації, співставлення та оцінювання показників. Доступне англійською, французькою та іспанською мовами.

Міжнародна класифікація злочинів для статистичних потреб (МКЗС) (International classification of crime for statistical purposes (ICCS)). Відень: Управління Об'єднаних Націй з наркотиків та злочинності; 2015 рік (<http://www.unodc.org/unodc/en/data-and-analysis/statistics/iccs.html>, в доступі з 24 березня 2018 р.).

Надає комплексну базу для продукування статистики щодо злочинів та кримінального правосуддя та інструмент для розуміння ступеня злочину та його рушійної сили; покращення якості даних щодо злочинів та кримінального правосуддя на національному рівні; та для підтримки національних зусиль для моніторингу завдань ЦСР в галузях безпеки та охорони, торгівлі людьми, корупції та доступу до правосуддя.

Посилання

1. INSPIRE: Сім стратегій задля припинення насильства стосовно дітей. Женева: Всесвітня Організація Охорони Здоров'я; 2016 рік (http://www.who.int/violence_injury_prevention/violence/inspire/en/, в доступі з 24 березня 2018 р.).
2. Krug EG, Dahlburg LL, Mercy JA, Zwi AB, Lozano R, редактори. Всесвітній звіт щодо насильства та охорони здоров'я. Женева: Всесвітня Організація Охорони Здоров'я; 2002 (http://apps.who.int/iris/bitstream/handle/10665/42495/9241545615_eng.pdf?sequence=1, в доступі з 24 березня 2018 р.).
3. Heise L. Що спрацьовує в попередженні насильства з боку партнера: огляд досвіду. Лондон: STRIVE Research Consortium; 2011 рік (<http://strive.lshtm.ac.uk/system/files/attachments/What%20works%20to%20prevent%20partner%20violence.pdf>, в доступі з 24 березня 2018 року)).
4. Alhusen JL, Ho GWK, Smith KF, Campbell JC. Подолання насильства з боку інтимного партнера та жорстокого поводження з дітьми: виклики та можливості: Посібник про жорстоке поводження з дітьми. Dordrecht: Springer; 2014 рік: 187–201.
5. Guedes A, Bott S, Garcia-Moreno C, Colombini M. Заповнення прогалін: глобальний огляд взаємозв'язків насильства стосовно жінок та насильство стосовно дітей. Global Health Action. 2016 р.; 9 (1). doi: 10.3402/gha.v9.31516.
6. Bacchus LJ, Colombini M, Urbina MC, Howarth E, Gardner F, Annan J, та інші. Відкриття можливостей для координованого реагування на насильство з боку інтимного партнера та на жорстоке поводження з дітьми в країнах з низьким та середнім рівнем доходу: аналітичне дослідження, Психологія, Здоров'я та Медицина (Psychology, Health & Medicine). 2017 рік; Лютий; 22 (sup1): 135–65.
7. Запобігання та реагування на насильство стосовно дітей та підлітків: теорія змін. Нью-Йорк; ЮНІСЕФ; 2017 рік (https://www.unicef.org/protection/files/UNICEF_VAC_ToC_WEB_271117.pdf, в доступі з 24 березня 2018 року).
8. Bott S, Morrison, A, Ellsberg M. Запобігання та реагування на насильство за статевою ознакою в країнах з низьким та середнім рівнем доходу: глобальний огляд та аналіз. Робочий документ Дослідження Політики. Вашингтон (Округ Колумбія): Всесвітній Банк, Група Сектору Скорочення Рівня Бідності та Управління Економікою, Група з Гендеру та Розвитку (Gender and Development Group); 2005 рік (<https://openknowledge.worldbank.org/handle/10986/8210>, в доступі з 24 квітня 2018 р.).
9. На ПІКУ змін (On the CUSP of change): ефективне збільшення масштабів розробки програм соціальних норм для гендерної рівності. Спільнота з розуміння збільшення масштабів (Community for Understanding Scale-Up (CUSP)); 2017 рік (http://raisingvoices.org/wp-content/uploads/2013/03/CUSP.SVRIpaper.Final_6sept2017.forWeb.pdf, в доступі з 24 березня 2018 року).
10. Збільшення масштабів втручань для запобігання та реагування на насильство за статевою ознакою: аналітичний звіт. Вашингтон (Округ Колумбія): ЮСАІД; 2015 рік (<https://www.usaid.gov/sites/default/files/documents/1865/Scaling-up-Interventions-to-Prevent-and-Respond-to-GBV.pdf>, в доступі з 24 березня 2018 року).
11. Дев'ять кроків для розвитку стратегії збільшення масштабів. Женева: Всесвітня Організація Охорони Здоров'я; 2010 рік (http://www.who.int/reproductivehealth/publications/strategic_approach/9789241500319/en/, в доступі з 25 квітня 2018 року).
12. Національний Центр Співробітництва з питань Методів та Інструментів. Тристороннє співробітництво щодо охорони здоров'я: синтезування різних джерел даних. Онтаріо, Канада: Університет МакМастер (McMaster University); 2012 рік. Оновлено 12 вересня, 2017 року (<http://www.nccmt.ca/knowledge-repositories/search/124>, в доступі з 24 березня 2018 р.).

Прийняття та забезпечення дотримання законів

Завдання: Гарантувати прийняття та забезпечення дотримання законів, які забороняють та запобігають насильству стосовно дітей, зменшують надмірне споживання алкоголю та обмежують доступ молоді до вогнепальної та інших видів зброї.

Про що йдеться в даному розділі

Огляд: Ефективні зусилля з підтримки законів зادля припинення насильства

Зв'язки між стратегіями INSPIRE та тим, що знаходиться за їх межами

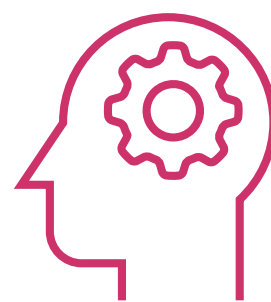
Працює найкраще коли...

Гуманітарна діяльність

Міркування щодо
впровадження

Показники

ст. 32

Вправа на фокусування

Зосередьте ваше
планування на місцевому
контексті та потребах

ст. 38

Підходи

Дізнайтесь, що потрібно для впровадження цієї стратегії за допомогою підходів, що базуються на фактичних даних від INSPIRE*, розумних діях та важливих послугах

Підходи з першого погляду

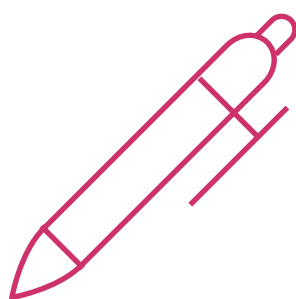
Закони, що забороняють насильницькі методи покарання дітей

Закони: які криміналізують сексуальну наругу та експлуатацію дітей

Закони, які запобігають зловживанню алкоголем

Закони, що обмежують доступ молоді до вогнепальної або будь-якої іншої зброї

ст. 39

Робоча таблиця впровадження

Визначте ресурси та кроки дій для планування впровадження

ст. 54

Джерела

Посилання на інструменти та джерела для допомоги у впровадженні даної стратегії

ст. 57

Ефективні зусилля законодавчої підтримки задля припинення насильства

Законодавство може бути ключовою частиною запобігання та реагування на насильство та сприяння збільшення поваги до прав дітей. Ефективне впровадження законів, яке визначає та забороняє всі форми насильства стосовно дітей може зупинити насильство та забезпечити справедливість правосуддя для жертв. Різні типи законів усувають фактори ризику з дитячих життів, таких як зловживання алкоголем та доступ молоді до зброї. Закони самі по собі не зменшують рівень насильства, але їх ефективне прийняття та забезпечення дотримання підтримує та зміцнює всі стратегії INSPIRE для припинення насильства стосовно дітей.

На додаток до всього вищезгаданого, законодавство може надавати загальні засади для запобігання, захисту, реагування та підтримки жертв, свідків та дітей в конфлікті з законом (див. Вставку 8)¹. Така законодавча база може включати:

- ⊕ Зміцнення систем та координації для захисту, реагування та підтримки через мандати, стандарти, процедури та механізми звітності.
- ⊕ Створення баз для ідентифікації, направлень до спеціалістів, обстежень, лікування та подальших заходів щодо дітей, що зазнають насильство.
- ⊕ Створення шляхів до справедливого, прозорого та **доброзичливого правосуддя** для всіх дітей.

Ці аспекти обговорюються далі в *Стратегії Заходів реагування та надання підтримки*.

Прийняття та забезпечення дотримання законів відбувається на багатьох рівнях та включає багатьох суб'єктів (див. *розділ Впровадження INSPIRE як комплексу заходів*).

Ця глава фокусується в основному на законодавстві та його функціонуванні в кримінальних, цивільних та адміністративних законах, політиках та стандартах. Заходи, керовані галузевими установами (в тому числі системи захисту дітей, охорони здоров'я та правосуддя, як описано в *технічному комплексі INSPIRE*), що включають взаємодію з дітьми та сім'ями, обговорюються як частина стратегії *Впровадження INSPIRE як комплексу заходів*.

Вставка 8

Як закони служать праву дітей на захист від насильства?

Право дітей бути захищеними від всіх форм насильства признається міжнародними та регіональними правовими документами, перш за все Конвенцією про права дітей Об'єднаних Націй (КПД) (7). КПД закликає Країни-Члени переглянути все своє внутрішнє законодавство та відповідні адміністративні інструкції щодо насильства стосовно дітей (в тому числі, звичаї, традиції та релігійні норми) та забезпечити заборону всіх форм насильства стосовно дітей в усіх умовах, без виключень (2, 3). Окрім того, країни, що є членами цих домовленостей, закликають прийняти всі відповідні законодавчі заходи, в тому числі впровадження, забезпечення дотримання та бюджетні заходи, щоб надати повний законний ефект даному праву. Діапазон законів та політик, які допомагають забезпечити права дітей та захистити їх від насильства, детально не описаний в даному посібнику. Однак, ця стратегія INSPIRE вписується в більш широкі зусилля для впровадження та забезпечення дотримання законів, які захищають права дітей на свободу від насильства та гарантують узгодженість з міжнародними нормами та стандартами в галузі прав людини. Підхід щодо прав дітей, разом з КПД, може забезпечувати інформаційною підтримкою ці більш широкі зусилля, так само, як впровадження та забезпечення дотримання конкретних законів, включених до INSPIRE (4).

Для більш детальної інформації див. розділ *Джерела* в кінці цієї глави.

¹ В посібнику, під «дітьми в конфлікті з законом» маються на увазі діти, яких звинувачують або визнали винними в порушенні кримінального законодавства.

В технічному комплексі INSPIRE, ця стратегія фокусується на двох типах законів, що захищають дітей від насильства.

- Закони, що забороняють акти насильства стосовно дітей, в тому числі насильницькі методи покарання та сексуальну наругу і експлуатацію.
- Закони, які зменшують фактори ризику насильства через обмеження доступу та зловживання алкоголем та доступу молоді до вогнепальної та інших видів зброї.

Зв'язки між стратегіями INSPIRE та тим, що виходить за їх межі

Прийняття та забезпечення дотримання законів підтримує інші стратегії INSPIRE, а також зусилля, які виходять за рамки насильства.

СТРАТЕГІЇ INSPIRE

Норми та цінності

Закони², які сигналізують, що насильство стосовно дітей неприпустиме

Безпечні середовища

Закони, що запобігають зловживанню алкоголем та доступу молоді до вогнепальної зброї та доповнюють зусилля, що сприяють безпеці та використанню громадських об'єктів

Підтримка батьків та вихователів

Програми для батьків підтримують впровадження законів, надаючи батькам навички та підтримку для запобігання насильницьких методів покарання дітей та покращення комунікації «батьки-дитина», щоб допомогти захистити дітей від сексуальної наруги та експлуатації

Підвищення доходів та покращення економічного становища

Ці програми підтримують впровадження законів, зменшуючи фактори ризику насильницьких методів покарання та експлуатації дітей

Заходи реагування та надання підтримки

Закони створюють базу для міжгалузевої системи для надання послуг реагування, забезпечення координації та підзвітності та покращують правосуддя в інтересах дитини (див. Вставку 9)

Навчання та формування життєвих навичок

Закони, що забороняють насильницькі методи покарання та експлуатацію з боку вихователів, роблять внесок в безпеку учнів

ЗАГАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ, СОЦІАЛЬНИЙ ТА ЕКОНОМІЧНИЙ ПОРЯДОК ДЕННИЙ

Закони допомагають Країнам-Членам виконувати зобов'язання в межах КПД

¹ Під терміном «Закони», що використовуються тут, мається на увазі типи нормативних актів, які описані в INSPIRE, та мається на увазі впровадження та ефективне забезпечення їх дотримання.

Що таке правосуддя в інтересах дітей?

Частина Прийняття та забезпечення дотримання включає гарантування, що закони ефективно захищають всіх дітей та відповідають їх найкращим інтересам. **Правосуддя в інтересах дітей (child-friendly)** це:

- Доступне, оперативне та ретельне;
- Відповідне до віку та статі, адаптоване і сфокусоване на потребах дітей;
- Поважає права дітей на:
 - » належну правову процедуру
 - » активну участь та розуміння судочинства
 - » приватне та сімейне життя
 - » приватність та конфіденційність
 - » недоторканість та гідність (5).

Факти однозначно вказують на те, що інституціоналізація або позбавлення волі для дітей шкідливі, неефективні, витратні та несуть високі ризики насильства стосовно дітей(6). КПД, міжнародні стандарти та установи ООН надають принципи та рекомендації для нормативних баз щодо зменшення ризику насильства стосовно дітей, що знаходяться в конфлікті із законом. Вони закликають країни здійснювати наступні кроки:

- Ліквідувати статусні правопорушення (дії, які є лише кримінальними правопорушеннями, вчинені дитиною, не дорослим) (7, 8) та правопорушення з боку дівчат стосовно моралі або дрес-коду (9).
- Не забувати про емоційну, психічну та інтелектуальну зрілість дитини та, в зв'язку з цим, потрібно піднімати мінімальний вік настання кримінальної відповідальності (МВКВ) без виключень до 12 років, як абсолютний мінімальний вік та продовжити піднімати його до вищого рівня (10, 11).
- Створювати спеціалізовану систему ювенальної юстиції (12).
- Захищати права дітей на свободу через надання та використання перенаправлень, випробувальних термінів, реабілітації, реституційного правосуддя, освіти та підтримки для сімей в якості альтернативи кримінальному судочинству або позбавленню волі для дітей (13, 14).
- Використовувати позбавлення волі як крайні заходи та на найкоротший можливий термін (15, 16) та гарантувати, що дітей, позбавлених волі, розміщують окремо від дорослих, а дівчат окремо від хлопців (17, 18).
- Гарантувати, що жодна дитина не зазнає тортур або будь-якого іншого принижуючого ставлення, смертної кари або довічного ув'язнення без можливості вийти на волю (19).

Правосуддя в інтересах дітей може бути інтегроване в усі рівні взаємодії з дітьми, сім'ями і громадами, та обговорюється більш детально в стратегії *Заходи реагування та надання підтримки*.

Найкраще працює коли...

Прийняття та забезпечення виконання законів для захисту дітей може мати найкращий ефект, якщо:

- ✓ вони є частиною більш широкої стратегії для сприяння та захисту прав дітей, в тому числі заходи моніторингу та оцінювання впровадження;
- ✓ національні та місцеві зацікавлені сторони і в уряді, і в громадянському суспільстві, в тому числі самі діти, всебічно задіяні в процесі;
- ✓ для законодавства, що вимагає інфраструктуру або послуги, проведено точні підрахунки витрат та підтримується виділення достатніх ресурсів;
- ✓ впровадження супроводжується безперервними підвищенням рівня обізнаності, зусиллями для змін соціальних норм та професійним навчанням або іншими підтримуючими програмами, такими як формування практичних навичок для батьків або вчителів щодо використання ненасильницьких методів дисципліни.

Гуманітарна діяльність

Надзвичайні ситуації, конфлікти та інші кризові ситуації можуть порушити роботу правових та соціальних установ, які захищають дітей. *Мінімальний Стандарт для Захисту Дітей в рамках Гуманітарної Діяльності* викладає принципи та стандарти, що ґрунтуються на міжнародних законах про права людини, гуманітарному праві та законах щодо біженців, які допомагають захистити дітей та сім'ї в кризових ситуаціях. Багато з рекомендованих дій фокусуються на підготовленості.

Наступні дії підтримують цю стратегію INSPIRE в умовах гуманітарної кризи.

- Реєстрація народження, щоб допомогти всім фізичним особам у здійсненні їх законних прав в кризових чи надзвичайних ситуаціях.
- Діяльність по забезпеченню готовності, такої як перевірка відповідних законів щодо боротьби з насильством стосовно дітей, зміцнення потенціалу правозахисних органів та розробка резервних планів дій для сектору правосуддя на випадок надзвичайної ситуації або кризи.
- Навчання, кодекси поведінки, перевірка та нагляд для всього персоналу послуг, безпеки та добровольців, що взаємодіють з дітьми. Сюди має бути включено військових миротворців та поліцейських.
- Створення ефективних та підзвітних правоохоронних органів в умовах гуманітарних криз, в тому числі механізмів повідомлення та доступу до правосуддя для жертв фізичного або сексуального насильства.

Для більше детальної інформації дивіться частину *Гуманітарна допомога* в розділі *Джерела* в кінці даної глави.

Міркування щодо Прийняття та забезпечення виконання законів

Хто залучений у Прийняття та забезпечення виконання законів?

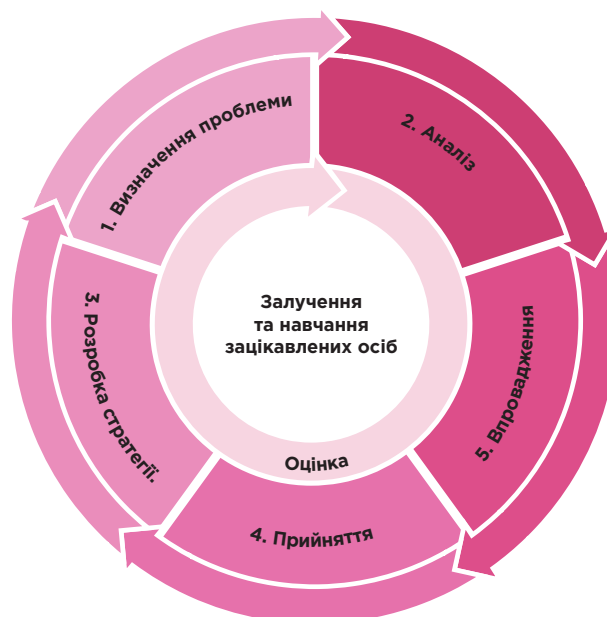
Суб'єкти, залучені у Прийняття та забезпечення виконання законів, включають:

- законодавчі та директивні органи, які приймають закони та розподіляють ресурси;
- персонал міністерств та уряду, який перекладає закони та політики в протоколи та стандарти для своїх галузей;
- співробітники служб, які виконують діяльність;
- громадянське суспільство та приватний сектор, які допомагають громаді дотримуватись права;
- сім'ї та особи, які змінили свою поведінку.

Як можна оцінити потреби впровадження в власних умовах?

Існує багато концепцій для розуміння процесу Прийняття та забезпечення виконання законів.

Одна з цих концепцій використовується тут стосовно законів, що захищають дітей від насильства. В даній моделі, адаптованій з політичного процесу Центрів з боротьби та профілактики захворювань США, політика визначається як «закон, правила, процедура, адміністративна дія, стимульована або добровільна практика урядів та інших установ» (20). Цикл рухається від впровадження політики та включає постійне оцінювання та залучення і навчання зацікавлених сторін. (див. Малюнок 2).

Малюнок 2: Модель політичного процесу

Джерело: адаптовано з (20).

Застосовно до законів, що борються з насильством стосовно дітей, ця концепція може включати діяльність та інформацію, підкреслену в Таблиці 1.

Таблиця 1: Політичний процес, застосований до насильства стосовно дітей

Категорія	Дії	Джерела інформації
Визначення проблеми	- Оцінити сферу та масштаби насильства стосовно дітей - Оцінити прогалини в існуючих законах та політиках, які борються з насильством стосовно дітей - Оцінити прогалини у впровадженні та забезпеченні виконання законів	Дані опитувань Адміністративні дані Кількісні дані Консультації з зацікавленими сторонами Оцінки законодавства Аналіз прогалин
Аналіз: ідентифікувати, описати, оцінити та виставити бали варіанта політики	- Визначити потенційний вплив різних законів на пріоритетні області в запобіганні насильства - Впровадження витрат, в тому числі людські ресурси та потреби в навчанні, просвіті громадськості, підтримуючих зусиллях, моніторингу - Оцінити доцільність в різних умовах або обставинах	Огляд літератури Передові практики чи керівництва Дослідження середовища Аналіз бюджету та витрат Аналіз ССМЗ (сильних та слабких сторін, можливостей та загроз) Інструмент Аналізу Політики ЦБПЗ (див. розділ <i>Джерела</i>)
Розробка Стратегії та Політики	- Прояснити оперативні проблеми та необхідну підтримку для тих, хто буде приймати закон, в том числі бар'єри у впровадженні, навчанні та інформуванні спільноти - Поділитись інформацією за допомогою «білих книг», концептуальних записок, презентацій або діалогів - Провести додаткову підготовчу роботу, якщо це необхідно, в тому числі розробку порядку денного для додаткових досліджень	Консультації для зацікавлених сторін та зворотній зв'язок
Прийняття	Визначити, механізми з врахуванням місцевих особливостей, для прийняття закону, правила, процедури, адміністративної дії, стимульованої або добровільної практики	
Впровадження	- Втілити закон в експлуатаційну практику та визначити стандарти впровадження - Правила, керівництва, рекомендації, директиви та організаційні політики щодо впровадження - Визначити показники та параметри для оцінювання впровадження та впливу - Координувати ресурси та зміцнення потенціалу персоналу для Прийняття та забезпечення виконання законів - Оцінювати впровадження та гарантувати відповідність політиці - Підтримувати після-впроваджувальні зусилля для забезпечення стійкості	Керівництва та рекомендації від міжнародних установ, що працюють у сфері боротьби з насильством стосовно дітей (див. розділ <i>Джерела</i> в кінці даної глави) <i>Посібник INSPIRE з показників та матриці результатів</i>

Джерело: Адаптовано з (20).

Показники

Наступні показники INSPIRE вимірюють вплив Прийняття та забезпечення виконання законів для запобігання та реагування на насильство стосовно дітей: (див. перелік показників INSPIRE в Додатку А та В)

- 3.1 Закони, що захищають дітей від фізичного покарання (насильницьких форм покарання)
- 3.2 Закони, що захищають дітей від сексуальної наруги та експлуатації
- 3.3 Закони та політики, що захищають дітей від ключових факторів ризику насильства та експлуатації
- 3.4 Закони та політики відносно реагування установ та відповідальних осіб на насильство стосовно дітей
- 3.5 Обізнаність про закони, що забороняють насильство стосовно дітей
- 3.6 Оцінювання відповідності законодавчої бази міжнародним нормам

Вправа на фокусування

Перед тим, як просунутись далі до конкретних підходів та програм для впровадження даної стратегії, знайдіть хвилинку проаналізувати ваші умови, цілі, що наявні, та що б ви хотіли змінити.

Мета даної вправи — допомогти вам зосередитись на ваших пріоритетах поки ви читаете і дізнаєтесь все більше про підходи та програми, що базуються на фактах, для цієї стратегії. Ви можете виконувати дану вправу наодинці або в групі.

- ❓ Що ви вважаєте найбільшою проблемою(-ами) у вашій країні щодо насильства стосовно дітей?
- ❓ Які закони існують для боротьби з цією проблемою? Чи були ці закони нещодавно оцінені для визначення, чи надають вони адекватний захист дітям від насильства, в усіх умовах та обставинах? Чи відповідні санкції застосовуються до осіб, що здійснюють насильство стосовно дітей?
- ❓ Чи існуючі закони функціональні та працюють на всіх рівнях, починаючи з правових мандатів та закінчуючи впровадженням і забезпеченням виконання відповідними галузями, до застосування та дотримання постачальниками послуг, громадами та сім'ями? Якщо ні, то які перешкоди ви бачите на шляху до ефективного Прийняття та забезпечення виконання?
- ❓ Чи існують такі закони або практики, які дискримінують окремі групи дітей?
- ❓ Чи більшість людей обізнана про закони відносно насильства стосовно дітей? Чи існує широке розуміння та погодження з правами дітей? Чи існує підтримка спільноти щодо впровадження таких типів законів, які запобігають насильству стосовно дітей?

Використовуйте цей простір, щоб робити нотатки.

Підходи з першого погляду

Дані підходи з технічного комплексу INSPIRE засновані на фактах, раціональних або розумних практиках щодо запобігання та реагування на насильство стосовно дітей і можуть бути частиною комплексного плану

Прийняття та забезпечення дотримання законів

Закони, що забороняють насильницькі форми покарання дітей

Ці закони конкретно забороняють насильницькі методи покарання дітей батьками, вчителями, або іншими особами, що здійснюють догляд або посадовими особами.

Закони, що криміналізують сексуальну наругу та експлуатацію дітей

Дані закони визнають, криміналізують та пропонують механізми для переслідування всіх актів сексуальної наруги та експлуатації, а також надають захист та підтримку дітям-жертвам

Закони, що запобігають зловживанню алкоголем

Дані закони прагнуть зменшити надмірне споживання алкоголю за допомогою збільшення його вартості, створення мінімального дозвolenого віку для його придбання, обмеження часу та днів продажу та зменшення щільності магазинів

Закони, що обмежують доступ молоді до вогнепальної та інших видів зброї

Дані закони надають більш суворі вимоги до ліцензій на вогнепальну зброю, в комбінації з цільовим впровадженням та іншими заходами для запобігання нелегального доступу дітей та молоді до вогнепальної та інших видів зброї

Потенційні результати

- Скорочення масштабів використання насильницьких методів покарання з боку батьків, вихователів, вчителів та інших посадових осіб
- Збільшення рівня обізнаності та зменшення рівня прийнятності насильницьких методів покарання дітей в будь-яких умовах

Потенційні результати

- Збільшення рівня обізнаності та зменшення рівня прийнятності кола дій, які репрезентують сексуальну наругу та експлуатацію дітей
- Збільшення випадків викриття: повідомлення та пошуку допомоги
- Збільшення кількості розслідувань та судових переслідувань
- Зменшення рівня сексуальної наруги та експлуатації

Потенційні результати

- Зменшення рівня жорстокого поводження з дітьми, насильства серед молоді та НІП
- Зменшення ризику віктимізації
- Зменшення ризику когнітивних та психічних проблем здоров'я, пов'язаних з надмірним вживанням алкоголю у підлітковому віці, який в свою чергу може приводити до зростання рівня насильницької поведінки

Потенційні результати

- Зменшення кількості випадків смерті, пов'язаних з вогнепальною зброєю або травмами, а саме для хлопців-підлітків та молодих чоловіків
- Скорочення використання вогнепальної зброї серед злочинців
- Скорочення нанесення ненавмисних травм з застосуванням вогнепальної зброї

Населення/умови

Для всього населення, в будь-яких умовах

Населення/умови

Для всього населення, в будь-яких умовах

Населення/умови

Для всього населення, в будь-яких умовах або фокусування на місцевості з високим рівнем вживання алкоголю та пов'язаних з цим ризиків

Населення/умови

Для всього населення, фокусуючись на хлопцях та молодих чоловіках в умовах міст, в умовах з високою концентрацією насильства

Приклади

Албанія, Бразилія, Хорватія

Приклади

Домініканська Республіка

Приклади

Південна Африка (Західна Капська Провінція)

Приклади

Колумбія

Підхід: Закони, що забороняють насильницькі види покарання дітей

Що: Закони, які чітко визначають та забороняють **насильницьке покарання** (див. Вставку 10) дітей в будь-яких умовах³

Чому: Такі типи законів, якщо вони супроводжуються освітою та підтримкою, сигналізують, що насильницькі методи покарання дітей є неприпустимі і можуть призвести до:

- ↓ Зменшення прийняття насильницьких видів покарання дітей в будь-яких умовах
- ↓ Зменшення використання насильницьких методів покарання дітей з боку батьків, вихователів, вчителів та інших посадових осіб.

Закони, що забороняють такі види поведінки, як насильницьке покарання дітей в будь-яких умовах, допомагають зменшити прийняття та використання такої поведінки (21), тоді як просвіта громадськості може підкреслити, що насильницьке покарання дітей не має вигід та завдає неабияку шкоду дітям. Разом, просвіта громадськості та ефективне впровадження і забезпечення дотримання законів дає чітко зрозуміти, що насильницькі види покарання дітей є неприпустимими.

Ключова мета цих законів — це просвітити, запобігти та стримати. Забезпечення виконання призначене слугувати найкращим інтересам дитини та може включати надання підтримуючих втручань для сімей. Розлучення сімей або кримінальне переслідування доречне тільки у випадках, коли безпека дитини під загрозою, коли стаються й інші види насильства або якщо інші види втручань не спрацювали.

Зусилля для Прийняття та забезпечення дотримання законів, що захищають дітей, можуть включати наступну діяльність:

- Огляд з метою визначити, чи існуючі закони (в тому числі, релігійні, звичаї або традиції) санкціонують або надають правову підтримку насильницьким методам покарання.
- Застосування захищаючих законів в різних умовах: вдома, в школі, в громаді та системах надання догляду та правосуддя.
- Створення кола зростаючих заходів реагування та санкцій.
- Чітке керівництво та навчання для всіх надавачів послуг для дітей та сімей.
- Просвіта для громадськості та професіоналів щодо законів та сприяння альтернативній, захищаючій поведінці.

Вставка 10

Що таке «насильницьке покарання» та чому воно є проблемою?

Під **Насильницьким покаранням** мається на увазі будь-яке покарання, при якому використовується фізична сила з метою викликати певний ступінь болю або дискомфорту, навіть самого легкого ступеню. Воно включає побиття, удари ногою, струси або кидання дітьми, дряпання, щипання, кусання, смикання за волосся або ляпаси, або примушування дітей залишатись в незручному положенні, опіки, ошпарювання або примусове проковтування їжі. Воно також включає нефізичні форми покарань, які є жорстокими або принижуючими, таке як покарання, що принижують, погрожує, залякує або висміює дитину. Використання насильницьких форм покарання несе в собі ризик ескалації, частково тому що воно перестає бути достатньо ефективним з часом, та частково тому що дорослі можуть невірно оцінити кількість застосованої сили.

Дослідження пов'язують досвід насильницького покарання в дитинстві з широким спектром негативних наслідків для здоров'я та поведінки, в тому числі слабкіші психічне здоров'я, когнітивний розвиток та спроможність навчатись, а також збільшення рівнів агресії та кримінальної поведінки (22). Багато з таких наслідків можуть зберегтись і в дорослому житті, в тому числі агресивна та кримінальна поведінка, прийняття та застосування насильства для розв'язання конфліктів з однолітками та досвід НІП, або в ролі жертви, або в ролі виконавця.

³ Статті 19, 28 (пункт 2) та 37 в КПД визнають право дітей на захист від усіх форм насильства. Стаття 39 підкреслює відповідальність країн-членів за здійснення заходів для сприяння фізичній та психологічній реабілітації та соціальній реінтеграції дітей-жертв. Країни-члени, які ратифікували КПД, зобов'язані впроваджувати такі закони.

Витрати та економічна ефективність

Витрати на Прийняття та забезпечення виконання законів, які забороняють насильницькі методи покарання, включають зусилля для збору даних, проведення оцінки політики, організацію участі зацікавлених сторін та оцінювання прогалин у впровадженні та забезпеченні виконання.

Поточні витраті включають:

- просвіта громадськості та інформування з метою зміни поведінки;
- людські ресурси, які необхідні, щоб надавати позитивні втручання та підтримку для сімей;
- навчання для органів правопорядку, правосуддя та інших галузей послуг для громади та втілення такого навчання в найкращих інтересах дітей;
- збір даних та технології для моніторингу та оцінки.

Інвестування у впровадження може бути порівняне із значними та поточними витратами, пов'язаними з насильством стосовно дітей.

Примітки щодо впровадження	Для більш детальної інформації
Оцінювання законодавчої бази Огляд національної конституції, законів та правил для визначення, чи насильницьке покарання є дозволим в будь-яких місцях або обставинах. Місця включають: дім, установи альтернативного догляду, установи по догляду за дітьми, школи, установи утримання під вартою або будь-які інші закриті установи. Обставини включають: винесення вироку або здійснення дисциплінарного впливу на дітей, що є у конфлікті з законом (в тому числі, згідно з звичаями або релігійними законами), або правовий захист від використання насильницького покарання тими, хто має владу над дитиною. Враховуйте всі можливі джерела відповідних законів, в тому числі загальне (прецедентне) право.	Глобальна ініціатива задля припинення тілесних покарань <i>Інструменти та звіти країни</i> Довідник з питань впровадження Конвенції з Прав Дітей: Контрольний перелік впровадження <i>Див. сторінку 274</i>
Оцінювання Прийняття та забезпечення виконання Огляд підзаконних актів, стандартів, протоколів та механізмів звітування для визначення, чи надають вони достатнє керівництво для тих, хто відповідає за Прийняття та забезпечення виконання законів. Огляд опитувань, адміністративних та кількісних даних для аналізу та виявлення, де саме можуть бути прогалини у впровадженні та забезпеченні виконання законів.	Типові стратегії Організації Об'єднаних Націй та практичні заходи: насильство стосовно дітей в галузі профілактики злочинності та кримінального правосуддя: контрольний перелік <i>Частина один, частина три</i>

Зусилля з підтримки

Участь зацікавлених сторін, громади та дітей. Людям потрібно відчувати відповідальність за участь, особливо якщо закон забороняє дії, які зазвичай не вважаються кримінальними.

Комунікації, що націлені на зміну поведінки.

- Повідомляйте про негативний вплив, який має насильницьке покарання на дітей та суспільство.
- Чітко вказуйте, що мета закону навчити та запобігти, а не покарати.
- Демонструйте співчуття, а не осуд батькам, вчителям та особам, що здійснюють догляд, для яких насильницьке покарання було нормою при вихованні та навчанні дітей.
- Пропонувати рішення, такі як приклади позитивного батьківства та дисципліни.
- Уніфікуйте заклики з існуючими цінностями, такими як відповідальність громади за захист та виховання дітей.
- Використовуйте різні способи та місця для передачі закликів: при народженні, під час неонатального догляду та при реєстрації народження; через надавачів медичних послуг та шкільну систему; через ЗМІ та «освіаги» (освіта через розваги); та через моделі позитивних ролей (див. стратегію Норми та Цінності).

Політики, процедури, кодекси поведінки та навчання. Дорослі, що контактують з дітьми — наприклад, вчителі, персонал шкіл, персонал дитячих установ та установ альтернативного догляду, професіонали кримінального правосуддя, громадянське суспільство та релігійні організації — потребують навички роботи з дітьми, позитивної дисципліни та стратегії управління поведінкою, процедури моніторингу та формальне визнання їх точності ідеї не використовувати насильницькі методи покарання (див. стратегію Навчання та формування життєвих навичок).

Підтримка для батьків та осіб, що здійснюють догляд. Програми батьківства, громадські мережі та послуг соціального втручання можуть допомогти батькам використовувати позитивне виховання та альтернативи насильницькому покаранню (див. стратегію Підтримка для батьків та вихователів).

Також дивіться

Стратегія Норми та Цінностей

*Стратегія Навчання та формування життєвих навичок
Підхід: Безпечні та сприятливі шкільні середовища*

Стратегія Підтримки для батьків та вихователів

Тематичні дослідження: Впровадження законів, що забороняють насильницькі методи покарань

Закон Албанії про Захист прав дітей заснував Підрозділ захисту дітей та Підрозділ захисту прав дітей для надання послуг індивідуальної допомоги (case management services) на місцевому рівні. Албанія впровадила кампанію з національної обізнаності щодо захисту дітей, #UneMbroyFemijet (#ЯЗахищаюДітей) для того, щоб поширити знання про позитивне батьківство. Діяльність кампанії включала консультації щодо правових змін та нових політик для покращення захисту дітей.

Бразильський закон, що забороняє насильницьке покарання дітей, надає ряд заходів для реагування, в тому числі попередження та переадресування до програм захисту та консультування сімей. Він також закликає проводити тренінги та навчання, в тому числі постійну кампанію, яка називається: «Не бий, а вчи!»

В **Хорватії** різні міністерства відповідальні за впровадження законів, які забороняють насильницьке покарання дітей, в тому числі Міністерство Внутрішніх Справ, Міністерство Соціальної Політики та Молоді, Міністерство Охорони Здоров'я, Міністерство Правосуддя та інші. Міністерства фінансують ОГС (організації громадянського суспільства), щоб вони виконували програми, які зосереджені на дітях, батьках, експертах та широкій громадськості.

Для більш детальної інформації див. *Закони, що забороняють насильницьке покарання* в розділі Джерела в кінці даної глави.

Підхід: Закони, що криміналізують сексуальну наругу та експлуатацію дітей

Що: Прийняття та забезпечення виконання законів, які чітко визначають та забороняють всі форми сексуальної наруги та експлуатації, а також надають захист та підтримку дітям-жертвам

Чому: Ці закони визнають право дитини бути захищеною від усіх форм насильства та експлуатації, в тому числі он-лайн (див. Вставку 11). При комбінуванні з підвищенням обізнаності та зусиллями, направленими на зміну норм, потенційний вплив Прийняття та забезпечення виконання цих законів включає, але не обмежується наступним (21):

- ↑ Збільшенням громадської уваги та зниженням прийняття всіх дій, що представляють собою сексуальну наругу над та експлуатацію дітей
- ↑ Збільшенням розголосу та повідомлень про сексуальну наругу та експлуатацію дітей
- ↑ Збільшенням кількості розслідувань та судових розглядів щодо сексуальної наруги та експлуатації
- ↓ Зменшенням рівня сексуальної наруги та експлуатації

Дівчата частіше зазнають сексуальної наруги та експлуатації, однак хлопців так само часто переслідують. Враховуючи, що сексуальна наруга та експлуатація включає широкий діапазон дій, які є згубними, важливо, щоб закони чітко визначали та криміналізували ці дії. Навіть, якщо такі закони існують, вони можуть не виконуватись або не функціонувати як потрібно для захисту дітей. Причини для цього можуть включати:

- **Правові перешкоди**, якщо формулювання закону є недостатнім для керування повноцінним впровадженням;
- **Системні та адміністративні перешкоди**, такі як прогалини або затримки в процесі визнання, повідомлення, розслідування та судового розгляду сексуальної наруги та експлуатації; або певні складнощі в транснаціональних та он-лайн випадках сексуальної експлуатації чи наруги над дітьми;
- **Перешкоди середовища**, такі як соціальні або гендерні норми та упередження, які впливають на то, як люди приймають сексуальну наругу та експлуатацію та їх жертв (наприклад, примушення до сексу в межах інтимних відносин; або коли жертви є чоловіками, ЛГБТК або соціально чи економічно маргіналізованими).

⁴ Стаття 19 КПД визнає права на захист від сексуальної наруги та експлуатації, стаття 34 та факультативний протокол до КПД щодо продажу дітей, дитячої проституції та дитячої порнографії захищає дітей від усіх форм сексуальної наруги та експлуатації, в тому числі он-лайн. Стаття 39 КПД зобов'язує Країни здійснювати заходи для сприяння фізичній та психологічній реабілітації та соціальній реінтеграції дітей-жертв. Країни-Члени, які ратифікували КПД та ФППД, зобов'язані захищати дітей за допомогою криміналізації всіх форм сексуальної наруги та експлуатації, впроваджуючи та забезпечуючи виконання законів та надання захисту і підтримки дітям-жертвам.

Перешкоди можуть бути зменшені наступним чином.

Правові перешкоди	• Чітко визначити заборонені дії, які застосовуються в рівній мірі до чоловіків та жінок. • Боротьба з усіма формами сексуальної наруги та експлуатації, в тому числі он-лайн (див. Вставку 11). • Встановити мінімально допустимий вік для погодження на секс (без криміналізації сексу за згодою обох сторін між підлітками близькими за віком) та гарантувати, що всі діти у віці від 0 до 18 років захищені законом від сексуальної наруги та експлуатації. • Гарантувати, що розслідування та судовий розгляд може бути ініційовано у випадках насильства стосовно дітей без подання жертвою офіційної заяви.
Системні та адміністративні перешкоди	• Створити формальні механізми для міжгалузевого та міжнародного співробітництва. • Призначити специфічні обов'язки відповідним секторам в межах процесу розслідування та судового розгляду. (Наприклад, якщо робітники медичної галузі збирають судово-медичні докази, то цей мандат має бути чітким та підкріплюватись протоколами, навчанням та ресурсами). • Гарантувати, що персонал нижчої ланки застосовує адекватні заходи до дітей, які повідомили, що зазнали сексуальне насильство, завдяки обов'язковому навчанню, та можливо, навчанню для співробітників — спеціалістів або групи спеціалістів (див. <i>стратегію Заходи реагування та надання підтримки</i>). • Посилити системи соціальних послуг, охорони здоров'я та правосуддя (див. <i>стратегію Заходи реагування та надання підтримки</i>). • Впроваджувати міжнародні керівництва, такі як <i>Заходи реагування для Дітей та Підлітків, які зазнали сексуальної наруги: клінічні рекомендації ВООЗ</i> (див. розділ <i>Ресурси</i> в кінці даної глави).
Перешкоди середовища	• Боротьба з певними видами вразливості та перешкоди в доступі до правосуддя, з якими стикаються жертви, в тому числі зусилля для: » збільшення рівня обізнаності щодо сексуальної наруги та запобігання » змінити гендерні та соціальні норми, які закріплюють та виправдовують насильство » зменшення стігми та підтримка в пошуку допомоги

Вставка 11

Як діти можуть захистись від он-лайн сексуальної експлуатації або наруги?

Зважаючи, що інформаційні та комунікаційні технології зростають у усьому світі, так само і ризик дітей стати жертвами сексуальної наруги та експлуатації он-лайн збільшується. **Он-лайн сексуальна експлуатація та наруга над дітьми (СНЕД)** включає:

- виробництво, надання доступу, володіння та розповсюдження матеріалів, що містять сексуальну наругу над дітьми;
- залицятися до потенційної дитини-жертви он-лайн з метою сексуальної наруги або експлуатації;
- пряме транслювання сексуальної наруги або експлуатації дитини.

Конкретні механізми в межах більш широкої стратегії впровадження та забезпечення виконання законів для захисту дітей від насильства можуть також боротись з он-лайн СНЕД, такі як:

- законодавча база для ідентифікації, розслідування та судового розгляду щодо правопорушника та для захисту жертв;
- спеціалізований, навчений персонал правоохоронних органів та міжнародна співпраця;
- правові механізми для повідомлення про блокування та видалення контенту, що містить СНЕД;
- збір даних щодо он-лайн СНЕД;
- правові механізми для запобігання рецидивів насильства, такі як реєстр сексуальних переступників.

МиЗахищаємо (WePROTECT) — глобальний альянс задля припинення сексуального насильства та експлуатації стосовно дітей заохочує країни до прийняття координованих міжнародних та національних заходів реагування для захисту дітей від СНЕД, описаних в їх моделі національного реагування (див. розділ *Ресурси* в кінці даної глави).

Витрати та економічна ефективність

Витрати на Прийняття та забезпечення виконання законів, які криміналізують сексуальну наругу та експлуатацію дітей, включають зусилля для збору даних, оцінювання політики, проведення нарад для зацікавлених сторін та оцінювання прогалин у впровадженні та забезпеченні виконання.

Поточні витрати включають:

- просвіта громадськості та комунікаційна діяльність, щоб допомогти людям розпізнавати потенціальну сексуальну наругу та експлуатацію;
- навчання для персоналу нижчої ланки систем соціальних послуг, охорони здоров'я та правосуддя, для застосування відповідних заходів до дітей-жертв сексуальної наруги та експлуатації (див. стратегію *Заходи реагування та надання підтримки*);
- підтримка для співробітників спеціалістів галузі правосуддя та правоохоронних органів, які пройшли спеціальне навчання щодо випадків сексуальної наруги, експлуатації та/або он-лайн СНЕД (див. стратегію *Заходи реагування та надання підтримки*);
- збір даних та технології для моніторингу та оцінки.

Інвестування у впровадження може бути порівняне зі значними та поточними витратами, пов'язаними з насильством стосовно дітей, в тому числі короткостроковими та довгостроковими наслідками медичного та психологічного характеру.

Примітки щодо впровадження	Для більш детальної інформації
Оцінювання Важливі речі, які потрібно оцінити включають наступні сфери. • Національну Конституцію та інші актуальні закони та правила для визначення: » Чи всі види сексуальної наруги та експлуатації криміналізовані з відповідним покаранням? » Чи є адекватне забезпечення для ефективної системи запобігання та реагування? » Чи це забезпечення застосовується в законодавчих положеннях та загальному (прецедентному) праві, так само як в релігійному та традиційному праві? • Дані щодо кількості випадків сексуальної наруги та експлуатації та відсотку випадків, що були повідомлені, розслідувані, пройшли судовий розгляд та правопорушник був покараний. • Перешкоди та прогалини в процесах правосуддя, в тому числі захисні заходи для жертв та свідків. • Перешкоди та прогалини в інших послугах запобігання та реагування, які можуть бути усунуті законодавчим шляхом.	Типові Стратегії Об'єднаних Націй щодо насильства стосовно дітей в сфері запобігання злочинності та кримінального правосуддя: контрольний перелік <i>Частина один, частина три</i> Довідник з питань впровадження Конвенції з Прав Дітей: Контрольний перелік впровадження <i>Див. сторінку 274</i> Запобігання та усунення сексуальної наруги та експлуатації дітей (СНЕД): Типові національні заходи реагування Посібник стосовно термінології для захисту дітей від сексуальної експлуатації та сексуальної наруги.
Зусилля з підтримки • Ефективні механізми виявлення та повідомлення. • Координація та підзвітність на всіх рівнях правоохоронних органів та системи правосуддя. • Координація та фінансування на всіх рівнях реагування та підтримки для жертв, в тому числі системи соціальних послуг, охорони здоров'я та правосуддя.	Заходи реагування для дітей та підлітків, над якими була здійснена сексуальна наруга: Клінічні рекомендації ВООЗ Див. також стратегію <i>Заходи реагування та надання підтримки</i>

Тематичні дослідження: Впровадження законів, що криміналізують сексуальну наругу та експлуатацію: Домініканська Республіка

Співробітництво між Генеральною прокуратурою, Туристичною поліцією, Національною Асоціацією Ресторанів та Готелів та організаціями громадського суспільства посилила можливість Домініканської Республіки забезпечувати виконання законів проти сексуальної експлуатації дітей у сфері подорожей та туризму. Правоохоронні органи, персонал готелів, спеціалісти з сфери освіти та охорони здоров'я, журналісти та діти з батьками проходять навчання для розпізнавання та повідомлення про випадки сексуальної експлуатації дітей. Громадська кампанія, яка називається No Hay Excusas (Ніяких Виправдань) збільшує обізнаність та сприяє повідомленням про такі випадки. Країна також збільшила рівень навчання та потенціал для розслідування он-лайн сексуальної експлуатації та створила спеціалізований відділ для цієї цілі.

Для детальної інформації див. ЮНІСЕФ: *Знайоме обличчя: Насильство в життях дітей та підлітків (23)*.

Підхід: Закони, що запобігають зловживанню алкоголем

Що: Закони та постанови, які запобігають зловживанню алкоголем та пов'язаним з цим ризикам, включаючи мінімальний допустимий вік для купівлі алкоголю, розташування та щільність торговельних точок, години продажу, наявність реклами алкоголю та ціни на алкоголь.

Чому: Зловживання алкоголем є фактором ризику жорстокого поводження з дітьми, насильства серед молоді та НІП. Алкоголь може також мати негативний вплив на розвиток мозку підлітків таким чином, що збільшується ризик віктимізації або вчинення злочинів в майбутньому. Прийняття та забезпечення виконання законів, які запобігають зловживанню алкоголем, можуть зробити внесок до (24, 25):

- ↓ Зменшення рівня жорстокого поводження, насильства серед дітей та молоді та НІП;
- ↓ Зменшення ризику віктимізації та вчинення злочинів;
- ↓ Зменшення ризику розладів когнітивного та психічного здоров'я, що пов'язані з надмірним вживанням алкоголю впродовж підліткового віку, які в свою чергу можуть привести до збільшення рівня насильницької поведінки (21, 24).

Втручання, які зосереджуються на впливі політики та середовища, більш здатні на результати, що вплинуть на все населення, ніж поодинокі освітні програми, які зосереджені на поведінці окремих осіб (25).

Політики, які встановлюють мінімально допустимий вік для купівлі, обмежують щільність та розташування магазинів з продажу алкоголю поблизу шкіл, можуть бути актуальними для запобігання насильства проти дітей. Однак, важливо, щоб ці політики були частиною зусиль, що стосуються всього населення, а не поодинокими втручаннями. Такі зусилля найкраще працюють, коли підтримка приведена у відповідність до чітко сформульованих цілей, які зосереджені на здоров'ї, безпеці та благополуччі громади (на відміну від простої заборони вживання алкоголю).

Витрати та економічна ефективність

- Легше забезпечити виконання таких політик, як акцизні збори, обмеження годин продажу та зменшення щільності розташування магазинів ніж тих, що зосереджені на споживачах, вони також будуть схильні більше впливати на зменшення насильства (26).
- Аналіз економічної ефективності показав, що вартість різних політик на рік життя з корегуванням на інвалідність (РЖКИ (DALY)) надало економії для трьох різних регіонів та показало, що втручання на рівні всього населення виграє в порівнянні з вартістю лікування хвороб та травм, що виникають в результаті зловживання алкоголем.

Оцінювання

- Якими є теперішня законодавча база та політики стосовно дистрибуції, ліцензування та збуту алкоголю?
- В чому є прогалини?
- Чи існуючі закони та політики ефективно виконуються?
 - » Якщо ні, чи може бути зміцнене їх виконання?
- Чи потрібні додаткові політики або інші запобіжні заходи для зменшення зловживання алкоголем?
 - » Якщо так, які політики, що були визнані ефективними в зниженні шкоди, пов'язаної з алкоголем, можуть підійти для існуючих законодавчих баз?

ВООЗ Глобальна стратегія задля зменшення шкідливого споживання алкоголю
Боротьба з шкідливим споживанням алкоголю: посібник для розвитку ефективного алкогольного законодавства

Дані та аналіз

Збір даних може включати:

- Масштаби та характер споживання алкоголю серед молоді та дорослих;
- Розташування магазинів з продажу алкоголю;
- Картування (вказування відміток на мапі) та аналіз збуту алкоголю, особливо молодим людям;
- Дані щодо насильства, травм, хвороб та смертності, пов'язаних з споживанням алкоголю;
- Аналіз норм щодо вживання алкоголю та відношення громадськості до політик.
- Місцеві дані лягають в основу директивних документів, які містять докази, що політики можуть вплинути на запобігання насильству, громадську безпеку та соціальне благополуччя.

Ефективність та економічна ефективність політик та програм щодо зменшення шкоди, що завдає алкоголь.
Ланцет, 2009

Міркування щодо доцільності

- Національні та місцеві урядові установи потребують розвитку потенціалу для управління роздрібними продажами та акцизною політикою та забезпечення виконання законів адекватно та справедливою.
- Важливо задіяти алкогольну промисловість та роздрібний сектор, а саме виробників, дистриб'юторів та менеджерів збуту алкогольних напоїв. Якщо більшість виробників та продавців алкоголю є поза легального сектору, то буде важко впровадити зміни політики. Якщо політики є занадто суворі, зростає ризик нелегального виготовлення та продажу алкоголю.

Зусилля з підтримки

- Розвивати участь та консультування зацікавлених сторін щодо збільшення обізнаності про нові політики.
- Закони та політики є частиною цілісного підходу, який включає:
 - » збільшення обізнаності та зміни норм щодо вживання алкоголю;
 - » скрінінг, короткі втручання та довготривалі програми терапії для випадків шкідливої поведінки або розладів, пов'язаних зі споживанням алкоголю.
- Поміркуйте, як можна допомогти власникам та співробітникам невеличких магазинів з продажу алкоголю, які підпадуть під нові політики.

Також див.

стратегію Підвищення доходів та покращення економічного становища, стратегію Норми та цінності

Тематичні дослідження: Західно-Капські політики зниження шкоди, пов'язаної зі споживанням алкоголю, Південна Африка

При дослідженні причин найсерйозніших захворювань в Південній Африці лідери в галузі охорони здоров'я Західно-Капської провінції помітили, що зловживання алкоголем було спільним фактором в усьому — від насильства до ВІЛ, та від травм в дорожньо-транспортних пригодах до хронічних захворювань. *Нормативна база задля запобігання насильству* в провінції запропонувала можливість вийти за рамки програмної діяльності та зробити більш довготривалі, життєстійкі зміни через політику. Робота почалась з опису проблеми: масштаби споживання алкоголю, його вплив як третього по важливості фактору ризику смерті та інвалідності, а також вартість для суспільства шкоди, пов'язаної з алкоголем, по відношенню до внесків алкогольної промисловості до економіки.

Широка коаліція державного сектору висунула політичні рекомендації для публічних обговорень. Ці матеріали разом з оцінкою впливу регуляторних заходів було скомпільовано у «Білу Книгу», яку було надруковано урядом Західно-Капської провінції у вересні 2017 року та яка лягла в основу політики та поправок до Західно-Капського Алкогольного Акту. Ключові компоненти для успіху даного процесу включали:

- Погляд на проблему з точки зору того, що здоров'я та благополуччя громадськості є важливішим ніж бізнес або приватні інтереси;
- Залучення громад в усі аспекти планування та впровадження - від боротьби з нестачею засобів до існування до послуг запобігання та терапії на основі спільнот, до підвищення обізнаності та забезпечення впровадження нових законів та політик.

Для більш детальної інформації див. Західно-Капська Урядова *Біла Книга про політику щодо зменшення шкоди, пов'язаної із споживанням алкоголю* (27).

Підхід: Закони, що зменшують доступ молоді до вогнепальної та інших видів зброї

Що: Закони та політики, що запобігають незаконному володінню, носінню та використанню вогнепальної та інших видів зброї молоддю.

Чому: Велика частка жертв збройного насильства та правопорушників є діти або молоді люди у віці від 15 до 29 років. Зменшення доступу молоді до вогнепальної зброї може призвести до наступного (21):

- ↓ Зменшення рівня смертності та травм від вогнепальної або будь-якої іншої зброї;
- ↓ Зменшення рівня використання вогнепальної зброї в злочинах;
- ↓ Зменшення ненавмисних травм, пов'язаних з використанням зброї

Низка національних законів та місцевих постанов, які борються з доступом та володінням вогнепальною та іншими видами зброї, можуть стосуватись молоді, а саме:

- Мінімально допустимий вік для купівлі зброї;
- Перевірка минулого, яка включає арешти в минулому, стан психічного здоров'я, скарги або судові заборони за домашнє насильство;
- Політика нульової толерантності до володіння зброєю у школі;
- Безпечне зберігання вогнепальної зброї через закони про запобігання дитячого доступу (ЗДД);
- Зусилля правоохоронних органів для запобігання нелегального оберту вогнепальної зброї.

Огляди даних відмічають, що впровадження кількох політик одночасно є більш ефективним у зниженні насильства, пов'язаного зі зброєю (29). Найбільш доцільна комбінація законів та політик буде залежати від місцевих умов.

Витрати та економічна ефективність

Поточні витрати включають:

- Розвиток та поточне обслуговування систем збору даних;
- Потенціал людських ресурсів для аналізу, розповсюдження та застосування даних для повідомлення виконавчих рішень;
- Потенціал правоохоронних органів;
- Підвищення обізнаності громадськості.

Економічна ефективність залежить від місцевих умов та вартості Прийняття та забезпечення виконання політик у порівнянні до смертей та травм, яких вдалось запобігти. Закон про зброю Південної Африки врятував за оцінками 4585 життів, з найбільшим рівнем зниження смертей, пов'язаних з вогнепальною зброєю, серед молодих людей у віці від 15 до 29 років (29).

Оцінювання

- Якою є існуюча законодавча база відносно доступу дітей та молоді до вогнепальної та інших видів зброї?
- Чи ефективно застосовуються існуючі закони?
 - » Якщо ні, чи були визначені прогалини? Що може зміцнити виконання?
- Чи потрібні додаткові політики або заходи запобігання для зменшення доступу дітей та молоді до вогнепальної та інших видів зброї?
 - » Якщо так, які ефективні політики, що по оцінкам зменшують рівень насильства із застосуванням зброї серед молоді, підійдуть до існуючої законодавчої бази?

Дані та аналіз

- Важливі дані включають наступне:
 - » смерті, травми та погрози, пов'язані з пістолетами та іншими видами зброї;
 - » доступ дітей та молоді до вогнепальної та інших видів зброї;
 - » географічна концентрація травм та смертей від вогнепальної або інших видів зброї;
 - » вимоги ліцензування та мінімальний допустимий вік для купівлі вогнепальної зброї
- Дані можна збирати з багатьох джерел, таких як поліцейські звіти, звіти патологоанатомів та відділень швидкої допомоги, та скомбінувати їх для більш надійної картини динаміки насильства із застосуванням вогнепальної та інших видів зброї.
- Збір даних, аналіз, розповсюдження та застосування до політики є комплексним процесом, який вимагає сталих зусиль.

Стратегія
Безпечні
середовища:
модель
з Кардіффу

Міркування щодо доцільності

- Законодавство в сусідніх районах або країнах впливає на потік вогнепальної та інших видів зброї між та всередині юрисдикцій.
- Потреби у людських ресурсах включають наступне:
 - » персонал з відповідним набором навичок для аналізу даних та ефективних комунікацій;
 - » можлива збільшена потреба у персоналі правоохоронних органів.

Зусилля з підтримки

- Цільові групи багатьох зацікавлених сторін або коаліцій можуть допомогти розтлумачити місцеві дані та оцінити відповідні політики. Ці коаліції можуть включати політичних лідерів, правоохоронні органи, лідерів громад, бізнес-лідерів, спеціалістів соціальних послуг та травмпунктів.
- Зусилля для зміни норм щодо прийнятності насильства можуть також бути конкретно орієнтованими на молодь, що є під великою загрозою залучення у насильство.
- Поки факти є не однозначними, втручання для зменшення залучення у банди може підтримувати зусилля для зменшення доступу молоді до вогнепальної та інших видів зброї.
- Політики щодо зменшення зловживання алкоголем можуть працювати разом з політиками щодо вогнепальної зброї для кращого впливу на зменшення насильства серед молоді.

Стратегія
Безпечні
середовища:
Лікування
насильства
Підхід: Закони,
що запобігають
зловживанню
алкоголем

Тематичне дослідження: Ефективна політика щодо вогнепальної зброї в Калі і Боготі, Колумбія

Після десятиліття зростання кількості вбивств, з яких 80% зкоєні вогнепальною зброєю, мер Калі в 1993 році створив Програму розвитку, безпеки і миру DESEPAZ — Program for Development, Security and Peace. Аналогічна програма була повторена в Боготі в 1995 році. У Колумбії армія контролює продаж та ліцензування вогнепальної зброї, і дозволи видаються лише покупцям, які пропонують переконливе обґрунтування для володіння зброєю та пройшли попередню перевірку. Проте широко розповсюджена контрабанда зброї пригнічує вплив цих законів. Через DESEPAZ, мери заборонили вогнепальну зброю у вихідні дні після виплати зарплати, в свята та в період виборів. Це здійснювалося через поліцейські контрольні-пропускні пункти, зупинки руху та обшуки охоронців барів та розважальних закладів. Поліція, як правило, зосереджувалася на областях, які вони вважали високоризикованими для міжособистісного насилля. Внаслідок цієї політики, рівень вбивств впав на 14% в Калі і на 13% в Боготі під час інтервенційних періодів (30).

Тиражування цієї політики в інших установах залежатиме від конституційних положень щодо правових можливостей.

Прийняття та забезпечення дотримання законів

Робоча таблиця впровадження

Використовуйте дану таблицю для планування впровадження та пов'яжіть свої втручання з іншими стратегіями INSPIRE. Під кожною дією є речі, які треба врахувати. Можливо, ви захочете додати свої власні міркування до даного переліку.

ДІЯ	РЕЧІ, ЯКІ ТРЕБА ВРАХУВАТИ	
Оцінити теперішнє середовище	▶ Прийняття та забезпечення виконання існуючих законів та політик, які борються з усіма формами насильства стосовно дітей, за допомогою, протоколів та механізмів звітування ▶ Кількісні та якісні показники щодо вразливості дітей до насильства, які включають: » насильницькі форми покарання, сексуальна наруга та експлуатація, он-лайн СНЕД, насильство, пов'язане з алкоголем, вогнепальною та іншими видами зброї » фактори ризику, правопорушники ▶ Можливості та перешкоди у впровадженні та поширенні цієї стратегії	▶
Обрати втручання	▶ Пріоритети надаються існуючій законодавчій базі, ризики для дітей, підтримка від осіб, що приймають рішення ▶ Можливість інтегрувати до існуючого всеохоплюючого плану з боротьби з насильством над дітьми ▶ Практична здійсненність в даному контексті та доступні ресурси	▶
Побудувати партнерства	▶ Посилання на відповідні питання та інші стратегії INSPIRE ▶ Партнерство з іншими зацікавленими сторонами, особами, що приймають рішення та виконавцями, в тому числі з міністерствами, секторами та надавачами послуг, донорами і фондами ▶ Як залучити громади та громадянське суспільство	▶
Визначити потреби в ресурсах та їх джерела • Оцінити вартість • Людські ресурси • Джерела фінансування	▶ Системи, інфраструктури, збір даних та інші необхідні внески ▶ Всі потрібні фази: дослідження, зміцнення системи, технічна підтримка, комунікації, МіО ▶ Джерела фінансування, як залучити та зберегти ▶ Потреба в персоналі та навчанні	▶
Удосконалити підходи та адаптувати програми для місцевого контексту	▶ Політики, мандати та керівництво для виконавців ▶ Залучення та участь громади та зацікавлених осіб ▶ Ресурси та технічна підтримка для навчання персоналу щодо впровадження законів та політик ▶ План розгортання	▶
Спланувати моніторинг та оцінку	▶ Інструменти для моніторингу та оцінки впровадження, забезпечення дотримання та відповідності ▶ INSPIRE та інші показники, що будуть використані для вимірювання впливу ▶ Система збору та обробки даних ▶ Де отримати технічну підтримку для МіО	▶
Інше		▶

ПРИМІТКИ (Що ви знаєте зараз)	РЕСУРСИ, ЕКСПЕРТИ, ПАРТНЕРИ (Де Ви можете отримати додаткову інформацію)
	

Сформуйте графік для наступних кроків

ДІЯ	ВІДПОВІДАЛЬНА СТОРОНА	ДАТА	ПРИМІТКИ
			

Джерела

Загальні

Загальні коментарі та заключні зауваження договірних органів Організації Об'єднаних Націй, Нью-Йорк, ООН; 2008 рік (<http://www.ohchr.org/EN/HRBodies/Pages/TBGeneralComments.aspx>, доступно з 26 квітня 2018 року).

Надає посилання на загальні коментарі та рекомендації всіх договірних органів ООН щодо Прав Людини.

Довідник з впровадження Конвенції Прав Дитини: Повністю переглянуте третє видання. Нью-Йорк: ЮНІСЕФ; 2007 рік (https://www.unicef.org/publications/files/Implementation_Handbook_for_the_Convention_on_the_Rights_of_the_Child.pdf, доступно з 26 квітня 2018 року).

Надає контрольний перелік для оцінювання відповідності зі статтями КПД.

Планування впровадження Типових стратегій ООН та Практичних заходів задля ліквідації насильства стосовно дітей в сфері запобігання злочинності та кримінального правосуддя: контрольний перелік. Відень: Управління Об'єднаних Націй з наркотиків та злочинності; 2015 рік (https://www.unodc.org/documents/justice-and-prison-reform/14-08452_Ebook.pdf, доступно з 26 квітня 2018 року).

Контрольний перелік для допомоги урядам в огляді національних законів, процедур та практик, що борються з насильством стосовно дітей.

Саме Час припинити насильство стосовно дітей [website]. (<https://www.endviolenceagainstchildren.org/>, доступно з 26 квітня 2018 року).

Ініціатива «Саме Час» сприяє колективним діям задля припинення насильства стосовно дітей за допомогою урядових зобов'язань та дій, залучення організацій та громад, та часу і талантів людей. Веб-сайт описує дії, які застосовували інші країни на різних рівнях для зміцнення законодавчого та структурного захисту дітей.

Спеціальний представник Генерального Секретаря ООН щодо насильства стосовно дітей- Публікації [website]. ООН (<http://srsg.violenceagainstchildren.org/publications>, доступно з 26 квітня 2018 року).

Веб-сайт пропонує тематичні звіти щодо різноманітних форм насильства стосовно дітей та містить обговорення, що відносяться до стратегії Прийняття та забезпечення виконання законів.

Аналітичні основи політики ЦБПЗ та інструменти для аналізу. В: Канцелярія Помічника Директора ЦБПЗ з Політики [website]. Атланта: Центри США з боротьби та профілактики захворювань; 2015 рік (<https://www.cdc.gov/policy/analysis/process/analysis.html>, доступно з 26 квітня 2018 року).

Забезпечує основу та інструменти для аналізу, відбору та впровадження варіантів політики.

Закони, що забороняють насильницькі методи покарання дітей

Глобальна Ініціатива задля припинення всіх видів тілесних покарань [website]. Лондон: (<http://www.endcorporalpunishment.org/>, доступно з 26 квітня 2018 року).

Веб-сайт надає інструменти, довідки, звіти країн та інші джерела, щоб допомогти урядам оцінити їх законодавчі бази та узяти про підходи інших країн.

Закони, що криміналізують сексуальну наругу та експлуатацію дітей

Запобігання та ліквідація сексуальної експлуатації та наруги над дітьми: типові національні заходи реагування. Лондон: Глобальний Альянс WePROTECT; 2016 рік (<http://www.weprotect.org/the-model-national-response/>, доступно з 26 квітня 2018 року).

Надає рекомендації та приклади передових практик для типових національних заходів реагування для запобігання та боротьби з он-лайн сексуальною експлуатацією та наругою над дітьми та допомагає країнам: оцінити існуючі заходи реагування та визначити прогалини, визначити пріоритети щодо національних зусиль та зміцнити міжнародне розуміння та співпрацю.

Міжустановча робоча група щодо сексуальної експлуатації дітей. Довідник з термінології для захисту дітей від експлуатації та сексуальної наруги. Міжнародна Організація ЕСПАТ (ЕСПАТ International); 2016 рік (<http://luxembourgguidelines.org/>, доступно з 26 квітня 2018 р.).

Довідник з термінології — це ініціатива 18 міжнародних партнерів задля гармонізації термінів та визначень щодо захисту дітей.

Заходи реагування для дітей та підлітків, які зазнали сексуальну наругу: Клінічні рекомендації ВООЗ. Женева: Всесвітня Організація Охорони Здоров'я; 2017 рік (<http://www.who.int/reproductivehealth/publications/violence/clinical-response-csa/en/>, доступно з 26 квітня 2018 р.).

Клінічні рекомендації ВООЗ 2017 року, що надають якісний, травмоорієнтований догляд, що базується на фактичних даних, дітям та підліткам-жертвам сексуальної наруги.

Закони, що запобігають зловживанню алкоголем

Глобальна стратегія для зменшення шкоди від споживання алкоголю. Женева: Всесвітня Організація Охорони Здоров'я; 2010 рік (http://www.who.int/substance_abuse/publications/global_strategy_reduce_harmful_use_alcohol/en/, доступно з 26 квітня 2018 р.).

Надає детальну стратегію в тому числі завдання, рекомендації, національні політики та заходи з впровадження для зменшення шкоди від споживання алкоголю.

Боротьба з шкідливим впливом алкоголю: інструкції для розвитку ефективного законодавства щодо алкоголю. Женева: Всесвітня Організація Охорони Здоров'я Західно-Тихоокеанського регіону; 2011 рік (<http://www.wpro.who.int/publications/docs/Addressingtheharmfuluseofalcoholforupload.pdf>, доступно з 26 квітня 2018 р.).

Допомагає урядовим установам та міністерствам в регіоні розвинути законодавства на рівні країни для впровадження, моніторингу та забезпечення виконання ефективних політик щодо алкоголю.

Закони, що зменшують доступ дітей та молоді до вогнепальної зброї

Запобігання насильству серед молоді: Женева: Всесвітня Організація Охорони Здоров'я; 2015 рік (http://www.who.int/violence_injury_prevention/violence/youth/youth_violence/en/, доступно з 26 квітня 2018 р.).

Презентує факти щодо підтримки 21 стратегії для запобігання та боротьби з насильством серед молоді, в тому числі політики щодо доступу молоді до вогнепальної зброї.

Пістолети, ножі та отрутохімікати: зменшення доступу до летальної зброї (серія брифінгів щодо запобігання насильству). Женева: Всесвітня Організація Охорони Здоров'я; 2009 рік (http://www.who.int/mental_health/prevention/suicide/vip_pesticides.pdf, доступно з 26 квітня 2018 р.).

Огляди фактів щодо того, що саме працює для зменшення доступу молоді до вогнепальної та інших видів зброї як заходи запобігання насильству.

Гуманітарна діяльність

Робоча Група з Захисту Дітей (РГЗД) (CPWG). Мінімальні стандарти для захисту дітей в гуманітарній діяльності. РГЗД; 2012 рік (<https://rebrand.ly/CPMSresources>, доступно з 26 квітня 2018 р.).

Описує спільні принципи, передові практики та отримані уроки в наданні заходів реагування та послуг підтримки для дітей, що зазнали насильства, в умовах гуманітарних катастроф.

Цільова група мінімальних стандартів захисту дітей (МСЗД)(CPMS). Міжустановчий огляд правосуддя для дітей в гуманітарному контексті (МСЗД 14). Міжнародне Бюро з прав дітей (<http://www.ibcr.org/wp-content/uploads/2016/06/Interagency-review-2.pdf>, доступно з 26 квітня 2018 р.).

Описує існуючу обізнаність та знання МСЗД Стандарту 14, отриманих уроків та установчих, політичних, оперативних та фінансових викликів щодо впровадження правосуддя в гуманітарних контекстах. Дослідження в основному зосереджене на ювенальній юстиції, з меншим акцентом на дітях-жертвах та свідках.

Посилання

1. Генеральна Асамблея ООН. Конвенція з прав дитини, Статті 19, 28(2), 34, 37(а), 38, 39. Нью-Йорк: Організація Об'єднаних Націй; 1989 рік.
2. Комітет ООН з прав дитини. Загальний коментар №5: Загальні заходи впровадження Конвенції з прав дітей, 27 Листопада 2003 року, CRC/GC/2003/5.
3. Рада ООН з прав людини. Щорічний звіт спеціального представника генерального секретаря щодо насильства стосовно дітей, A/HRC/22/55, 4 січня 2013 року, пункти 21 та 21(b).

4. Комітет ООН з прав дітей. Загальний коментар №13: Право дитини бути вільною від усіх форм насильства, пункти. 19–32, пункт 59.
5. Комітет міністрів Ради Європи. Керівні принципи комітету міністрів Ради Європи щодо правосуддя в інтересах дитини. Страсбург: Рада Європи; 2011 рік (<http://www.coe.int/en/web/children/child-friendly-justice>, доступно з 2 квітня 2018 р.).
6. Lambie I, Randell I. Вплив позбавлення волі на неповнолітніх правопорушників. Огляд Клінічної Психології. 2013 рік; 33(3):448–459. doi:10.1016/j.cpr.2013.01.007.
7. Дискримінація та позбавлення громадянських прав: глобальний звіт щодо стану справ. Лондон: Міжнародна Мережа з прав дітей; 2016 рік (<https://www.crin.org/en/library/publications/discrimination-and-disenfranchisement-global-report-status-offences>, доступно з 25 квітня 2018 р.).
8. Генеральна Асамблея ООН. Рекомендації ООН для запобігання підлітковій злочинності («Рекомендації Ер-Ріяду»). Резолюція, адаптована Генеральною Асамблеєю, 14 грудня 1990 року, A/RES/45/11, положення 56.
9. Забезпечення прав дівчат в системі кримінального правосуддя – запобігання насильству, стигматизації та позбавлення волі. Нью-Йорк: Канцелярія спеціального представника генерального секретаря щодо насильства стосовно дітей; 2015 рік.
10. Комітет ООН з прав дітей. Загальний коментар №10: Права дітей в кримінальному правосудді, CRC/C/GC/10, пункт 33.
11. Генеральна Асамблея ООН. Типові стратегії ООН та практичні заходи щодо ліквідації насильства стосовно дітей. Резолюція Генеральної Асамблеї 69/194 Додаток, захід 30. Нью-Йорк: Організація Об'єднаних Націй; 2014 рік.
12. Генеральна Асамблея ООН. Конвенція з прав дитини, Стаття 40(1). Нью-Йорк: Організація Об'єднаних Націй; 1989 рік.
13. Генеральна Асамблея ООН. Конвенція з прав дитини, Стаття 40(3)(b). Нью-Йорк: Організація Об'єднаних Націй; 1989 рік.
14. Генеральна Асамблея ООН. Типові стратегії ООН та практичні заходи щодо ліквідації насильства стосовно дітей. Резолюція Генеральної Асамблеї 69/194 Додаток, захід 31. Нью-Йорк: Організація Об'єднаних Націй; 2014 рік.
15. Генеральна Асамблея ООН. Конвенція з прав дитини, Стаття 37(b). Нью-Йорк: Організація Об'єднаних Націй; 1989 рік.
16. Комітет ООН з прав дітей. Загальний коментар № 10: Права дітей в кримінальному правосудді, CRC/C/GC/10, пункт 79.
17. Генеральна Асамблея ООН. Конвенція з прав дитини, Статті 37(с),10(2)(b). Нью-Йорк: Організація Об'єднаних Націй; 1989 рік.
18. Генеральна Асамблея ООН. Правила мінімальних стандартів для управління ювенальним правосуддям Організації Об'єднаних Націй. Резолюція Генеральної Асамблеї 40/33, («Пекинські Правила») Правило 13.4.
19. Генеральна Асамблея ООН. Конвенція з прав дитини, Стаття 37(а). Нью-Йорк: Організація Об'єднаних Націй; 1989 рік.
20. Визначення політики. В: канцелярії Помічника Директора ЦБПЗ з Політики [website]. Атланта: Центри США з боротьби та профілактики захворювань; 2015 рік (<https://www.cdc.gov/policy/analysis/process/definition.html>, в доступі з 1 березня 2018 р.).
21. INSPIRE: Сім стратегій задля припинення насильства стосовно дітей. Женева: Всесвітня Організація Охорони Здоров'я; 2016 рік.
22. Тілесні покарання дітей: підсумок дослідження впливу та асоціацій. Лондон: Глобальна Ініціатива задля припинення тілесних покарань дітей; 2016 рік (<http://www.endcorporalpunishment.org/research/impact-corporal-punishment.html>, в доступі з 2 квітня 2018 р.).
23. Знайоме обличчя: насильство в життях дітей та підлітків. Нью-Йорк, ЮНІСЕФ; 2017 рік (<https://data.unicef.org/resources/a-familiar-face/>, в доступі з 25 квітня 2018 р.).
24. ВООЗ Глобальна стратегія для зменшення шкідливого споживання алкоголю. Женева: Всесвітня Організація Охорони Здоров'я; 2010 рік.
25. Foxcroft DR, Ireland D, Lister, Sharp DJ, Lowe G, Breen R. Більш довготривале первинне запобігання зловживанням алкоголем серед молоді: Системний огляд. Залежність. 2003 рік; 98(4):397–411.
26. Anderson, P, Chisholm D, Fuhr DC. Ефективність та економічна доцільність політик та програм зниження шкоди, заподіяної алкоголем. Lancet. 2009;373:9682,2234–2246.
27. Уряд Західно-Капської провінції. «Біла книга» про Політику зниження шкоди від споживання алкоголю (<https://www.westerncape.gov.za/news/alcohol-harms-reduction-white-paper-published>).
28. Santaella-Tenorio J, Cerdá M, Villaveces A, Galea S. Що ми знаємо про зв'язок між законодавством стосовно вогнепальної зброї та травм, отриманих від використання вогнепальної зброї: Епідеміологічний огляд. 2016;doi:10.1093/epirev/mxv012.
29. Matzopoulos RG, Thompson ML, Myers JE. Вбивства за допомогою вогнепальної зброї і без неї в п'яти містах Південної Африки: ретроспективне демографічне дослідження. Американський Журнал охорони здоров'я. 2014;104(3):455–60.
30. Villaveces A. Ефект від заборони носіння вогнепальної зброї на рівень вбивств у двох Колумбійських містах. Журнал Американської Медичної Асоціації. 2000;283(9):1205

Норми та цінності

Завдання: Зміцнення норм та цінностей, які підтримують ненасильницьке, шанобливе, турботливе та рівноправне з точки зору статі відношення до всіх дітей та підлітків.

Про що йде мова в даному розділі

Огляд: Зміна норм може змінити поведінку

Дізнайтесь, як ця стратегія працює
на практиці

Зв'язки між стратегіями INSPIRE
та тим, що знаходиться за їх
межами

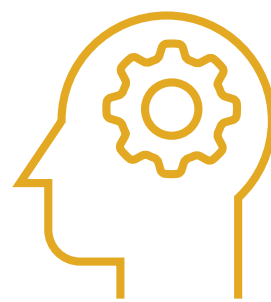
Працює найкраще коли...

Гуманітарна діяльність

Міркування щодо впровадження

Показники

ст. 64

Вправа на фокусування

Зосередьте своє пла-
нування на місцевому
контексті та потребах

ст. 69

Підходи

Дізнайтесь, що потрібно для впровадження цієї стратегії за допомогою підходів, що базуються на фактичних даних від INSPIRE*, розумних діях та важливих послугах

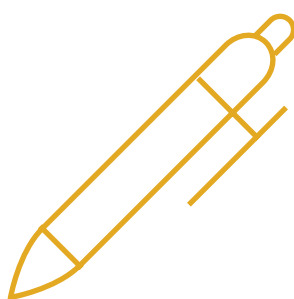
Підходи з першого погляду

Програми для невеличких груп

Мобілізація громади

Втручання щодо байдужості свідків

ст. 70

Робоча таблиця впровадження

Визначте ресурси та кроки дій для планування впровадження

ст. 88

Джерела

Посилання на інструменти та джерела для допомоги у впровадженні даної стратегії

ст. 91

Зміна може вплинути на поведінку

Норми керують відношенням та поведінкою щодо виховання дітей, гендерних ролей та прийнятності насильства в межах групи або суспільства. Зусилля для сприяння позитивним та для зменшення впливу шкідливих норм та цінностей є невід’ємною частиною всіх стратегій INSPIRE для захисту благополуччя дітей.

Групові та індивідуальні поведінки в суспільстві знаходяться під впливом норм та цінностей. **Цінності** представляють собою загальні стандарти того, що є «добре» та «погано», важливо та цінно. **Соціальні норми** це правила поведінки, очікування та сприйняття інших, які широко розповсюджені серед людей в групі або суспільстві. **Гендерні очікування** відбивають різницю в очікуваннях або у призначених ролях в залежності від того, чи ця людина чоловік або жінка.

Норми керують поведінкою, пропонуючи, що б зробили інші в подібній ситуації, яких дій вони очікують від інших та як очікувано інші відреагують на певну поведінку. Визначення та боротьба з цими соціальними нормами та санкціями є найважливішою частиною зусиль для зміни норм.

Норми можуть бути шкідливими або захисними, навіть, коли вони відбивають одну і ту саму цінність (див. Вставку 12). Наприклад, цінність «Діти мають бути захищені» може проявлятися, як норма, що перешкоджає насильницькому покаранню та/або як норма, яка обмежує свободу та пересування дітей (а саме, дівчат). Зусилля для зміни норм можуть бути зосереджені на захисних цінностях та нормах, які уже існують та запропонувати різні види поведінки відповідно до цих норм.

Вставка 12

Яким чином шкідливі норми впливають на насильство?

Норми можуть виправдовувати насильницьке покарання, як необхідну частину виховання дитини, або насильство як допустиму відповідь на конфлікт в громаді. Несправедливі гендерні норми, які виправдовують биття дружини та контролювання чоловіком поведінки дружини, асоціюються з вищим рівнем НІП (7). Норми також впливають на пошук допомоги у випадках насильства. Наприклад, норми, що зміцнюють чоловічу сексуальну перевагу та силу, або визначають приватність та репутацію сім’ї, як пріоритет, можуть призвести до перекладання провини на жертву та стримати і хлопців, і дівчат від повідомлень про насильство та від пошуку допомоги (2).

Багато з втручань щодо норм, які містяться в INSPIRE кидають виклик несправедливим нормам щодо статевої ознаки, сили, чоловічої переваги та пропагують норми рівноправних відносин, захисту та розподілу обов’язків.

Зв'язки між стратегіями INSPIRE та тим, що виходить за їх межі

Зусилля, що сприяють позитивним нормам, змінюють або зменшують вплив шкідливих норм, значно впливають на всі стратегії INSPIRE.

Норми та цінності

	Прийняття та забезпечення виконання законів	Пропагують норми та цінності щодо захисту дітей для підтримки впровадження законів, які борються з насильством
	Безпечні середовища	Норми впливають на публічну та он-лайн поведінку людей та на прийнятність насильства в межах громад
	Підтримка батьків та вихователів	Пропагує позитивні норми щодо виховання дітей, дисципліни та гендерних ролей в батьківстві Кидають виклик гендерним нормам, які сприяють НІП
	Підвищення доходів та покращення економічного становища	Інтегрують навчання стосовно гендерних норм/рівності в програми Підвищення доходів та покращення економічного становища (ПДПЕС)
	Заходи реагування та надання підтримки	Інтегрують гендерні норми та делікатність у навчання для робітників нижньої ланки, що здійснюють заходи реагування та надають послуги підтримки Кидають виклик нормам, які стримують пошук допомоги в випадках насильства
	Навчання та формування життєвих навичок	Позитивні норми щодо освіти, відносин та гендерної рівності роблять освітні середовища безпечними та доступними
ЗАГАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ, СОЦІАЛЬНИЙ ТА ЕКОНОМІЧНИЙ ПОРЯДОК ДЕННИЙ		Норми гендерної рівності сприяють багатом наслідкам стосовно охорони здоров'я, розвитку та соціальним наслідкам

Декілька факторів впливають на зміну норм на багатьох рівнях, в тому числі:

- Сили середовища, такі як культура, релігія, закони, політики та правила та економічні умови можуть допомогти зберегти або змінити норми;
- Досвід проживання, а саме наражання (як жертви або як свідка) на НІП або насильство в громаді може сприяти прийнятності насильства в громаді;
- Індивідуальні фактори, такі як впевненість, навички або вплив установ щодо того, чи люди діють у відповідності або всупереч нормам;
- Впровадження нових моделей поведінки може сприяти змінам норм (а також навпаки).

Підходи та програми, які входять в стратегію INSPIRE «Норми та цінності» використовують обмін інформацією, критичний аналіз (див. Вставку 13) та підвищення кваліфікації кидають виклик соціальним та гендерним нормам, які виправдовують насильницьку поведінку; а також зміцнити або змодельовати норми, які пропагують ненасильницьку рівність статей та безпечні моделі поведінки. Більшість програм, що базуються на фактах, про які йдеться в даній главі, зосереджені на гендерних нормах. Але зміна норм це важлива частина стратегій «Підвищення доходів та покращення економічного становища», «Безпечні середовища», «Навчання та формування життєвих навичок», а також програм батьківства. Три підходи, які тут підкреслені, демонструють ефективні моделі для впровадження втручань щодо зміни норм, які можуть боротись з цілим рядом проблем.

Важливо, щоб втручання стосовно норм базувались на теоретичній моделі змін, яка описує потенціальні шляхи та тих, хто має вплив і приведе до змін.

- Зміна прихильності до обмежуючих та шкідливих гендерних норм (через програми для невеличких груп)
- Програми мобілізації громад
- Втручання свідків

Найкраще працює коли...

Факти та досвід свідчать, що втручання стосовно норм можуть мати очікуваний вплив, коли вони:

- ✓ базуються на теоретично обґрунтованій моделі зміни норм;
- ✓ базуються на високоякісному дослідженні для визначення:
 - » поведінки, яку ви хочете пропагувати або змінити
 - » норм, які впливають на такі поведінки
 - » соціальних винагород та санкцій, які не дають змінюватись нормам (див. розділ Джерела в кінці цієї глави, щоб дізнатись більше про оцінювання норм)
- ✓ створюють можливість для **критичного аналізу** (див. Вставку 13) щодо взаємодії цінностей, підходів, норм та видів поведінки;
- ✓ зміцнюють ідеї через кілька шляхів впливу;
- ✓ використовують авторитетних «послів» та позитивні моделі ролей, щоб запропонувати альтернативні перспективи та поведінки;
- ✓ створюють можливості для людей практикувати альтернативні види поведінки, що відображають позитивні норми;
- ✓ включають зміни середовища та структур, завдяки чому людям легше прийняти нові моделі поведінки;
- ✓ залучають і колективний, і громадський підхід.

Що таке критичний аналіз?

Критичний аналіз — це ключовий компонент багатьох втручань стосовно норм, що базується на фактах. Це організований процес, який спонукає людей думати на рахунок того, як їх ідеї або припущення впливають на їх дії та досліджує і кидає виклики цій динаміці за допомогою «зондуючих» питань. Діалог, що оснований на критичному аналізі, пропонує учасникам застосовувати це нове розуміння минулого та теперішнього до дій, які вони можуть змінити.

Гуманітарна діяльність

Гуманітарна діяльність пропонує і виклик, і можливість працювати з нормами. Вплив напружених економічних або соціальних умов може змушувати людей та громади під час кризи повертатись або приймати традиційні культурні норми, в тому числі шкідливі. З іншого боку, досвід конфлікту або насильства може допомогти розпочати корисний діалог щодо наслідків будь-якого типу насильства, в тому числі насильства стосовно дітей або НІП.

Більш масштабна мобілізація громади потребує більше часу з відносно стабільним населенням, що може бути ускладнено в період кризи або серед населення, яке мігрує, але може добре працювати в таборах для біженців або в переселених громадах. Учбовий план в програмах для невеликих груп зазвичай адаптовано для умов гуманітарних криз та інтегровано до інших програм (див. стратегії *Підвищення доходів та покращення економічного становища та Підтримка для батьків та вихователів*)

Для додаткової інформації див. Гуманітарну частину розділу Джерела в кінці даної глави.

Міркування щодо впровадження

Кого мають включати ваші втручання?

Зміна соціальних норм за своєю природою включає зусилля на різних рівнях громади та суспільства. Типи інтервенцій націлені на різні аудиторії в залежності від конкретної мети.

Батьки та вихователі є пріоритетною аудиторією для зміни норм щодо насильницьких методів покарання. Зусилля для пропагування норм гендерної рівності та зменшення насильства з точки зору статі зміцнюються, якщо вони включають чоловіків та хлопців, а також жінок та дівчат, однак ці зусилля можуть виправдатись навіть для груп однієї статі, завдяки чому учасники відчують себе комфортніше в спілкуванні та вивченні ідей. Зміна норм щодо насильства в громаді може бути зосереджена на членах громади, які найбільше наражені на ризик (див. стратегію *Безпечні середовища: Підсумки програми «Лікування насильства»*).

В той час коли більшість зусиль по зміні норм, які було оцінено, зосереджуються на старших підлітках або дорослих, насправді дитинство та молодший підлітковий вік (10-14 років) – це ключові періоди для впровадження соціальних та гендерних норм. Програми для дітей на цих стадіях розвитку можуть формувати норми, які вплинуть на поведінку на довгий період (див. *підсумки програми CHOICES*). Варто розглядати «нашарування» кількох зусиль для впливу на норми, що спрямовані на різні аудиторії та вікові групи.

Дії для зміни норм можуть також навчати впливових осіб, таких як політичні, громадські або релігійні лідери або представники ЗМІ. Ці впливові особи можуть уникати збереження шкідливих соціальних та гендерних норм та допомагати зміцнювати та моделювати позитивні.

ЗМІ є також ключом до зміни соціальних норм, не тільки як посередник для розповсюдження ідей, але і тому що розважальний контент та картинки схильні зміцнювати насильство стосовно дівчат та жінок та гендерну нерівність, більше ніж оскаржувати ці норми.

Як зосередитись на позитивному?

Норми відображають, що люди вважають, у що вони мають вірити та що мають робити на думку інших. Кампанія, спрямована на здійснення тривоги стосовно високого рівня насильства, може зміцнити сприйняття, що насильство — це звичайна та прийнятна форма поведінки, навіть серед груп, де розповсюдження є нижчим. Альтернативний підхід — це зробити акцент на позитивних нормах, пов'язаних із спільними цінностями, самостандартами (стандартами щодо того, що дозволено собі самому), а також потенціальними перевагами змін. Наприклад, відображення та посилення, що базуються на підкресленні концепту, що «турботливі батьки, як ви, навчають дітей добре себе поводити за допомогою позитивного виховання», допомагають людям під'єднати себе до бажаних цінностей (батьки турбуються про своїх дітей) та поведінки (використання позитивного виховання) та розуміють переваги (хороша поведінка дитини).

Як ви допоможете людям змінитись?

Знань та підходів недостатньо для зміни поведінки, якщо люди не знають що ще зробити, або якщо ризик вести себе всупереч загальноприйнятим соціальним або гендерним нормам здається занадто великим. Важливо, щоб втручання щодо норм допомагали людям пересуватись вздовж континуума від знань до віри та дій. Шляхи для виконання цього включають:

- **Зміцнення віри людей, що їх дії мають значення**, що допоможе нейтралізувати відчуття ризику і збільшити відчуття вигоди від відмови або прийняття поведінки, що базується на нормах.
- **Збільшення самодостатності**, пропонуючи навички та практику альтернативної поведінки, такі як комунікація з партнерами або втручання свідків.
- **Включення позитивних прикладів** — особи, які досягли видимих успіхів в діях всупереч існуючим нормам — що допоможе іншим відчувати себе безпечно та відчувати підтримку в прийнятті нової поведінки.
- **Створення сприятливого середовища для зміни поведінки**, а саме, підтримка зміни норм щодо споживання алкоголю за допомогою політик, які зменшують зловживання алкоголем та пропонують альтернативні активності для молоді в громаді (див. стратегії *Прийняття та забезпечення виконання законів та Безпечні середовища*).

Як ви можете збільшити масштаби інтервенцій щодо норм?

За своєю природою втручання щодо норм мають бути адаптованими до місцевого контексту, щоб бути актуальними. Це може ускладнити збільшення масштабів інтервенцій. Розділи *Адаптування програм, що базуються на фактах та Збільшення масштабів ефективних програм* в главі *Впровадження INSPIRE як комплексу заходів* надає потрібні рекомендації.

Показники

Наступні показники INSPIRE можуть використовуватись для вимірювання впливу інтервенцій щодо змін (див. перелік показників та вимірювань в *Додатку А та В*).

- 4.1 Погодження з необхідністю фізичного покарання у вихованні
- 4.2 Підтримка фізичного покарання з боку вчителів та адміністрацій шкіл
- 4.3 Припустимість побиття дружини
- 4.4 Відношення стосовно права жінки відмовитись від сексу

Вправа на фокусування

Перш ніж рухатись далі до конкретних підходів та програм для впровадження даної стратегії, скористайтесь моментом та подумайте про свої умови, цілі, що вже відбувається та про те, що ви хочете змінити.

Мета даної вправи — допомогти вам зосередитись на ваших пріоритетах поки ви читаете і дізнаєтесь все більше про підходи та програми, що базуються на фактах, для цієї стратегії. Ви можете виконувати дану вправу наодинці або в групі.

- ❓ Які соціальні норми в ваших умовах захищають дітей? Які норми є шкідливими? Вони різняться для хлопців та дівчат або для інших груп людей?
- ❓ (Якщо не названо вище) Які норми та цінності у ваших умовах підтримують гендерну рівність? Які норми та цінності в ваших умовах пропагують гендерну нерівність, а саме насильство стосовно жінок та дівчат?
- ❓ Поміркуйте, як ці норми впливають на поведінку. Які винагороди та санкції люди зазнають або очікують, коли вони слідуєть або порушують дані норми? Яким чином норми впливають на бажання дітей шукати допомогу у випадку насильства? Як вони впливають на бажання людей втрутитись?
- ❓ Чи є існуючі або альтернативні практики, які можуть пропагуватись як нова норма?
- ❓ Які зусилля наразі пропагують позитивні норми або кидають виклик шкідливим? Чи ці зусилля підтримують ціль запобігти насильству стосовно дітей? Чи надають вони докази того, що дійсно працює для зміни норм?
- ❓ Що ви вважаєте пріоритетними сферами або цілями для підходів щодо зміни норм? Хто вам потрібен для впливу? Кого ви бачите в якості союзників? Яка додаткова підтримка може вам знадобитись для зміни поведінки?

Використовуйте цей простір, щоб робити нотатки.

Підходи з першого погляду

Ці підходи з *технічного комплексу заходів INSPIRE* представляють основані на фактах, раціональні або розумні практики щодо запобігання та боротьби з насильством стосовно жінок та може бути частиною комплексного плану для боротьби з насильством стосовно дітей, враховуючи зв'язок між НІП та жорстоким поведінням з дітьми. Однак, потрібна додаткова робота для того, щоб оцінити їх вплив на насильство стосовно дітей.

Програми для малих груп Групові фасилітовані дискусії та заходи допомагають учасникам зрозуміти як соціальні та гендерні норми керують поведінкою, та пропагувати зміни	Мобілізація громади Зусилля для залучення осіб, груп та організацій в усій громаді для спільної боротьби з проблемою або для створення зміни за допомогою підходів з широкою участю для укріплення потенціалу	Втручання свідків Групові фасилітовані дискусії та заходи допомагають учасникам зрозуміти, як соціальні та гендерні норми керують поведінкою, та пропагувати зміни
Потенційні результати - Зміцнити погляди, що базуються на гендерній рівності - Послабити шкідливі погляди щодо сексуального насильства - Зменшити рівень НІП	Потенційні результати - Зміцнити погляди, що базуються на гендерній рівності - Збільшити активність громади для запобігання насильству - Зменшити рівень НІП	Потенційні результати - Зміцнити погляди, що базуються на гендерній рівності - Послабити шкідливі погляди щодо сексуального насильства - Збільшити рівень втручання свідків в насильство - Зменшити рівень НІП, сексуального утиску, домагань
Населення/умови На основі громади, мали групи, часто інтегровані в існуючі програми пропаганди або надання послуг	Населення/умови На рівні усієї громади	Населення/умови Освітні умови або кампуси, в умовах спільноти
Вартість: \$ - Може бути виконаний з короткий проміжок часу (1-2 роки) - Додаткові програми, які використовують існуючу інфраструктуру - Може бути підтриманий одним грантом або фінансовим потоком	Вартість: \$\$-\$\$\$ Великі початкові інвестиції та/або стійке фінансування впродовж 3-5 років	Витрати: \$ - Може бути виконаний в короткий проміжок часу (1-2 роки) - Додатковий запрошений тренер та транспортні витрати в програмах, використання існуючої інфраструктури - Може бути підтриманий одним грантом або фінансовим трансшем - Може потребувати запрошеного тренера та витрати на транспорт
Приклади програм Yaari-Dosti Coaching Boys Into Men Choices Програми, що розвиваються Voices, Choices, Promises	Приклади програм SASA! Soul City, Soul Buddyz and Rise	Приклади програм Bringing in the Bystander Green Dot Програма <i>Coaching Boys into Men</i> також містить компонент з втручання свідків

Норми та цінності

Yaari Dosti

Yaari Dosti («дружба між людьми» з Хінді) — це програма для молодих чоловіків у віці від 18 до 29 років, яка кидає виклик нормам та поведінкам, фізичному та сексуальному насильству, гомофобії та розповсюдженню ВІЛ. Вона була адаптована з Бразильської “Programa H”, впровадженої Радою з народонаселення. Yaari Dosti була розроблена в громадах з низьким рівнем доходу в Мумбаї, Індія для знищення шкідливих ідей маскулінності та підтримки молодих «гендерно-справедливих чоловіків». Працюючи в партнерстві з місцевими організаціями та спеціалістами з гендерних питань, Yaari Dosti використовує навчання та обговорення для заохочення чоловіків ставати більш поважачими партнерами та дбайливими батьками та сприяє їх бажанню ділити батьківські обов’язки з їх партнерами та подавати приклад здорових, ненасильницьких, романтичних відносин своїм дітям. Програма також пропонує навчання щодо шляхів передачі ВІЛ та спілкування з партнерами щодо профілактики ВІЛ та планування сім’ї.

Yaari Dosti впроваджується в Індії. Оригінальна Programa H була розроблена в Бразилії та була впроваджена в 22 країнах.

ПОТЕНЦІЙНІ РЕЗУЛЬТАТИ

Первинні

- ↓ Зменшення рівня НІП, насильства серед однолітків та гомофобії
- ↑ Зміцнення гендерно-справедливих поглядів
- ↑ Збільшення рівня позитивного батьківства та участі батька

Вторинні

- ↓ Зниження рівню ВІЛ, позапланових вагітностей та інших наслідків для сексуального та репродуктивного здоров’я (СРЗ)

КАТЕГОРІЇ НАСЕЛЕННЯ

Молоді чоловіки у віці від 18 до 29 років

УМОВИ

Низький рівень доходу, сільські та міські громади

ТРИВАЛІСТЬ/ІНТЕНСИВНІСТЬ

1-тижневий семінар, після нього 2-3 щотижневі одногодинні заняття впродовж 6 місяців

КЛЮЧОВІ КОМПОНЕНТИ

Вміст

- ▶ Гендерні погляди та нерівність
- ▶ Сексуальність та репродуктивне здоров’я
- ▶ Партнерське, сімейне насильство та насильство в громаді
- ▶ Повага та інтимність у відносинах
- ▶ Профілактика та лікування ВІЛ/СНІД
- ▶ Навички для здорового спілкування

Виконання

- ▶ Обговорення та дебати
- ▶ Рольові ігри
- ▶ Інформування однолітків з первинною допомогою спеціалістів з гендерних питань

Як ви це зробите?

Оцінювання потреб та адаптація

Партнерство та консультації з місцевою громадою для адаптування та тестування вмісту, персонажів та прикладів

Людські ресурси

Ролі:

- Інформатори однолітків (чоловіки): обрані з спільноти
- Персонал програми, спеціаліст з гендерних питань або співробітники просвіти стосовно здоров'я

Охоплення:

2 інформатора однолітків для групи з 30-35 чоловіків

Навчання та нагляд

2-тижневий тренінг для інформаторів однолітків

Підтримка впровадження

[Curriculum](#) Учбовий план доступний у Раді з народонаселення.

Виконуючий партнер CORO Індія має доступний пул тренерів. Міжнародний центр досліджень стосовно жінок може надати підтримку щодо досліджень та оцінювання

Участь та збереження

Персонал програми шукає участі з боку широкого кола соціальних, релігійних та громадських груп, в тому числі молоді, що не навчається, та використовує мережі однолітків (peer networks) для залучення учасників.

Як ви зрозумієте, що це працює?

Точність, Питання та Відповіді, та оцінювання процесу

Хоча не існує формальних інструментів для оцінювання точності, мінімум з 21 фасилітованого та групового заняття тривалістю 45-60 хвилин рекомендовані для підтримки точності програми

Що ще ви можете дізнатись?

Джерела

Yaari Dosti: Посібник для тренінгу: Молоді чоловіки переосмислюють мужність (3)

<http://www.popcouncil.org/uploads/pdfs/horizons/yaaridostieng.pdf>

Тематичне дослідження щодо Yaari Dosti в: Збільшення масштабів інтервенцій для запобігання та боротьби з насильством за статевою ознакою: аналітичний звіт (4)

CORO (India) website: <http://coroindia.org/> (5)

Скільки це коштуватиме?

Вартість початкового етапу

- Оцінка неформальних потреб
- Розробка та публікація матеріалів
- Тренінг

Поточні витрати

- Зарплати персоналу
- Витрати на транспорт та зустрічі

Джерела фінансування

Фонди, місцеві органи управління

Coaching Boys Into Men

(«Виховання справжніх чоловіків»)

«Виховання справжніх чоловіків» (ВСЧ) дозволяє використовувати силу спорту через надання тренерам атлетики в школах ресурсів для пропагування поважної поведінки серед інших гравців та для допомоги в запобіганні НІП, домаганням та сексуального утиску. Відділи атлетики шкіл або команди часто є партнерами місцевих антинаси́льницьких організацій для проведення серії тренінгів «від тренера атлету», які ілюструють шляхи для втілення поваги та пропагування здорових відносин. Серія карток ВСЧ інструктують тренерів щодо того, як включити теми стосовно командної роботи, сумлінності, чесної гри та поваги в їх щоденні тренування та режим. Програма була розроблена Futures Without Violence.

ВСЧ впроваджується по всій території Сполучених Штатів та адаптована в Індії, Австралії та Південній Африці.

ПОТЕНЦІЙНІ РЕЗУЛЬТАТИ

Первинні

- ↑ Підвищення розпізнавання насильницької поведінки в собі та інших
- ↑ Підвищення випадків втручання свідків в ситуаціях утиску або насильства

КАТЕГОРІЇ НАСЕЛЕННЯ

Хлопці у віці від 14 до 18 років
(Учбовий план для молодших хлопців та чоловіків у віці студентів коледжів в розробці)

УМОВИ

Школи або громади з організованими спортивними програмами

ТРИВАЛІСТЬ/ІНТЕНСИВНІСТЬ

Одне 20 хвилинне заняття один раз на тиждень впродовж 12 тижнів, що надається як частина звичайного тренування або діяльності команди

КЛЮЧОВІ КОМПОНЕНТИ

Вміст

- ▶ Поважна поведінка проти жорстокоїсті
- ▶ Особиста відповідальність та лідерство
- ▶ Гендерні установки та норми
- ▶ Втручання свідків

Виконання

- ▶ Інтерактивна дискусія
- ▶ Рольове моделювання

Як ви це зробите?

Оцінювання потреб та адаптація

- Інструментарій адвоката містить оцінювання готовності
- Адаптація для місцевих умов може скоротити кількість або додати заняття, але їх має бути від 9 до 12
- Додаткові теми стосуються імміграції та систематичного расизму

Людські ресурси

Ролі:

- Тренер: сприяє обговоренню
- «Адвокат» від партнерської організації: організує, пропагує, підтримує та допомагає оцінювати; зазвичай вже працює з громадою, та має необхідний рівень освіти та досвід для запобігання насильству.

Охоплення:

- Тренер: сприяє обговоренню
- Адвокати можуть працювати з великою кількістю тренерів у відповідності до свого графіку роботи

Навчання та нагляд

- Тренінги для адвокатів, 1-1,5 дня, особисто або через вебінар
- Тренінги для тренерів, 1-2 години через вебінар

Підтримка впровадження

Специфічні набори інструментів доступні для: тренерів, адвокатів (з оцінюванням готовності), пропаганда, тренінги та оцінка. Участь та збереження. Промоційний набір інструментів надає інструкції стосовно залучення тренерів, шкіл та громади.

Скільки це коштуватиме?

Елементи вартості

- Час адвоката, присвячений програмі
- Друкування матеріалів (безкоштовні для завантаження, 20 доларів США при замовленні в друкованому вигляді)
- Програмні витрати, а саме: транспортування, накладні витрати, вартість зустрічей та тренінгів
- Факультативно: стипендія тренера

Джерела фінансування

Бюджети програми, фонди, бюджети місцевих органів самоврядування з фокусом на запобігання, донори приватного сектору

Як ви зрозумієте, що це працює?

Точність, Питання та Відповіді та оцінювання процесу

Інструмент оцінки має приклади пре- та після- тестів

Що ще ви можете дізнатись?

Веб-сайт Виховання справжніх чоловіків:

[http:// www.coachescorner.org/](http://www.coachescorner.org/) (6)

Джерела включають:

- Всі набори інструментів
- Контактну інформацію
- Тренер: сприяє обговоренню
- «Адвокат» від партнерської організації: організує, пропагує, підтримує та допомагає оцінювати; зазвичай вже працює з громадою, та має необхідний рівень освіти та досвід для запобігання насильству.

Choices («Альтернативи»)

Розроблена та впроваджувана організацією Save the Children, «Альтернативи» — це програма, що базується на учбовому плані, яка кидає виклик шкідливим гендерним нормам та сприяє розвитку гендерно-справедливих поглядів та вірувань впродовж раннього підліткового віку — критичного періоду для розвитку та адаптації гендерних норм. Програма залучає хлопців та дівчат у віці від 10 до 14 років до веселого та відповідного до їх віку діалогу щодо поваги, спілкування, справедливості та їх мрій стосовно майбутнього. Мета —

це розширення прав молодших підлітків через систематичне мислення, аргументацію та зміну поведінки задля оскарження прийнятих норм в їх громаді, які можуть виявитись факторами ризику насильства. «Альтернативи» можуть вписуватись в існуючі програми з усталеною присутністю у громаді, що заслуговує довіри. «Альтернативи» також є частиною пакету трьох інтервенцій, що покращують положення жінок на особистому, сімейному та громадському рівнях, що називаються: «Альтернативи, Голоси та Обіцянки» (див. *Програма, що розвивається: «Альтернативи, Голоси та Обіцянки»*)

«Альтернативи» була адаптована та впроваджена в Бангладеші, Болівії, Єгипті, Ель Сальвадорі, Ефіопії, Киргизстані, Малаві, Непалі, Сомаліленді та Замбії.

ПОТЕНЦІЙНІ РЕЗУЛЬТАТИ

Первинні

- ↑ Збільшення гендерно-справедливих поглядів та моделей поведінки
- ↓ Зменшення ризиків експлуатації дівчат та ранніх шлюбів
- ↓ Зменшення ризиків, що дівчата зазнають насильство і ризиків, що хлопці стануть особами, що здійснюють насильство

КАТЕГОРІЇ НАСЕЛЕННЯ

Хлопці у віці від 10 до 14 років

УМОВИ

Умови громади, в співпраці з існуючими молодіжними програмами або організаціями

ТРИВАЛІСТЬ/ІНТЕНСИВНІСТЬ

Вісім 2-хгодинних сесій, впродовж 3-9 місяців

КЛЮЧОВІ КОМПОНЕНТИ

Вміст

- ▶ Рівноправні надії та сподівання
- ▶ Шанобливі відносини
- ▶ Справедливе розділення господарських обов'язків
- ▶ Пропаганда відтермінування шлюбу та участі в навчанні

Виконання

- Інтегрувати в існуючу громадську програму
- Спільна діяльність
- Міркування та діалог

Як ви це зробите?

Оцінювання потреб та адаптація

- Провести дослідження та консультації з громадою для оцінювання поглядів та вірувань та пов'язаної з ними поведінки, для адаптування чи створення нової діяльності
- Використовувати спеціальні техніки для проведення дослідження щодо гендерних норм серед дітей (див. розділ «Джерела для інформації» щодо дослідження стосовно норм)
- Інструкції з адаптації наразі в розробці

Людські ресурси

Ролі:

Фасилітатор: молоді дорослі, що попередньо залучалися до приймаючого клубу або програми, ведуть групові активності

Охоплення:

1 або 2 фасилітатора на групу з 15-20 дітей

Навчання та нагляд

3-5 денний тренінг та поточний нагляд з боку персоналу Save the Children

Тренінг включає практику та зворотній зв'язок

Підтримка впровадження

Альтернативи має Адаптаційну інструкцію та оригінальний посібник, та попередні адаптовані посібники можна отримати безкоштовно в Save the Children. Технічна підтримка також може бути організована за допомогою Save the Children.

Участь та збереження

- Залучити партнерів з громади до дослідження та адаптації
- Підтримка з боку батьків зазвичай висока, частково тому що теми програми прямо не торкаються тем насильства або сексуальності

Скільки це коштуватиме?

Вартість початкового етапу

- Наукове дослідження
- Адаптація матеріалів, переклад та графічний дизайн
- Тренінг для фасилітаторів (зарплати, посібники та матеріали)

Поточні витрати

- Зарплати, транспортні або інші витрати для фасилітаторів та наглядачів
- Вартість зустрічей

Джерела фінансування

Бюджети проектів та фондів або приватних донорів

Як ви зрозумієте, що це працює?

Точність, Питання та Відповіді та оцінювання процесу

Посібник надає рекомендовані показники для оцінювання.

Необхідно використовувати методології відповідні до віку для збору даних (див. розділ *Джерела* в кінці глави щодо досліджень стосовно норм)

Що ще ви можете дізнатись?

Дослідження

АЛЬТЕРНАТИВИ: учбові плани для підлітків 10-14 років в Непалі

https://www.iywg.org/sites/iywg/files/2009_savethechildren_choices.pdf (7)

SASA!

Інструментарій для активіста The SASA! — це поетапний підхід мобілізації громади для первинного запобігання насильству стосовно жінок (НСЖ) та ВІЛ. SASA! означає «тепер» з суахілі. Це також акронім для чотирьох етапів підходу: Старт (Start), Обізнаність (Awareness), Підтримка (Support) та Дія (Action). SASA! основана на Етапах Теорії Змін. Через аналіз та діяльність, що фасилітовані тренуваними активістами громади, програма каталізує впровадженню громадою зміну норм та поведінки, які заохочують гендерну нерівність, насильство та збільшення вразливості жінок до ВІЛ.

SASA! була або є впровадженою в більше як 20 країнах Африки, Карибського басейну, Азії, Латинської Америки, Південної частини Тихого океану та на Середньому Сході.

ПОТЕНЦІЙНІ РЕЗУЛЬТАТИ

Первинні

- ↓ Запобігання НІП
- ↓ Зменшення ризику, що діти стануть свідками НІП
- ↑ Позитивні зміни в батьківстві та практиках дисципліни
- ↑ Підвищення втручання учасників у випадках насильства стосовно дітей
- ↑ Збільшення ненасильницьких та гендерно-справедливих норм

КАТЕГОРІЇ НАСЕЛЕННЯ

Уся громада

УМОВИ

- Сільська місцевість та міста
- Потенціал для адаптування в контексті гуманітарної діяльності

ТРИВАЛІСТЬ/ІНТЕНСИВНІСТЬ

3–5 років

КЛЮЧОВІ КОМПОНЕНТИ

Чотири ключові компоненти об'єднують контент та виконання

- **Гендерний аналіз.** Міркування та аналіз діяльності підтримує ідею, що гендерна нерівність між жінками та чоловіками є найголовнішою причиною НСЖ, та що чоловіки та жінки можуть навчитись позитивно збалансовувати права між собою, та що громадські структури можуть бути змінені для відображення гендерної рівності, що буде вигідним для всіх.

- **Поетапний підхід.** Чотири фази, кожна з яких фокусується на різних результатах, щоб посунути людей від знань до критичної обізнаності та формування практичних навичок та до поведінки або дій
- **Цілісне залучення громади.** SASA! навмисно задіє членів громади на всіх чотирьох рівнях соціально-екологічної моделі, формуючи критичну масу та взаємопідсилюючи зміну норм.
- **Активна діяльність SASA!** зміцнює громадську відповідальність щодо змін навчаних SASA!, культивує громадських активістів.

ЕКОНОМІЧНА ЕФЕКТИВНІСТЬ

Хоча вартість залежить від контексту, одне дослідження з Кампалі, Уганда показало, що річна вартість підтримки 351 активіста для проведення SASA! коштувало приблизно 389 доларів США за кожного активіста, з середньою вартістю людини, охопленою однією інтервенцією, 5 доларів США на рік. За минулий рік згідно оцінюванню вдалось знизити рівень фізичного НІП та запобігти 1201 випадкам насильства, економію оцінили в приблизно 460 доларів США на випадок (10).

Як ви це зробите?

Оцінювання потреб та адаптація

Інструментарій SASA! містить посібник та інструменти для адаптації та оцінки потреб

Людські ресурси

Ролі:

Персонал для впровадження (штатний)

- План та огляд програм, тренінг, управління
- Організаційні зобов'язання для запобігання НСЖ

Громадські активісти

- Планують та фасилітують діяльність та рефлексії на рівні громади

Охоплення:

Залежить від розміру місцевості; мінімум два співробітника із впровадження

Навчання та нагляд

Чотири 5-денних тренінги (один на кожен фазу) для персоналу для впровадження, надані з боку SASA!

3–5 денні тренінги для громадських активістів під керівництвом персоналу для впровадження

Підтримка впровадження

- Деякі матеріали доступні для безкоштовного завантаження на веб-сайті Raising Voices, в тому числі Інструментарій SASA! та контрольний перелік точності SASA!
- Додаткові матеріали та інструменти для планування доступні на вимогу
- Вступні семінари, тренінги та технічна підтримка доступні через Навчальний центр Raising Voices (Raising Voices Learning Center) та від акредитованих тренерів

Участь та збереження

Залучення включає всі рівні соціально-екологічної моделі; громадські активісти та активні групи залучаються з різних професій та ролей, в тому числі релігійні лідери, медичні робітники, поліцейські та непрофесійні члени громади. Відповідальність розвивається з часом в поетапному підході.

Скільки це коштуватиме?

Вартість початкового етапу

Гонорари та транспортні витрати для тренерів

Поточні витрати

- Зарплати штату (залежать від розміру громади та інших факторів)
- Витрати на діяльність учасників (харчування, транспортні витрати)
- Потреби на транспортування та безпеку для штату та громадських активістів

Джерела фінансування

Фонди або двосторонні донори, деяке фінансування з боку органів місцевого самоврядування, та прийнятні для фінансування в рамках ініціативи DREAMS країни суб-сахарської Африки.

Як ви зрозумієте, що це працює?

Точність, Питання та Відповіді та оцінювання процесу

У SASA! є інструкція та контрольний перелік для оцінювання точності через:

- Прихильність до основних стратегій SASA!
- Стале фінансування впродовж 3-5 років виконання програми
- Встановлення пріоритетів щодо тренінгів для персоналу та частка штату до громадських активістів
- Моніторинг та оцінювання, які повідомляють про вибори програми
- Системи направлення до спеціалістів для отримання послуг підтримки
- Механізм зворотного зв'язку з боку громади
- Відповідна адаптація (підтримана Інструкцією з Адаптації)

Що ще ви можете дізнатись?

Веб-сайт підвищення голосів: <http://raisingvoices.org/sasa/> (17)

Ресурси включають:

- Інструментарій SASA!
- Засоби навчання та оцінки
- Посилання на наукові статті
- Карта глобальних адаптацій
- Контактна інформація

Soul City («Місто Душі»), Soul Buddyz («Споріднені душі») та Rise («Ріст»)

Програми інституту Soul City (SCI) використовують базовані на фактах «освіаги» в ЗМІ, що підтримуються реальними клубами для створення руху або досягнення змін. Базуючись на соціально-екологічній моделі, програми діють на трьох рівнях: особистий, громадський та суспільний. Телевізійні та радіо програми та ток-шоу SCI (Soul City, «Завтра належить нам») для дітей у віці від 8 до 14 років та Rise для дівчат та молодих жінок у віці від 15 до 24 років представляють інформацію та приклади зміни поведінки щодо таких проблем як НІП, зловживання алкоголем та ВІЛ, допомагаючи замінити норми, які впливають на особисту поведінку. Програми погоджені з інтервенціями з соціальної мобілізації (клуби Soul Buddyz та клуби для молодих жінок Rise), які пропагують критичне мислення та зміцнюють потенціал для того, щоб молоді люди мислили, діяли та підтримували один одного в здорових моделях поведінки та в боротьбі з перешкодами для змін на рівні громади. На рівні суспільства діалог, що відбувається стосовно проблем, які обговорюються на шоу, допомагає зосередитись на політиках, які роблять правильний вибір більш легким. Втручання часто спрямовані на структурні фактори насильства, такі як зловживання алкоголю або батьківство без належної підтримки. Четвертий сезон Soul City був зосереджений на насильстві стосовно жінок та сприяв зниженню прийнятності НІП та прийняттю Акту Південної Африки щодо Насильства стосовно жінок. Мультимедійна програма «Завтра належить нам» спрямована на дітей від 8 до 14 років, приділяє увагу питанням гендерної рівності, травматизму в результаті насильства та запобігання насильству, в тому числі ролі зловживання алкоголем. Ток-шоу Rise розглядало такі теми як насильство, сексуальне здоров'я та розширення фінансових прав молодих жінок. Інститут Soul City працює по усій Південній Африці.

ПОТЕНЦІЙНІ РЕЗУЛЬТАТИ

Первинні

- ↑ Збільшення рівню захисних та гендерно-справедливих поглядів
- ↓ Зменшення прийнятності зловживання алкоголем
- ↓ Зменшення рівня НІП

Другорядні

- ↓ Підвищення соціальної згуртованості на рівні громади

КАТЕГОРІЇ НАСЕЛЕННЯ

- Телевізійні шоу транслюються для всього населення
- Клуби Soul Buddyz спрямовані на дітей, що навчаються в школах та тих, що не навчаються в школах у віці від 8 до 14 років
- Клуби Rise спрямовані на дівчат та молодих жінок, що навчаються та не навчаються в школах, у віці від 15 до 24 років.

УМОВИ

Мешканці місцевих та сільських громад з низьким рівнем доходів

ТРИВАЛІСТЬ/ІНТЕНСИВНІСТЬ

Постійна

КЛЮЧОВІ КОМПОНЕНТИ

Хоча існують учбові плани, найбільш важливим компонентом є підтримка дітей та молодих людей в тому, щоб вони ставали носіями змін в їхньому середовищі.

Вміст

- Вміст розроблений за допомогою аналізу гендерних відносин та діяльності стосовно прав людини
- Вміст та навички різняться в залежності від теми

Виконання

Різні, взаємодоповнюючі механізми включають в себе телебачення (і драматичні формати, і формати ток-шоу), радіо програми, друковані матеріали та громадські групи та клуби

Як ви це зробите?

Оцінювання потреб та адаптація

Розробка кожної програми забирає до 18 місяців для якісного дослідження, яке відображає реальність учасників та запобігає небажаним посилам

Людські ресурси

Ролі:

Персонал ЗМІ, в тому числі: дослідники, виконавчі продюсери

Технічні працівники ЗМІ, кваліфіковані (знамениті) таланти

- Координатор соціальних мереж
- Розробка програми та управління включає: тренерів, розробку матеріалів та випуск, підтримка клубів на місцях, команда з моніторингу та оцінки (MiO).

Охоплення:

Один робітник на місцях на 20 клубів Soul Buddyz та один робітник на місцях для п'яти клубів Rise

Навчання та нагляд

- Тренери Soul Buddyz навчені та акредитовані для груп від 15 до 20 людей, коли вони проходять 5-денний тренінг за 3 сесії, за якими слідує 3-денний тренінг з двома сесіями
- Загальний акредитаційний процес
- Робітники на місцях відвідують програми та звітують лідерам команд

Підтримка впровадження

SCI може надавати технічну підтримку. Вартість може бути оговорена, але має покрити витрати часу та транспортування. Посібник та підручник є в доступі.

Участь та збереження

Підтримка з боку галузі освіти, шкільних адміністрацій та організацій громадянського суспільства (особливо для охоплення молоді, що не навчається в школі) є критично важливою. Участь батьків підтримує участь дітей та пропонує можливості для програм навчання батьківству. Як винагорода, клуби можуть заробляти бали для можливості відвідати регіональний або національний «конгрес» SCI.

Скільки це коштуватиме?

Вартість початкового етапу

- Глибоке дослідження щодо проблем, поглядів та того, що люди говорять і думають про них
- Витрати на випуски в ЗМІ
- Зарплати для висококваліфікованих талантів

Поточні витрати

- Зарплати персоналу
- Витрати на тренінги
- Випуск матеріалів, в тому числі пілотне тестування
- Вартість регіональних або національних «конгресів», в тому числі витрати на транспортування та проживання

В 2015 році, вартість програми Soul Buddyz складала 14,40 доларів США на кожну охоплену дитину

Джерела фінансування

Бюджети урядового сектору, двосторонні та багатосторонні установи, донори. Внески натурою для зустрічей та тренінгів від галузі освіти.

Як ви зрозумієте, що це працює?

Точність, Питання та Відповіді та оцінювання процесу

Моніторинг виконується за допомогою оцінювання клубів, довільних (рандомних) відвідувань та моніторингу якості клубних проєктів. SCI використовує мобільні технології для збору даних, що спрощує звітність, але збільшує вартість.

Що ще ви можете дізнатись?

Веб-сайт Інституту Soul City для Соціальної Справедливості (Soul City Institute for Social Justice): <https://www.soulcity.org.za/> (12)

«Освітаги»: Використання історій та медіа для соціальної діяльності та зміни поведінки. Посібник Soul City для планування та розробки освітаги задля мобілізації громади:

<http://www.soulcity.org.za/news/edutainment-using-stories-and-media-for-social-action-and-behaviour-change> (13)

Bringing in the Bystander®

(«Залучення свідків»)

«Залучення свідків» — це один з інтерактивних семінарів, які вчать людей як розпізнавати та безпечно втручатись для зупинення сексуального насильства, НІП або утиску. Він базується частково на теорії планованої поведінки, яка вважає, що поведінка може бути передбачена за поглядами, нормами та сприйняттям контролю. «Залучення свідків» визначає та кидає виклик нормам, які підтримують сексуальне насильство та НІП та пропагує норми громадської відповідальності за захист та запобігання. Програма вчить учасників навичкам визначати проблемну або небезпечну поведінку, розвивати співчуття до жертв, практикувати безпечні та ефективні методи втручання та брати на себе обов'язок діяти в ролі свідка. Розроблена Prevention Innovations в Університеті Нью-Гемпшира в США, програма спрямована на студентів університетів.

«Залучення свідків» впроваджується в більше ніж 300 коледжів та університетах в Австралії, Швеції, Великобританії та Сполучених Штатах.

ПОТЕНЦІЙНІ РЕЗУЛЬТАТИ

Первинні

- ↑ Позитивні зміни в розумінні та поглядах на сексуальне насильство
- ↑ Підвищене бажання та впевненість для втручання
- ↑ Підвищення рівня добровільного повідомлення про скоєне ними насильство або про потенційне насильство

КАТЕГОРІЇ НАСЕЛЕННЯ

- ▶ Студенти університетів в одностатевих або змішаних групах навчання
- ▶ Навчальні плани наразі адаптуються для молодших студентів

УМОВИ

- ▶ Кампуси Університетів, медичні та кризові центри

ТРИВАЛІСТЬ/ІНТЕНСИВНІСТЬ

Дві версії:

- 90-хвилинне заняття
- 4,5 годинне заняття, розбите на три 90-хвилинних заняття

КЛЮЧОВІ КОМПОНЕНТИ

Хоча існують учбові плани, найбільш важливим компонентом є підтримка дітей та молодих людей в тому, щоб вони ставали носіями змін в їхньому середовищі.

Вміст

- ▶ Відповідальність свідків
- ▶ Місцеві приклади та статистика
- ▶ Безперервний процес сексуального насильства, причини та впливи
- ▶ Визначення ризикованих ситуацій та обрання безпечної інтервенції

Виконання

- Інтерактивне обговорення
- Відпрацювання навичок
- Учасники підписують обіцянки свідків
- Учасники отримують картки для нагадування ABC (Active Bystanders Care — «Активні Свідки Дбають»)

Як ви це зробите?

Оцінювання потреб та адаптація

- Для кожних умов навчальний план підсилено актуальними для місцевості даними, історіями та прикладами сценаріїв. Фасилітатори можуть опитувати цільову аудиторію для додаткового аналізу.

Людські ресурси

Ролі:

- Фасилітатор: студенти, лідери студмістечка або інші працівники кампусу привносять програму командою з двох людей протилежної статі
- Компенсація різниться — може бути на добровільній основі, можуть отримувати додаткові бали до оцінок, можуть отримувати почасову оплату або можуть бути працевлаштовані

Охоплення:

Два фасилітатора на групу з 25-30 учасників

Навчання та нагляд

Посібник по учбових планах містить підказки щодо фасилітації або фасилітатори можуть відвідати 1-1,5 денний тренінг, що проводиться Дослідницьким Центром Prevention Innovations (Prevention Innovations Research Center (PIRC))

Нагляд виконується персоналом кампусу, з факультативними консультаціями від PIRC.

Підтримка впровадження

Ліцензія на програму може бути придбана у Prevention Innovations.

Існує три рівні підтримки:

- Рівень 1 — учбовий план, що можна завантажити
- Рівень 2 — програмні матеріали плюс одноденний семінар «навчи тренера» в кампусі
- Рівень 3 — Рівень 1 і 2, плюс додатковий тренінг впродовж пів-дня та адаптовані активності та матеріали

Власники ліцензій мають доступ до серверу розсилки для додаткової підтримки та інструкцій.

Участь та збереження

Деякі університети інтегрують учбові плани Залучення свідків в вступні заняття для студентів або в обов'язковий урок. Інші пропонують його як предмет вибору та дають пільгові бали за викладання тренерам.

Скільки це коштуватиме?

Вартість початкового етапу

Придбання програмних ліцензій (вартість визначається необхідним рівнем підтримки — зверніться в ДЦІЗ для отримання інформації щодо вартості)

Поточні витрати

- Прямі програмні витрати пов'язані з репродукуванням матеріалів, отримання місця для зустрічей і т.п.
- Витрати на транспорт, накладні витрати, вартість зустрічей та тренінгів

Джерела фінансування

- Державні або муніципальні урядові установи
- Бюджети університетів, а саме як частина ініціатив щодо гендерної рівності та запобігання гвалтуванням
- Гранти фондів або індивідуальних донорів

Як ви зрозумієте, що це працює?

Точність, Питання та Відповіді та оцінювання процесу

Посібник з учбових планів містить підказки для послідовної фасилітації

Інструменти або технічна підтримка:

Веб-сайт ДЦІЗ містить короткотривалі та довготривалі заходи оцінювання

Що ще ви можете дізнатись?

Веб-сайт ДЦІЗ: <http://cola.unh.edu/prevention-innovations/bystander> (14)

Джерела включають:

- Огляд програми
- Посилання на заходи для оцінювання
- Контактна інформація

Стратегія з запобігання насильству «Зелена Мітка»

«Зелена Мітка» — це стратегія мобілізації громади, яка спрямована на підлітків та молодих людей — студентів, а також на військовослужбовців. Програма залучає учасників як «просоціальних свідків», пропонуючи навички безпечного та ефективного втручання в поведінку, яка може призвести до міжособистісного насильства, та пропонуючи стати соціально авторитетними особами, які моделюють норми, що нетолерантні до насильства. Основана на соціально-екологічній моделі та теорії соціальних змін, «Зелена Мітка» використовує силу однолітків та культурного впливу для залучення членів громади. Розроблена в 2006 році в Університеті Кентуки для боротьби з сексуальними домаганнями, насильством та НІП і насильством на побаченнях в кампусі, «Зелена Мітка» зараз управляється організацією Alteristic та впроваджується в середніх школах, старших школах, коледжах, громадах та військових установах в США та у військових установах США по усьому світу. На даний момент вона впроваджується в громадах Південної Африки та коледжах у Великобританії.

ПОТЕНЦІЙНІ РЕЗУЛЬТАТИ

Первинні

- ↓ Зменшення здійснення та віктимізації щодо сексуального насильства: сексуального домагання та НІП

Другорядні

- ↑ Збільшення проєктивної поведінки та оперативного реагування з боку свідків
- ↑ Збільшення кількості випадків пошуку допомоги
- ↑ Збільшення рівня ненасильницького розв'язання проблем

КАТЕГОРІЇ НАСЕЛЕННЯ

- ▶ Студенти у віці від 11 до 14 років та від 15 до 18 років
- ▶ Студенти університетів
- ▶ Військовослужбовці (у віці від 18 і старше)

УМОВИ

Школи громад, університети, громадські центри, та військові об'єкти

ТРИВАЛІСТЬ/ІНТЕНСИВНІСТЬ

Програма може впроваджуватися так довго, як потрібно, з постійним розкладом семінарів та тренінгів (від 15 хвилин до 6 годин), соціального маркетингу та заходів

КЛЮЧОВІ КОМПОНЕНТИ

Вміст

- ▶ Розпізнавання тривожних ознак насильства
- ▶ Визнання перешкод в втручаннях
- ▶ Генерування реалістичних втручань свідків, які є комфортними, безпечними та ефективними
- ▶ Генерування про-активної поведінки, яка встановлює дві норми громади:
 - 1) насильство не буде толеруватись, та
 - 2) кожен відіграє свою роль в створенні безпечнішої громади.

Виконання

- Змішані методи (лекції, заходи, мультимедіа)
- Інструктори «Зеленої Мітки» використовують автентичність, розповіді історій, механізми наукових досліджень та фасилітації, а також методи експериментального навчання

Як ви це зробите?

Оцінювання потреб та адаптація

Рекомендації щодо адаптації програми до місцевого контексту надаються впродовж навчання інструктора

Людські ресурси

Ролі:

- Координатор(и): відповідальні за логістику, побудову відносин та рекрутинг
- Інструктори: забезпечують, щоб «Зелена Мітка» проводилась з відданістю

Охоплення:

- Заохочувати команди в складі хоча б 10 людей на кожні 1000 членів громад або школи

Навчання та нагляд

4-денний тренінг для інструкторів, проведений сертифікованими тренерами

Підтримка впровадження

Матеріали «Зеленої Мітки» включають:

- Основний посібник
- Учебні плани та посилання на матеріали щодо впровадження (презентації в powerpoint, відео, інструментарій для оцінювання точності)

Alteristic надає щомісячні вебінари з технічної підтримки, технічну підтримку, специфічну для команд та підтримку впродовж всього періоду без будь-якої додаткової оплати

Участь та збереження

- Залучити партнерів з громади до дослідження та адаптації
- Підтримка з боку батьків зазвичай висока, частково тому що теми програми прямо не торкаються тем насильства або сексуальності

Скільки це коштуватиме?

Елементи витрат

Витрати залежать від потреб в адаптації, розміру цільової категорії населення та команди для впровадження. Для більш детальної інформації щодо витрат, будь ласка звертайтеся в Alteristic.

Джерела фінансування

Alteristic може підтримувати команди в пошуку фінансів та партнерстві з місцевими організаціями для компенсації розходів

Як ви зрозумієте, що це працює?

Точність, Питання та Відповіді та оцінювання процесу

Alteristic надає інструменти для оцінювання процесу та результатів, а також інструментів для оцінювання точності.

Що ще ви можете дізнатись?

Веб-сайт стратегії для боротьби з насильством «Зелена Мітка»: www.alteristic.org (15)

Програма, що розвивається: Choices, Voices, Promises («Альтернативи. Голоси, Обіцянки»)

Програма «Альтернативи, Голоси, Обіцянки» пропагує просоціальні гендерні норми з трьома самостійними інтервенціями в усій соціально-екологічній моделі: хлопці та дівчата, сім'ї та громади. Програма намагається зменшити насильство за статевою ознакою за допомогою: заходів, що допомагають дітям кидати виклик гендерним обмежувачим нормам («Альтернативи»); збільшення діалогу між батьками та дітьми для покращення обстановки вдома («Голоси»); та масові комунікації, націлені на громаду («Обіцянки»). Компонент «Альтернативи» стимулює дискусію та роздуми серед дівчат та хлопців у віці від 10 до 14 років, коли «Голоси» спрямовані на їхніх батьків з серією 10-хвилинних роликів, що показуються в громаді. Посили програми проголошено в «Обіцянках», кампанії постерів для стимулювання роздумів та діалогу на рівні громади.

«Альтернативи, Голоси, Обіцянки» були створені організацією Save the Children в Непалі, де є високий рівень насильства за статевою ознакою. Save the Children скомбінували існуючу програму «Альтернативи» з іншими втручаннями щодо норм, які спрямовані на батьків та громаду для більш цілісного підходу для боротьби з різними індивідуальними та соціальними факторами. Повна програма «Альтернативи, Голоси, Обіцянки» була пілотована в Непалі в 2015 році. Адаптований учбовий план був використаний в Болівії, Бангладеш, Ефіопії, Ель Сальвадорі, Малаві та Замбії.

Для більш детальної інформації див.:

Альтернативи, Голоси, Обіцянки: Розширення прав молодших підлітків для формування просоціальних гендерних норм як шлях для зменшення насильства за статевою ознакою та розширення прав дівчат (8)

Учбовий план «Альтернативи, Голоси, Обіцянки» (9)

Робоча таблиця впровадження

Використовуйте дану таблицю для планування впровадження та пов'яуйте свої втручання з іншими стратегіями INSPIRE. Під кожною дією є речі, які треба врахувати. Можливо, ви захочете додати свої власні міркування до даного переліку.

ДІЯ	РЕЧІ, ЯКІ ТРЕБА ВРАХУВАТИ	
Оцінити теперішнє середовище	▶ Соціальні або гендерні норми, які завдають шкоду або захищають дітей та підлітків ▶ Кількісні та якісні дані щодо вразливості дітей до насильства, факторів ризику насильства та винуватців насильства ▶ Існуючі зусилля для зміни норм та їх охоплення, вплив та узгодження з фактологічними даними ▶ Можливості та перешкоди для впровадження або розширення стратегії	
Обрати втручання	▶ Можливість інтегрувати в комплексний план для боротьби з насильством стосовно дітей ▶ Теорія змін підходить до вашого контексту та цілей ▶ Техніко-економічне обґрунтування та наявні ресурси ▶ Зміцнити та розширити існуючі зусилля або додати нові підходи ▶ В пріоритеті цілі громади, певні вікові групи або якісь інші групи	
Побудувати партнерства	▶ Посилання на суміжні питання або інші стратегії INSPIRE ▶ Партнерство з іншими зацікавленими особами, директивними органами та виконавцями ▶ Як працювати з громадами та громадянським суспільством щодо планування та впровадження	
Визначити потреби в ресурсах та їх джерела • Оцінити вартість • Людські ресурси • Джерела фінансування	▶ Всі необхідні етапи: наукове дослідження, адаптація, стратегія комунікації, друкування матеріалів, технічна підтримка, навчання, пілотний етап, збір даних, МіО, збільшення масштабів ▶ Потреби в персоналі та навчанні ▶ Джерела фінансування, як залучити до участі та зберегти	
Удосконалити підходи та адаптувати програми для місцевого контексту	▶ Оцінювання потреб або дослідження ▶ Залучення громади та зацікавлених осіб, в тому числі дітей та молоді ▶ Процес адаптації ▶ Наявність інструментів, посібників, технічної підтримки ▶ Плани для збільшення масштабів	
Спланувати моніторинг та оцінку	▶ Інструменти для моніторингу та оцінювання програми ▶ Які показники INSPIRE для вимірювання вплив ви плануєте використовувати ▶ Система або процес збору даних ▶ Де знайти технічну підтримку для МіО	
Інше		

ПРИМІТКИ
(Що ви знаєте зараз)

РЕСУРСИ, ЕКСПЕРТИ, ПАРТНЕРИ
(Де Ви можете отримати додаткову інформацію)

Норми та цінності

Сформуйте графік для наступних кроків

ДІЯ	ВІДПОВІДАЛЬНА СТОРОНА	ДАТА	ПРИМІТКИ
			

Джерела

Розуміння теорії норм

Запобігання насильству: факти. Зміна культурних та соціальних норм, які підтримують насильство. Женева: Всесвітня Організація Охорони Здоров'я; 2009 (http://www.who.int/violence_injury_prevention/violence/norms.pdf, доступно з 26.04.2018 р.).

Брифінг для адвокатів, розробників програм та виконавців, який описує існуючі знання про інтервенції, які борються з впливом норм на насильство.

Соціальні норми, гендерні норми та дівчата-підлітки: короткий довідник. Лондон: Інститут Міжнародного Розвитку; 2015 рік (<https://www.odi.org/sites/odi.org.uk/files/odi-assets/publications-opinion-files/9818.pdf>, доступно з 26.04.2018 р.).

Надає огляд соціальних норм щодо гендерної нерівності, яка впливає на дівчат-підлітків. Базуючись на досвіді в Ефіопії, Непалі, В'єтнамі та Уганді, вона враховує відносини між бідністю та дискримінаційними гендерними нормами.

Методології досліджень для оцінювання норм

Cislaghi B, Heise L. Вимірювання соціальних норм стосовно гендерної проблематики, Доклад про Навчання 1. Лондон: Навчальна група щодо соціальних норм та шкідливих практик, пов'язаних з гендерною проблематикою при Лондонській Школі Гігієни та Тропічної Медицини; 2017 рік (<http://strive.lshtm.ac.uk/resources/norms-measurement-meeting-learning-report>, доступно з 26.04.2018 р.).

Описує еволюційні техніки для вимірювання норм з досвіду програм, що борються з насильством стосовно жінок та дівчат.

Застосування теорії на практиці: пілотні вимірювання соціальних норм CARE для гендерних програм. «Кооперування для Підтримки та Допомоги Всюди» (Cooperative for Assistance and Relief Everywhere, Inc (CARE)); 2017 рік (<http://gender.care2share.wikispaces.net/file/view/care-social-norms-paper-web.pdf>, доступно з 26.04.2018 р.).

Фокусується на роботі CARE для застосування теорії соціальних норм до розвитку на практиці.

Глобальне Дослідження молодших підлітків (<http://www.geastudy.org/>, доступно з 26.04.2018 р.).

Містить інструмент для вимірювання гендерних норм щодо підлітків.

Hinson L, Kapungu C, Jessee C, Skinner M, Bardini M, Evans-Whipp T. Інструментарій для вимірювання позитивного розвитку молоді: практичний довідник для виконавців програм. Вашингтон (Округ Колумбія): «Вивчення Сили Молоді» (YouthPower Learning), Making Cents International; 2016 рік ([https://static.globalinnovationexchange.org/s3fs-public/asset/document/PYD%20Measurement%20 Toolkit%20 Final.pdf?FmETOPj.28pXhWjfwDXARknamnNBVg_r](https://static.globalinnovationexchange.org/s3fs-public/asset/document/PYD%20Measurement%20Toolkit%20Final.pdf?FmETOPj.28pXhWjfwDXARknamnNBVg_r), доступно з 26.04.2018 р.).

Надає виконавцям молодіжних програм різноманітні посилання, джерел та інструментів щодо використання підходу позитивного розвитку молоді для оцінювання програм, що зосереджені на молоді.

Збільшення масштабів втручання щодо норм

На ПІКУ змін (On the CUSP of change): ефективне збільшення масштабів програм щодо зміни соціальних норм задля гендерної рівності. Громада для розуміння збільшення масштабів (Community for Understanding Scale-Up (CUSP)); 2017 рік (http://raisingvoices.org/wp-content/uploads/2013/03/CUSP.SVRIpaper.Final_6sept2017.forWeb.pdf, доступно з 26.04.2018 р.).

Описує зростаючу фактологічну базу та досвід щодо збільшення масштабів програм для зміни соціальних норм, які допоможуть досягти гендерної рівності, в тому числі сексуальне та репродуктивне здоров'я, права і запобігання насильству.

ЮСАІД. Збільшення масштабів інтервенцій для запобігання та боротьби з насильством за статевою ознакою: аналітичний звіт. Вашингтон (Округ Колумбія): ЮСАІД; 2015 рік (<https://www.usaid.gov/sites/default/files/documents/1865/Scaling-up-Interventions-to-Prevent-and-Respond-to-GBV.pdf>, доступно з 26.04.2018 р.).

Описує втручання для збільшення масштабів програм щодо насильства за статевою ознакою та приводить тематичні дослідження наступних програм INSPIRE - Yaari Dosti, IMAGE, Stepping Stones та Soul City.

Посилання

1. Heise LL, Kotsadam A. Міжнародні та багаторівневі кореляції партнерського насильства: аналіз даних демографічних досліджень. *Lancet Global Health*. 2015;3:6e332–e340.
2. Guedes A, Bott S, Garcia-Moreno C, Colombini M. Заповнення прогалин: глобальний огляд взаємозв'язків насильства стосовно жінок та дітей. Глобальні дії в сфері охорони здоров'я (*Global Health Action*). 2016 рік; 9(1):31516.
(<https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC4916258/>, доступно з 29 марта 2018 року).
3. Рада народонаселення. Yaari Dosti: посібник для тренінгу. Нью Делі: Рада народонаселення; 2006 рік (<http://www.popcouncil.org/uploads/pdfs/horizons/yaaridostieng.pdf>, доступно з 29 марта 2018 року).
4. Збільшення масштабів інтервенцій задля запобігання та боротьби з насильством за статевою ознакою: аналітичний звіт. Вашингтон (Округ Колумбія): ЮСАІД; 2015 рік:25–27 (<https://www.usaid.gov/sites/default/files/documents/1865/Scaling-up-Interventions-to-Prevent-and-Respond-to-GBV.pdf>, доступно з 29 марта 2018 року).
5. CORO Індія [website]. Мумбаї, Індія: n.d. (<http://coroindia.org/>, доступно з 29 марта 2018 року).
6. Coaching Boys Into Men (Виховання справжніх чоловіків) [website]. Сан-Франциско: n.d. (<http://www.coachescorner.org/>, доступно з 29 марта 2018 року).
7. «Альтернативи»: Учні плани для 10 та 14 річних підлітків Непалу. Save the Children; 2009 рік (https://www.iywg.org/sites/iywg/files/2009_savethechildren_choices.pdf, доступно з 29 марта 2018 року).
8. Save the Children. «Альтернативи, голоси, обіцянки»: розширення прав молодших підлітків для формування про-соціальних гендерних норм як шлях для зменшення насильства за статевою ознакою та розширення прав дівчат. Save the Children; 2015 рік (https://www.k4health.org/sites/default/files/cvp_brief_2015_00000002_0.pdf, доступно з 29 марта 2018 року).
9. Учні плани для «Альтернативи, голоси, обіцянки». В: К4 Здоров'я [website]. Вашингтон (Округ Колумбія): ЮСАІД (<https://www.k4health.org/toolkits/very-young-adolescent-sexual-and-reproductive-health-clearinghouse/choices-voices-promises>, доступно з 29 марта 2018 року).
10. Michaels-Igbokwe C, Abramsky T, Devries K, Michau L, Musuya T, Watts C. Аналіз витрат та економічної ефективності інтервенції для мобілізації громади задля зменшення насильства з боку інтимного партнера в Кампала, Уганда. *BMC Public Health*. 2016 рік;16:196 (<https://doi.org/10.1186/s12889-016-2883-6>, доступно з 29 марта 2018 року).
11. SASA! B: Raising Voices [website]. Кампала, Уганда: n.d. (www.raisingvoices.org/sasa, доступно з 29 марта 2018 року).
12. Інститут Соціальної Справедливості Soul City (Soul City Institute for Social Justice) [website]. (<https://www.soulcity.org.za/>, доступно з 27 квітня 2018 року).
13. Perlman H, Jana M, Scheepers E, Delius S. Освіаги: Використання історій та медіа для соціальної дії та зміни поведінки. Довідник Soul City для планування та розробки освіаги для мобілізації громади. Йоханнесбург, Південна Африка: Місто Душі (Soul City); 2013 рік. (<http://www.soulcity.org.za/news/edutainment-using-stories-and-media-for-social-action-and-behaviour-change>, доступно з 29 марта 2018 року).
14. Дослідницький центр Prevention Innovations [website]. Дурам, Нью-Гемпшир: Університет Нью-Гемпшира. (<http://cola.unh.edu/prevention-innovations/bystander>, доступно з 29 марта 2018 р.).
15. Стратегія запобігання насильству «Зелена Мітка» Gr. B: Alteristic [website]. Спрінгфілд, Вірджинія: Alteristic.org; (www.alteristic.org, доступно з 29 марта 2018 року).

Норми та цінності

Безпечні середовища

Завдання: Створити та підтримувати
безпечні фізичні та соціальні середовища,
де збираються та проводять свій час діти
та молодь

Про що йде мова в даному розділі

Огляд: Безпечні громадські місця сприяють благополуччю дітей

Дізнайтесь, як ця стратегія працює
на практиці

Зв'язки між стратегіями INSPIRE
та тим, що знаходиться за їх
межами

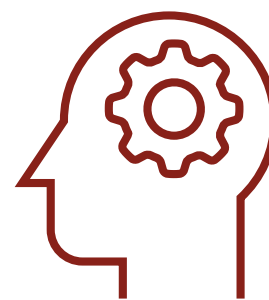
Працює найкраще коли...

Гуманітарна діяльність

Міркування щодо впровадження

Показники

ст. 98

Вправа на фокусування

Зосередьте своє
планування на
місцевому
контексті
та потребах

ст. 103

Підходи

Дізнайтесь, що потрібно для впровадження цієї стратегії за допомогою підходів, що базуються на фактичних даних від INSPIRE*, розумних діях та важливих послугах

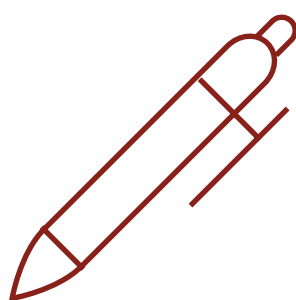
Підходи з першого погляду

Зменшення рівня насильства за допомогою боротьби з «гарячими точками»

Переривання розповсюдження насильства

Покращення антропогенного середовища

ст. 104

Робоча таблиця впровадження

Визначте ресурси та кроки дій для планування впровадження

ст. 114

Джерела

Посилання на інструменти та джерела для допомоги у впровадженні даної стратегії

ст. 117

Безпечні публічні місця сприяють благополуччю дітей

Фізична та емоційна безпека в публічних місцях дозволяє людям рухатись вільно, мати доступ до ресурсів громади та повністю приймати участь в навчанні, праці, грі та громадянстві. Зміни середовища можуть впливати на поведінку осіб та громади в цілому, допомагаючи змінити сприйняття людей, їх погляди та дії, заохочуючи позитивну поведінку та зменшуючи ризик насильства проти та з боку дітей та підлітків.

Дані зміни можуть бути спрямовані і на фізичне, і на соціальне середовище. Модифікації фізичного середовища можуть включати: додавання освітлення, покращення пішохідної зони, прикрашання ландшафту, дизайн будівель та таких просторів як бібліотеки, молодіжні центри та зони відпочинку, щоб вони ставали більш пристосованими для дітей та безпечними (див. Вставку 14). Покращення характеристик дає посил щодо того, які дії просуваються, толеруються та не приймаються в публічних місцях.

Модифікації соціального середовища можуть включати ситуаційні техніки запобігання злочинності та ініціативи щодо більш широкого планування міст та розвитку громади.

Усі зусилля для створення більш безпечного середовища отримують вигоди від активної участі громади в плануванні та виконанні, щоб забезпечити корисність та актуальність інтервенцій для розширення участі самої громади. Сюди включаються діти та підлітки.

Дана стратегія INSPIRE охоплює три підходи, що базуються на досвіді:

- ⊕ Зменшення насильства за допомогою боротьби з «гарячими точками».
- ⊕ Переривання розповсюдження насильства.
- ⊕ Покращення антропогенного середовища.

Вставка 14

Що таке місто «дружнє до дітей» (“child-friendly city”)

Місто або громада, «дружні до дітей» — це таке місце, яке запроваджує Конвенцію з прав дитини на практиці на місцевому рівні. Права дітей відображаються в політиках, законах, програмах та бюджетах, і діти є активними учасниками, чий голосі та думка враховуються директивними органами. Підходи щодо безпечного середовища в даному розділі також роблять свій внесок у створення міст або громад, «дружніх до дітей».

Для більш детальної інформації див. Ініціативу МПД («Місто, дружнє до дітей») ЮНІСЕФ на веб-сайті: <http://childfriendlycities.org/> (1).

Зменшення насильства за допомогою боротьби з «гарячими точками»

Підхід «Гарячі точки» признає, що молодіжне насильство схильне з'являтися в певних місцях та може бути зменшеним, якщо зосередити втручання на цих місцевостях. Цей підхід часто використовують для інформування поліцейської діяльності. Однак, місцеве керівництво може використовувати такі самі техніки для планування зусиль для боротьби з насильством на основі громади. (2,3).

Переривання розповсюдження насильства

Зусилля для переривання розповсюдження насильства визнає вплив соціальних середовищ на насильницьку поведінку. Цей тип втручання виявляє та перериває конфлікти між молоддю, яка є в групі ризику та допомагає змінити норми та зменшити прийняття насильства та злочинності в цих групах (4).

Впровадження підходів безпечних середовищ надає можливість розширити діапазон зацікавлених осіб та галузей, задіяних в запобіганні насильства стосовно дітей.

Покращення антропогенних середовищ

Покращення антропогенних середовищ зосереджується на підвищенні безпеки середовища через планування, покращення та інфраструктуру середовища. Один з підходів — це «Запобігання злочинності через покращення середовища» (ЗЛПС) (Crime Prevention Through Environmental Design (CPTED)), міжгалузевий підхід, який спрямовано на управління публічними місцями таким чином, щоб стримувати кримінальну поведінку (4). Діяльність ЗЛПС включає покращення в освітленні, ландшафті, видимості, природньому доступі та спостереженні та інші фактори, які стримують злочинність та заохочують використання публічних місць. Покращення антропогенних середовищ може також підтримувати більш здоровий спосіб життя, надаючи простір для дозвілля та навчання, та через покращення основних послуг, таких як забезпечення водою, каналізацією та електрикою.

Дані підходи можуть вийти за рамки традиційного застосування як «запобігання злочинності» та стати частиною цілісного, інклюзивного та сталого розвитку охорони здоров'я та громад (див. Вставку 15). Вони торкаються і потенційних жертв, і потенційних виконавців насильства.

Вставка 15

Розширення концепції «безпечні середовища»

Застосування стратегії INSPIRE Безпечні середовища можуть доповнювати та підтримувати інші стратегії INSPIRE, наприклад:

- Забезпечення безпечних маршрутів до школи та з неї підтримує участь в процесі навчання (див. *Навчання та формування життєвих навичок*).
- Клініки, поліцейські відділки, зали судових засідань та інші приміщення, де діти отримують послуги, можуть бути зроблені більш пристосованими для дітей, щоб захистити їх приватність та конфіденційність, та, де можливо, також там же облаштувати надання послуг відповідних заходів щодо насильства (див. стратегію «Заходи реагування та надання підтримки»).
- Дітям потрібне безпечне середовище он-лайн так само, як і фізичні середовища (див. Вставку 16)

Безпечні середовища

Зв'язки між стратегіями INSPIRE та тим, що виходить за їх межі

Концепція «Безпечні середовища» може бути компонентом багатьох інших стратегій INSPIRE, а також зусиль, які виходять за межі насильства

Прийняття та забезпечення виконання законів

Закони, що запобігають зловживанню алкоголем та доступу молоді до зброї доповнюють зусилля для сприяння безпеці та використанню публічних місць

Норми та цінності

Норми впливають на те, як люди використовують та поведуть себе в публічних місцях та он-лайн, та ступінь, до якої насильство сприймається нормально в громадах

Підтримка батьків та вихователів

Батьки та сім'ї мають безпечний доступ до ресурсів та підтримку громади

Підвищення доходів та покращення економічного становища

Збільшення безпечних можливостей для економічної участі та розвитку

Заходи реагування та надання підтримки

Заохочує розробку середовищ, дружніх до дітей (child-friendly), в тому числі клініки, поліцейські відділки та зали судових засідань

Навчання та формування життєвих навичок

Підтримує безпечні маршрути до школи

ЗАГАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ, СОЦІАЛЬНИЙ ТА ЕКОНОМІЧНИЙ ПОРЯДОК ДЕННИЙ

Зменшує рівень злочинності та підвищує рівень громадської безпеки

Більше використання публічних місць та ресурсів

Збільшує згуртованість громади та колективну ефективність

Найкраще працює коли. . .

Факти та досвід свідчать, що втручання стосовно норм можуть мати очікуваний вплив, коли вони:

- ✓ вони починаються з комплексної оцінки та аналізу зацікавлених сторін для визначення ризиків, рушійних сил моделей поведінки та можливостей для втручання або зміни в громаді;
- ✓ вони розробляють партнерства та механізми для взаємодії між громадами, громадськими установами, приватним сектором та актуальними службами, житлом та транспортом;
- ✓ процес планування сприяє участі громад, в тому числі дітей та молоді;
- ✓ зусилля охорони громадського порядку мають місце в такому середовищі, де права дітей в конфлікті із законом захищені та діти мають доступ до справедливого, ефективного та дружнього до дітей правосуддя та правової допомоги (4) (див. Прийняття та забезпечення виконання законів та Заходи реагування та надання підтримки).

Вставка 16

Як можна захистити дітей в он-лайн середовищах?

Оскільки захист дітей від вразливості до насильства он-лайн викликає зростаюче занепокоєння, почали формуватись унікальні моделі для боротьби з цим ризиком. Глобальний Альянс WePROTECT (The WePROTECT Global Alliance) випустив посібник в 2016 році для підтримки країн та організацій, які бажають створити або покращити координовані національні заходи реагування задля припинення сексуальної експлуатації та наруги над дітьми он-лайн (СЕНД). Типові відповідні заходи включають 21 національну ключову можливість та передову практику для ефективного захисту дітей он-лайн, всі разом вони роблять внесок в гарантування безпечного он-лайн середовища для дітей, в тому числі:

- Система підтримки для правопорушника, що включає медичну, психологічну інтервенцію, а також втручання для самопомогти та обізнаності, щоб боротись з проблематичними інтересом або поведінкою, запобігати і зупиняти дії правопорушника;
- Корпоративна соціальна відповідальність в індустрії подорожей та туризму, добровільна допомога по виявленню ситуацій, в яких діти можливо зазнають он-лайн наругу або експлуатацію;
- Етичні та свідомі повідомлення в ЗМІ, для сприяння обізнаності та точності повідомлень щодо проблеми та захисту благополуччя жертв;
- Гаряча лінія СЕНД для повідомлень про матеріали в Інтернеті, в яких підозрюється нелегальний вміст, щоб ставити до відома ІТ партнерів, Інтернет провайдерів та правоохоронні органи для оперативного видалення матеріалів та розслідування випадку.

Для більш детальної інформації див. частину про *Насильство он-лайн* та розділ *Джерела* в кінці даної глави.

Міркування щодо впровадження

Вартість покращення антропогенних середовищ

Ресурси, необхідні для модифікації фізичного середовища, можуть дуже відрізнятись в залежності від обраних інтервенцій. Тим не менш, не всі зусилля дорогі. Освітлення, облаштування тротуарів, технічне обслуговування та облаштування ландшафту можуть коштувати небагато або інтервенції можуть бути спрямовані на невеличку площу, або може бути влаштовано пілотну інтервенцію, як частину більш довготривалої інвестиції. Стратегічні зміни в існуючих громадських місцях та об'єктах можуть коштувати менше ніж побудова нових. В довготривалій перспективі, робота з зацікавленими сторонами для того, щоб зробити запобігання насильству частиною інфраструктурних проектів та планування, може бути економічно-ефективним шляхом підвищення безпеки. Приватний сектор також отримує переваги від безпечних громадських середовищ та може виступати джерелом фінансування.

Системний підхід

Системний підхід спрямовано на побудову запобігання насильству в фізичному та соціальному середовищах в районах, де люди живуть та в більш широких умовах громади, де вони працюють, подорожують або спілкуються з іншими людьми. Такий цілісний підхід допомагає зменшити ризик переміщення насильства з одного місця в інше.

Системні підходи запитують інформацію з багатьох галузей для того, щоб допомогти зібрати та інтерпретувати дані щодо моделей та рушійних сил насильства, та потенційних інтервенцій, що підходять саме під цей вид ризику. Згода громади та використання таких просторів є ключовими факторами. Перевага надається мультифункціональним середовищам, що добре використовуються та якими добре управляють, і які відображають пріоритети громади, а не просторам, які мають одну функцію або лише об'єкти, реалізовані державним сектором. (див. *Підсумки Запобігання насильству через програму модернізації міст*).

Показники

Наступні показники INSPIRE можна використовувати для вимірювання впливу зусиль, спрямованих на забезпечення безпечного середовища (див. *Додатки А та В* для переліку показників та вимірювань INSPIRE)

- 5.1 Рівень убивств (ЦСП показник 16.1.1)
- 5.2 Носіння зброї в громаді, за останній місяць
- 5.3 Он-лайн взаємодія з незнайомцями, за останні 12 місяців¹
- 5.4 Особиста зустріч з особами, з якими познайомились он-лайн, впродовж останніх 12 місяців

Гуманітарна діяльність

Простір, дружній до дітей. Втручання для створення безпечних місць для дітей широко використовуються в гуманітарних умовах. Ці програми надають безпечні, передбачувані середовища, де діти або підлітки можуть навчатись, грати та отримувати послуги, та де батьки або інші опікуни можуть дбати про маленьких дітей.

Розробка тимчасового житла. Підтримка безпеки та охорони всередині та навколо таборів, притулків та міського житла для дітей мігрантів, біженців або переселенців важлива для запобігання насильству. Інструкції щодо захисту дітей за допомогою управління таборами та іншими безпечними середовищами надається управлінням ООН в справах біженців (UNRWA).

Для більш детальної інформації див. розділ *Джерела* в кінці даної глави.

¹ Он-лайн вразливість на насильство та експлуатація є новою проблемою, що спонукає включення трьох показників в стратегію INSPIRE Безпечні середовища. Інтервенції для роботи з он-лайн середовищем будуть додані до довідника як тільки з'являться факти, що будуть вказувати на їх ефективність.

Вправа на фокусування

Перед тим, як просунутись далі до конкретних підходів та програм для впровадження даної стратегії, знайдіть хвилинку проаналізувати ваші умови, цілі, що наявні, та що б ви хотіли змінити.

Мета даної вправи — допомогти вам зосередитись на ваших пріоритетах поки ви читаєте і дізнаєтесь все більше про підходи та програми, що базуються на фактах, для цієї стратегії. Ви можете виконувати дану вправу наодинці або в групі.

- ❓ Хто контролює доступ до та виконує управління та технічну підтримку фізичних просторів, де зазвичай відбувається насильство?
- ❓ Які кінцеві результати вам цікаво отримати?
- ❓ Як ви можете залучити зацікавлених осіб з громади, в тому числі дітей та молодь, в перетворення публічних просторів в безпечніші?
- ❓ Базуючись на ваших роздумах вище, яка ваша ціль для зміцнення стратегії «Безпечні середовища» у ваших умовах?

Використовуйте цей простір, щоб робити нотатки.

Безпечні середовища

Підходи з першого погляду

Ці підходи з *технічного комплексу заходів INSPIRE* представляють основані на фактах, раціональні або розумні практики щодо запобігання та боротьби з насильством стосовно дітей і можуть бути частиною комплексного плану.

Зменшення насильства шляхом боротьби з «гарячими точками»	Переривання розповсюдження насильства	Покращення антропогенних середовищ
Анонімні дані лікарень щодо травм скомбіновані із звітами щодо злочинів для ідентифікації середовищ, де скоріш за все може відбутись насильство, та планування цілеспрямованих інтервенцій, що базуються на рішенні партнерства із забезпечення громадського порядку.	Зупиняє розповсюдження насильства за допомогою навчання та підтримки авторитетних членів громади методам та стратегіям, пов'язаних з контролем захворювань — виявлення та переривання конфліктів, виявлення та лікування осіб з найвищим ризиком та зміна соціальних норм	Покращує безпеку та благополуччя громади через розробку або модифікацію громадських місць
Категорія населення/умови Молодь (у віці від 15 років) в районах з високим рівнем насильства	Категорія населення/умови Молодь (у віці від 15 років) в районах з високим рівнем насильства	Категорія населення/умови Уся громада
Вартість: \$	Вартість: \$ – \$\$	Вартість: \$ – \$\$\$
Потенційні результати Зменшення травм пов'язаних з насильством	Потенційні результати Зменшення випадків насильства з використанням вогнепальної або іншої зброї	Потенційні результати (Залежить від цілей комплексної програми) • Зменшення кількості випадків фізичного та сексуального насильства • Зменшення рівня злочинності
Програма для прикладу The Cardiff Model	Програма для прикладу Cure Violence	Програма для прикладу Violence Prevention through Urban Upgrading

Безпечні середовища

Кардіффська модель

Кардіффська модель — це підхід для запобігання насильству, який комбінує анонімні дані з відділень швидкої допомоги лікарень (ШД) з поліцейськими звітами щодо випадків насильства. Комбінація даних від медиків та поліції використовується для виявлення «гарячих точок» — публічних місць, де велика імовірність насильства. Модель була розроблена в Кардіффі, Уельс, як відповідь на різноманітні травми, пов'язані з насильством, з якими люди звертались в лікарні і про які не повідомлялось в поліцію. Комбіновані дані кожен місяць повідомляються міжгалузевій «робочій групі» або «партнерству для охорони громадського порядку», які використовують ці внутрішні дані для проведення заходів для запобігання насильству. Втручання різні для різних умов, базуються на даних та рішеннях робочої групи. Вони часто включають: адресну поліцейську діяльність, корегування місцевих постанов, наприклад щодо ліцензування та контролю обігу алкоголю, навчання та формування практичних навичок для молоді та сімей, стратегії для зменшення рівня ризику, що пов'язаний з певним видом зброї та будування змін в середовищі.

Міжнародні зусилля для адаптування моделі наразі впроваджуються в містах Австралії, Південної Африки та в США. Information Sharing to Tackle Violence (ISTV) (Обмін Інформацією для боротьби з насильством (ОІБН) в Лондоні адаптували модель так, що вона підходить 32 партнерствам для охорони громадського порядку та 29 ШД.

ПОТЕНЦІЙНІ РЕЗУЛЬТАТИ

Первинні

- ↓ Зменшення рівня травм, пов'язаних з насильством

Другорядні

- ↓ Зменшення витрат лікарень та поліклінік на лікування травм

КАТЕГОРІЇ НАСЕЛЕННЯ

Найвищий ризик отримати травму пов'язану з насильством, особливо підлітки та молоді люди у віці від 15 до 30 років

УМОВИ

Міста

ТРИВАЛІСТЬ/ІНТЕНСИВНІСТЬ

Поточний, безперервний збір даних, аналіз та звітність

КЛЮЧОВІ КОМПОНЕНТИ

- Система безперервного збору даних: вимірює коли, де та як сталося насильство (бажано, в електронній формі) з інформацією з лікарняних журналів реєстрації відділу ШД, невідкладної допомоги та травмпунктів
- Щомісячне переведення в анонімні та розповсюдження даних IT персоналом та аналітиками лікарень
- Щомісячна комбінація лікарняних даних з поліцейськими звітами для створення коротких підсумків щодо локації, дати та часу насильства, зброї, що була використана та кількості нападників; щомісячна зустріч та безперервне впровадження та поновлення плану заходів для запобігання робочою групою громади
- Безперервне слідкування загальним трендам щодо насильства та трендам в гарячих точках

ЕКОНОМІЧНА ЕФЕКТИВНІСТЬ

Кардіфф вирахував середню економію в 5 мільйонів фунтів-стерлінгів на витратах в медичній, соціальній та правовій галузях (3).

Як ви це зробите?

Оцінювання потреб та адаптація

Адаптація програмного забезпечення лікарень для того, щоб додати збір таких даних ШД як локація, дата та час насильства, вид використаної зброї та кількість нападників

Людські ресурси

- **Аналітик даних (неповний день):** професіонал в аналізуванні медичних або кримінальних даних та розбирається в програмному забезпеченні для комбінування анонімних даних та для щомісячного пові домлення цих даних робочій групі
- **Збиральники даних ШД (персонал лікарні, зазвичай рецепціоніст або медсестра):** для збору та запису даних щодо насильства, коли прибуває пацієнт
- **Лікарняна ІТ підтримка (персонал лікарні):** для перетворення даних в анонімні та надання щомісячно даних щодо травм аналітику даних
- **Члени робочої групи (волонтери):** лідери громади (медична, поліцейська, житлова або комунальна служба, бізнесмени) для спільного планування заходів для запобігання насильству, базуючись на отриманих даних

Навчання та нагляд

Тренінг щодо збору даних для персоналу відділу швидкої допомоги — особисто або он-лайн (1-2 години)

- Адміністрація або керівництво лікарень консультується з керівною установою задля гарантування безперервного та точного збору даних

Підтримка впровадження

Типовий інструментарій Кардіффу з ЦБПЗ забезпечує інструкції щодо планування та впровадження для правоохоронних органів та лікарень

Участь та збереження

Зобов'язання лідерів громади з усіх галузей співпрацювати щодо запобігання насильству є вкрай важливим. ОІБН Лондон надає зворотній зв'язок на звіти від ШД щодо використання даних для мотивування виконувати якісно збір даних та прищеплювати особисту відповідальність, а також розповсюджує тематичні дослідження для підвищення рівня обміну інформацією та інтересу.

Скільки це коштуватиме?

Вартість початкового етапу

- Модифікації електронної медичної системи реєстрації (мінімально)
- Навчання для медсестер лікарень професійним або штатним лікарняним тренером

Поточні витрати

- Час аналітика даних
- Програмне забезпечення для мапування даних (доступні безкоштовні інструменти з відкритим вихідним кодом)
- Витрати робочого часу членів робочої групи

Джерела фінансування

Академічні установи, міські уряди, звичайні донорів

Як ви зрозумієте, що це працює?

Точність, Питання та Відповіді та оцінювання процесу

Типовий інструментарій Кардіффу надає інструменти для моніторингу та оцінки

Що ще ви можете дізнатись?

Джерела

Огляд та тематичне дослідження: Зменшення рівня насильницької злочинності: <http://www.cardiff.ac.uk/research/impact-and-innovation/research-impact/reducing-violent-crime> (6)

Веб-сайт ОІБН Лондон: <http://www.premier-partnership.co.uk/ISTV/index.html> (7)

Типовий інструментарій Кардіффу. Доступний 2018 року в Відділі боротьби з насильством ЦБПЗ в США. <https://www.cdc.gov/violenceprevention/index.html>

Cure Violence

(«Лікування насильства»)

«Лікування насильства» є моделлю громадського здоров'я, що базується на контролі захворювань та методах зміни поведінки, яка спрямована на зменшення рівню насильства в громаді. Ця модель виникла з розуміння, що насильство є заразним, дуже схожим на інфекційне захворювання, і що насильству можна запобігти та зменшити його рівень, використовуючи підхід для контролювання епідемій. «Лікування насильства» зосереджено на охопленні людей, які знаходяться в зоні високого ризику щодо залучення до насильства, в першу чергу, підлітки та молоді люди. Впровадження розпочалось в 2000 році за підтримки Чикагської школи громадського здоров'я Університету Іллінойса. Члени громади, хто хоч раз був в зоні високого ризику насильства, служать як аутріч робітники, що спілкуються з молоддю групи ризику для виявлення та переривання конфліктів, направлень до потрібних служб та зміни громадської думки щодо прийнятності використання насильства.

«Лікування насильства» впроваджується під різними назвами в більше ніж 50 країнах Північної, Центральної та Південної Америки, країнах Карибського басейну, Середнього Сходу та Африки, в тому числі у великих містах, сільській місцевості, конфліктних зонах та в'язницях. Програма завжди адаптується приймаючою громадою, щоб відповідати інструкціям та технічній підтримці від національних тренерів програми «Лікування насильства». Повідомлялось про зменшення кількості пострілів та вбивств в межах 41-73% в охоплених регіонах (8).

ПОТЕНЦІЙНІ РЕЗУЛЬТАТИ

Первинні

- ↓ Зменшення рівня насильства, пов'язаного з вогнепальною або іншими видами зброї
- ↓ Зменшення рівня фізичного насильства
- ↓ Зменшення рівня прийнятності використання

Другорядні

- ↑ Покращені батьківські відносини
- ↑ Покращенні відносини між членами громади та правоохоронними органами

КАТЕГОРІЇ НАСЕЛЕННЯ

Особи в групі найвищого ризику насильства, пов'язаного з вогнепальною або іншими видами зброї, їх «колеги» та сім'ї

УМОВИ

Міста, сільська місцевість, гуманітарні кризи, школи, в'язниці

ТРИВАЛІСТЬ/ІНТЕНСИВНІСТЬ

Поточна (безперервна)

КЛЮЧОВІ КОМПОНЕНТИ

Вміст

- ▶ Виявити та перервати потенційно насильницький конфлікт
- ▶ Ідентифікувати та вплинути на осіб в групі найвищого ризику
- ▶ Мобілізувати громаду на зміну норм

Виконання

- ▶ Дані та моніторинг
- ▶ Тренінги для переривальників насильства та технічної допомоги

ЕКОНОМІЧНА ЕФЕКТИВНІСТЬ

Лікування насильства оцінює економію в 17,96 доларів США на кожний витрачений долар. Зекономлені витрати включають медичні (термінові, довготривале лікування та невідкладне реагування), кримінальне правосуддя (поліція, в'язниця, суд) та соціальні (втрачені заробітки) (9)

Як ви це зробите?

Оцінювання потреб та адаптація

«Лікування насильства» допомагає місцевим організаціям досліджувати: локації та час насильства, групи в насильницьких районах, історію конфліктів та суперництво, основні рушійні сили насильства в минулому, фактори середовища, поточні зусилля та потенційні партнери громади. Адаптації розроблені для різних мов (Арабська, англійська, іспанська), для різних форм насильства (в громаді, домашнє, у в'язниці, шкільне, вибори і таке інше), та для унікальних місцевих умов (високий рівень насильства, діяльність картелів, війна)

Людські ресурси

Ролі (всі на повну зайнятість)

- Аутріч робітники: три або більше на кожну місцевість для взаємодії одного робітника з приблизно 15 учасниками за один раз
- Переривальники насильства: три або більше на одну місцевість для взаємодії з людьми в групі високого ризику
- Лікарі першої допомоги: два або більше на лікарню
- Менеджер програми: один на місцевість
- Аутріч супервізор: один на місцевість

Нагляд

Менеджер програми та супервізор наглядають за персоналом

Навчання та нагляд

40–80 годин особистого тренінгу для всіх робітників, плюс щоквартальні заняття та заняття з підвищення кваліфікації (он-лайн тренінги доступні з 2018 року)

Підтримка впровадження

Національні тренери програми «Лікування насильства» надають технічну підтримку, в тому числі: тренінги, інструментарій з матеріалами, супроводжуючого робітника, щотижневі телефонні дзвінки та щоквартальні візити, а також база даних MiO.

Участь та збереження

- Повторюваний задокументований контакт з представниками групи високого ризику
- Для отримання даних щодо травм та злочинів: відносини з лікарнею, правоохоронними органами, закладами охорони здоров'я та університетами
- Підтримка лідера громади підсилює норми громади

Скільки це коштуватиме?

Елементи витрат

Вартість початкового етапу

- Первинна оцінка: від 25 000 до 50 000 доларів США
- Тренінги: від 25 000 до 50 000 доларів США плюс витрати на транспортування (до 4 регіональних місцевостей)

Поточні витрати

- Місцевий персонал: базується на місцевій вартості життя та семи або восьми зарплатах
- Тренінг з підвищення кваліфікації: від 25 000 до 50 000 доларів США в рік плюс витрати на транспортування

Джерела фінансування

Національні, місцеві та регіональні уряди, міжнародні гуманітарні організації, фонди.

Як ви зрозумієте, що це працює?

Точність, Питання та Відповіді та оцінювання процесу

Керівництво

Національний персонал регулярно взаємодіє з виконуючими сторонами для забезпечення відповідності моделі, в тому числі за допомогою відвідувань на місцях. Точність оцінюються через стандартизовані програмні критерії, такі як частота зустрічей з людьми групи ризику, посередництво, громадські заходи та інше.

Технічна підтримка

Існуюча база даних з запатентованими даними використовується для допомоги в моніторингу програми

Що ще ви можете дізнатись?

Веб-сайт «Лікування Насильства»:

[http://cureviolence.org/ \(10\)](http://cureviolence.org/ (10))

Джерела включають:

- Огляд програми
- Керівництво та інструменти для оцінювання, впровадження та оцінки
- Тематичні дослідження та факти про вплив

Запобігання насильству через модернізацію міст

«Запобігання насильству через модернізацію міст» (ЗНММ) — це програма на рівні громади, яка була започаткована в Кейптауні, Південна Африка в 2005 році. ЗНММ працює з громадами для спільного створення безпечних та сталих районів та для покращення якості життя через розвиток міст, промоцію безпеки та соціально-економічні програми. Програма використовує спільні дослідження, щоб допомогти громадам сформулювати свої пріоритети та вирішити, як найкраще вони можуть покращити безпеку та благополуччя. Технічні знання надаються частково через державний сектор і частково через неприбуткову організацію, яка виступає посередником між громадою, державним сектором та інституційними партнерами для впровадження інтервенцій. Члени громади задіяні в наданні та підтримці послуг та втручань, які можуть включати покращені публічні простори, технічну підтримку водопостачання та каналізації, безпеку пішоходів та громадського транспорту, спостереження за районом, ранній розвиток для дітей, відпочинок, професійно-технічну підготовку та діяльність, що приносить дохід. Діапазон інтервенцій спрямований на фактори ризику насильства в усьому життєвому циклі.

Керівництво програми консультувало місто Кейптаун та Західно-Капську Провінцію та бере участь в ініціативі ООН-Хабітат.

ПОТЕНЦІЙНІ РЕЗУЛЬТАТИ

Первинні

- ↓ Зменшення випадків насильства

Другорядні

- ↑ Збільшення відчуття безпеки
- ↑ Збільшення підтримки та доступу до правосуддя для жертв насильства

Комплексний ЗНММ підтримує діапазон позитивних результатів, і в тому числі збільшений доступ до послуг раннього розвитку для дітей (РРД), медичних послуг для дітей, навчання та формування життєвих навичок для молоді

КАТЕГОРІЇ НАСЕЛЕННЯ

Ціла громада, з фокусом на маленьких дітях та дітях шкільного віку

УМОВИ

Громади розміром від 500 до 50000 жителів з високим рівнем бідності, нерівності, злочинності, ВІЛ, соціального та культурного виключення

ТРИВАЛІСТЬ/ІНТЕНСИВНІСТЬ

Безперервна, 10-15 років

КЛЮЧОВІ КОМПОНЕНТИ

Вміст

- ▶ «План дій безпечної громади»
- ▶ Розробка інфраструктури (безпечні громадські місця, в тому числі тротуари, об'єкти для відпочинку та навчання)
- ▶ Розробка районів для покращення інвестиційного клімату
- ▶ Соціальний розвиток: підтримка для жертв насильства та діапазон запобіжних заходів з фокусом на РРД та розширенні прав молоді
- ▶ Розвиток установ: надання послуг місцевими резидентами створює робочі місця
- ▶ Тренінги та менторство на індивідуальному та груповому рівні
- ▶ Пропаганда волонтерства
- ▶ Управління знаннями: МіО

Виконання

- ▶ Участь громади: місцеві лідери є партнерами з розвитку та піклувальниками «Плану дій безпечної громади»
- ▶ ЗНММ діє як незалежний посередник між урядом та громадами
- ▶ ЗНММ впроваджується державним сектором або неприбутковою організацією

ЕКОНОМІЧНА ЕФЕКТИВНІСТЬ

Вартість для громади з 50 000 жителів в середньому складав 25 доларів США на душу населення в рік на 12 років, що в загальному складало 15 мільйонів доларів США. За цей період рівень убивств впав на 53% та імовірність здійснення нападу в громадському місті було знижено на 30% в порівнянні з сусідніми громадами. Проект створив 200 робочих місць з щорічним заробітком від 1 до 1,2 мільйонів доларів (17)

Програми можуть ставати фінансово самодостатніми після розвитку інфраструктури

Як ви це зробите?

Оцінювання потреб та адаптація

Типове опитування для порівняння рівня життя в громаді та відповідності рівня надання державних послуг до національних стандартів. Всі висновки консолідуються в «План дій для безпечної громади».

Людські ресурси

- Програмний рівень: старший менеджмент для програмних компонентів
- По одному координатору для кожного блоку стратегії
- По одному фасилітатору на кожну географічну місцевість
- Допоміжний персонал місцевого рівня

Навчання та нагляд

- Міжнародний тренінг для програмного персоналу
- Зовнішній тренінг для виконуючих партнерів від персоналу ЗНММ (від 2 годин до 14 днів, в залежності від теми)
- Координатори наглядають за якістю надання послуг
- Комітет на рівні старшого менеджменту здійснює контроль, розподіл бюджету та регулювання політики

Підтримка впровадження

ЗНММ має комплексний довідник з контрольними переліками та іншими інструментами. Технічна підтримка доступна на вимогу

Участь та збереження

Партнерство між урядом, громадянським суспільством та громадою для сумісного виявлення та боротьби з місцевими проблемами, які є наріжним каменем в ЗНММ

Скільки це коштуватиме?

Близько 80% ресурсів ЗНММ витрачаються на інфраструктуру та 20% на процеси в громаді, дослідження та технічну підтримку.

Вартість початкового етапу

Комплексний пакет для району коштує від 50 000 до 240 000 доларів США (в середньому 4.80 доларів на одну людину) та включає:

- Оцінювання потреб та навчальне дослідження
- Формування структури управління та тренінги
- Будівництво відносин з державним сектором
- Територіальне планування з прив'язкою до місцевості
- Розробка та публікація матеріалів
- Організаційна структура
- Витрати на інфраструктуру
- Проекти щодо «специфічного людського капіталу», в тому числі спеціалізовані тренінги

Поточні витрати

Комплексний пакет для району від 50 000 до 100 000 доларів США для області діяльності (в середньому 3 долара США на одну людину) та включає:

- Персонал для огляду процесу
- Витрати: транспорт, поточні тренінги
- Квартальні та щорічні опитування домогосподарств
- Щорічний огляд між зацікавленими сторонами та державним сектором
- Маркетинг та накладні витрати

Джерела фінансування

Частково державний розвиток громад фінансується з ЗНММ, з додатковими коштами від сторонніх донорів або двосторонніх установ розвитку та з коштів, згенерованих зсередини проекту для найму місцевих жителів для підтримки ініціатив.

Як ви зрозумієте, що це працює?

Точність, Питання та Відповіді та оцінювання процесу

- Забезпечення точності та якості підтримується через тренінги, квартальні моніторинги та щорічні огляди між партнерами
- Цілий ряд процедурних заходів відслідковується, в тому числі кількість проектів, заходи комітету та участь місцевих жителів
- Базове опитування та квартальні і щорічні опитування домогосподарств проводяться для оцінювання впливу
- Інструменти МіО доступні в програмній інструкції ЗНММ

Що ще ви можете дізнатись?

Веб-сайт ЗНММ: <http://vpuu.org.za/> (12)

Джерела включають:

- *Огляд програми ЗНММ*
- *Посібник (інструкція) програми ЗНММ: <http://vpuu.org.za/success-story/vpuu-manual/> (13)*

Програма: Запобігання насильству через модернізацію міст

Робоча таблиця впровадження

Використовуйте дану таблицю для планування впровадження та пов'яжіть свої втручання з іншими стратегіями INSPIRE. Під кожною дією є речі, які треба врахувати. Можливо, ви захочете додати свої власні міркування до даного переліку.

ДІЯ	РЕЧІ, ЯКІ ТРЕБА ВРАХУВАТИ	
Оцінити теперішнє середовище	▶ Дані щодо насильства та злочинності у ваших умовах, можливо проаналізовані для певних місцевостей або для інших потреб ▶ Місцевості та категорії населення, на яких потрібно зосередитись: базуючись на ваших цілях ▶ Системи та структури, які найкращим чином обладнані для підтримки заходів через існуючі зв'язки ▶ Дослідження вразливості дітей впливу насильства та осіб, які вчинили насильство в різних умовах ▶ Інвентаризація існуючих політик, програм та ресурсів щодо запобігання злочинності	▶
Обрати втручання	▶ Потенційні учасники ▶ Зміцнити та розширити існуючі зусилля або додати нові підходи ▶ Охоплення, можливість розширення та вартість програм ▶ Інтеграція до існуючого плану боротьби з насильством, злочинністю та для покращення благополуччя громади	▶
Побудувати партнерства	▶ Посилання на пов'язані проблеми або інші стратегії INSPIRE ▶ Партнерство з іншими зацікавленими сторонами, директивними органами та виконавцями ▶ Як залучити громади, громадянське суспільство, в тому числі дітей та молодь у планування та впровадження	▶
Визначити потреби в ресурсах та їх джерела • Оцінити вартість • Людські ресурси • Джерела фінансування	▶ Системи, інфраструктура, збір даних, інструменти для мапування, або інші потрібні ресурси ▶ Інструкція з впровадження, інструменти, технічна підтримка ▶ Потреби в персоналі та навчанні ▶ Ресурси для бюджетування для вираховування витрат вашої програми або підходу ▶ Бюджетування для всіх етапів, при необхідності ▶ Можливі джерела фінансування	▶
Удосконалити підходи та адаптувати програми для місцевого контексту	▶ Оцінювання потреб або дослідження в разі потреби ▶ Залучення та участь громади та зацікавлених сторін ▶ Наявність інструментів, посібників та технічної допомоги ▶ План для збільшення масштабів	▶
Спланувати моніторинг та оцінку	▶ Інструменти, що ви будете використовувати для MiO ▶ Показники, які ви будете використовувати для вимірювання впливу ▶ Системи для збору даних ▶ Де отримати технічну допомогу ▶ Інформаційні системи для збору отриманих уроків	▶
Інше		▶

ПРИМІТКИ
(Що ви знаєте зараз)

РЕСУРСИ, ЕКСПЕРТИ, ПАРТНЕРИ
(Де Ви можете отримати додаткову інформацію)

Сформуйте графік для наступних кроків

ДІЯ	ВІДПОВІДАЛЬНА СТОРОНА	ДАТА	ПРИМІТКИ
			

Джерела

Загальні

Типові стратегії та практичні заходи ООН для припинення насильства стосовно дітей в галузі запобігання злочинності та кримінального правосуддя: Новий інструмент для розробників політики, співробітників системи кримінального правосуддя та практиків. Відень: ЮНОДЦ; 2015 рік. (https://www.unodc.org/documents/justice-and-prison-reform/14-08451_Strategy_eBook.pdf, доступно з 24 березня 2018 року).

Цей довідник пояснює і надає інструкції щодо впровадження типових стратегій ООН для запобігання злочинності та кримінального правосуддя задля припинення насильства стосовно дітей.

Група Світового Банку. Злочинність в містах та запобігання насильству: самонавчання з через Інтернет. Вашингтон ОК: Світовий Банк; 2018 рік (<https://olc.worldbank.org/content/urban-crime-and-violence-prevention-self-paced>, доступно з 24 березня 2018 року).

Даний он-лайн курс з 10 модулів навчає практиків та управлінців міст, що працюють в Африці та англomовній частині Карибського басейну в галузі запобігання злочинності та насильству з наголосом на ЗЛПС. 10 модулів включають і концептуальне, і прикладне навчання.

Гуманітарні

World Vision International Простір дружній до дітей. В: World Vision International: WVI; 2017 рік. <http://www.wvi.org/topics/child-friendly-spaces>

Цей веб-сайт надає печатні та відео матеріали щодо тематичних досліджень стосовно гуманітарних умов дружніх до дітей.

Міжнародний комітет спасіння. Інструментарій для створення просторів для безпечного зцілення та навчання. Нью-Йорк: IRC; 2016 рік. <https://www.rescue.org/resource/safe-healing-and-learning-spaces-toolkit>

Цей інтерактивний інструментарій надає комплексну інструкцію та інструменти для 9-місячного впровадження Простору безпечного зцілення та навчання, де діти та підлітки, що живуть в умовах конфлікту та кризи, можуть навчатись, розвиватись та бути захищеними. Секції також доступні для завантаження.

Операційний захист в таборах та поселеннях. Женева: УВКБ ООН 2006 рік. <http://www.unhcr.org/uk/448d6c122.pdf>

Цей звіт від Управління у справах біженців ООН є довідником добрих операційних практик щодо захисту біженців та інших підмандатних людей в тимчасових таборах та поселеннях.

Посібник з надзвичайних ситуацій: Стандарти планування таборів (запланованих поселень). В: Посібник з надзвичайних ситуацій УВКБ ООН. Женева: УВКБ ООН; n.d. <https://emergency.unhcr.org/entry/45582/camp-planning-standards-planned-settlements>

Цей розділ Посібника з надзвичайних ситуацій Управління у справах біженців ООН містить стандарти для планування поселень в кризових ситуаціях.

Он-лайн насильство

Глобальний альянс WePROTECT. <http://www.weprotect.org/>

Веб-сайт глобального альянсу WePROTECT підкреслює місії, стратегії та зобов'язання даного міжнародного зусилля, що спрямоване на національні та глобальні дії задля припинення сексуальної експлуатації дітей он-лайн. Довідник з типових національних відповідних заходів доступний в розділі «Що ми робимо».

Дослідницький Інструментарій Глобального опитування дітей он-лайн Global Kids Online. In: Global Kids Online Лондон: Лондонська школа економіки; 2018 рік. <http://globalkidsonline.net/tools/>

Даний інструментарій від проекту Глобального опитування дітей он-лайн надає якісні та кількісні інструменти, методи та адаптаційні інструкції, щоб допомогти практикам збирати факти щодо впливу цифрових технологій на безпеку та права дітей.

Інструменти ЮНОДЦ для запобігання злочинності

Ознайомчий посібник з підтримки громадського порядку в містах. Відень: ЮНОДЦ; 2011 рік.
https://www.unodc.org/pdf/criminal_justice/Introductory_Handbook_on_Policing_Urban_Space.pdf

Цей посібник для завантаження є додатком до згаданого тренінгу. Посібник підкреслює нові техніки та пояснює, як їх можна застосовувати для боротьби з злочинністю в країнах з низьким та середнім рівнем доходів. Він є доступний англійською, французькою, іспанською та португальською мовами.

Посібник для тренінгів щодо підтримки громадського порядку в містах. Відень: ЮНОДЦ; 2013 рік.
http://www.unodc.org/documents/justice-and-prison-reform/crimeprevention/Training_Manual_Policing_Urban_Space_V1258164.pdf

Цей посібник для тренінгів (доступний для завантаження) був розроблений для використання в 3-денних тренінгах для поліції, що працює в містах в країнах з низьким та середнім рівнем доходів, щоб сформувані знання та навички для запобігання злочинності.

Інструмент для оцінювання запобігання злочинності. Відень: ЮНОДЦ та ООН-ХАБІТАТ (UN-HABITAT); 2009 рік. https://www.unodc.org/pdf/criminal_justice/Crime_Prevention_Assessment_Tool.pdf

Динамічний інструмент для оцінювання дозволяє установам ООН, донорським організаціям, урядам, що задіяні в розвитку запобігання злочинності, та іншим організаціям та особам проводити оцінювання первинних потреб.

Див. також:

Посилання на різні джерела в Наборі Інструментів для оцінювання Кримінального правосуддя ЮНОДЦ доступні на: <https://www.unodc.org/unodc/en/justice-and-prison-reform/Criminal-Justice-Toolkit.html>

Інструменти для мапування

Існує багато інструментів для мапування. Ті, що надані тут, можуть бути саме корисними, тому що вони з відкритим вихідним кодом та/або сприяють участі громади та дітей/молоді в процесі мапування.

OpenStreetMap. www.openstreetmap.org

OpenStreetMap - це відкрите джерело, он-лайн карта, що управляється громадою, базується на місцевих знаннях

Block by Block. <https://blockbyblock.org/>

Інструмент участі, на створення якого надихнули інструменти для ігор, який використовує Minecraft для залучення бідних громад до дизайну міст та фінансує впровадження громадських просторів по усьому світу.

ArcGIS. <http://www.arcgis.com>

Одна з найбільш використовуваних платформ карт хмарного типу.

Mapbox. <https://www.mapbox.com>

Платформа карт з відкритим вихідним кодом для кастомізованих карт.

QGIS. <http://www.qgis.org>

Кроссплатформний додаток системи географічної інформації з безкоштовним та відкритим вихідним кодом, що підтримує огляд, редагування та аналіз геопросторових даних.

GRASS GIS. <http://grass.osgeo.org>

Безкоштовне програмне забезпечення з відкритим вихідним кодом для управління та аналізу геопросторових даних, обробки фото, графіки та продукування карт, просторового моделювання та візуалізації.

Антропогенні середовища

Тренінг ЗЛПС. Національний Інститут запобігання злочинності <http://www.cptedtraining.net/>

Національний інститут запобігання злочинності в США надає двох- та п'яти- денні тренінги та курси підвищення кваліфікації ЗЛПС.

Молодіжне насильство: Використання розвитку середовища для запобігання насильства в школах. В: Центри з боротьби та профілактики захворювань. Атланта: CDC; 2016 рік. <https://www.cdc.gov/violenceprevention/youthviolence/cpted.html>

Інформація про то, як стратегія розвитку середовища використовується для запобігання насильству в школах.

Джерела

1. Міста, дружні до дітей [website]. Нью-Йорк: ЮНІСЕФ; n.d. (<http://childfriendlycities.org/>)
2. Запобігання молодіжному насильству: огляд фактів. Женева: Всесвітня Організація Охорони Здоров'я; 2015 рік. (http://apps.who.int/iris/bitstream/10665/181008/1/9789241509251_eng.pdf, доступно з 6 листопада 2017 року).
3. Florence C, Shepherd J, Brennan I, Simon TR. Економічне оцінювання спільного використання анонімної інформації в партнерстві з медичними установами, поліцією та місцевими урядами для запобігання травм, пов'язаних з насильством. Запобігання травм. 2014;20:108-14.
4. Butts JA, Roman CG, Bostwick L, Porter JR. Лікування насильства: модель громадської охорони здоров'я для зменшення насильства з використанням пістолетів. Щорічний огляд системи охорони здоров'я. 2015;36(1):39-53. (<https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pubmed/25581151>, доступно з 24 березня 2018 року)
5. Вітаємо в ICA. Калгарі: Міжнародна асоціація ЗЛПС (International CPTED Association); n.d. (<http://www.cpted.net>).
6. Зменшення рівня насильства в злочинності. В: Університет Кардіфф: Дослідження інновацій та впливу. Кардіфф: Університет Кардіфф; n.d.
7. Лондонське Спільне використання інформації для боротьби з насильством (ISTV). Лондон: ISTV; 2018 рік. (<http://www.premier-partnership.co.uk/ISTV/index.html>, доступно з 24 березня 2018 року).
8. Вплив програми «Лікування насильства» в кількох регіонах. В: «Лікування насильства». Чикаго: «Лікування насильства»; n.d. (<http://cureviolence.org/results/impactworldregions/>, доступно з 24 березня 2018 року).
9. Miller T. Вартість насильства з використанням вогнепальної зброї. Мережа дитячої безпеки; 2013 рік. (<https://www.childrenssafetynetwork.org/publications/cost-firearm-violence>, доступно з 13 листопада, 2017 року).
10. «Лікування насильства». Чикаго: «Лікування насильства»; 2011-2018 роки. (<http://cureviolence.org/>, доступно з 24 березня 2018 року).
11. Krause, M. Дані, презентовані на міжнародній конференції щодо запобігання насильству: Від високих наукових досягнень до ефективної практики. Кейптаун. Південна Африка. 8 Вересня 2016 року.
12. Запобігання насильству через модифікацію міст (ЗНММ) (Violence Prevention Through Urban Upgrading (VPUU)). Кейптаун: ЗНММ; 2016 рік. (<http://vpuu.org.za>, доступно з 24 березня 2018 року).
13. Запобігання насильству через модифікацію міст: Посібник для безпеки в якості громадського блага. Кейптаун: ЗНММ; n.d. (http://vpuu.org.za/wp-content/uploads/2017/05/VPUU_a-manual-for-safety-as-a-public-good.pdf, доступно з 24 березня 2018 року).

Підтримка батьків та вихователів

Завдання: Зменшити жорстокий стиль батьківства та створити позитивні відносини між батьками та дітьми

Про що йде мова в даному розділі

Огляд: Допомога батькам захищає дітей

Дізнайтесь, як ця стратегія працює
на практиці

Зв'язки між стратегіями INSPIRE
та тим, що знаходиться за їх
межами

Працює найкраще коли...

Гуманітарна діяльність

Міркування щодо впровадження

Показники

ст. 124

Вправа на фокусування

Зосередьте своє
планування на
місцевому
контексті
та потребах

ст. 129

Підходи

Дізнайтесь, що потрібно для впровадження цієї стратегії за допомогою підходів, що базуються на фактичних даних від INSPIRE*, розумних діях та важливих послугах

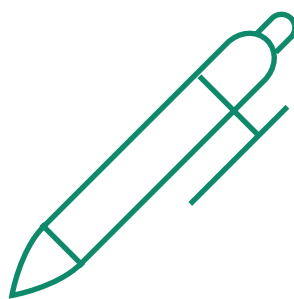
Підходи з першого погляду

Групові програми в умовах громади

Програми візитів додому

Комплексні програми

ст. 130

Робоча таблиця впровадження

Визначте ресурси та кроки дій для планування впровадження

ст. 152

Джерела

Посилання на інструменти та джерела для допомоги у впровадженні даної стратегії

ст. 155

Підтримка батьків та вихователів

Допомога батькам захищає дітей

Програми, що базуються на фактах, які підтримують батьків, є економічно ефективними засобами зміцнити відносини між батьками та дітьми, догляд, здоров'я, безпеку та життєстійкість дітей та сімей. Така динаміка допомагає запобігти всім типам насильства впродовж життя дітей, з народження і до дорослого віку.

Підтримка для батьків та осіб, що здійснюють догляд, може охоплювати загальні програми для всіх сімей; цілеспрямовані програми для сімей групи ризику; та/або індивідуальні програми для батьків та вихователів, діти яких зазнали насильство.

Пропаганда **позитивного або дбайливого батьківства** (див. Вставку 17) є центральним елементом програм для підтримки батьків та осіб, що здійснюють догляд. Ці техніки допомагають матерям, татам та вихователям управляти поведінкою дітей та пропонують альтернативи фізичному покаранню. Підтримка батьків також допомагає батькам розуміти розвиток дитини та покращувати комунікацію з дітьми — захисні фактори проти фізичного та сексуального насильства. Багато програм допомагають батькам вчити своїх дітей навчати дітей навичкам — таким як регулювання емоцій, вирішення проблем та соціальні навички — які допомагають дітям будувати життєстійкість та уникати зазнавання або вчинення насильства або булінгу в майбутньому.

Усі зусилля для створення більш безпечного середовища отримують вигоди від активної участі громади в плануванні та виконанні, щоб забезпечити корисність та актуальність інтервенцій для розширення участі самої громади. Сюди включаються діти та підлітки.

Програми для батьків також можуть:

- ⊕ мати позитивний вплив на відносини між батьками, зменшувати рівень конфліктів, НІП та повідомлень про зловживання батьком алкоголем або психоактивними речовинами (3,4);
- ⊕ підтримувати результати раннього розвитку дитини (РРД), збільшуючи рівень відвідувань регулярних медичних оглядів, покращення харчування та покращення рівня психічного здоров'я матерів (5);
- ⊕ переривати **цикл насильства, що передавався від покоління до покоління**, та запобігати соціальним або неврологічним наслідкам нараження дітей на токсичний стрес, що включає здійснення насильницьких дій в майбутньому;
- ⊕ пропагувати позитивні соціальні норми щодо ролі громади та соціальних структур в захисті та турботі про дітей;
- ⊕ запобігати роз'єднанню родин.

В додаток до вигід для дитячої безпеки, здоров'я та життєстійкості, програмна оцінка говорить, що витрати на зусилля запобігання є нижчими ніж витрати на боротьбу з наслідками насильства стосовно дітей (6).

Вставка 17

Що таке позитивне батьківство?

Позитивне батьківство зосереджується на створенні безпечного домашнього середовища (1) та побудові фундаменту для підтримки та догляду за дітьми через прив'язаність, якісне проведення часу, похвалу та здорові методи поводження з важкою поведінкою, такі як позитивна дисципліна, яка вчить просоціальній поведінці. **Дбайливе батьківство** включає допомогу дітям у розвитку здорових соціальних та емоційних видів поведінки, навчає дітей життєвим навичкам та сприяє благополуччю через моделювання здорових шляхів для розв'язку проблем та повідомлення про свої почуття (2). **Позитивна дисципліна** посиляється на похвалу, винагороду, підтримку хорошої поведінки та ненасильницьку реакцію на погану поведінку, які враховують когнітивний та емоційний етап розвитку дитини, наприклад, природні або логічні наслідки, тайм-аути або перерви, перенаправлення уваги на інші заняття.

Зв'язки між стратегіями INSPIRE та тим, що виходить за їх межі

Концепція «Безпечні середовища» може бути компонентом багатьох інших стратегій INSPIRE, а також зусиль, які виходять за межі насильства

	Прийняття та забезпечення виконання законів	Доповнює закони, що забороняють насильницькі методи покарання через формування навичок ненасильницької дисципліни Доповнюють закони, що захищають дітей від сексуальної наруги та експлуатації через покращення комунікації між батьками та дітьми
	Норми та цінності	Трансформування норм щодо виховання дітей, дитячої дисципліни та гендерної рівності Пропаганда дбайливої ролі тат
	Безпечні середовища	Підтримка безпечного доступу до ресурсів громади для батьків та сімей
	Підвищення доходів та покращення економічного становища	Економічна стабільність може знизити стрес, пов'язаний з бідністю, та збільшити якість та кількість батьківських інвестицій в дітей Навчання батьків можна скомбінувати з програмами МКС (Міжнародний Комітет Спасіння)
	Заходи реагування та надання підтримки	Зусилля можуть підтримувати батьків та осіб, що здійснюють нагляд в сім'ях, де діти ризикують або зазнають насильство Навчання батьків підтримує прийомні сім'ї та сім'ї далеких родичів та може сприяти об'єднанню родин, які раніше були в групі ризику стосовно насильства
	Навчання та формування життєвих навичок	Компоненти батьківства підтримують та покращують програми формування життєвих навичок
ЗАГАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ, СОЦІАЛЬНИЙ ТА ЕКОНОМІЧНИЙ ПОРЯДОК ДЕННИЙ		Покращують результати РРД Підтримують зусилля для зниження рівню розповсюдження ВІЛ, венеричних захворювань, небажаної вагітності та зловживання психоактивними речовинами серед підлітків та борються з проблемами психічного здоров'я підлітків Підтримують зусилля задля припинення НІП серед дорослих

Підтримка батьків та вихователів

Найкраще працює коли...

Факти та досвід говорять про те, що програми, які підтримують батьків та вихователів, будуть мати очікуваний вплив з більшою ймовірністю, якщо:

- ✓ діапазон доступних видів підтримки спрямований на різні потреби сімей та дітей різних вікових груп з специфічними інтервенціями відповідними до віку;
- ✓ навчання для батьків базуються на надійній теорії змін або логічній моделі (8), а саме на теорії соціального навчання або Теорії¹ прив'язаності для батьків немовлят;
- ✓ програми зосереджені на принципах та стратегіях **позитивного батьківства** відповідних до віку, в тому числі **позитивній дисципліні** та покращенні комунікації між батьками та дитиною;
- ✓ батьки мають можливість практикувати нові навички та отримувати зворотній зв'язок за допомогою ролевих ігор, спостережень та/або коучінгу без осуду (8) (див. Таблиця 2 для інформації спільні компоненти батьківських програм);
- ✓ виконання враховує динаміку сім'ї та включає шляхи для підтримки відносин між дорослими в родині (8);
- ✓ відбувається боротьба з джерелами сильного стресу через зв'язування сімей з актуальними службами, такими як «Зусилля для підвищення доходів та покращення економічного становища», лікування залежності від психоактивних речовин, або підтримка для жертв НІР;
- ✓ персонал отримує достатній рівень послуг з постійних тренінгів, нагляду та підтримки (див. розділ Міркування щодо впровадження);
- ✓ планувальники борються з перешкодами в участі батьків (див. розділ Міркування щодо впровадження).

Міркування щодо впровадження

Кому мають приділяти пріоритетне значення ваші інтервенції?

Зусилля для підтримки батьків та сімей можуть включати всі сім'ї громад, або бути спрямованими на сім'ї, що є в групі ризику. Громадські втручання доступні для всіх сімей можуть допомогти створити норми та підтримку громади щодо ненасильницьких батьківських практик, повідомлення про сексуальну наругу вдома та створення безпечного домашнього середовища для дітей.

Цілеспрямовані програми ідентифікують вразливих дітей та сім'ї, наприклад такі, що раніше зазнавали насильство або інші види факторів ризику, дозволяючи ресурсам зосередитись на тих, хто знаходиться в групі найвищого ризику. Однак, потрібно більше інформації та систем для визначення того, хто має право на участь в програмі, до того ж цілеспрямовані програми ризикують стигматизувати сім'ї, що беруть участь.

Спільні компоненти програм для батьків

Вміст

Чому вчать батьків, адаптовано для дитячого віку

- Ігри батьків та дітей та емпатія
- Похвали та винагорода
- Позитивні та прямі команди, встановлення правил та моніторинг
- Застосування ненасильницьких наслідків для неправильної поведінки
 - » Ігнорування
 - » Природні наслідки
 - » Логічні наслідки
 - » Перерва (тайм-аут)
- Навички, яким навчають дітей, а саме регулювання емоцій, рішення проблем та соціальні навички
- Навички для батьків, в тому числі регулювання емоцій, рішення проблем, комунікації та підтримка партнера/чоловіка/дружини

Виконання

Яким чином навчають батьків

- Освіта в сфері психіатрії (психоосвіта) щодо природи дитячих/сімейних проблем та розвитку дітей
- Домашня практика та використання навички або техніки
- Рольові ігри, репетиція навичок, програвання гіпотетичної ситуації
- Моделювання навичок та відповідних заходів з боку тренера або на відео
- Допоміжні матеріали, в тому числі аудіо-відео
- Встановлення цілей та оцінювання прогресу

Адаптовано з (9)

¹Програми батьківства, яких представлені в INSPIRE, в основному базуються на теорії соціального навчання та/або теорії прив'язаності. Теорія соціального навчання пропонує, що нові типи поведінки можуть бути надбані за допомогою спостережень та імітування поведінки інших людей, а також спостереження винагород та покарань, пов'язаних з поведінкою. Коли певна поведінка винагороджується регулярно, скоріш за все вона залишиться. Найбільш важливий принцип теорії прив'язаності — це те, що немовля має розвинути відносини хоча б з одною особою, що піклується про нього/неї задля успішного соціального та емоційного розвитку дитини, а саме, для того, щоб навчитись ефективно регулювати свої емоції. В присутності чутливої та відповідальної особи, що здійснює догляд, немовля буде використовувати вихователя як «безпечну базу» і відправну точку для своїх пізнань.

Специфічні інтервенції відрізняються в залежності від віку дітей в сім'ях. Програми, що передбачають візити додому, часто (хоча не тільки вони) зосереджуються на немовлятах та маленьких дітях, коли батьківські програми громадських груп можуть навчати батьків маленьких дітей позитивній дисципліні та батьків підлітків комунікаційним навичкам.

Також можливо додавати «шари» різних рівнів інтервенцій, включаючи загальну пропаганду позитивного батьківства, програми селективного батьківства та домашні візити, щоб усі сім'ї отримали вигоду від типу та інтенсивності підтримки та послуг, які вони потребують. Наразі, нема фактичних доказів переваг одного підходу над іншим (10), тому зацікавлені сторони будуть змушені розглядати, що найкраще підходить та доцільно в їх умовах.

Гуманітарна діяльність

Ефективні втручання щодо батьківства надаються і в конфліктних та кризових умовах. Батьки мають значення від Міжнародного Комітету Спасіння розглядається в INSPIRE. Важливі міркування для надання батьківських програм в таких умовах включають наступні фактори.

Часові рамки. Чи є населення достатньо географічно стабільне для участі в програмі впродовж рекомендованого часу? Чи можна скоротити програму, зберігши її ефективність?

Безпека дітей. МКС пропонує створення просторів для безпечного зцілення та навчання, де діти знаходяться під наглядом та задіяні в соціальних та розвивальних заходах, поки їх батьки відвідують програми.

Вміст. Вміст може включати шляхи для управління факторами стресу, пов'язаними з кризою. Учні МКС включають заняття для батьків по догляду за собою. Кількісне дослідження учбових планів показало, що навчання щодо розвитку дитячого мозку та впливу токсичного стресу було ключовим мотиватором для зміни поведінки.

Для більш детальної інформації див. розділ *Гуманітарна діяльність* в секції *Джерела* в кінці даної глави.

Чи відповідатиме програма вашому контексту і чи буде працювати?

Все більш очевидним стає те, що батьківські програми, які були розроблені в умовах з великими ресурсами, лишаються ефективними, коли їх адаптують для інших культур та/або в країнах з низьким або середнім рівнем доходів (11, 12). Це дозволяє планувальникам адаптувати програми замість того, щоб розробляти їх з нуля, головне, щоб ключові компоненти були збережені. Адаптування програм для балансування точності оригінального дизайну з місцевим культурним контекстом обговорюється у главі «Впровадження INSPIRE як технічного комплексу заходів». Для батьківських програм (так само як з підходами для зміни норм) важливо працювати з розробниками програм якомога більше та залучити зацікавлені сторони громади до адаптування програми та погодження очікувань від її виконання. Адаптаційний семінар може допомогти в даному процесі.

Хто буде виконувати програму?

Підтримка батьків та вихователів може здійснюватися медичними та соціальними робітниками, напівпрофесіоналами або навченими неспеціалістами, в залежності від програми та контексту. Навчання, підтримка та нагляд є ключовими компонентами для підтримки якості та ефективності програм. Персонал має розуміти розвиток дитини та мати навички фасилітування навчання дорослих та ефективної взаємодії з родинами. Спостереження, менторство та підтримка можуть бути елементами поточного нагляду (6).

Враховуйте, чи програми будуть виконуватись державними або недержавними установами; потенціал галузей соціальних та медичних послуг для управління, моніторингу та виконання програм; кроки для збільшення потенціалу, якщо потрібно (див. стратегію *Заходи реагування та надання підтримки*).

Як ви можете підтримувати участь батьків?

Участь та збереження участі батьків у програмі є необхідними для успіху. Існує багато відомих перешкод для участі в громадських програмах, в тому числі складності з доглядом за дитиною, складності з транспортом та можливості втрати робочого часу, особливо для батьків з неформального сектору. Оцініть ці та інші фактори у ваших умовах та одразу побудуйте плани для боротьби з ними (13).

Втручання щодо батьківства мають справу з чутливими та особистими питаннями, в тому числі поведінка дітей, динаміка сім'ї, сексуальність підлітків, гендерні ролі та дитячий досвід самих батьків. Турбота про збереження приватності, утримання від осуду та зосередження на індивідуальних сильних сторонах та людському потенціалі для змін, може заохотити батьків до безперервної участі.

Показники

Наступні показники INSPIRE можуть використовуватись для вимірювання впливу втручання для підтримки батьків та осіб, що здійснюють догляд (див. перелік показників INSPIRE та інструментів вимірювання в Додатку А та В).

- 6.1** Ненасильницькі методи дисципліни з боку осіб, що здійснюють догляд, за останній місяць
- 6.2** Взаємодія та виховання піклувальником з раннього віку
- 6.3** Розуміння батьками/опікунами проблем підлітку, за останній місяць
- 6.4** Контроль підлітків з боку батьків/опікунів, за останній місяць

Вправа на фокусування

Перед тим, як просунутись далі до конкретних підходів та програм для впровадження даної стратегії, знайдіть хвилинку проаналізувати ваші умови, цілі, що наявні, та що б ви хотіли змінити.

Мета даної вправи — допомогти вам зосередитись на ваших пріоритетах поки ви читаете і дізнаєтесь все більше про підходи та програми, що базуються на фактах, для цієї стратегії. Ви можете виконувати дану вправу наодинці або в групі.

- ❓ Що ви вважаєте найголовнішою метою надання підтримки батькам та особам, що здійснюють нагляд? Зменшити насильство стосовно дітей? Запобігти роз'єднанню сімей? Допомогти дітям розвинути їх потенціал? Зміцнити сім'ї та громади?
- ❓ В яких результатах ви зацікавлені?
- ❓ Які можливі механізми для виконання підтримки для батьків та вихователів, наприклад, громадські або релігійні організації, медичні організації або медики, системи соціального захисту або соціальні робітники, школи?
- ❓ Базуючись на ваших роздумах вище, яка ваша мета зміцнення стратегії «Підтримка батьків та вихователів» у ваших умовах?

Використовуйте цей простір, щоб робити нотатки.

Підходи з першого погляду

Такі підходи з *технічного комплексу INSPIRE* є обґрунтованою або перспективною практикою запобігання та реагування на насильство над дітьми і можуть бути частиною комплексного плану.

Групи батьківства в умовах громади Інформування, формування навичок відбувається через групові зустрічі громади, що проводяться медсестрами, соціальними робітниками або навченими неспеціалістами. Можуть доповнюватися одним або двома візитами додому для додаткової підтримки та моніторингу.	Програми відвідувань вдома Інформування, формування навичок, підтримка та моніторинг проводяться медсестрами, соціальними робітниками або навченими неспеціалістами через серію відвідувань вдома.	Комплексні програми Батьківські навички включені як частина інших соціальних або навчальних програм, таких як програми зміцнення життєвих або економічних навичок.
Категорія населення/умови Батьки та особи, що здійснюють догляд	Категорія населення/умови Вперше вагітні жінки з низьким рівнем доходів або матері дітей до 3 років або ті, кого ідентифіковано як представників групи ризику у цій місцевості	Категорія населення/умови Всі батьки дітей/підлітків — школярів; економічно вразливі сім'ї
Вартість: \$ Залежить від тривалості програми, кількості візитів додому та рівня навичок персоналу	Вартість: \$\$-\$\$\$ Зменшення насильства над дітьми та нехтування дітьми Запобігання роз'єднанню сімей Різноманітні результати РРД	Витрати: \$ Додаткові витрати для інших програм
Потенційні результати Зменшення випадків фізичного покарання Покращення поведінки дітей Покращення відносин та комунікації між батьками та дітьми	Потенційні результати Зменшення насильства над дітьми та нехтування дітьми Різноманітні результати РРД	Потенційні результати <i>(В залежності від цілей інтегрованої програми)</i> Зменшення рівня булінгу Зменшення рівня НІП у віктимізації з боку інтимного партнера або однолітків Покращення відносин та комунікації між батьками та дітьми
Приклади програм • Parents/Families Matter • ACT Raising Safe Kids • IRC Families Make the Difference • Parenting for Lifelong Health (young children and adolescents) Програмний бріф SOS! Надана в системі охорони здоров'я SEEK Нові програми REAL Fathers	Приклади програм • Nurse-Family Partnership • Philani Mentor-Mother Plus • Parenting for Lifelong Health (babies)	Приклади програм • Positive Action • KiVa • Families for Safe Dates

Підтримка батьків та вихователів

«Батьки мають значення!» та «Сім'я має значення!»

«Батьки мають значення!» в США та «Сім'ї мають значення!» (ПСЗ) в Африці є програмами запобігання для батьків та підлітків у віці від 9 до 18 років. Вони базуються на теорії соціального навчання та соціально екологічній моделі з метою зменшення сексуально-ризикованої поведінки серед підлітків. Програма для груп розроблена для допомоги батькам подолати звичайні перешкоди в спілкуванні між батьками та дітьми та покращити батьківські навички та практики, в тому числі батьківський нагляд, позитивне підсилення та формування міцних відносин між батьками та дітьми.

ПСЗ впроваджується в США та дев'яти африканських країнах та охопила більше 800 000 родин.

ПОТЕНЦІЙНІ РЕЗУЛЬТАТИ

Первинні

- ↑ Збільшення рівня батьківської обізнаності щодо сексуальної наруги над дітьми (СНД)
- ↑ Покращена комунікація між батьками та дітьми
- ↓ Зменшення рівня фізичного, емоційного та сексуального насильства з боку батьків
- ↑ Збільшення рівня бажання повідомити про та повідомлень про СНД
- ✓ Зміни в соціальних нормах щодо СНД

Вторинні

- ↓ Відтермінування першого статевого контакту
- ↓ Зменшення рівня сексуально-ризикованої поведінки серед підлітків

КАТЕГОРІЇ НАСЕЛЕННЯ

Батьки або піклувальники підлітків у віці від 9 до 18 років

УМОВИ

Громада, місто або сільська місцевість

ТРИВАЛІСТЬ/ІНТЕНСИВНІСТЬ

Щотижневі 3 годинні групові заняття впродовж 6 тижнів

КЛЮЧОВІ КОМПОНЕНТИ

Вміст

Заняття охоплюють:

- ▶ Розуміння вашої дитини
- ▶ Навички батьківства
- ▶ Роль батьків в статевому вихованні
- ▶ Навички для обговорення питань сексу та сексуальності з дітьми
- ▶ Обговорення сексуальності та проблем, з якими стикаються діти
- ▶ Розуміння СНД (ще не включено до програм в США)

Виконання

- ▶ Інтерактивна групова діяльність
- ▶ Аудіопрезентації та наступні обговорення
- ▶ Міні-лекції
- ▶ Рольові ігри
- ▶ Роздаткові матеріали та домашні завдання

Дитина відвідує 5 занять для практикування навичок з батьками або піклувальниками.

Як ви це зробите?

Оцінювання потреб та адаптація

Проведіть семінар для оцінювання та/або адаптування в нових умовах. Доступна технічна підтримка

Людські ресурси

Ролі:

- Менеджер програми (на повний день): управління впровадженням та супервізія 6 пар фасилітаторів
- Фасилітатори (на неповний день): модерування щотижневих групових занять впродовж офіційного тренінгу
- Критерії відбору та приклади оголошень про вакансії надаються в посібнику з впровадження, що доступний на вимогу у розробників програм

Охоплення:

Кожна пара фасилітаторів «чоловік-жінка» виконують програму в 6 групах з 18-30 учасників кожного тижня впродовж 6 тижнів виконання

Шість пар фасилітаторів можуть охопити до 1080 сімей та домогосподарств за одну хвилю

Навчання та нагляд

Старші інструктори ПСЗ проводять 5-денний тренінг для «сертифікації» фасилітаторів, які попередньо обрані приймаючою стороною

Підтримка впровадження

Посібник з впровадження, інформація щодо витрат та технічна і адаптаційна підтримка доступна від ЦБПЗ

Участь та збереження

Програма має показник збереження участі 90% або вище в різних умовах

Що ще ви можете дізнатись?

Джерела

CDC «Батьки Мають Значення!» Веб-сайт: <https://npin.cdc.gov/parentsmatter/program.asp> (14)

«Сім'ї мають значення!» Огляд програми <https://www.cdc.gov/globalaids/publications/fmp-full-overview-final-3.5.14.pdf> (15)

Скільки це коштуватиме?

Вартість початкового етапу

- Семінар для адаптації, фасилітований персоналом ПСЗ: 4000 доларів США
- Після адаптаційна діяльність для підготовки матеріалів: 10 000 доларів США
- Тренінг: від 30 000 до 50 000 доларів США за 5-денний тренінг для 24 попередньо обраних фасилітаторів (в залежності від місця проведення, розходів на транспорт та матеріали)

Поточні витрати

Виконання: 35-50 доларів США на одне домогосподарство (в тому числі, зарплати персоналу, витрати на транспорт, матеріали, офісне приладдя, заходи з рекрутингу та оренда місця проведення тренінгу)

Джерела фінансування

ПСЗ наразі фінансується через ПЕПФАР (PEPFAR). Додаткові джерела включають донорів, фінансові потоки програм запобігання ВІЛ та СРЗ програм

Як ви зрозумієте, що це працює?

Точність, Питання та Відповіді та оцінювання процесу

Керівництво

Рекомендовано проводити оцінку вихідних показників та показників через 12 місяців для батьків і дітей. Можливі вимірювання включають: дані щодо продовження участі, списки очікувань, задоволеність учасників, використання послуг громади, норм громади.

Інструменти технічної підтримки

Персонал ПСЗ може надати інструмент МіО, що використовувався в попередніх імплементаціях.

Вплив МіО

Показники, дані та методи збору даних, специфічні для даних умов (в стадії очікування)

ДДР «Виховання дітей в безпеці»

ДДР «Виховання дітей в безпеці» (ACT Raising Safe Kids) — це групова профілактична програма, яка допомагає батькам та піклувальникам дітей у віці до 8 років змінити або покращити батьківські навички та практики — таким чином покращити відносини між батьками та дітьми, зменшити рівень проблем в дитячій поведінці та запобігти жорсткому поводженню з дітьми. Програма була розроблена в 2001 році у трьох містах в США Офісом із запобігання насильству Американської Психологічної Асоціації. ДДР використовує інтерактивний підхід, що базується на сильних сторонах та відсутності осуду, оснований на психо-навчальній моделі, яка комбінує міжособистісні взаємодії та освітню інформацію.

Почавшись в США, ДДР (Дорослі та Діти Разом) тепер адаптовано та впроваджується в Боснії, Бразилії, Колумбії, Хорватії, Еквадорі, Греції, Гватемалі, Японії, Мексиці, Перу, Португалії, Пуерто Ріко, Румунії та Турції.

ПОТЕНЦІЙНІ РЕЗУЛЬТАТИ

Первинні

- ↑ Збільшення позитивних, дбайливих батьківських практик
- ↓ Зменшення жорсткого батьківства

Вторинні

- ↑ Збільшення рівня батьківського регулювання емоцій
- ↓ Зменшення дитячої агресії

КАТЕГОРІЇ НАСЕЛЕННЯ

Батьки та вихователі дітей до 8 років

УМОВИ

Громада

ТРИВАЛІСТЬ/ІНТЕНСИВНІСТЬ

Дев'ять 2-годинних занять впродовж 8 тижнів

КЛЮЧОВІ КОМПОНЕНТИ

Вміст

- ▶ Зміна поведінки та мотивації
- ▶ Розуміння дитячої поведінки
- ▶ Розуміння та контролювання батьківської злості
- ▶ Розуміння та допомога агресивним дітям
- ▶ Зменшення впливу доступу до електронних ЗМІ
- ▶ Дисципліна та стиль батьківства, наслідки жорсткого покарання
- ▶ Варіанти дисципліни для позитивної поведінки
- ▶ Впровадження програми вдома та в громаді
- ▶ Виконання

Виконання

- ▶ Обговорення в малих групах
- ▶ Рольові ігри
- ▶ Практичні творчі заходи

Як ви це зробите?

Оцінювання потреб та адаптація

Адаптації учбових планів допускаються, тільки якщо вони виражені лише в заміні видів діяльності або прикладів

Людські ресурси

Ролі:

- Сертифіковані фасилітатори ДДР: фасилітують групові заняття; потрібні принаймні 2-річна кваліфікація та відповідний досвід
- ДДР координатори/старші інструктори: для проведення семінарів для фасилітаторів; мінімум ступінь магістру у відповідній галузі
- Адміністративні функції підтримуються приймаючими організаціям або службами

Навчання та нагляд

Фасилітатори ДДР відвідують дводенний тренінг, що проводиться координаторами/старшими інструкторами. Описання ролей, тренінгу та вимог сертифікації, а також розклади, доступні на веб-сайті програми

Підтримка впровадження

АПА надає тренінги, матеріали та технічну підтримку для впровадження та оцінювання, пропаганди в соціальних мережах та контролю відповідності

Участь та збереження

Програма має показник завершення 56–74% серед складно досяжних категорій населення США

Що ще ви можете дізнатись?

Джерела

Веб-сайт програми ДДР:
<http://www.apa.org/act> (16)

Скільки це коштуватиме?

Вартість початкового етапу

- Гонорари за тренінги фасилітаторам, в тому числі набір матеріалів ДДР: від 200 до 350 доларів США
- 2-денний семінар-тренінг

Поточні витрати

- Пропаганда програми та рекрутинг
- Час фасилітатора ДДР
- Купівля та друкування програмних матеріалів
- Допомога для зустрічей, така як догляд за дітьми, напої та заохочення

Джерела фінансування

Фонди, урядові програми, місцевий приватний сектор, або університети (дослідження). АПА надає гранти в розмірі 1000 доларів США

Як ви зрозумієте, що це працює?

Точність, Питання та Відповіді та оцінювання процесу

Керівництво

- Фасилітатори звітують двічі на рік щодо їх діяльності, результатів, викликів, потім АПА створює вебінари згідно їх потреб
- Постійне спілкування між фасилітаторами, координаторами/старшими інструкторами та Директором офісу запобігання насильству АПА

Інструменти технічної підтримки

- Список електронної розсилки використовується для запитів та поширення інформації щодо ресурсів та очікувань
- Консультативна група робітників на місцях зустрічаються раз на рік
- Вплив МіО
- Показники, дані та методи збору даних, специфічні для даних умов (в стадії очікування)

МКС «Сім'ї роблять зміни»

«Сім'ї роблять зміни» спирається на іншу програму батьківства, що базується на фактах, для надання навчання та формування навичок для батьків в районах, де відбувається конфлікт. Програма була розроблена Міжнародним Комітетом Спасіння та була адаптована та виконана в великій кількості районів, наприклад, «Батьки роблять зміни» в Ліберії та «Будування Щасливої Сім'ї» в Тайланді. Всі програмні версії намагаються зменшити насильство та небезпеку, з якими стикаються діти, за допомогою підтримки їх батьків у створенні безпечних середовищ вдома та сприянні позитивному фізичному та психологічному розвитку. МКС пропонує три учбові плани, спрямовані на різні вікові групи дітей та комбінує заняття в маленьких групах з групою підтримки батьків та з обмеженою кількістю візитів додому.

Ефективні програми виконуються в Лівані, Ліберії та на кордоні Тайланду з М'янмою.

ПОТЕНЦІЙНІ РЕЗУЛЬТАТИ

Первинні

- ↑ Збільшення рівню використання позитивного батьківства для управління поведінкою дітей
- ↓ Зменшення рівня жорстокого батьківства

Вторинні

- ↑ Покращення якості взаємодії батьки-дитина
- ↑ Покращення відносин між батьками
- ↑ Покращене психічне здоров'я батьків

КАТЕГОРІЇ НАСЕЛЕННЯ

Батьки та вихователі дітей у віці від 0 до 5 років, від 6 до 11 років та від 12 до 17 років

УМОВИ

Громада, гуманітарні або післяконфліктні умови

ТРИВАЛІСТЬ/ІНТЕНСИВНІСТЬ

Від 10 до 12 2 годинних занять щотижня або один раз на два тижні плюс до 4 візитів додому та безперервна група підтримки

КЛЮЧОВІ КОМПОНЕНТИ

Вміст

- ▶ Позитивна взаємодія між батьками та дитиною
- ▶ Чуйне спілкування
- ▶ Посібник для підтримки та послідовні процедури
- ▶ Ненасильницька дисципліна
- ▶ Когнітивні та соціальні навички
- ▶ Розуміння розвитку мозку

Факультативні заняття

- ▶ Догляд за собою
- ▶ Взаємодія батьків з немовлятами
- ▶ Здоров'я та харчування

Для 0–5 років програма охоплює РРД

Для 6–11 років програма зосереджена на правилах сім'ї та позитивних взаємодіях

Для 12–15 років програма зосереджена на підтримці та керуванні здоровим вибором щодо сексуальності та сексуального здоров'я, змінах у розвитку в підлітковому віці та повазі до незалежності підлітків

Виконання

Заняття в малих групах підтримуються візитами додому (до 4 візитів) для спостережень, зворотного зв'язку та підтримки використання батьками навичок та технік, отриманих на заняттях

ЕКОНОМІЧНА ЕФЕКТИВНІСТЬ

Аналіз вартості програми в порівнянні з витратами, яких вдалось уникнути, доступний в МКС

Як ви це зробите?

Оцінювання потреб та адаптація

Інструкція щодо оцінювання потреб та адаптації включена в посібник з впровадження

Людські ресурси

Ролі:

- Місцеві фасилітатори (на повний день): навчені фасилітувати групові заняття; потребують вищу освіту та досвід роботи щодо розвитку дітей або соціальної роботи
- Технічний персонал МКС (на повний день): надає послуги супервізії, підтримки кейс-менеджменту, моніторингу та оцінки

Охоплення:

Один або два фасилітатора на групу з 15-20 батьків

Навчання та нагляд

5-денний тренінг для фасилітаторів та поточна супервізія надається технічним персоналом МКС

Підтримка впровадження

Ресурси МКС включають:

- Посібники для впровадження з контрольними переліками та типовими формами
- Довідник для тренінгу для фасилітаторів
- Учбові плани для трьох вікових груп
- Інструкції щодо візитів додому та груп батьківської підтримки
- Інструкції для адаптації (частина посібника для впровадження)
- До- та післятренінгові опитувальники для батьків

Участь та збереження

Надання супервізії та заходів для дітей покращує участь та продовження участі. МКС часто надає «Безпечні місця для зцілення та навчання» для дітей

Скільки це коштуватиме?

Вартість початкового етапу

- Оцінювання потреб та консультації громади
- Адаптація, матеріали та публікування
- Витрати на 5-денний тренінг

Поточні витрати

- Зарплати фасилітаторів
- Витрати на зустрічі — такі як напої, догляд за дітьми та програми для дітей

Загальна вартість — від 650 доларів США до 900 доларів США на одну сім'ю. Економія можлива за рахунок ефекту масштабування в програмах з більшим охопленням

Джерела фінансування

Фонди, двосторонні та багатосторонні установи, місцеві та національні уряди, бюджети університетських досліджень, донори з приватного сектору

Як ви зрозумієте, що це працює?

Точність, Питання та Відповіді та оцінювання процесу

Інструменти та контрольні переліки для нагляду та оцінки точності включені в посібник для впровадження

Що ще ви можете дізнатись?

Набір інструментів Сім'ї роблять зміни:
<http://www.ineesite.org/en/resources/families-make-the-difference-toolkit> (18)

Ресурси включають:

- Інструкція для тренінгів для фасилітаторів
- Учбовий план для батьків та інструкція для тренінгів
- Посібник для впровадження

«Батьківство для здоров'я на все життя»: БЗЖ для молодших дітей

«Батьківство для здоров'я на все життя» (БЗЖ) — це комплект доступних батьківських програм для запобігання насильству в умовах з обмеженими ресурсами.² Кожна програма БЗЖ розроблена для певної вікової групи.

БЗЖ для молодших дітей спрямована на зменшення фізичного та словесного насильства в сім'ях з дітьми у віці від 2 до 9 років за допомогою збільшення рівня позитивного батьківства та зменшення рівня жорстокого батьківства, проблем з дитячою поведінкою та проблем з психічним здоров'ям батьків. Дизайн та вміст програми базується на фактах, роблячи наголос на спільному підході до групової фасилітації та принципах соціального навчання. Вона зосереджена на побудові позитивних відносин між батьками та дітьми, а також ненасильницьких альтернатив фізичним покаранням. Програма виконується для груп батьків з візитами додому до тих батьків, які пропускають заняття або потребують додаткової підтримки.

Програма була спочатку розроблена та протестована в Південній Африці, де вона серед місцевих відома як «Програма Дбайливих Сімей Sinovuyo» для молодших дітей. В інших регіонах використовуються альтернативні назви програми.

ПОТЕНЦІЙНІ РЕЗУЛЬТАТИ

Первинні

- ↑ Збільшення рівню використання позитивного батьківства для управління поведінкою дітей
- ↓ Зменшення рівня жорстокого батьківства

Вторинні

- ↑ Покращення якості взаємодії батьки-дитина
- ↑ Покращення відносин між батьками
- ↑ Покращене психічне здоров'я батьків

КАТЕГОРІЇ НАСЕЛЕННЯ

Батьки та вихователі дітей у віці від 0 до 5 років, від 6 до 11 років та від 12 до 17 років

УМОВИ

Громада, гуманітарні або післяконфліктні умови

ТРИВАЛІСТЬ/ІНТЕНСИВНІСТЬ

Від 10 до 12 2 годинних занять щотижня або один раз на два тижні плюс до 4 візитів додому та безперервна група підтримки

КЛЮЧОВІ КОМПОНЕНТИ

Вміст

- ▶ Тренування навичок на групових заняттях та вдома
- ▶ Ілюстровані історії, що наводять приклад позитивного та негативного батьківства
- ▶ Групове вирішення проблем
- ▶ Діяльність, що базується на усвідомленості, для зменшення батьківського стресу

Виконання

- ▶ Візити додому до початку програми
- ▶ Групові заняття для батьків
- ▶ Візити додому при потребі
- ▶ Генератор смс-повідомлень
- ▶ Компонент підтримки «від рівного рівному» через «партнерів» батьків до інших учасників
- ▶ Тренування навичок вдома

²Ці програми були розроблені у співпраці ВООЗ, університетів Кейптауна та Стелленбош в Південній Африці, університетів Бангор, Оксфорд та Редінг в Великобританії, а також ЮНІСЕФ.

Як ви це зробите?

Оцінювання потреб та адаптація

Матеріал був адаптований та перекладений для різних культурних контекстів

Людські ресурси

Ролі:

- П'ять рівнів персоналу: фасилітатори, коучі, тренери, ментори та старші тренери
- Підвищення кваліфікації на кожному рівні, починаючи зі старшої школи (для фасилітаторів) до ступеню університетського рівню (для тренерів і вище)

Навчання та нагляд

- Фасилітатори відвідують 5-денний тренінг, що проводиться тренерами та отримують послуги менторства та підтримки від коучів та тренерів впродовж всієї програми
- Коучі відвідують один 3-денний тренінг
- Тренери відвідують 5-денний тренінг

Підтримка впровадження

Всі програми БЗЖ надають комплексну підтримку для впровадження:

- Оцінювання місцевої доцільності та готовності
- Підраховування вартості
- Адаптація матеріалів
- Налаштування системи моніторингу та оцінки
- Стратегії охопту учасників та підбору персоналу
- Рішення проблем під час виконання програми
- Формування потенціалу з персоналу партнерських організацій
- Регулярний моніторинг для надання підтримки
- Сертифікація фасилітаторів, коучів та тренерів

Участь та збереження

Враховуйте звичайні перешкоди для участі та продовження участі, такі як догляд за дітьми, транспорт, пропущена робота і т.п.

Скільки це коштуватиме?

Вартість початкового етапу

- Тренінги для фасилітаторів для 25 учасників: від 5000 до 10 000 доларів США
- Підготовка програмного довідника, посібника та роздаткових матеріалів
- Рекрутинг та реєстрація учасників

Поточні витрати

Від 22 до 237 доларів на сім'ю, в залежності від контексту, зарплат, масштабів та заохочень для учасників (в тому числі, персонал, харчі, комунікації та допоміжні матеріали для 14 занять)

Джерела фінансування

Бюджети урядів для дітей, соціальне забезпечення для сімей, двосторонні або багатосторонні донорські установи, донори приватного сектору, бюджети досліджень університетів

Як ви зрозумієте, що це працює?

Точність, Питання та Відповіді та оцінювання процесу

Керівництво

- Нагляд, менторство та сертифікація тренерів
- Інтеграція відстеження в існуючу партнерську систему MiO
- Забезпечення наявності інструмента MiO на місцевий мові
- Проведення до- та післятестів для оцінювання результатів

Інструменти або технічна підтримка

БЗЖ надає підтримку для встановлення системи MiO

Що ще ви можете дізнатись?

Посібник з впровадження БЗЖ доступний на сайті BOO3: http://www.who.int/violence_injury_prevention/violence/child/PLH-manuals/en/index1.html

Ресурси включають:

- Посібник для фасилітатора
- Довідник для батьків

Огляд програм БЗЖ: http://www.who.int/violence_injury_prevention/violence/child/plh/en (20)

«Батьківство для здоров'я на все життя»: БЗЖ для підлітків

«Батьківство для здоров'я на все життя» (БЗЖ) — це комплект доступних батьківських програм для запобігання насильству в умовах з обмеженими ресурсами.³ Кожна БЗЖ програма розроблена для певної вікової групи.

БЗЖ для підлітків спрямована на батьків та їх дітей у віці від 10 до 17 років. Програма використовує принципи соціального навчання для підвищення рівня позитивного батьківства, зменшення жорстокого батьківства, зменшення рівня проблем з поведінкою підлітків та збереження безпеки підлітків вдома та за межами їх дому. Навчені фасилітатори виконують програму в груповому форматі — спільні заняття з батьками та підлітками та окремі заняття. Деколи виконуються візити додому.

Програма була розроблена та протестована в Південній Африці, де вона серед місцевих відома як «Програма Дбайливих Сімей Sinovuyo» для батьків та підлітків. БЗЖ була адаптована для умов у Лесото, Південній Африці, Танзанії та Уганді іноді використовуються альтернативні назви програм — наприклад «Програма Дбайливих Сімей Rethabile» для підлітків в Лесото.

ПОТЕНЦІЙНІ РЕЗУЛЬТАТИ

Первинні

- ↑ Підвищення участі батьків (нагляд за підлітками)
- ↓ Зменшення жорстокого батьківства

Вторинні

- ↑ Підвищення планування для уникнення ризику в громаді
- ↑ Збільшення сприйняття соціальної підтримки
- ↑ Підвищення навичок сім'ї щодо подолання фінансових труднощів та складання бюджету
- ↓ Зменшення зловживання речовинами (батьки та підлітки)
- ↓ Зменшення батьківського стресу та депресій

КАТЕГОРІЇ НАСЕЛЕННЯ

Батьки та опікуни дітей віком 10–17 років

УМОВИ

Громада, умови високого рівня насильства в країнах з низьким та середнім рівнем доходів

ТРИВАЛІСТЬ/ІНТЕНСИВНІСТЬ

- ▶ щотижневих групових занять, 10 спільних занять для батьків з дітьми та 4 окремих
- ▶ Візити додому можливі, якщо сім'я пропускає заняття або якщо потрібні послуги додаткової підтримки

КЛЮЧОВІ КОМПОНЕНТИ

Вміст

- ▶ Створення якісного часу
- ▶ Специфічні та негайні похвали
- ▶ Робота зі стресом та гнівом
- ▶ Встановлення правил та обов'язків
- ▶ Реагування на кризи
- ▶ Сімейний бюджет

Виконання

- ▶ Візити додому до початку програми
- ▶ Групові заняття для батьків
- ▶ Візити додому, якщо потрібно
- ▶ Генератор смс-повідомлень
- ▶ Компонент підтримки «від рівного рівному» через «партнерів» батьків до інших учасників
- ▶ Тренування навичок вдома

ЕКОНОМІЧНА ЕФЕКТИВНІСТЬ

Витрати, зекономлені у випадку уникнення фізичного насильства, становлять 2644 доларів США

Витрати, зекономлені у випадку уникнення емоційного насильства, становить 2804 доларів США (73)

Додаткова економія на зниженні батьківської депресії та зловживання речовинами

³ Ці програми були розроблені у співпраці ВООЗ, університетів Кейптауна та Стелленбош в Південній Африці, університетів Бангор, Оксфорд та Редінг в Великобританії, а також ЮНІСЕФ.

Як ви це зробите?

Оцінювання потреб та адаптація

Матеріал був адаптований та перекладений для різних культурних контекстів

Людські ресурси

Ролі:

- П'ять рівнів персоналу: фасилітатори, коучі, тренери, ментори та старші тренери
- Підвищення кваліфікації на кожному рівні, починаючи зі старшої школи (для фасилітаторів) до ступеню університетського рівню (для тренерів і вище)

Навчання та нагляд

- Фасилітатори відвідують 5-денний тренінг, що проводиться тренерами та отримують послуги менторства та підтримки від коучів та тренерів впродовж всієї програми
- Коучі відвідують один 3-денний тренінг
- Тренери відвідують 5-денний тренінг

Підтримка впровадження

Всі програми БЗЖ надають комплексну підтримку для впровадження:

- Оцінювання місцевої доцільності та готовності
- Підраховування вартості
- Адаптація матеріалів
- Налаштування системи моніторингу та оцінки
- Стратегії охопту учасників та підбору персоналу
- Рішення проблем під час виконання програми
- Формування потенціалу з персоналу партнерських організацій
- Регулярний моніторинг для надання підтримки
- Сертифікація фасилітаторів, коучів та тренерів

Участь та збереження

Враховуйте звичайні перешкоди для участі та продовження участі, такі як догляд за дітьми, транспорт, пропущена робота і т.п.

Скільки це коштуватиме?

Вартість початкового етапу

- Навчання фасилітаторів
- Підготовка програмного довідника, посібника та роздаткових матеріалів
- Рекрутинг та реєстрація учасників

Поточні витрати

Зарплати персоналу, комунікаційні та доповнюючі ресурси для занять, заохочування для учасників, їжа для занять

Джерела фінансування

Бюджети урядів для дітей, соціальне забезпечення для сімей, двосторонні або багатосторонні донорські установи, донори приватного сектору, бюджети досліджень університетів

Як ви зрозумієте, що це працює?

Точність, Питання та Відповіді та оцінювання процесу

Керівництво

- Нагляд, менторство та сертифікація тренерів
- Інтеграція відстеження в існуючу партнерську систему МІО
- Забезпечення наявності інструмента МІО на місцевий мові
- Проведення до- та післятестів для оцінювання результатів

Інструменти або технічна підтримка

БЗЖ надає підтримку для встановлення системи МІО

Що ще ви можете дізнатись?

Посібник з впровадження БЗЖ доступний на сайті ВООЗ: http://www.who.int/violence_injury_prevention/violence/child/PLH-manuals/en/index1.html

Ресурси включають:

- Посібник для фасилітатора
- Довідник для батьків

Огляд програм БЗЖ: http://www.who.int/violence_injury_prevention/violence/child/plh/en (20)

Партнерство «Медсестра-Сім'я»

Громадська медична програма Партнерство «Медсестра-сім'я» надає послуги в основному жінкам, що вперше стануть матерями, з низьким рівнем доходу для підтримки здорової вагітності, збільшення рівня знань та навичок щодо догляду дитиною та її розвитку, та для заохочення освітнього та професійного материнського розвитку, щоб допомогти матерям стати більш економічно незалежними. Від вагітності і до виповнення дитині 2 років, медсестра, що відвідує вдома, будує довірливі стосунки з матерями, прищеплюючи їм довіру та розширюючи їх права та можливості для отримання кращого життя для їх дітей — та для них самих. Національний Офіс програми Партнерство «Медсестра-сім'я» надає тренінги та досвід для виконуючих установ для підтримки впровадження програми з відповідністю до моделі, що базується на фактах.

ПМС виконується в 42 штатах США, в Австралії, Болгарії, Канаді, Нідерландах, Норвегії та Великобританії.

ПОТЕНЦІЙНІ РЕЗУЛЬТАТИ

Первинні

- ↓ Зменшення жорстокого поводження з дітьми

Вторинні

- ↑ Покращення пренатального здоров'я
- ↑ Збільшення інтервалів між народженнями
- ↑ Збільшення рівня працевлаштування матерів
- ↑ Підвищення готовності дітей до школи
- ↓ Зменшення рівня наступних вагітностей

КАТЕГОРІЇ НАСЕЛЕННЯ

Вагітні жінки з низьким рівнем доходів, які вперше стануть матерями

УМОВИ

Громада

ТРИВАЛІСТЬ/ІНТЕНСИВНІСТЬ

Від вагітності до виповнення дитині 2 роки

КЛЮЧОВІ КОМПОНЕНТИ

Вміст

- ▶ Особисте здоров'я
- ▶ Гігієна навколишнього середовища
- ▶ Розвиток життєвого шляху
- ▶ Материнська роль
- ▶ Сім'я та друзі
- ▶ Медичне та соціальне забезпечення

Виконання

Зареєстровані медсестри відвідують матерів вдома згідно графіку, затвердженому клієнткою

Як ви це зробите?

Оцінювання потреб та адаптація

Дослідження середовища оцінює доступні послуги та визначає потенційних партнерів робочої групи та приймаючі організації. Приймаюча організація проводить оцінку доцільності для визначення потенціалу та прогнозованого попиту

Людські ресурси

Ролі:

- Медсестри, що відвідують вдома: зареєстровані медсестри з 4-річним професійним ступенем у сестринській справі
- Медсестра-супервізор: зареєстрована медсестра з професійним ступенем в сестринській справі та бажано з ступенем магістра

Охоплення:

Кожна медсестра виконує відвідування до 25 клієнтів

Навчання та нагляд

Медсестри, що відвідують вдома та супервізори: 40 годин орієнтації — самопідготовка, 25 годин особисто тренінгу та 10 годин додаткового дистанційного навчання

Супервізори отримують години тренінгів, щорічне підвищення кваліфікації та консультації з ПМС впродовж всього впровадження

Підтримка впровадження

Національний Офіс ПМС надає тренінги та посібник для впровадження

Скільки це коштуватиме?

Вартість початкового етапу

- Офісне приміщення, що сприяє конфіденційності
- Комп'ютерні та телекомунікаційні можливості
- Мобільні телефони для персоналу
- Одна медсестра-супервізор на повний робочий день на 4 медсестри на повній ставці, що відвідують вдома
- Один клерк на неповний робочий день для внесення даних для кожної команди медсестер, що обслуговують 100 сімей

Поточні витрати

- Зарплати персоналу
- Витрати на транспорт для відвідувань вдома
- Транспорт, накладні витрати, витрати на зустрічі та тренінги

Джерела фінансування

Федеральні (національні) та уряди штатів в США

Як ви зрозумієте, що це працює?

Точність, Питання та Відповіді та оцінювання процесу

Національний офіс ПМС здійснює нагляд за відповідністю та надає експертну підтримку, щоб гарантувати порівнюваність результатів з різних громад. Сюди включено дотримання керівних принципів відвідувань вдома, використання рекомендованої моделі персоналу, збір даних та активна участь громади.

Інструменти або технічна підтримка Персонал ПМС надає інструменти MiO, що використовувались в попередніх виконаннях

Що ще ви можете дізнатись?

Веб-сайт Партнерства «Медсестри-Сім'я»:
<http://www.nursefamilypartnership.org/> (27)

Програма Philani Матері Ментори

Програма Philani Матері Ментори сприяє сімейному здоров'ю за допомогою візитів додому до вагітних матерів та дітей навчених «матерів-менторів». Візити додому надають підтримку щодо харчування дітей та запобігання ВІЛ та туберкульозу. Програма будує відносини, що розширюють права та можливості, між Матір'ю-Ментором та її клієнткою, яка є центральною фігурою в процесі покращення материнського та дитячого здоров'я через зміну поведінки. Філософія полягає в тому, що зміна поведінки відбувається повільно, з часом, маленькими кроками, та через відносини. Відносини між матір'ю-ментором та її клієнткою характеризуються повагою та довірою і будуються за допомогою присутності, вислуховування, затвердження, підтримки, знань та адвокації.

Програма Філані Матерів-Менторів виконувалась в Кейптауні та сільських районах Східно-Капської провінції, Південній Африці, Ефіопії та eSwatini (раніше Свазіленд).

ПОТЕНЦІЙНІ РЕЗУЛЬТАТИ

Первинні

- ↓ Зменшення небезпечного споживання алкоголю серед вагітних жінок

Вторинні

- ↑ Збільшення випадків використання презервативів
- ↑ Збільшення рівня грудного вигодовування
- ↑ Більш суворе дотримання лікуванню ВІЛ
- ↑ Підвищення готовності дітей до школи
- ↓ Зменшення рівня показників недоїдання

КАТЕГОРІЇ НАСЕЛЕННЯ

Бідні вагітні матері та діти у віці від 0 до 5 років

УМОВИ

Міста та сільська місцевість

ТРИВАЛІСТЬ/ІНТЕНСИВНІСТЬ

Візити продовжуються від вагітності до виповнення дитині 5 років

Щотижневі візити після народження та менш часті після виповнення дитині 7 місяців, якщо дитина нормально харчується

КЛЮЧОВІ КОМПОНЕНТИ

Вміст

- ▶ Надання послуг підтримки та навчання для матерів
- ▶ Полегшення (фасилітування) доступу до медичних та соціальних послуг
- ▶ Пропаганда стимуляції дитини в ранньому віці шляхом навчальної діяльності
 - » Зміцнення стійкості матерів та дітей
- ▶ Розвиток навичок та отримання доходів

Як ви це зробите?

Оцінювання потреб та адаптація

Матері-ментори стежать за всіма домогосподарствами в своєму районі для виявлення вагітних жінок з високим ризиком, з дітьми до 5 років та іншими членами сім'ї, що потребують підтримки. Оцінювання базується на факторах ризику щодо ВІЛ, туберкульозу, психічного здоров'я, недоїдання, низької ваги при народженні та соціальних ризиків (зловживання алкоголем або речовинами, підліткова вагітність, нестача харчів)

Людські ресурси

Ролі:

- Матері-ментори: звичайні особи, обрані за їх позитивним вмінням розв'язувати проблеми, отримують звичайну стипендію від Відділу Охорони Здоров'я
- Помічники координаторів: наглядають за командою з 10-15 матерів-менторів та працюють в польових умовах зі своєю командою. Часто це досвідчені матері-ментори, а в деяких випадках найняті медсестри
- Медсестра-координатор: професійна медсестра, яка наглядає за трьома помічниками координаторів та їх командами
- Додатковий персонал включає старшого керівника програми, два лікарі та адміністративний персонал

Охоплення:

Кожна мати ментор обслуговує 500 домогосподарств в приміських зонах та біля 250 домогосподарств в міських умовах, де відстані великі та транспортування є проблемою

Навчання та нагляд

- 6-тижневий курс тренінгів для кандидатів в матері ментори
- Координатори надають постійні практичні тренінги на місцях
- Щомісячні зустрічі персоналу також супроводжуються тренінговим компонентом

Підтримка для впровадження

Філані пропонує початковий тренувальний блок та постійну технічну підтримку. Навчальний посібник та бюджети доступні в навчальному центрі

Скільки це коштуватиме?

Вартість початкового етапу

- Тренінги для матерів менторів
- Обладнання для матерів-менторів: уніформа, рюкзаки, ваги, папки, основні медичні засоби

Поточні витрати

- Стипендія матерів-менторів: за 4,5 години роботи в день
- Зарплати супервізора та медсестри координатора: частково фінансуються з Відділу Охорони Здоров'я
- Витрати на транспорт та напої для зустрічей та семінарів

Джерела фінансування

Частково фінансується Відділом Охорони Здоров'я

Як ви зрозумієте, що це працює?

Точність, Питання та Відповіді та оцінювання процесу

Керівництво

Координатори та матері ментори відслідковують результати, такі як реабілітація харчування, виключне грудне вигодовування, отримання соціальних грантів та профілактика передачі ВІЛ від матері до дитини. Матері-ментори разом зі своїми супервізорами підраховують результати та оцінюють власну роботу щомісяця. Результати проекту оцінюються щорічно.

Інструменти або технічна допомога

Кілька рандомізованих контрольованих досліджень було проведено щодо ефективності моделі, результати доступні на веб-сайті програми

Що ще ви можете дізнатись?

Джерела

Веб-сайт програми Філані:
<http://www.philani.org.za/> (28)

Батьківство для забезпечення здоров'я на все життя: БЗЖ для немовлят (Thula Sana)

Батьківство для забезпечення здоров'я на все життя (БЗЖ) — це комплект доступних батьківських програм для запобігання насильству в умовах з обмеженими ресурсами.⁴ Кожна програма БЗЖ розроблена для певної викової групи.

БЗЖ для немовлят або інтервенція Thula Sana — це превентивна батьківська програма, яка спрямована на сприяння безпеки прив'язаності немовляти. Програма виконується через відвідування вдома тренуваним громадським фасилітатором, який формує емоційні підтримуючі відносини матерям та застосовує специфічні техніки для покращення материнської чутливості та чуйності.

Програма була спочатку розроблена та протестована в Південній Африці, де вона серед місцевих відома як Thula Sana. Вона також виконувалась в Ель-Сальвадорі.

ПОТЕНЦІЙНІ РЕЗУЛЬТАТИ

Первинні

- ↑ Збільшення безпеки прив'язаності немовляти
- ↑ Покращення батьківської чутливості та чуйності, взаємності між батьками та немовлятами

Вторинні

- ↓ Зменшення рівня батьківської депресії

КАТЕГОРІЇ НАСЕЛЕННЯ

Матері, від вагітності до досягнення немовлятами віку в 6 місяців

УМОВИ

Громада, умови високого рівню насильства в КНРД (країнах з низьким рівнем доходу)

ТРИВАЛІСТЬ/ІНТЕНСИВНІСТЬ

Щотижневі заняття/візити додому, впродовж приблизно 8-9 місяців або 15 візитів

КЛЮЧОВІ КОМПОНЕНТИ

Вміст

Специфічні техніки для підкреслення соціального потенціалу немовляти

Виконання

Консультаційна підтримка для матерів/батьків

⁴ Ці програми були розроблені у співпраці ВООЗ, університетів Кейптауна та Стелленбош в Південній Африці, університетів Бангор, Оксфорд та Редінг в Великобританії, а також ЮНІСЕФ.

Як ви це зробите?

Оцінювання потреб та адаптація

Матеріал був адаптований та перекладений для різних культурних контекстів

Людські ресурси

Ролі:

- П'ять рівнів персоналу: фасилітатори, коучі, тренери, ментори та старші тренери
- Підвищення кваліфікації на кожному рівні, починаючи з старшої школи (для фасилітаторів) до ступеню в соціальній роботі або психології (для тренерів і вище)
- Сертифікація на кожному рівні досягається за допомогою прогресивного навчання

Охоплення:

Фасилітатори здійснюють до чотирьох візитів додому в день (частота залежить від умов)

Навчання та нагляд

Фасилітатори відвідують 3-денний тренінг з демонстрацією та отримують широку практику перед сертифікацією. Вони отримують менторство та підтримку впродовж всієї програми

Підтримка впровадження

Всі програми БЗЖ надають комплексне впровадження підтримки для партнерів задля:

- Оцінювання місцевої доцільності та готовності
- Підраховування вартості
- Адаптація матеріалів
- Налаштування системи моніторингу та оцінки
- Стратегії охопту учасників та підбору персоналу
- Рішення проблем під час виконання програми
- Розвиток потенціалу для персоналу партнерських організацій
- Регулярний моніторинг для надання підтримки
- Сертифікація фасилітаторів, коучів та тренерів

Скільки це коштуватиме?

Вартість початкового етапу

- 4-денний тренінг: 750 доларів для кожного фасилітатора

Поточні витрати

- Зарплата та витрати на транспорт для фасилітатора: специфічні для місцевості

Джерела фінансування

Бюджети урядів для дітей, соціальне забезпечення для сімей, двосторонні або багатосторонні донорські установи, донори приватного сектору, бюджети досліджень університетів

Як ви зрозумієте, що це працює?

Точність, Питання та Відповіді та оцінювання процесу

Керівництво

- Нагляд, менторство та сертифікація тренерів
- Проведення тестів до та після для оцінювання результатів
- Інтеграція відстеження в існуючу партнерську систему MiO

Інструменти та контрольні переліки

БЗЖ надає підтримку для встановлення системи MiO та інструменти доступні на місцевих мовах

Що ще ви можете дізнатись?

Джерела

Огляд програм БЗЖ доступний на сайті BOO3:

http://www.who.int/violence_injury_prevention/violence/child/plh/en/ (20)

Програмна довідка: Програма SOS! (допомога батькам)

Програма SOS (допомога батькам) — це книга та програма для навчання батьків, яка допомагає дітям у віці від 2 до 12 років покращити поведінку та навчання. Книга навчає більше ніж 20 методів та технік для допомоги дітям, які є похідними від доказових методів та принципів терапії поведінки та емоційного навчання. Програма SOS включає книгу, аудіо-програму та відео-набір та додаткові Інтернет-ресурси. SOS! була розроблена доктором Лін Кларк в Університеті Західного Кентуккі та доступна 18 мовами.

SOS застосовувався в підходах для запобігання насильству над дітьми та нехтування пропагуючи позитивні батьківські навички. Програма виконувалась в установах первинної медичної допомоги в Ірані для оцінювання, чи можна використовувати умови таких установ для інтервенцій задля запобігання насильству серед матерів маленьких дітей та чи програма SOS покращила їх батьківські навички. Учасниками були 224 матері з дітьми у віці від 2 до 6 років, які відвідували один з п'яти медичних центрів-учасників. Група втручання відвідувала 2-годинні заняття впродовж двох тижнів, які включали інструкції, рольові ігри та відео кліпи. Виконавці змогли успішно інтегрувати програму навчання батьків в звичайні умови медичного центру та надати навички для управління поганою поведінкою, які запобігали насильству над дітьми. Батьки-учасники повідомили про значне покращення ненасильницьких, позитивних методів батьківства. (21)

Для більш детальної інформації про SOS перейдіть на веб-сайт: <https://www.sosprograms.com/freeresources> (22)

Програмна довідка: Безпечне Середовище для Кожної Дитини (Safe Environment for Every Kid (SEEK))⁵

Модель SEEK навчає робітників установ первинної медичної допомоги коротко оцінювати та первинно допомагати вирішувати поширені психологічні проблеми серед батьків та вихователів, які можуть впливати на жорстоке поводження з дітьми. Батьки добровільно заповнюють опитувальник для батьків SEEK, який містить 15 пунктів та займає близько 2 хвилин. Спеціаліст з поведінки або психологічного здоров'я після цього може надати первинну допомогу для будь-яких виявлених проблем та переадресувати сім'ю в громадську службу. Якщо спеціаліст недоступний, надавач первинної допомоги вміє надати таку допомогу та переадресування, а також може надати потрібні роздаткові матеріали з додатковою інформацією та ресурсами. SEEK є ефективним засобом в зменшенні рівня жорстокого поводження з дітьми, жорстоких батьківських практик та факторів ризику жорстокого поводження з дітьми. Матеріали для тренінгів (дев'ять відео та додаткові допоміжні матеріали), інструменти та технічна підтримка доступні он-лайн. Стягується оплата за ліцензування. Навчання може бути в основному у вигляді самопідготовки, групове навчання пропонується у вигляді чотирьох вебінарів.

Для більш детальної інформації див. веб-сайт програми SEEK: www.SEEKwellbeing.com (23)

⁵ Сім'ї, що отримують втручання SEEK, включають ті, де жорстоке поводження вже відбувається, тому технічний комплекс засобів INSPIRE включає SEEK як частину стратегій *Заходи реагування та надання підтримки*. Однак, в більшості сімей, які отримують втручання SEEK, жорстоке поводження ще не відбулось, тому SEEK було включено в цьому довіднику як частину стратегії *INSPIRE Підтримка батьків та вихователів*.

Нова програми: Реальні татусі (REAL Fathers)

Ініціатива «Відповідальні, Задіяні та Люблячі Татусі» (The Responsible Engaged and Loving (REAL) Fathers Initiative) — це програма з 12 занять та кампанія плакатів у громаді, які спрямовані на побудову позитивних батьківських практик серед молодих татусів (у віці від 16 до 25 років) в північній Уганді.

Обґрунтовані соціально-когнітивною теорією, REAL Fathers спрямована на зменшення кількості випадків та насильницького покарання дітей, використовуючи моделювання альтернативних стратегій для рішення конфліктних ситуацій та саморефлексії гендерних ролей.

П'ятсот молодих батьків з громади Атіак району Амуру в північній Уганді брали участь в пілотній програмі. Менторами були навчені волонтери з громади, обрані молодими татусями. Ментори зустрічались зі своїми підопічними двічі на місяць впродовж півроку, один раз на індивідуальному занятті і другий на груповому занятті з іншими менторами та підопічними. Результати оцінювання опитувань чоловіків, що піддавались втручанню в порівнянні з тими, що не піддавались, продемонстрували разючу різницю в зменшенні НІП та фізичних покарань дітей при тривалому спостереженні. (24)

Реальні татусі була розроблена Інститутом репродуктивного здоров'я в Університеті Джорджтауна в партнерстві з USAID та Save the Children. Вона вперше була впроваджена в 2013 році та активна і досі з планами збільшити масштаби в двох інших регіонах північної Уганди.

Для більш детальної інформації про Реальних татусів див. веб-сайт програми: <http://irh.org/projects/real-fathers-initiative/> (25)

Підхід: Програми батьківства, які надаються як частина комплексних програм

Що: Навички позитивного батьківства та навчання, що інтегровані в інші програми, такі як формування життєвих навичок або підвищення доходів

Чому: Комбінування основаних на фактах підходів може таким чином:

- ↑ Збільшити кількість учасників програм та покращити сталість участі в програмах
- ✓ Охоплення декількох членів родини відповідно до їх віку та потреб
- ✓ Боротись одразу з декількома видами ризиків та підтримувати позитивні зміни на різних рівнях
- ✓ Надавати можливості для більш широкої участі громади та зацікавлених осіб в захисті дітей, покращенні благополуччя родин та розвитку громади

Комплексні програми можуть бути дуже економічно-ефективними, тому що інвестиції можуть породжувати різні короткотривалі та довготривалі впливи. Розглядаючи різні аудиторії або проблеми, ці підходи можуть мати доступ до різних джерел та потоків фінансування.

Наступні приклади інтегрували батьківський компонент в програми формування життєвих навичок та втручання свідків, які більш глибоко описані в стратегії «Навчання та формування життєвих навичок». Є й інші приклади таких синергій скрізь увесь INSPIRE.

Підтримка для батьків та вихователів
Підхід: Батьківські групи в умовах громад

Програмна довідка: Родини за безпечні побачення

Дослідження говорять, що особи, які здійснюють догляд, грають важливу роль в запобіганні насильства на побаченнях та НІП серед підлітків. Програма «Родини за безпечні побачення» (РБП), розширення програми «Безпечні побачення», використовує умови родини з метою впровадження цінностей запобігання насильству. Батьки підлітків використовують учбові програми РБП, що складаються з 6 буклетів та компакт-диску для використання вдома. Навчені робітники санітарної просвіти дзвонять родинам, щоб заохотити їх закінчити навчання, надають рекомендації, відповідають на запитання та збирають зворотній зв'язок. Ці робітники проводять телефонні опитування через 3 місяці, щоб оцінити, як родини застосовують цю інформацію та інші результати. Ця програма покращила обговорення родинами питання насильства на побаченнях, зменшила прийнятність насильства підлітками на побаченнях та знизила НІП віктимізацію.

Для більш детальної інформації див. Учбові плани для зменшення насильства стосовно підлітків на побаченнях, програмою «Безпечні побачення» на веб-сайті:

<https://www.hazelden.org/web/public/safedatesproduct.page> (29)

Програмна довідка: KiVa

KiVa — це програма, що базується на фактах, для запобігання та ефективної боротьби з цькуванням (булінгом). Програма в рамках шкільного середовища підтримується інформуванням батьків, щоб заохотити їх виявляти, запобігати та вживати відповідних заходів щодо булінгу. Програма продемонструвала зниження булінгу, про який повідомляли самі жертви або їх однолітки та зниження віктимізації, в тому числі вербальної, реляційної, фізичної та кібербулінгу.

Для більше детальної інформації див. веб-сайт KiVa: <http://www.kivaprogram.net> (31)

Програмна довідка: Позитивна поведінка

Позитивна поведінка (Positive Action) — це систематична освітня програма для учнів, яка сприяє інтересам у навчанні та заохочує співпрацю. Програма показала, що вона зменшує випадки насильства серед учнів. Незважаючи на те, що ця програма, як правило, проводиться в школах, щоб вчити позитивній поведінці в школі, існує Сімейний комплект, який включає в себе посібник з 42 уроків та барвистих матеріалів для батьків для використання для навчання і позитивної поведінки вдома. Для того, щоб дізнатися, як користуватися Сімейним комплектом, батьки можуть придбати Комплект сімейних занять для усієї сім'ї або Комплект для виховання дітей тільки для батьків. Кожен комплект складається з семи занять із самостійною оцінкою.

Для отримання додаткової інформації див. веб-сайт Positive Action:
<https://www.positiveaction.net/planning/grant-writing/program-descriptions> (30)

Робоча таблиця впровадження

Використовуйте дану таблицю для планування впровадження та пов'яжуйте свої втручання з іншими стратегіями INSPIRE. Під кожною дією є речі, які треба врахувати. Можливо, ви захочете додати свої власні міркування до даного переліку.

ДІЯ	РЕЧІ, ЯКІ ТРЕБА ВРАХУВАТИ	
Оцінити теперішнє середовище	▶ Існуючі закони, політики та заходів для забезпечення виконання, що борються з насильством стосовно дітей з боку батьків та осіб, що здійснюють догляд ▶ Норми та практики щодо виховання дітей ▶ Системи та структури, що можуть виконувати програми батьківства ▶ Дослідження даних та якості щодо вразливості дітей, факторів ризику та осіб, що здійснюють насильницькі дії ▶ Існуючі Зусилля з підтримки для батьків/вихователів та їх охоплення, вплив та відповідність до фактів ▶ Можливості та бар'єри для впровадження та розширення цієї стратегії	▶
Обрати втручання	▶ Можливість інтегрувати до існуючого комплексного плану ▶ Техніко-економічне обґрунтування та доступні ресурси ▶ Зміцнити та розширити існуючі зусилля або додати нові підходи ▶ Охопити всіх батьків та осіб, що здійснюють догляд, сім'ї з підвищеним ризиком або комбінація	▶
Побудувати партнерства	▶ Посилання на суміжні питання або інші стратегії INSPIRE ▶ Партнерства з іншими зацікавленими сторонами, директивними органами та виконавцями, дослідницькими установами, донорами та іншими фінансувальниками ▶ Як залучити громади та громадянське суспільство до планування та впровадження	▶
Визначити потреби в ресурсах та їх джерела • Оцінити вартість • Людські ресурси • Джерела фінансування	▶ Системи, інфраструктури, збір даних або інші необхідні вхідні дані ▶ Всі необхідні етапи: дослідження та адаптація, зміцнення системи, технічна підтримка, навчання та персонал, пілотний етап, збір даних, МіО, збільшення масштабів ▶ Потреби в персоналі та навчанні ▶ Джерела фінансування, як залучити до участі та зберегти	▶
Удосконалити підходи та адаптувати програми для місцевого контексту	▶ Оцінювання потреб та дослідження, якщо необхідно ▶ Залучення та участь громаді та зацікавлених осіб ▶ Процес адаптації ▶ Доступні інструменти, посібники та технічна ▶ Планування для збільшення масштабів	▶
Спланувати моніторинг та оцінку	▶ Інструменти для моніторингу та оцінювання програми ▶ Показники INSPIRE, які ви будете використовувати для вимірювання впливу ▶ Система та процес збору даних ▶ Де можна знайти технічну підтримку для МіО	▶
Інше		▶

ПРИМІТКИ (Що ви знаєте зараз)	РЕСУРСИ, ЕКСПЕРТИ, ПАРТНЕРИ (Де Ви можете отримати додаткову інформацію)
	

Сформуйте графік для наступних кроків

ДІЯ	ВІДПОВІДАЛЬНА СТОРОНА	ДАТА	ПРИМІТКИ
			

Джерела

Загальні

Запобігання насильству: оцінювання результатів програм батьківства. Женева: Всесвітня Організація Охорони Здоров'я; 2013 (http://www.who.int/violence_injury_prevention/publications/violence/parenting_programmes_summary.pdf?ua=1, доступно з 27 квітня 2018 року).

Короткий підсумок результатів, пов'язаних з ефективними програмами батьківства від ВООЗ, Альянсу Запобігання Насильству, ЮНІСЕФ та університету Кейптауну.

Позитивне батьківство

Позитивне батьківство: Глобальний довідник IPSCAN. IPSCAN; 2016 рік (https://www.ispcan.org/wp-content/uploads/2017/04/Positive_Parenting_Report_Fi.pdf, доступно з 27 квітня 2018 року).

Надає підсумок медичних та політичних рекомендацій найвищого рівня від міжнародних експертів щодо захисту дітей.

Гуманітарні дії

Батьки роблять зміни. Нью-Йорк: Міжнародний комітет спасіння; 2014 рік (<https://www.rescue.org/sites/default/files/document/704/parentsmakedifferencereportfinal18nov14.pdf>, доступно з 27 квітня 2018 року).

Звіти, що описують впровадження та вплив батьківської інтервенції в післяконфліктній Ліберії в 2012-2013 роках.

Інструментарій для створення місць безпечного зцілення та навчання. Міжнародний Комітет Спасіння. Нью-Йорк: МКС; 2016 рік (<https://www.rescue.org/resource/safe-healing-and-learning-spaces-toolkit>, доступно з 27 квітня 2018 року).

Інтерактивний інструментарій, доступний для завантаження, який надає комплексні інструкції та інструменти для впровадження впродовж 9 місяців «Простору для безпечного зцілення та навчання», де діти та підлітки, що живуть в умовах конфлікту, можуть навчатись, розвиватись та бути захищеними.

Посилання

- 1 Позитивне батьківство: Глобальний довідник IPSCAN. Міжнародна спілка для запобігання насильства над та нехтування дітьми. Аврора, Колорадо: 2016 рік. (https://www.ispcan.org/wp-content/uploads/2017/03/Positive_Parenting_Report_Fi.pdf, доступно з 25 жовтня 2017 року).
- 2 Lackman J, Hutchings J. Посібник для фасилітаторів Програми дбайливих батьків Sinovuuo для маленьких дітей. Женева: Всесвітня Організація Охорони Здоров'я; 2016 рік (http://www.who.int/violence_injury_prevention/violence/child/PLH-for-Young-Children-Facilitator-manual-English.pdf, доступно з 25 жовтня 2017 року).
- 3 Vacchus, LJ, Colombini M, Contreras Urbina M, Howarth E, Gardner F, Annan J, et al. Дослідження можливостей для координованих заходів реагування щодо насильства з боку інтимного партнера та жорстокого поводження з дітьми в країнах з низьким та середнім рівнем доходів: аналітичний огляд. Психологія, Здоров'я та Медицина. 2017 рік; 22:135– 65.
- 4 Sim A, Puffer E, Green E, Chase R, Zayzay J, Garcia-Rolland E, and Boone L. Батьки роблять зміни: висновки з рандомізованих оцінок впливу батьківських програм в сільських місцевостях Ліберії. Нью-Йорк: Міжнародний Комітет Спасіння; 2014 рік (<https://www.rescue.org/sites/default/files/document/704/parentsmakedifferencereportfinal18nov14.pdf>, доступно з 25 жовтня 2017 рік).
- 5 Landers C. Інтегрування раннього розвитку дітей та запобігання насильству. Територіальний аналіз: мережі, кампанії, рухи та ініціативи. Нью-Йорк: мережа ДЗД (CPC Network)/Колумбія, Школа громадської охорони здоров'я імені Мейлмана; 2014 рік (<http://www.cpcnetwork.org/wp-content/uploads/2014/11/ECD-Violence-Prevention-Final-Report-1.pdf>, доступно з 25 жовтня 2017 року).
- 6 INSPIRE: Сім стратегій задля припинення насильства стосовно дітей. Женева: Всесвітня Організація Охорони Здоров'я; 2016 рік.

- 7 Chioda L. Зупинити насильство в Південній Америці: погляд на запобігання від колиски до дорослого життя. Вашингтон (Округ Колумбія): Група Всесвітнього Банку; 2016 рік (<https://openknowledge.worldbank.org/bitstream/handle/10986/25920/210664ov.pdf?sequence=3&isAllowed=y>, доступно з 26 квітня 2018 року).
- 8 ВООЗ, ЮНІСЕФ, Альянс Запобігання Насильству та університет Кейптауну. Запобігання насильству: оцінювання результатів програм батьківства. Женева; Всесвітня Організація Охорони Здоров'я; 2013 рік (http://apps.who.int/iris/bitstream/10665/85994/1/9789241505956_eng.pdf?ua=1, доступно з 26 квітня 2018 року).
- 9 Knerr W, Gardner F, Hutchings J. Батьківська Проектна Група Альянсу Запобігання Насильству, неопубліковані дані, 2017 рік.
- 10 Coore Desai C, Reese JA, Shakespeare-Pellington S. Запобігання насильству в дитинстві за допомогою батьківських програм: глобальний огляд. Психологія, Здоров'я та Медицина. 2017;22(sup1):166-186 (<https://doi.org/10.1080/13548506.2016.1271952>, доступно з 26 квітня 2018 року).
- 11 Gardner F, Montgomery P, Knerr W. Передача батьківських програм, що базуються на фактах, для реагування на проблемну поведінку дітей (у віці від 3 до 10 років) між країнами: системний огляд та мета-аналіз. Журнал клінічної психіатрії дітей та підлітків. 2016;45(6):749-762 (<http://dx.doi.org/10.1080/15374416.2015.1015134>, доступно з 26 квітня 2018 року).
- 12 Leijten P, Melendez-Torres GJ, Knerr W, and Gardner F. Перейняті проти вітчизняних батьківських інтервенцій для зменшення руйнівної поведінки дітей: багаторівневе мегареґресивне дослідження. Журнал клінічної психіатрії дітей та підлітків. 2016;55(7):610-17 (<https://doi.org/10.1016/j.jaac.2016.05.003>, доступно з 26 квітня 2018 року).
- 13 Wessels I, Ward C, Lester S. Залучення до батьківських програм: вивчення фасилітаторів та перешкод для участі. Інститут дослідження в галузі безпеки. Аналітична записка: 82, 2016 (<https://doi.org/10.13140/RG.2.1.2141.3529>, доступно з 26 квітня 2018 року).
- 14 Батьки мають значення! В: Центри запобігання та контролю захворювань. Атланта: ЦБПЗ США; n.d. (<https://npin.cdc.gov/parentsmatter/program.asp>, доступно з 02.04.2018 р.).
- 15 Сім'ї мають значення! Огляд програми. Атланта: ЦБПЗ США; 2014 рік (<https://www.cdc.gov/globalaids/publications/fmp-full-overview---final-3.5.14.pdf>, доступно з 3 квітня 2018 року).
- 16 АСТ Програма виховання дітей в безпеці. В: Американська Асоціація Психологів [website]. Вашингтон (Округ Колумбія): Американська Асоціація Психологів; 2018 рік (<http://www.apa.org/act>, доступно з 2 квітня 2018 року).
- 17 Аналіз економічної ефективності: покращення батьківських практик в Ліберії та Таїланді. Нью-Йорк: Міжнародний Комітет Спасіння; 2016 рік (<https://www.rescue.org/sites/default/files/document/960/parentingdesignedbrieffinal.pdf>, доступно з 2 квітня 2018 року).
- 18 Набір інструментів «Сім'ї роблять зміни». В: Міжустановча мережа задля Освіти в Умовах Надзвичайних Ситуацій (ММОУНС) (INEE); 2018 рік (<http://www.ineesite.org/en/resources/families-make-the-difference-toolkit>, доступно з 2 квітня 2018 року).
- 19 Інструкції для програми «Батьківство для забезпечення здоров'я впродовж всього життя» (БЗЖ). В: Всесвітня Організація Охорони Здоров'я та Запобігання Травмам. Женева: Всесвітня Організація Охорони Здоров'я; 2018 рік (http://www.who.int/violence_injury_prevention/violence/child/PLH-manuals/en/index1.html, доступно з 2 квітня 2018 року).
- 20 Батьківство для забезпечення здоров'я впродовж всього життя (БЗЖ). В: Всесвітня Організація Охорони Здоров'я: Запобігання насильству та травмам. Женева: Всесвітня Організація Охорони Здоров'я; 2018 рік (http://www.who.int/violence_injury_prevention/violence/child/plh/en/, доступно з 2 квітня 2018 року).
- 21 Oveisi S, Ardabili HE, Dadds MR, Majdzadeh R, Mohammadkhani P, Rad JA, et al. Первинне запобігання конфлікту між батьками та дітьми та насильства над матерями Ірану: рандомізоване контрольне дослідження. Наруга та нехтування дітьми. 2010;34(3):206-213 (<https://doi.org/10.1016/j.chiabu.2009.05.008>, доступно з 26 квітня 2018 року).
- 22 Преса для програм та батьків SOS. Боулінг Грін, Кентуккі: Преса для програм та батьків SOS; n.d. (<https://www.sosprograms.com/freeresources>, доступно з 2 квітня 2018 року).

- 23 Безпечне середовище для кожної дитини (SEEK Safe Environment for Every Kid). Балтімор, Меріленд. Університет Меріленду, Школа Медицини; 2018 рік (www.SEEKwellbeing.com, доступно з 2 квітня 2018 року).
- 24 Ashburn A, Kerner B, Ojamuge D, Lundgren R. Оцінювання ініціативи «Відповідальні, зацікавлені та люблячі татусі» (REAL Fathers) щодо фізичного покарання дітей та насильства з боку інтимного партнера в північній Уганді. Наука Запобігання. 2017;18(7):854-864. (<https://doi.org/10.1007/s11121-016-0713-9>, доступно з 2 квітня 2018 року).
- 25 Ініціатива РЕАЛЬні татусі (REAL Fathers Initiative). В: Університет Джорджтауну Інститут Репродуктивного Здоров'я. Вашингтон (Округ Колумбія): Університет Джорджтауну, Інститут Репродуктивного Здоров'я; 2018 рік (<http://irh.org/projects/real-fathers-initiative/>, доступно з 2 квітня 2018 року).
- 26 Партнерство «Медсестри-Сім'ї». Переваги та вартість: ретельно протестована програма з вимірюваними результатами. Денвер, Колорадо: Партнерство «Медсестри-Сім'ї»; 2016 рік (https://www.nursefamilypartnership.org/wp-content/uploads/2017/07/NFP_Benefit_Cost_2016.pdf, доступно з 7 листопада 2017 року).
- 27 Партнерство «Медсестри-Сім'ї» [website]. Денвер, Колорадо: Партнерство «Медсестри-Сім'ї»; 2018 рік (<http://www.nursefamilypartnership.org/>, доступно з 2 квітня 2018 року).
- 28 Philani Проект материнства, дитячого здоров'я та харчування. Кейптаун, Philani Проект материнства, дитячого здоров'я та харчування; 2014 рік (<http://www.philani.org.za/>, доступно з 2 квітня 2018 року).
- 29 Foshee V and Langwisk S. Безпечні побачення: учбові плани для запобігання насильства стосовно підлітків на побаченнях. Друга редакція. Сентер-Сіті, Мінесота: Hazelden; 2010 рік (<https://www.hazelden.org/web/public/safedatesproduct.page>, доступно з 2 квітня 2018 р.).
- 30 Позитивна Поведінка. Твін Фолс, Індіанаполіс: Позитивна Поведінка; n.d. (<https://www.positiveaction.net>, доступно з 2 квітня 2018 року).
- 31 Анти-булінг програма KiVa. Турку, Фінляндія: Університет Турку; n.d. (<http://www.kivaprogram.net/>, доступно з 2 квітня 2018 року).

Підвищення доходів та покращення економічного становища

Завдання: Покращення економічної безпеки та стабільності сім'ї, зменшення рівня жорстокого поводження з дітьми та насильства з боку інтимного партнера

Про що йде мова в даному розділі

Огляд: гроші мають значення

Дізнайтесь, як ця стратегія
працює на практиці

Зв'язки між стратегіями
INSPIRE та тим, що
знаходиться за їх межами

Працює найкраще коли...

Гуманітарна діяльність

Міркування щодо
впровадження

Показники

ст. 162

Вправа на фокусування

Зосередьте своє
планування на
місцевому
контексті
та потребах

ст. 166

Підходи

Дізнайтесь, що потрібно для впровадження цієї стратегії за допомогою підходів, що базуються на фактичних даних від INSPIRE*, розумних діях та важливих послугах

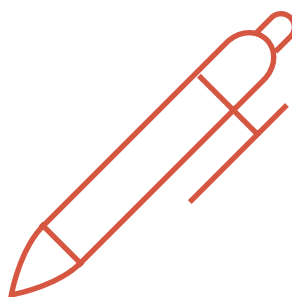
Підходи з першого погляду

Грошові виплати

Групи заощаджень та кредитування з навчанням гендерній рівності

Мікрофінансування з навчанням гендерній рівності

ст. 167

Робоча таблиця впровадження

Визначте ресурси та кроки дій для планування впровадження

ст. 178

Джерела

Посилання на інструменти та джерела для допомоги у впровадженні даної стратегії

ст. 181

Підвищення доходів та покращення економічного становища

Гроші мають значення

Економічна стабільність та розширення прав сім'ї зменшує фактори ризику насильства та збільшує захисні фактори. Доступ до ресурсів дозволяє батькам інвестувати у здоров'я та освіту дітей, збільшує рівень економічної стійкості родини та зменшує рівень фінансового стресу. Економічна незалежність допомагає захищати жінок та дівчат-підлітків від сексуальної експлуатації та інших ризиків. Коли це відбувається в комбінації з навчанням гендерній рівності, зусиллями з покращення економічного становища, зменшуються фактори ризику для жорстокого поводження з дітьми, спостереження НІП, експлуатації, дитячої праці та ранніх шлюбів.

Механізми, за допомогою яких «Підвищення доходів та покращення економічного становища» (ПДПЕС) захищає дітей та сім'ї, є комплексними та залежать від місцевого контексту. Зусилля ПДПЕС часто охоплюють жінок та зосереджуються на зменшенні рівня бідності, покращенні здоров'я та харчування дітей, підтримці освіти або загальному розширенні прав жінок. Вони можуть комбінуватись з специфічними ініціативами, такими як підтримка батьків або *навчання гендерній рівності* (див. Вставку 18). Ефект від таких скомбінованих зусиль може підвищити стійкість родини та дитини в матеріальному та нематеріальному плані, що впливає на результати насильства.

Вставка 18

Чому важливе навчання гендерній рівності?

Навчання гендерній рівності залучає жінок та їх партнерів чоловічої статі до діалогу, критичного аналізу та розвитку навичок щодо гендерних норм та ролей. Теми можуть включати відносини та спілкування, участь жінок в економічній діяльності, доступ до громадських місць, управління ресурсами, прийняття рішень та насильство стосовно жінок. Навчання гендерній рівності допомагає чоловікам зрозуміти та підтримати участь жінок в програмах ПДПЕС, зменшити НІП та допомогти жінкам зберігати контроль над ресурсами.

Як мінімум, важливо, щоб програми ПДПЕС, які орієнтовані на жінок як на бенефіціарів, починали з роз'яснювальної роботи та інформування чоловіків та жінок в громаді, повідомляли про цілі програми та отримували підтримку. Поточний моніторинг оцінює відчуття чоловіків щодо того, як програма на них впливає.

Зв'язки між стратегіями INSPIRE та тим, що знаходиться за їх межами

Покращення економічної безпеки родини може бути компонентом багатьох стратегій INSPIRE, а також зусилля, що виходять за межі насильства

	Прийняття та забезпечення виконання законів	ПДПЕС підтримує закони, що запобігають зловживанню алкоголем, пропонуючи продавцям альтернативні шляхи отримання доходів
	Норми та цінності	Навчання, формування навичок та обговорення гендерних норм підтримують жінок та дівчат та кидають виклик шкідливим нормам, які призводять до насильства
	Безпечні середовища	ПДПЕС підтримує розвиток громади та альтернативи до нелегальних або нездорових джерел доходу
	Підтримка батьків та вихователів	ПДПЕС може зменшувати стрес батьків, допомагаючи запобігти насильству та жорстокому поводженню та підвищити дбайливого виховання
	Заходи реагування та надання підтримки	ПДПЕС підтримує прийомні родини та родини дальніх родичів
	Навчання та формування життєвих навичок	ПДПЕС може боротись з перешкодами до відвідування та успіхів в школі, а також може бути скомбінована з програмами формування життєвих навичок
ЗАГАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ, СОЦІАЛЬНИЙ ТА ЕКОНОМІЧНИЙ ПОРЯДОК ДЕННИЙ		Робить внесок в зменшення бідності Покращує здоров'я та харчування дітей Сприяє соціальній, економічній та політичній інклюзії всіх людей

Підвищення доходів та покращення економічного становища

Є три підходи, що базуються на фактах, підкреслені в технічному комплексі заходів *INSPIRE* для запобігання насильству через ПДПЕС.

- **Грошові виплати.** Прямі виплати вразливим особам або родинам, які надаються або на певних умовах (наприклад, в залежності від того, чи відвідують діти школу) або без будь-яких умов.
- **Групи заощаджень та кредитування.** Члени створюють пул ресурсів, щоб надавати кредити один одному.
- **Мікрофінансування.** Схожі зовнішні організації надають невеликі кредити та навчання для місцевих підприємців, які не мають доступу до банківських кредитів.

Підходи ПДПЕС мають як ризики, так і переваги, які можуть включати наступні результати.

- Жінки можуть стикнутись з негативною реакцією або насильством з боку партнера або громади, що не підтримують її, тому що вона отримала більше контролю над економічними ресурсами або можливість приймати рішення.
- Батьки можуть не відпускати дітей в школу, щоб вони займалися сімейним бізнесом.
- Жінки та підлітки, що залучені до роботи в мікропідприємствах, можуть бути вразливими до більшого ризику насильства або експлуатації.

Залучення громади та ретельне оцінювання може допомогти програмам ПДПЕС запобігти цим ризикам та захистити бенефіціарів.

Найкраще працює коли. . .

Нові факти та досвід говорить про те, що зусилля ПДПЕС можуть імовірніше мати очікуваний результат, коли програми:

- ✓ скомбіновані з втручаннями, які зміцнюють соціальні активи, такі як програми підтримки батьків, формування життєвих навичок або зміна гендерних норм та навчання гендерній рівності;
- ✓ ретельно відслідковуються для оцінювання впровадження та впливу, а саме впливу непередбачених факторів (та там де дані аналізуються за віком, статтю та іншими факторами, щоб виявити будь-які непередбачені впливи на дітей);
- ✓ мають персонал з економічними та бізнес навичками, а також досвід роботи в сфері соціального забезпечення;
- ✓ шукають шляхи приєднатись до більш широких соціальних послуг та систем.

Гуманітарна діяльність

Діяльність задля підвищення доходів та покращення економічного становища є корисною в деяких умовах конфлікту або кризи, однак знання щодо того, що працює найкращим чином для підтримки захисних наслідків для дітей, обмежені. Досвід на даний час пропонує наступні висновки.

- Грошові виплати використовуються в умовах гуманітарної кризи, щоб допомогти сім'ям переселенців придбати продовольчі товари або інвестувати в притулок чи послуги. Окрім того, групи заощаджень та мікрофінансів застосовувались для більш географічно стабільних категорій населення, в тому числі на етапах відновлення або в після кризових умовах.
- Доцільно шукати шляхи для координації та потенційної консолідації кількох потоків економічної допомоги, які є звичайними в таких умовах.
- Потреби задля захисту дітей мають ретельно та постійно оцінюватись.
- Члени приймаючої громад — чоловіки та жінки — повинні бути включені на початку будь-якої діяльності.
- Щодо грошових виплат, необхідно пояснювати призначення допомоги та надавати навчання фінансовій грамотності.
- Після виплат необхідний моніторинг для оцінки та контролю активів бенефіціарів, особливо, якщо цільовою категорією є підлітки або жінки.
- В зв'язку з тим, що підтримка не є довготривалою, стратегію переходу або завершення слід планувати з самого початку.

Для більш детальної інформації див. *Гуманітарну частину* в розділі *Джерела* в кінці даної глави.

Міркування щодо впровадження

Хто бенефіціари?

Схеми грошових виплат найчастіше охоплюють найбільш вразливі родини, базуючись на рівні доходів або інших факторах для визначення права на участь у програмі.

Багато з ефективних програм покладаються на членів громади для визначення найбільш вразливих з них як потенційних бенефіціарів. Однак, важливо, щоб цей процес уникав стигматизації родин. Національні програми потребують систему збору інформації та верифікації для визначення та стеження за домогосподарствами, які мають право на участь в програмі.

Ощадні об'єднання та програми мікрофінансування взагалі краще працюють з бенефіціарами, у яких є деякий потенціал для заощадження та інвестування та необхідні навички для управління бізнесом, а не з економічно маргіналізованими членами громади.

Як можна збалансувати ризики та переваги?

Програми ПДПЕС мають потенціальні ризики, так само як і переваги. Ризики включають:

- Міркування з безпеки для дітей та жінок, залучених до мікропідприємств зі збільшеним доступом до ресурсів;
- Економічні ризики у випадку, коли програма не відповідає умовам місцевих ринків.

Діти, пов'язані майже з усіма домашніми мікропідприємствами, мається на увазі, що будь-яке економічне втручання впливає на то, як діти проводять свій час.

Планування ПДПЕС потребує ретельну оцінку ризиків щодо безпеки дітей та жінок, а також потреби в додаткових зусиллях захисту для дітей, пов'язаних з програмою. Важливо відслідковувати безпеку дітей та моделі використання часу, щоб переконатись, що програма не завдає їм шкоди. Оцінка засобів до існування та аналіз ринку може допомогти програмам обрати відповідні мікропідприємства, які швидше за все матимуть успіх серед учасників без порушення життєдіяльності інших членів громади.

Як можна зробити програми ПДПЕС стабільними?

Національні програми виплат коштів потребують стабільних інвестицій, але можуть сприяти широкому спектру позитивних результатів (в тому числі, довготривале зниження рівня бідності). Групи заощаджень та мікрофінансів мають потенціал стати фінансово самодостатніми з відповідною технічною підтримкою (див. програму SILC (Спілка Заощаджень та Внутрішнього Кредитування) для прикладу). Всі зусилля ПДПЕС схильні бути більш стабільними, коли вони інтегрують навчання, менторінг та власність громади.

Показники

Наступні показники INSPIRE можуть використовуватись для вимірювання впливу інтервенцій ПДПЕС (див. перелік показників та інструментів вимірювання INSPIRE в *Додатку А та В*).

- 7.1 Діти, що живуть за національною межею бідності (ЦСР показник 1.2.1)
- 7.2 Діти, що живуть в домогосподарствах, де є нестача харчування (ЦСР показник 2.1.2)
- 7.3 Розширення прав жінок та дівчат, які наразі мають партнерів
- 7.4 Діти, охоплені системами соціального захисту (ЦСР показник 1.3.1)

Вправа на фокусування

Перш ніж рухатись далі до конкретних підходів та програм для впровадження даної стратегії, скористайтесь моментом та подумайте про свої умови, цілі, що вже наявні та про те, що ви хочете змінити.

Завдання даної вправи — допомогти вам зосередитись на ваших пріоритетах поки ви дізнаєтесь більше про підходи до цієї стратегії. Ви можете виконувати цю вправу індивідуально або в групі.

- ❓ Як ви бачите інтегрування ПДПЕС у ваші загальні зусилля для зменшення насильства стосовно дітей?
- ❓ Чи будь-який з підходів ПДПЕС вже застосовувався у ваших умовах? Що працювало добре, а що ні?
- ❓ Як, на вашу думку, гендерні ролі впливають на економічну участь? Які існують перешкоди та можливості для маргіналізованих груп для підвищення їх доходів? Яким чином ви можете охопити ці групи?
- ❓ Що може зробити ваша установа або організація сама в рамках планування та діяльності, та які функції, напр., видачі кредитів або розподіл коштів, потрібно делегувати досвідченим спеціалізованим установам? Кого ще потрібно залучити?
- ❓ Базуючись на ваших роздумах вище, якою є загальна мета застосування стратегії ПДПЕС у ваших умовах

 Використовуйте цей простір, щоб робити нотатки.

Підходи з першого погляду

Через зв'язок між НІП та жорстоким поводженням з дітьми, ці підходи INSPIRE, які представляють собою основані на фактах, розумні та перспективні практики для боротьби з НІП, можуть бути частиною комплексного плану для запобігання та вживання відповідних заходів щодо насильства стосовно дітей. Однак, потрібно додатково оцінити їх вплив на насильство стосовно молодших дітей.

Виплати коштів	Групові ощадні та кредитні асоціації скомбіновані з навчанням гендерним нормам/рівності	Мікрофінансування, скомбіноване з навчанням гендерним нормам/рівності
Гроші передаються напряду людям, що їх потребують, або на певних умовах або без умов	Невеликі групи створюють пул грошей для того, щоб надавати кредити один одному та брати участь в навчанні щодо гендерних норм/рівності	Організації надають невеликі кредити та професійну підготовку, що супроводжується навчанням щодо гендерних норм/рівності
Категорія населення/умови Економічно маргіналізовані родини В умовах міст та сіл	Категорія населення/умови Особи (часто жінки) або сім'ї в громадах з відсутні- стю або з обмеженим досту- пом до традиційних банків Сільські райони або громади з високим рівнем довіри та соціальної згуртованості	Категорія населення/умови Особи (часто жінки) або сім'ї з відсутністю або обме- женим доступом до тради- ційних банків В умовах міст та сіл
Вартість: \$ • Вартість одноразових або поточних платежів • Адміністративна структура • Додаткові інвестиції в послуги підтримки для бенефіціарів (РРД, батьківство і т.п.) • Моніторинг Програми грошових виплат можуть досягти економії за рахунок масштабів, оскільки вони охоплюють більшу кількість родин, збільшуючи їх економічну ефективність	Вартість: \$ - \$\$ • Капітал надходить від членів • Невеликі групи часто самі собою керують при незначній технічній підтримці та навчанні • Моніторинг	Вартість: \$ - \$\$\$ • Капітальні інвестиції • Адміністративні витрати на управління • Технічна підтримка та навчання • Моніторинг
Потенційні результати • Зменшення рівня жорстокого поводження з дітьми та НІП • Збільшення батьківського моніторингу • Зменшення рівня агресії серед молоді • Збільшення рівня просоціальної поведінки	Потенційні результати • Зменшення рівня НІП • Зменшення ризику, що діти стануть свідками агресії	Потенційні результати • Зменшення ризику НІП • Зменшення ризику, що діти стануть свідками агресії • Зменшення ризику сексуальної наруги та експлуатації
Програма для прикладу • Transfer Project(Africa) • Prospera(Mexico)	Програма для прикладу • VSLA+GDG(Côted'Ivoire) • SILC(global)	Програма для прикладу • IMAGE (SouthAfrica) • Empowerment and Livelihood for Adolescents (Uganda)

Підвищення доходів та покращення економічного становища

Підхід: Грошові виплати

Що: Прямі, часто поточні грошові виплати економічно вразливим домогосподарствам часто виконуються урядами

Чому: Додаткові ресурси дозволяють сім'ям забезпечувати основні потреби та інвестувати в здоров'я та освіту дітей.

Грошові виплати можуть також сприяти наступним результатам (1).

- ↓ Зменшення жорстокого поводження з дітьми та НІП
- ↓ Зменшення ризику сексуальної наруги та експлуатації молоді
- ↓ Зменшення симптомів агресії серед молоді
- ↑ Підвищення рівня просоціальної поведінки, особливо серед хлопців-підлітків

Грошові виплати можуть бути **цільовими** та **нецільовими** (див. Вставку 19). Цільові грошові виплати (ЦГВ) можуть ставити певні умови для бенефіціарів для отримання виплат, такі як гарантування, що діти відвідують школу або огляд дітей раннього віку, або участь батьків в програмах навчання та підтримки.

Грошові виплати підтримують родини в коротко- та довгостроковій перспективі. В короткостроковій перспективі вони допомагають оплачувати основні продукти харчування та житлові потреби та послуги, які сприяють розвитку дитини. Така підтримка може також допомогти зменшити стрес батьків та психічні та емоційні труднощі подолання екстремальної бідності, зменшення НІП та фасилітування батьківства вищої якості. Такі ранні інвестування мають потенціал довготривалих вигід для фізичного та психічного здоров'я дітей, участі в навчанні та загальній стійкості, що допоможе їм вибратись з бідності та зменшити ризик зазнати або стати ініціатором насильства в майбутньому.

Витрати, економічна ефективність та джерела фінансування

Виплати бенефіціарам зазвичай є найбільшими поточними витратами та залежать від:

- Кількості бенефіціарів, що мають право участі в програмі
- Розмірів виплат, які можуть відрізнятись в залежності від розміру домогосподарств та інших факторів

Експлуатаційні витрати включають:

- Аналіз для визначення критеріїв для права участі
- Соціально-інформаційну систему для визначення та локалізації найбільш вразливих домогосподарств та забезпечення координації між підтримкою та послугами, на які вони мають право
- Система доставки виплат
- Комплектування персоналу
- Моніторинг та оцінка

За підрахунками Світового Банку, більші національні програми грошових виплат коштують біля 0,4% від ВВП країни, з адміністративними витратами до 10% загальної вартості повноцінних програм. Це говорить про економію, якщо вони замінять більш дорогі програми або програми з поганим охопленням (2).

Поки зростають докази ефективності програм грошових виплат, двосторонні та багатосторонні установи та приватні фонди працюють з національними урядами в цілях допомоги фінансування цих зусиль.

Вставка 18

Цільові чи нецільові?

Досвід показує, що і цільові, і нецільові програми грошових виплат вигідні для дітей та родин. Цільові грошові виплати (ЦГВ) дозволяють програмам пов'язувати їх з іншими бажаними медичними, освітніми або соціальними інтервенціями. Однак, вони вимагають кадрового потенціалу та систему для моніторингу відповідності, хоча просте маркування виплат, як таких, що призначені для освіти або медичних потреб, можуть примусити одержувачів витратити їх на ці потреби без моніторингу. Розмір виплат має бути достатньо високим, щоб компенсувати відповідні збитки - наприклад, якщо дитина, яка раніше приносила дохід родині, тепер ходить в школу. Раннє залучення громад до оцінювання та ретельного моніторингу впливу допоможе визначити ЦГВ, доцільні в даному контексті.

Для більш детальної інформації див. *Грошові виплати* в розділі *Джерела* в кінці даної глави.

Оцінювання

- Оцініть існуючі інтервенції, які підтримують вразливі сім'ї та пошукайте прогалини, які ці інтервенції не охоплюють.
- Шукайте можливості співпраці серед джерел підтримки, що доступні вразливим сім'ям, для отримання максимальних вигід та ефективності.
- Враховуйте вплив типової динаміки та гендерних ролей в домогосподарстві щодо прийняття фінансових рішень та контролю над активами.
- Враховуйте будь-який потенціальний ризик, на який грошові виплати можуть наражати дітей та сім'ї.

Захист дітей

ЦПЧООН. Посібник для захисту в втручаннях, що базуються на видачі готівки.

ЮСАІД Програми зміцнення дітей та економіки: максимізація вигід та мінімізація шкоди (див. дискусію щодо захисту дітей на сс. 38-40)

Save the Children. Дитяча чутливість в розробці програм для скорочення масштабів бідності: аналітичний інструментарій.

Дані та аналіз

До впровадження:

- Визначте фінансові потреби сім'ї для встановлення розміру виплат та вимог для правомірності участі.
- Зберіть інформацію щодо підтвердження правомірності участі та реєстрації базових заходів.

Впродовж всього впровадження:

- Зберіть інформацію про те, як бенефіціари використовують готівку впродовж декількох днів після виплати, для більш точного відгуку.
- Корегуйте частоту, видачу та розмір виплат, базуючись на поточному аналізі.

Розробка програми

Світовий банк. Спрямування виплат в країнах, що розвиваються.

МБР (Міжамериканський Банк Розвитку). Як працює Prospera? Передовий досвід у впровадженні програм цільових грошових виплат в Латинській Америці та країнах Карибського басейну

Міркування щодо доцільності

- Поетапне впровадження дозволяє корегувати процес та надавати можливості для ранньої оцінки впливу.
- План безпечного та прозорого розподілу благ та механізми для звітності, такі як перевірки на місцях, перехресні перевірки, скарги та інструменти компенсації.
- Переконайтесь, що будь-які цільові або пов'язані послуги (такі як медичні або освітні) мають адекватний потенціал та якість і є доступними для бенефіціарів програм. Можливо буде потрібна пряма підтримка цих послуг.
- Розробіть стратегію виходу або перехідний процес для сімей та громад. Це може включати перехід до інших типів підтримки розвитку громади, такі як освітні програми або програми генерування доходів.

Див. також

Стратегія Підтримка батьків та вихователів

Стратегія Навчання та формування життєвих навичок

Зусилля з підтримки

- Соціальні та поведінкові втручання, які підтримують батьківство, справедливі гендерні норми, дитяче здоров'я та освіту.
- Навчання для збільшення потенціалу домогосподарств для управління ресурсами без сторонньої допомоги.

Програмна довідка: Проект «Виплата» (Transfer)

Проект Transfer — це багатонаціональна дослідницька ініціатива, розпочата в 2008 році, яка надає докази щодо впливу великомасштабних національних програм грошових виплат в субсахарській Африці. Уряди володіють та впроваджують програми, тоді як Проект Transfer надає технічну підтримку для оцінювання. Дві програми Проекту Transfer згадуються в INSPIRE, тому що вони демонструють досвід запобігання насильству.

Програма «Погоджені Соціальні Грошові Виплати» (ПСГВ) в Зімбабве спрямовані на домогосподарства з обмеженими трудовими можливостями та нестачею харчів. Домогосподарства, що мають право на участь, отримують від 10 до 25 доларів США на місяць в залежності від розміру домогосподарства. На лютий 2014 року 55509 домогосподарств в 20 з 65 районів країни були охоплені і програма продовжує розширюватись для охоплення усієї країни. ПСГВ фінансується спільно Урядом Зімбабве та донорами, ЮНІСЕФ надає додаткову фінансову та технічну підтримку разом з управлінням з боку Фонду Захисту Дітей (ФЗД).

Пілотна програма «Соціальні Виплати Малаві» надавала в середньому 13 доларів США на місяць 32561 бідним домогосподарствам та домогосподарствам з обмеженими трудовими можливостями з метою зменшення рівня бідності та голоду та збільшення кількості зарахованих до шкіл. Висновки використовувались для покращення такої діяльності, як більш ретельний моніторинг лідерами району, автоматизація записів та роз'яснення критеріїв участі. З тих пір програма розширилась на інші райони та охопила майже 100000 домогосподарств на 2015 рік. Розміри виплат складають від 2 до 6 доларів США в залежності від розміру домогосподарства та кількості дітей, що зараховані в школу — приблизно 17% споживання домогосподарств.

Для більш детальної інформації див. веб-сайт Проекту Transfer: <https://transfer.cpc.unc.edu> (3)
та Вимірювання міжособистісного насильства в оцінюванні національних соціальних грошових виплат (4)

Програмна довідка: Prospera (раніше відома як «Опортунідадес» (“Oportunidades”))

Prospera — це програма цільових грошових виплат, що керується Мексиканським урядом з 1997 року. Програма надає допомогу родинам для відвідування школи, медичної допомоги та харчування. Це одна з найбільш ретельно оцінюваних програм грошових виплат, яка продемонструвала зменшення рівню НІП та збільшення рівню захисних факторів щодо насильства серед молоді.

Prospera отримала успіх завдяки добре визначеній цільовій групі та прозорому процесу обрання бенефіціарів. Програма має також сильну присутність на місцях для запобігання та виявлення проблем на ранньому етапі та сприяння соціальній згуртованості навіть у віддалених регіонах, а також надійну програму оцінювання, яка дозволяє корегувати та покращувати її. З плином часу, Prospera розширилась, щоб покращити можливість родин в здійсненні довготривалих інвестицій. Вона почала просувати зв'язки з соціальними, виробничими послугами та послугами працевлаштування та стипендіями на професійне навчання, також вона збільшила доступ бенефіціарів до заощаджень, мікрокредитів та страхування. Prospera працює над розвитком інтегрованої соціально-інформаційної системи, схожої на Brazil's Cadastro Unico, для точного визначення бідних громадян, їх місцезнаходження та їх потреб. Prospera надала послуги більше ніж 6 мільйонам сімей на кінець 2014 року. Бюджет на 2015 рік склав приблизно 4,5 мільйони доларів США. Модель була продубльована в 50 країнах світу.

Для більш детальної інформації див. *Як працює Prospera? Передовий досвід у впровадженні програм цільових грошових виплат в Латинській Америці та країнах Карибського басейну* (5)

Підхід: Кредитні спілки в комбінації з навчанням щодо гендерних норм/рівності

- Що:** Самообрані групи людей, які збирають свої гроші для надання кредитів іншим членам, які повертають гроші групі з процентами
- Чому:** Сільські громади або особи без доступу до офіційних фінансових послуг можуть нарощувати заощадження та мати доступ до невеликих кредитів. Збільшена економічна безпека може призвести до наступних результатів:
- ↓ Зменшення НІП
 - ↓ Зменшення ризику, що діти стануть свідками насильства

Кредити повертають з процентами, заощадження деяких членів зростають. Кредитні спілки (які також називаються Сільськими або Добровільними кредитно-ощадними об'єднаннями, або ДКОО) часто є частиною проектів для розширення прав жінок, які пропонують навчання щодо гендерної рівності, іноді разом з формуванням навичок фінансового менеджменту.

Витрати та економічна ефективність

Капітал надається членами. Після отримання підтримки для стартапів впродовж приблизно року, групи стають в основному самодостатніми. Витрати включають наступні елементи.

- Навчання та зарплати або стипендії для агентів на місцях та фасилітаторів
 - » Агенти на місцях для груп заощаджень можуть керувати від п'яти до дванадцяти групами
 - » Рекомендоване співвідношення фасилітаторів — один на 5-10 агентів на місцях
 - » Фасилітатори тренінгів щодо гендерної рівності не обов'язково мають бути агентами на місцях для груп заощаджень. Деякі програми мають дві людини в штаті — один чоловік та одна жінка.
- Матеріали (реєстраційні книги, коробки, що замикаються)
- Вартість моніторингу та оцінювання

Примітки щодо впровадження	Для більш детальної інформації
Кредитні спілки працюють краще в сільській місцевості, де люди знають один одного та де присутній високий рівень соціальної згуртованості. Вони також можуть працювати в умовах міст або неформальних поселень, якщо групи є невеликими (такі як, громади районів, релігійні групи і т.п.). Цикл заощаджень та кредитування зазвичай має чітку дату закінчення (зазвичай це 8-12 місяців), після якої інвестиції та заробіток повертається власникам. Члени можуть інвестувати повторно, якщо мають таке бажання. Хоча члени спілок не мають мати спеціальних навичок для участі, програми використовують навички фасилітаторів.	Розробка програми та посібники Мережа SEEP. Посібник щодо якості програми для кредитних спілок SILC. Спілки Внутрішнього Кредитування (SILC). Довідник для польових агентів SILC. Довідник щодо впровадження для Надавача Приватних послуг Тренінги щодо гендерної рівності CARE. Як кредитні спілки сприяють гендерній рівності та належному управлінню (блог)

Програмна довідка: Добровільні кредитно-ощадні об'єднання та групи гендерного діалогу, Кот-Д'Івуар

Три організації — «Інновації в Боротьби з Бідністю», МКС та Єльська Школа Громадського Здоров'я оцінили вплив додавання груп діалогу щодо гендерних питань до програм кредитувань в сільській місцевості Кот-Д'Івуару. Групи охоплювали жінок та їх партнерів чоловічої статі для участі у восьми заняттях впродовж 16 тижнів. Особисті заняття фасилітувались одним чоловіком та однією жінкою — агентами на місцях від МКС. Виконання включало групове обговорення, рольові ігри та домашні завдання, а також контент, що зфокусований на відсутності насильства вдома, повазі до партнера та комунікації, а також визнанні внеску жінок в благополуччя домогосподарств. Було оцінено фізичне та сексуальне НІП, економічне насильство та відношення до насильства за останній рік на початку та після занять. Групи продемонстрували значне зменшення рівню звітування про економічне насильство та прийняття НІП, а жінки, що відвідували більше ніж 75% занять, повідомили про зниження НІП.

Для більш детальної інформації див. *Вплив гендерного діалогу та доступ до заощаджень і кредитування на насильство з боку інтимного партнера в Кот-Д'Івуарі (6)*

Програмна довідка: Спілки Внутрішнього Кредитування (SILC)

Методологія спілок внутрішнього кредитування (SILC) була розроблена Католицькою Службою Допомоги (КСД), побудована на моделі ДКОО та вже впроваджується в 43 країнах. Навчені агенти на місцях допомагають місцевим організаціям без досвіду надання фінансових послуг впроваджувати програми SILC. Група складається з 15-25 самообраних членів та управляється комітетом з семи членів. Кожна SILC погоджує свої власні правила та розміри інвестицій і кредитування. Вони регулярно зустрічаються і всі транзакції виконують впродовж зустрічей, щоб гарантувати прозорість. Агенти на місцях надають послуги фасилітування, щоб допомогти структурувати групи, пропагувати культуру довіри та взаємоповаги, а також допомагати планувати, відслідковувати та звітувати. Після року навчання за допомогою агентів на місцях, SILC можуть працювати з мінімальною сторонньою підтримкою.

КСД поширила свою діяльність і на модель надання приватних послуг, де кваліфіковані агенти на місцях надають свої послуги фасилітування SILC за певну плату. Це сприяє місцевій участі та робить СЗБК самодостатніми в громадах, які знаходяться за межами звичайного проектного циклу фінансування.

Основна методологія SILC може бути адаптована до різних потреб та умов. Спілки для дівчат у віці від 10 до 14 років та молодих жінок у віці від 15 до 24 років в Лесото пропонують можливості заощаджень разом з формуванням життєвих навичок, фінансовим менеджментом та побудовою соціальних активів. Програма в Лесото також пропонує формування навичок для батьків дівчат, що приймають участь в адаптованій версії Sinovuyo «Підлітки» (Sinovuyo Teen), яка також включає ВІЛ компонент (див. стратегію Підтримка для батьків та вихователів). Таке «нашарування» підтримуючих стратегій координується ініціативою DREAMS від ПЕПФАР. На жовтень 2017 року, комбіновані програми (кредитні спілки, побудова соціальних активів та батьківство) мали 800 агентів на місцях та охопили 56000 дівчат, молодих жінок та батьків.

Для більш детальної інформації див. частину *Кредитні спілки* в розділі *Джерела* в кінці даної глави).

Підхід: Мікрофінансування, комбіноване з навчанням гендерній рівності

Що: Кредити для малих груп нових підприємців, часто жінок, які не мають доступу до звичайних кредитів або банків.

Чому: Жінки можуть зміцнити свою економічну участь та економічну безпеку себе або домогосподарства. Це може привести до зниження:

- ↓ насильства з боку інтимного партнера
- ↓ ризику, що діти стануть свідками насильства
- ↓ ранньої або небажаної вагітності
- ↓ ризику раннього шлюбу

Програми мікрофінансування можуть стати кроком до використання офіційних фінансових послуг. Коли воно комбіноване з навчанням щодо гендерної рівності, мікрофінансування може допомогти жінкам та дівчатам стати більш фінансово незалежними, генерувати ресурси для інвестицій у школи та родини та зменшити ризик зазнати насильство. Мікрофінансування є часто базованим на групах, де члени групи гарантують кредитування один одному. Учасники отримують кредити на період в 6-12 місяців. Програми, що описані в даному підході, також надають навчання стосовно фінансової грамотності та підтримки підприємництва, а також компонент навчання гендерній рівності.

Примітки щодо впровадження	Для більш детальної інформації
Оцінювання Оцінювання є надзвичайно важливим в мікрофінансових інтервенціях. Воно включає: - Залучення учасників до оцінювання потреб та розробку програми - Аналіз ризиків, перешкод та міркувань безпеки для участі жінок в діяльності, спрямованій на генерування доходів. - Оцінювання ринку для визначення, які продукти, сервіси або навички мають попит, підходять до навичок та інтересів жінок та мають життєздатність на ринку.	Оцінка та аналіз ринку Мережа SEEP. Знання від клієнтів: інструменти оцінювання для практиків мікрофінансування ЮСАІД. Економічне зміцнення для вразливих дітей <i>Див. ст.18 для інформації щодо ринків, яку потрібно зібрати під час планування</i>
Дані та аналіз Збір базових даних щодо дитячої праці, відсотку зарахування до шкіл, ризиків та вразливості до насильства жінок для оцінювання будь-яких негативних впливів програми мікрофінансування на ці результати.	Мікрозаощадження. Дослідження ринку для посібника учасника МікроФінансування
Міркування щодо доцільності - Програми мікрофінансування найбільш підходять людям, у яких є деякі ринкові навички та досвід, але немає потрібного капіталу. Вони (програми) часто зовсім не допомагають найбільш вразливим або маргіналізованим людям. - Посилання на послуги та програми, які борються за розширення прав жінок, таким чином мікрофінансування є частиною цілісного зміцнення жіночої діяльності та незалежності.	Розробка програми CARE. Мікрофінансування (ресурси на веб-сайті) Віртуальний центр знань структури «ООН Жінки» задля припинення насильства стосовно жінок та дівчат: Принципи створення програм
Зусилля з підтримки - Так само як з усіма ПДПЕС зусиллями, передбачайте та розглядайте можливу негативну реакцію стосовно жіночої економічної незалежності. Враховуйте наступне: - Навчання та підвищення обізнаності для чоловіків — партнерів учасниць та більш широкої спільноти - Планування заходів безпеки для фінансових транзакцій - Механізми звітування та послуги підтримки для жінок, що зазнають погрози або насильство	Див. також <i>Стратегія Норми та цінності</i> <i>Стратегія Навчання та формування життєвих навичок</i> <i>Стратегія Заходи реагування та надання підтримки</i>

Мікрофінансування для боротьби зі СНІДом та гендерної рівності (IMAGE)

IMAGE є комбінованою програмою мікрофінансування та навчання з учбовими планами, розрахованими на 12 місяців навчання щодо гендерної рівності та ВІЛ, яка називається Сестри для життя (СдЖ), яка виконується для жінок впродовж зустрічей для погашення кредитів. Мета програми – розширити права жінок для покращення їх економічного благополуччя та знизити ризик НІП та ВІЛ, признаючи, що бідність та гендерна і економічна нерівність є рушійними силами цих двох факторів. IMAGE – це співпраця між Фондом Малих Підприємств (SEF), Школою Громадського Здоров'я, Університету Вітватерсранду та Лондонської Школи Гігієни та Тропічної медицини (LSHTM).

Масштаби IMAGE було збільшено (охоплення від 450 до 30 000 жінок) в межах Південної Африки та адаптовано і впроваджено в Перу і Танзанії.

ПОТЕНЦІЙНІ РЕЗУЛЬТАТИ

Первинні

- ↓ Зниження НІП

Вторинні

- ↑ Покращення самооцінки та навичок спілкування
- ↑ Підвищення рівня гендерно-справедливих поглядів та практик
- ↑ Покращення комунікації між партнерами
- ↓ Зменшення рівня ризикованої сексуальної поведінки та незапланованої вагітності
- ↑ Покращення статусу харчування

ЦІЛЬОВІ КАТЕГОРІЇ НАСЕЛЕННЯ

Жінки у віці від 18 років

УМОВИ

Низький дохід, сільська місцевість

ТРИВАЛІСТЬ/ІНТЕНСИВНІСТЬ

Тренінг СдЖ інтегровано в поточні програми мікрофінансування довше ніж 12 місяців

- ▶ Десять, одногодинне заняття впродовж перших 6 місяців
- ▶ Наступні 6 місяців, обрати лідерів в громаді для розробки Плану дій громади

КЛЮЧОВІ КОМПОНЕНТИ

Вміст

- ▶ Компонент мікрофінансування: групи з п'яти жінок служать гарантами для їх малих кредитів на підтримку розвитку малого бізнесу
- ▶ Компонент навчання СдЖ було створено на основі дослідження щодо насильства в даних умовах. Він охоплює гендерні ролі, культурні вірування, відносини влади, самооцінку, НІП та ВІЛ

Виконання

Групи зустрічаються двічі на тиждень для погашення кредиту та навчання

Методи участі використовуються для збільшення впевненості, навичок спілкування та сприяють критичному мисленню

ЕКОНОМІЧНА ЕФЕКТИВНІСТЬ

Дослідження 2011 року оцінило, що вартість одного РЖКХ (рік життя з корегуванням на хворобу) сягнула 7688 доларів США на пробний період та 2307 впродовж первинного масштабування (8)

Як ви це зробите?

Оцінювання потреб та адаптація

- Необхідні дані та інформація
- Населення та демографія (жінки та розміри домогосподарств, природа партнерства)
- Оцінювання соціально-економічного статусу
- Розповсюдження насильства, тип, фактори ризику, вплив (дезагрегуйте дані за статевою ознакою та віком)
- Доступні послуги для переадресування
- Культурна практика та мова для адаптації
- Пріоритетні проблеми громади

Людські ресурси

Ролі:

- Тренери СвЖ зі ступенем в соціальних науках або гендерних дослідженнях або з мінімальною підготовкою та досвідом з питань гендерного насильства
- Фасилітатори мікрофінансування

Охоплення:

Тренери проводять заняття для максимум восьми груп, 40 жінок в кожній в середньому та працюють в парі з фасилітаторами мікрофінансування

Навчання та нагляд

Тренери проходять двотижневе навчання в класах та 3 місяці на місцях, використовуючи модель «навчи тренера». Заняття для тренерів періодично оцінюються супервізорами.

Підтримка впровадження

Консультативна рада IMAGE, створена з виконуючих партнерів, директорів та глав операцій, зустрічається щоквартально для керування та моніторингу виконання та надання стратегічного планування.

Скільки це коштуватиме?

Вартість початкового етапу

- Дослідження та оцінювання потреб
- Розробка матеріалів та підготовка учбових планів СвЖ
- Тренінг для тренерів та виконавців мікрофінансування

Поточні витрати

- Зарплати тренерів та фасилітаторів мікрофінансування
- Транспортні, адміністративні витрати та витрати на ведення записів

Загальна вартість в Південній Африці: приблизно 10 доларів США на жінку (зменшено з 30 доларів США після того, як реалізовано економію на збільшенні масштабу)

Джерела фінансування

Двосторонні установи, національні уряди, фонди

Як ви зрозумієте, що це працює?

Точність, Питання та Відповіді та оцінювання процесу

IMAGE використовує інструменти для моніторингу відвідуваності та виплатам для погашення кредитів

Що ще ви можете дізнатись?

Джерела

Веб-сайт Фонду Малих Підприємств (SEF): <https://www.sef.co.za/> (9)

Посилання на публікації стосовно досліджень IMAGE: <http://www.sef.co.za/image-study>

Тематичне дослідження IMAGE від мережі SEEP (10)

Програмна довідка: Розширення можливостей та покращення фінансового становища підлітків

Розширення можливостей та покращення фінансового становища підлітків (РМПФСП (ELA)) від BRAC використовує підхід «соціальне + фінансове розширення можливостей», комбінуючи формування життєвих навичок та створення соціальних активів з професійними навичками та мікрофінансуванням. Дівчата створюють «клуби» — безпечний простір, де вони можуть обговорювати проблеми з однолітками та навченими менторами та будувати захисні соціальні мережі близько до дому. Таке «соціальне розширення можливостей» допомагає дівчатам дізнаватись про їх права та будувати впевненість в собі. Цей процес підтримується «розширенням фінансових можливостей». В першу чергу, акцент робиться на розвитку соціальних навичок та створенні ощадливої ментальності у молодших дівчат. Тренінг щодо покращення фінансового становища, фінансової грамотності та мікрокредитування пропонуються, коли дівчата досягають середнього підліткового віку. В Уганді програма допомогла зменшити рівень ранніх вагітностей та шлюбів, а також повідомлення про небажаний секс зменшилися на 50% серед дівчат, які приймали участь в програмі. Дівчата збільшили отримання доходів без зменшення відвідування шкіл (1).

Програма впроваджується в Бангладеш, Ліберії, Сієра-Ліоне, Південному Судані, Танзанії та Уганді.

Для більше детальної інформації див. веб-сайт BRAC:

<https://www.brac.net/search/item/723-empowerment-and-livelihood-for-adolescents> (7).

Підвищення доходів та покращення економічного становища

Робоча таблиця впровадження

Використовуйте дану таблицю для планування впровадження та пов'яуйте свої втручання з іншими стратегіями INSPIRE. Під кожною дією є речі, які треба врахувати. Можливо, ви захочете додати свої власні міркування до даного переліку.

ДІЯ	РЕЧІ, ЯКІ ТРЕБА ВРАХУВАТИ	
Оцінити теперішнє середовище	▶ Економічна ситуація цільового населення (в тому числі ті, яких важко охопити) ▶ Фактори, що впливають на контроль над домашніми ресурсами ▶ Існуючі зусилля ПДПЕС та їх охоплення, вплив та ефективність ▶ Системи та структури, що можуть виконували програми ПДПЕС, в тому числі грошові виплати ▶ Інструменти для підтримки оцінки ризиків та аналізу ринку, можливостей та перешкод для впровадження або розширення ПДПЕС	
Обрати втручання	▶ Відповідність комплексному плану для боротьби з насильством стосовно дітей ▶ Техніко-економічне обґрунтування та доступні ресурси ▶ Зміцнити та розширити існуючі зусилля або додати нові підходи ▶ Стійкість	
Побудувати партнерства	▶ Посилання на пов'язані питання та інші стратегії INSPIRE ▶ Партнерство з іншими зацікавленими сторонами, директивними органами та виконавцями ▶ Як скомбінувати ПДПЕС з навчанням щодо гендерної рівності ▶ Як залучити громади та громадянське суспільство	
Визначити потреби в ресурсах та їх джерела • Оцінити вартість • Людські ресурси • Джерела фінансування	▶ Система розподілу, безпека, технології, інфраструктура, збір даних та інші необхідні вхідні дані ▶ Вартість всіх етапів: дослідження та адаптація, зміцнення системи, технічна підтримка та персонал, пілотний етап, збір даних, МіО, масштабування ▶ Потреби в персоналі та навчанні ▶ Джерела фінансування, як залучити та зберегти	
Удосконалити підходи та адаптувати програми для місцевого контексту	▶ Аналіз ринку та оцінювання захисту дітей ▶ Залучення та участь зацікавлених сторін та громади ▶ Адаптація компоненту тренінгу стосовно гендерної рівності ▶ Доступні інструменти, посібники або технічна підтримка ▶ План для захисту дітей та інструменти для моніторингу ▶ План для збільшення масштабів та стратегія виходу	
Спланувати моніторинг та оцінку	▶ Інструменти для моніторингу та оцінювання ▶ Показники INSPIRE, які ви будете використовувати для оцінювання впливу ▶ Система або процес збору даних ▶ Де можна отримати технічну допомогу для МіО	
Інше		

ПРИМІТКИ (Що ви знаєте зараз)	РЕСУРСИ, ЕКСПЕРТИ, ПАРТНЕРИ (Де Ви можете отримати додаткову інформацію)
	

Підвищення доходів та покращення економічного становища

Сформуйте графік для наступних кроків

ДІЯ	ВІДПОВІДАЛЬНА СТОРОНА	ДАТА	ПРИМІТКИ
			

Джерела

Загальні

James-Wilson D, Torres V, van Bastelaer T, Yamba B, Parrott L, Brand M, et al. Економічне зміцнення для вразливих дітей: принципи розробки програм та технічні рекомендації для ефективних інтервенцій на місцях. Вашингтон (Округ Колумбія): ЮСАІД; 2008 рік (https://childprotection.wikischolars.columbia.edu/file/view/USAID_Economic+Strengthening+of+Vulnerable+Children.pdf, доступно з 27 квітня 2018 р.).

Цей посібник пропонує два набори інструментів: серія принципів для впровадження та розробки програм та рекомендації для виконання діяльності зі зміцнення економічного становища.

Chaffin J, Mortenson Ellis C. Результати для дітей з інтервенцій для зміцнення економічного становища: синтез дослідження. Лондон: Save the Children; 2015 рік (<https://www.savethechildren.net/sites/default/files/libraries/Final%20version%20Outcome%20for%20Children%20From%20HES%20interventions.pdf>, доступно з 26 квітня 2018 року).

Огляд висновків від оцінювання програм зміцнення економічного становища, впроваджених НГО в середовищах, бідних на ресурси, для визначення, які з них позитивно або негативно впливають на благополуччя дітей та зрозуміти, як такі фактори, як стать або вік можуть мати на них вплив.

Гуманітарна діяльність

Огляд програм грошової допомоги. В: Міжнародний Комітет Спасіння. (<https://www.rescue.org/topic/cash-relief>, доступно з 27 квітня 2018 року).

Надає огляд програм грошової допомоги від МКС.

Дослідження та ресурси. В: Комітет Жінок Біженок. (<https://www.womensrefugeecommission.org/issues/livelihoods/research-and-resources>, доступно з 27 квітня 2018 року).

Збірка досліджень та програм, зосереджених на забезпеченні того, що переселенці — жінки та дівчата мають безпечні економічні можливості, що відповідають їх найпростішим потребам, для відновлення від кризи та конфлікту та досягнення самостійності.

Захист дітей та зменшення ризику

Chaffin J, Rhoads N, Carmichael J. Діти та програми зміцнення економічного становища: максимізація вигід та мінімізація шкоди. Нью-Йорк: ЮСАІД; 2013 рік (https://microlinks.org/sites/default/files/resource/files/FIELD_CPC_ES_Child%20Protection_v16_WEB.pdf, доступно з 26 квітня 2018 року).

Надає огляд ключових знань щодо того, як зміцнення економічного становища може допомогти досягнути кращих результатів та як це впливає на дітей від народження до 18 років, а також посібник для оцінювання та зниження ненавмисної шкоди.

Принципи створення програм. В: Віртуальний Центр знань структури «ООН Жінки» задля припинення насильства стосовно жінок та дівчат. (<http://www.endvawnow.org/en/articles/1703-principles-for-establishing-programmes.html>, доступно з 27 квітня 2018 року).

Фундаментальні принципи та посібники для розробки та впровадження програм зміцнення економічного становища.

Посібник для захисту в інтервенціях, пов'язаних з грошовими виплатами. Женева: ЦПЧООН; 2016 рік (<https://www.womensrefugeecommission.org/issues/livelihoods/research-and-resources/1280-protection-in-cash-based-interventions>, доступно з 26 квітня 2018 року).

Визначає мінімальну потрібну інформацію та ключові ресурси для допомоги практикам гуманітарної діяльності в забезпеченні захисту переваг та від ризиків, які розглядаються та відслідковуються впродовж всього програмного циклу інтервенцій, основаних на грошових виплатах, з використанням підходів, що базуються на громаді та широкій участі населення.

Martin-Simpson S, Verjee S, Paruzzolo S. Чутливість дітей в програмах боротьби з бідністю: набір аналітичних інструментів. Лондон: Міжнародна Організація Спасати Дітей; 2017 рік (https://resourcecentre.savethechildren.net/sites/default/files/documents/child_sensitive_poverty_alleviation_programming_toolkit.pdf, доступно з 26 квітня 2018 року).

Представляє практичний посібник для проектних команд для розробки, впровадження та моніторингу ПДПЕС програм, щоб максимізувати переваги та уникнути потенційної шкоди для дітей.

Навчання щодо гендерної рівності

Slegh H, Pawlak P, Barker G. Подорожі перетворень: інструкція для тренінгу щодо залучення чоловіків як союзників для розширення економічних прав жінок. Вашингтон (Округ Колумбія) та Руанда: Promundo and CARE; 2012 рік (<https://promundoglobal.org/wp-content/uploads/2014/12/Journeys-of-Transformation.pdf>, доступно з 26 квітня 2018 року).

Інструкція для проведення групових навчальних занять для залучення чоловіків як союзників для розширення економічних прав жінок, з посібником для впровадження та результатами тестів на місцях в Руанді.

Martins S. Як кредитні спілки сприяють гендерній рівності та належному управлінню. В: CARE Відомості. (<http://insights.careinternational.org.uk/development-blog/how-savings-groups-promote-gender-equality-and-good-governance>), доступно з 26 квітня 2018 року).

Блог, який аналізує переваги для, впливи добровільних асоціацій заощаджень та кредитів на жінок та родини в Демократичній Республіці Конго.

Mejia C, Cannon A, Zietz S, Arcara J, Abdur-Rahman A. Перспективи щодо гендерного насильства та розширення економічних прав жінок в субсахарській Африці: виклики та можливості. Чапел Хілл: Вимірювання Оцінювання; 2014 рік (<https://www.measureevaluation.org/resources/publications/sr-14-111> доступно з 26 квітня 2018 року).

Систематичний огляд літератури та інтерв'ю з ключовими інформаторами, проведеними програмним персоналом та експертами з організацій, що впроваджують та/або проводять дослідження щодо розширення економічних прав жінок в субсахарській Африці.

Грошові виплати

Peterman A, Neijhoft AN, Cook S, Palermo TM. Офіс досліджень ЮНІСЕФ — Іннотенті. Розуміння зв'язку між мережами соціальної безпеки та насильством над дітьми: огляд фактів з країн з низьким та середнім рівнем доходів. Планування здоров'я та політики. 2017;32:7.

Оглядає факти та розвиває концепцію для розуміння зв'язку між ненакопичувальною соціальною безпекою та досвідом емоційного, психологічного та сексуального насильства над дітьми в країнах з низьким та середнім рівнем доходів.

Умови для отримання грошових виплат: Підхід ЮНІСЕФ. Нью-Йорк: ЮНІСЕФ; 2016 рік (<http://www.unicefinemergencies.com/downloads/eresource/docs/Cash%20in%20Emergencies/Conditionality%20in%20Cash%20Transfers%20-%20UNICEF's%20Approach-2.pdf>, доступно з 26 квітня 2018 року).

Підсумовує аргументи «за» та «проти» умов в програмах грошових виплат та описує підхід ЮНІСЕФ.

Coady C, Grosh M, Hoddinott J. Спрямування виплат в країнах, що розвиваються: огляд отриманих уроків та досвіду. Вашингтон (Округ Колумбія): Світовий Банк; 2004 (http://siteresources.worldbank.org/SAFETYNETSANDTRANSFERS/Resources/281945-1138140795625/Targeting_En.pdf, доступно з 26 квітня 2018 року).

Описує різні підходи до спрямування та їх застосування в різних умовах, базуючись на отриманих уроках щодо програм грошових виплат.

Chioda L. Зупиніть насильство в Південній Африці: погляд на запобігання з колиски до дорослого віку. Вашингтон, (Округ Колумбія): Світовий банк; 2016 рік (<https://openknowledge.worldbank.org/bitstream/handle/10986/25920/210664ov.pdf?sequence=3&isAllowed=y>, доступно з 26 квітня 2018 р.).

Зосереджується на запобіганні злочинам та насильству впродовж всього життєвого циклу за допомогою вивчення факторів, інтервенцій для зміцнення економічного становища та інших стратегій для запобігання асоціальної поведінки, насильства та злочинності.

Peterman A, Yablonski J, Daidone S. Розвінчування міфів? Як дослідження спростовують поширені уявлення про нецільові грошові перекази. Довідка дослідження №2. Чапел Хілл, Північна Кароліна: Проект Transfer; 2017 рік (<https://transfer.cpc.unc.edu/wp-content/uploads/2015/09/Mythbusters.pdf>, доступно з 26 квітня 2018 року).

Підсумовує факти, які спростовують поширені уявлення, пов'язані з програмами грошових виплат. Див. також: джерела щодо грошових виплат в Гуманітарних джерелах.

Групові заощадження та кредитування

Мережа SEEP. Настанови з якості програм для груп заощаджень. Арлінгтон, Вірджинія: Мережа SEEP; 2018. (<http://www.seeplearning.org/sg-guidelines.html>, доступно з 26 квітня 2018 року).

Інтерактивний веб-сайт, що описує принципи та пропонує інструкції та інструменти для тренінгу, оцінювання та моніторингу груп заощаджень.

Vanmeenen G, Bavois M. Спілки заощаджень та внутрішнього кредитування (SILC) посібник для агентів на місцях. Балтімор: Католицька Служба Допомоги; 2011 рік (<https://www.crs.org/sites/default/files/tools-research/field-agent-guide.pdf>, доступно з 26 квітня 2018 року).

Посібник для агентів SILC на місцях для керівництва, надання та ефективного менеджменту високоякісних програм впродовж всіх трьох циклів SILC.

Bavois M, Oelrich S ed. SILC посібник впровадження для надавачів приватних послуг. Балтімор: Католицька Служба Допомоги; 2013 рік (<https://www.crs.org/sites/default/files/tools-research/private-service-provider-implementation-manual.pdf>, доступно з 27 квітня 2018 року).

Посібник для переходу на самостійну модель постачальника приватних послуг (ППП) програм SILC, з інструментами та інструкціями для персоналу проекту.

Мікрофінансування

Мікрофінансування. В: CARE. (<https://www.care.org/work/economic-development/microfinance>, доступно з 27 квітня 2018 року).

Надає загальні ресурси та статистику щодо мікрофінансування, а також інформацію про програми та вплив CARE.

Nelson C, Garber C, McNelly B, Lippold K, Edgcomb E, Horn N, et al. Отримання інформації від клієнтів: інструменти оцінки для практиків мікрофінансування. Вашингтон (Округ Колумбія): Мережа SEEP; 2007 (http://www.seepnetwork.org/filebin/646_file_aimstools.pdf, доступно з 27 квітня 2018 року).

Посібник, розроблений практиками та для практиків, з п'ятьма інструментами для оцінки, дослідження ринку та покращення програмних продуктів та послуг.

Wright G, Mutesasira L. Дослідження ринку для посібника учасника мікрофінансування. МікроЗаощадження; 2004 рік (http://www.microsave.net/files/pdf/1371125442_Market_Research_for_Microfinance_Participant_s_Manual_1.pdf, доступно з 26 квітня 2018 року).

Набір інструментів, що використовується для навчання основам мікрофінансування через серію об'єктів, графіків, роздаткових матеріалів та навчальних вправ.

Джерела

1. INSPIRE: Сім стратегій задля припинення насильства стосовно дітей. Женева: Всесвітня Організація Охорони Здоров'я; 2016 рік.
2. Handa S, Daidone S, Peterman A, Davis B, Pereira A, Palermo T, et al. 2017. Розвінчування міфів, Протистояння шести загальноприйнятим упередженням щодо нецільових грошових переказів, як стратегії зниження рівню бідності в Африці. Інноценті, Робочі документи №. 2017-11.
3. Проект Transfer. Чапел Хілл, Північна Кароліна: UNC Центр народонаселення Кароліни; 2018 рік (<https://transfer.cpc.unc.edu>)
4. Palermo T. Вимірювання міжособистісного насильства в оцінюванні національних соціальних грошових виплат: довідка до дослідження 5. Чапел Хілл, Північна Кароліна: Проект Transfer; 2016 рік (<https://transfer.cpc.unc.edu/wp-content/uploads/2015/09/Measurement-of-interpersonal-violence-in-national-social-cash-transfer-evaluations.pdf>, доступно з 5 квітня 2018 року).
5. Dávila Lárraga L. Як працює Prospera? Передовий досвід у впровадженні цільових грошових виплат в Латинській Америці та країнах Карибського басейну. Вашингтон (Округ Колумбія): Міжамериканський Банк Розвитку; 2016 рік (<https://publications.iadb.org/bitstream/handle/11319/7569/How-does-prospera-work.PDF?sequence=4&isAllowed=y>, доступно з 25 квітня 2018 року).
6. Gupta J, Falb K, Annan J. Вплив гендерного діалогу та доступ до заощаджень та кредитування на насильство з боку інтимного партнера в Кот-Д'Івуарі. Нью Хевен: Інновації в боротьбі з бідністю; 2012 рік (<https://www.poverty-action.org/study/reduction-gender-based-violence-against-women-cote-d%E2%80%99ivoire>, доступно з 26 квітня 2018 року).
7. Розширення можливостей та покращення фінансового становища підлітків. В: BRAC (<https://www.brac.net/search/item/723-empowerment-and-livelihood-for-adolescents>, доступно з 26 квітня 2018 року).
8. Jan S, Ferrari G, Watts CH, Hargreaves JR, Kim JC, Phetla G, et al. Економічне оцінювання комбінованих мікрофінансових інтервенцій та інтервенцій щодо гендерного навчання для запобігання насильства з боку інтимного партнера в сільській місцевості Південної Африки. Планування здоров'я та політики. 2011;26(5):366–72. doi: 10.1093/heapol/czq071.
9. Фонд Малих Підприємств. Південна Африка: SEF; 2018. (<http://www.sef.co.za>, доступно з 25 квітня 2018 року).
10. Робоча Група Мережі SEEP з розробок щодо ВІЛ\СНІД та Мікропідприємств. Інтервенції з мікрофінансування для боротьби зі СНІДом та гендерної рівності, Південна Африка. Навчання щодо мікрофінансів плюс навчання щодо гендерних питань та ВІЛ. Вашингтон, Округ Колумбія: Мережа SEEP; 2008 рік (http://www.seepnetwork.org/filebin/pdf/hamed/Intervention_with_Microfinance_for_AIDS_and_Gender_Equity_South_Africa.pdf, доступно з 5 квітня 2018 року).

Підвищення доходів та покращення економічного становища

Заходи реагування та надання підтримки

Завдання: Поліпшити доступ до високоякісних послуг з охорони здоров'я, соціального забезпечення та правосуддя — включаючи звітування про насильство — для всіх дітей, які потребують їх, щоб зменшити довгостроковий вплив насильства.

Про що йде мова в даному розділі

Огляд: Допомога дітям в зціленні, відновленні та доступі до правосуддя

Дізнайтесь, як ця стратегія
працює на практиці

Зв'язки між стратегіями
INSPIRE та тим, що
знаходиться за їх межами

Працює найкраще коли...

Гуманітарна діяльність

Міркування щодо
впровадження

Показники

ст. 190

Вправа на фокусування

Зосередьте своє
планування на
місцевому
контексті
та потребах

ст. 196

Підходи¹

Дізнайтесь, що потрібно для впровадження цієї стратегії за допомогою підходів, що базуються на фактичних даних від INSPIRE*, розумних діях та важливих послугах

Перший погляд та комплексна схема

Наявність системи допомоги дітям

Які діти потребують допомоги

- Включаючи клінічні обстеження, скомбіновані з втручаннями*

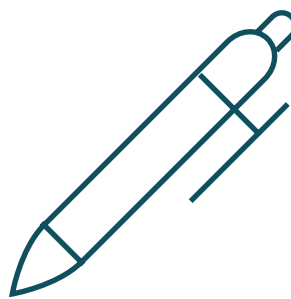
Допомагайте дітям негайно та в довготривалій перспективі

- Консультування та терапевтичні підходи, втручання в прийомні сім'ї з залученням соціального захисту*

Надавайте захист дітям, які є в конфлікті з законом

- В тому числі, програми лікування для дітей, що знаходяться в системі правосуддя*

ст. 197

Робоча таблиця впровадження

Визначте ресурси та кроки дій для планування впровадження

ст. 224

Джерела

Посилання на інструменти та джерела для допомоги у впровадженні даної стратегії

ст. 227

Заходи реагування та надання підтримки

Допомога дітям у лікуванні, одуженні та доступі до правосуддя

Коли діти зазнали насильства, важливо визначити, допомогти та захистити їх від подальшої шкоди. Координація соціальних послуг, охорони здоров'я та правосуддя, орієнтованих на дітей та підлітків, може сприяти безпеці, забезпеченню належного догляду та запобігти вторинній або повторній віктимізації.

Ефективна та всеохоплююча стратегія заходів реагування та підтримки вирішує як гострі, так і поточні потреби в обслуговуванні наступними шляхами.

- Надання дітям та підліткам, які зазнали або ризикують зазнати насильство, належного, вчасного, **дружнього до дітей** (child-friendly) та **гендерно-чутливого догляду** та послуг (див. Вставку 20), які забезпечують їх безпеку, охорону здоров'я та соціальні потреби, а також гарантують доступ до правосуддя.
- Запобігання або зменшення шкідливого ефекту насильства на фізичне або психічне здоров'я, ризиковану поведінку та перетворення в майбутньому на жертв, свідків або ініціаторів насильства.

Технічний комплекс *INSPIRE* (1) підкреслює важливість наявності базового захисту дітей, послуг охорони здоров'я та юридичних послуг, перш ніж розглядати більш спеціалізовані консультації та соціальні послуги, підкреслені обгрутованими підходами. В даній главі, ці обгрутовані підходи *INSPIRE* були інтегровані в комплексну схему Заходів Реагування та Надання Підтримки, яка також включає розсудливі політики та практики, а також основні послуги для дітей, які зазнають або ризикують зазнати насильство. Створюючи цю схему, посібник виходить з принципів, рекомендацій та пакетів основних послуг для реагування на насильство, розроблених ООН та іншими партнерськими установами. Планувальники можуть звертатись до оригінальних джерел за більш детальною інформацією щодо провадження. Ці джерела зазначені по всій главі та описані в розділі Джерела в кінці глави.

Схема Заходів Реагування та Надання Підтримки організована навколо чотирьох цілей та пов'язаних з ними дій, які можуть виконувати ключові галузі для досягнення даних цілей:

1. Мати систему для допомоги дітям
2. Дізнатись, які діти потребують допомоги
(в тому числі, клінічне обстеження з втручанням²)
3. Допомогти дітям негайно та в довготривалій перспективі
(в тому числі, консультування та терапевтичне втручання, а також втручання в прийомні родини з залученням послуг соціального забезпечення)
4. Захистити дітей, які в конфлікті з законом³
(в тому числі, програми лікування для дітей, що знаходяться в системі правосуддя)

² В технічному комплексі *INSPIRE* цей підхід називався «цільовий скрінінг з втручанням». Назва була оновлена до «клінічного обстеження», щоб запобігти плутанині з універсальним скрінінгом на насильство, який протипоказаний і не рекомендується.

³ В даному довіднику, під «дітьми в конфлікті із законом» маються на увазі діти, які ймовірно, звинувачуються або визнані винними в порушенні кримінального кодексу.

Що таке «дружні до дітей» та «гендерно-чутливі» послуги?

Термін «**Дружні до дітей**» описує системи, послуги та процеси, розроблені для дітей та підлітків. Ще один термін «орієнтовані на дітей та підлітків» (child- and adolescent-centered), який підкреслює, що молодші діти та підлітки мають різні потреби. Довідник використовує термін «дружні до дітей», одночасно підкреслюючи, що це поняття включає відповідні віку потреби всіх осіб у віці до 18 років.

Системи та послуги, дружні до дітей, визнають права дітей, а саме:

- Отримувати ставлення з гідністю та співчуттям;
- Отримувати відповідну віку інформацію, яку вони розуміють;
- Бути почутими та отримати відповіді без осуду;
- Отримувати вчасний та зручний доступ до послуг та процедур;
- Мати вибір стосовно того, як отримувати догляд та послуги;
- Активно приймати участь в процесах прийняття рішень;
- Мати можливість давати інформовану згоду на кожному етапі процесу догляду;
- Мають право на те, щоб процедури були адаптовані до їх віку та потенціалу;
- Процедури мають проводитись в дружньому до дітей середовищі;
- Мають гарантію на приватність, конфіденційність, цілісність та безпеку.

В додаток до дружності до дітей, **гендерно-чутливі** системи та послуги реагують на різні проблеми, з якими стикаються хлопці та дівчата. Вони визнають та активно прагнуть подолати гендерну нерівність в доступі до послуг та у владі, статусі, нормах і поглядах, які впливають на відношення до хлопців та дівчат, які зазнають насильство.

Послуги та процедури, пов'язані з насильством, які є дружніми до дітей та гендерно-чутливими, допомагають уникати **вторинної віктимізації** — шкода викликана неадекватними заходами реагування з боку установ та осіб. Вторинна віктимізація відбувається, коли:

- Перші, хто мають вжити відповідних заходів, зневажливо, з осудом або скептично відносяться до історії дитини;
- Дитину багато разів просять описувати інцидент, поки вона отримує послуги та доступ до правосуддя;
- Приватність та конфіденційність дитини не захищені;
- Дитині потрібно потратити занадто багато часу та зусиль для отримання доступу до послуг та правосуддя.

Вторинна віктимізація відрізняється від повторної віктимізації, яка має на увазі, що жертва повторно зазнає насильство.

Діячі на всіх рівнях можуть бути залучені до впровадження комплексної Схеми Заходів Реагування та Надання Підтримки, в тому числі:

- Політики, які розробляють закони та розподіляють кошти;
- Міністерства, які розробляють стандарти та протоколи для забезпечення виконання законів;
- Галузі, установи та організації, які надають послуги та тренінги для персоналу;
- Надавачі послуг першого ешелону та члени громади, які взаємодіють з дітьми.

Хоча ця глава зосереджується на соціальних послугах, охороні здоров'я та правосудді як на лідрах реагування та підтримки, інші галузі також грають важливі ролі та несуть відповідальність за впровадження цієї стратегії. І хоча неможливо виконати все і одразу, всі дії в межах даної Схеми допомагають дітям зцілитись та відновитись після насильства та уникнути повторної віктимізації.

¹ Формат глави відносно цієї стратегії відрізняється від решти глав в даному посібнику. Обгрунтовані підходи з *технічного комплексу INSPIRE* (відмічені *) були інтегровані в більш широку, комплексну Схему Заходів Реагування та Надання Підтримки.

Зв'язки між стратегіями INSPIRE та тим, що виходить за їх межі

Концепція «Безпечні середовища» може бути компонентом багатьох інших стратегій INSPIRE, а також зусиль, які виходять за межі насильства

Прийняття та забезпечення виконання законів

Закони надають базу для координованої системи дружніх до дітей, адекватно підкріплених джерелами та підзвітних послуг реагування

Норми та цінності

Зменшення стігми, яка перешкоджає розголошенню та пошуку допомоги

Сприяє зміні норм серед надавачів послуг

Безпечні середовища

Облаштування медичних центрів, поліцейських відділків та залів судових засідань місцями, які є дружніми до дітей та захищають приватність

Підтримка батьків та вихователів

Програми батьківства, що підтримують родини в униканні розставання та сприяють повторному об'єднанню, а також допомагають прийомним батькам та дальнім родичам, що доглядають за дитиною

Підвищення доходів та покращення економічного становища

Програми ПДПЕС можуть підтримувати родини та сприяти повторному об'єднанню, а також допомагати прийомним батькам та дальнім родичам, що доглядають за дитиною

Навчання та формування життєвих навичок

Вихователі можуть визначити дітей, які зазнають насильство, та переадресувати їх до відповідних послуг

ЗАГАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ, СОЦІАЛЬНИЙ ТА ЕКОНОМІЧНИЙ ПОРЯДОК ДЕННИЙ

Міцніші, більш ефективні соціальні послуги, установи охорони здоров'я та правосуддя для всіх громадян

Посилені заходи реагування щодо гендерного насильства, в тому числі НІП

Найкраще працює коли...

Досвід та факти⁴ свідчать про те, що зусилля заходів реагування та підтримки можуть імовірніше мати очікуваний результат, коли:

- ✓ вони **не наносять шкоди** та слідує керувати принципами етичних та стандартів прав людини (див розділ Міркування щодо впровадження);
- ✓ системи та сервіси є **дружніми до дітей та гендерно-чутливими**;
- ✓ законодавство та політика забезпечують сфери послуг мандатами, які перетворюються на чіткі протоколи та стандарти та підтримуються достатньою кількістю ресурсів (див. стратегію Прийняття та забезпечення виконання законів);
- ✓ збір даних та моніторинг є загальною діяльністю для різних послуг, а також забезпечується конфіденційність;
- ✓ увага звертається на постачальників послуг, як щодо норм та установок щодо дітей, що зазнали насильства, так і щодо впливу їх власного досвіду насильства на їх здатність надавати допомогу та підтримку;
- ✓ місцеві знання та неформальні структури, зрозумілі та інтегровані в мережі заходів реагування, поки вони забезпечують відповідність стандартам допомоги.

Гуманітарна діяльність

Заходи реагування та підтримки для дітей, які зазнали насильства, часто бувають більш критичними та більш складними в умовах кризи. Адже системи для запобігання та реагування на насильство стосовно дітей можуть бути послаблені, а формальні та неформальні механізми захисту дітей - переповнені.

Гуманітарні організації вміють надавати ці послуги в складних умовах та мають багато чому навчити щодо реагування на насильство в будь-яких умовах. Інвестування в готовність соціальної, медичної та системи правосуддя допомагає цим галузям надавати основні послуги для захисту дітей в умовах надзвичайних ситуацій. В той самий час, кризові ситуації часто приносять нові ресурси та можливості. Це надає можливості для зміцнення систем та сталості інвестицій в компоненти систем впродовж гуманітарної кризи, які можуть бути основою для побудови сильнішої національної системи в післякризовий період.

Мінімальний стандарт для захисту дітей в умовах гуманітарної діяльності (2) описує загальні принципи, передові практики та отримані уроки щодо реагування та надання підтримки для дітей, що зазнали насильства, в умовах гуманітарної кризи.

Більш детальна інформація про застосування різних підходів в гуманітарній діяльності буде з'являтися по всій главі, а також є перелік актуальних джерел для більш детальної інформації в розділі *Джерела*.

Заходи реагування та надання підтримки

⁴ Ці деталі частково випливають з досліджень та досвіду у сфері насильства над жінками, але багато з принципів надання допомоги та реагування так само можна застосовувати і для дітей, підлітків та дорослих. Водночас зростає кількість ресурсів, рекомендацій та керівництв, специфічних для дітей та підлітків.

Міркування щодо впровадження

Керівні принципи

Стандарти прав людей та інструменти уточнюють відповідальність уповноважених (в тому числі, надавачів послуг та установ обслуговування) щодо захисту та пропаганди прав дітей. Керівні принципи для відповідних заходів та послуг підтримки включають наступні дії (3):

- Увага до найкращих інтересів дітей та підлітків за допомогою промоції та забезпечення безпеки, надання чутливої допомоги та захисту і сприяння приватності та конфіденційності.
- Вирішення проблем розвитку дітей або підлітків шляхом надання інформації відповідно до їх віку, отримання необхідної інформованої згоди, поваги до їх автономії та побажань, надання вибору під час надання медичної допомоги.
- Забезпечення відсутності дискримінації стосовно статі, раси, сексуальної орієнтації, гендерної ідентичності, інвалідності або соціально-економічного статусу при наданні допомоги.
- Гарантування участі дітей або підлітків в прийнятті рішень, які мають наслідки для їхнього життя, шляхом отримання їхньої думки та врахування цієї думки, а також залучення їх до організації та надання допомоги.

Зміцнення системи

Всі галузі, включаючи, але не обмежуючись, лише соціальною, медичною галузями та галуззю правосуддя, є відповідальними за зміцнення системи для гарантування ефективних відповідних заходів щодо насильства стосовно дітей. Сюди можна включити розробку нормативних баз, що керують системою, в тому числі політики, правила, керівництва, протоколи, мінімальні стандарти, кодекси поведінки та національні плани дій (див. стратегію *Прийняття та забезпечення виконання законів*); створення та зміцнення структур та установ, що відповідальні за запобігання та захист дітей від насильства; механізми підзвітності в цілій системі; зміцнення персоналу; гарантування ефективної міжгалузевої координації та багатогалузевої співпраці, в тому числі урядових та неурядових послуг; надання комплексних та якісних послуг запобігання та реагування, які гарантують безперервну допомогу; а також гарантування надійних систем збору даних та фактів. Відносини між цими компонентами та взаємодія між задіяними системами дуже важливі для гарантування ефективних результатів для дітей.

Для визначення прогалин та викликів в системі та для відповідності плану дій або реформування стратегії дуже зручно провести комплексне мапування (нанесення на карту) та оцінювання усієї системи та окремо в кожній галузі, а також там, де це доцільно, розробити план для системи або зміцнювальної стратегії, в консультуванні зі всіма відповідними зацікавленими особами.

Інструкція щодо широкого зміцнення системи виходить за межі даного довідника. Дана глава підкреслює декілька ключових стратегій, які роблять свій внесок до комплексної системи для ефективних заходів реагування на насильство стосовно дітей. Користувачам пропонується звертатись до інших глав даного довідника та додаткових джерел для отримання детальної інформації щодо комплексного плану зміцнення системи.

Збір та поширення даних

Галузі соціальних, медичних послуг та послуг правосуддя можуть збирати актуальні дані для розуміння досвіду дітей щодо насильства та ефективності відповідних заходів та послуг підтримки. Деякі рекомендації щодо збору та поширення даних включають наступні кроки:

- Співпрацювати в різних галузях, щоб гарантувати, що дані можна порівняти і що вони є корисними для аналізу.
- Дезагрегувати дані за віком та статтю, як мінімум. Враховувати інші характеристики, які є важливими для розуміння, такі як етнічна приналежність та раса, соціально-економічний статус, статус інвалідності, проживання в селі або місті та інші важливі для ваших умов фактори.
- Розробити протоколи для гарантування дитячої безпеки та благополуччя під час збору даних та отримання інформації від них.
- Розробити протоколи для поширення даних в різних сервісах і при цьому зберігати конфіденційність, як анонімізація всіх даних, використаних з метою дослідження та оцінки.
- Врахувати використання показників впровадження INSPIRE як частину міжгалузевого збору даних та моніторингу. Посібник з показників INSPIRE та матриці результатів (4) також містить важливі інструкції про надійність та етичність збору даних.

Показники

Наступні показники INSPIRE можуть бути використані для вимірювання впливу стратегії Заходи реагування та надання підтримки (див. перелік показників та інструментів вимірювання в *Додатках А та В*).

- 8.1 Виявлення сексуального насильства у дитинстві
- 8.2 Виявлення фізичного насильства у дитинстві
- 8.3 Пошук допомоги у випадку сексуального насильства у дитинстві
- 8.4 Пошук допомоги у випадку фізичного насильства у дитинстві
- 8.5 Отримання послуг для жертв сексуального насильства, яке відбулося у дитинстві
- 8.6 Отримання послуг для жертв фізичного насильства, яке відбулося у дитинстві
- 8.7 Обізнаність підлітків про послуги підтримки для жертв насильства
- 8.8 Підтримка для дітей, що є в контакті з системою правосуддя
- 8.9 Діти, що знаходяться під вартою
- 8.10 Кількість персоналу, що надає соціальні послуги
- 8.11 Керівництва галузі охорони здоров'я щодо жорстокого поводження з дітьми
- 8.12 Керівництва галузі охорони здоров'я щодо сексуального насильства стосовно дітей

Вправа на фокусування

Перш ніж рухатись далі до конкретних підходів та програм для впровадження даної стратегії, скористайтесь моментом та подумайте про свої умови, цілі, що вже наявні, та про те, що ви хочете змінити.

Завдання даної вправи — допомогти вам зосередитись на ваших пріоритетах поки ви дізнаєтесь більше про підходи до цієї стратегії. Ви можете виконувати цю вправу індивідуально або в групі.

- ❓ Про що говорять кількісні та якісні дані щодо типів насильства, які зазнають діти, та чи діти розголошують або шукають допомоги стосовно насильства?
- ❓ Які послуги та підтримка доступні для дітей, що зазнали насильство? Яким чином діти або їх сім'ї отримують доступ до послуг? Які існують прогалини?
- ❓ Чи існують закони, політики, мандати, протоколи та нормативні акти для керування роботою надавачів послуг в різних галузях? Чи є вони дружніми до дітей? Гендерно-чутливими?
- ❓ Чи пройшли надавачі послуг відповідне навчання, чи мають відповідну супервізію та підтримку для ефективного впровадження?
- ❓ Виходячи з ваших роздумів вище, якою(кими) є ваша ціль (цілі) для зміцнення стратегії Заходи реагування та надання підтримки в ваших умовах?

Використовуйте цей простір, щоб робити нотатки.

Підходи з першого погляду

Технічний комплекс INSPIRE окреслив чотири підходи, що базуються на фактах, для стратегії Заходи реагування та надання підтримки. Дана глава інтегрує всі чотири підходи INSPIRE в більш широкую схему, яка включає політики та рекомендовані практики, а також підходи (див.Таблицю 3).

Клінічне обстеження⁵, комбіноване з втручаннями Протоколи та навчання для надавачів послуг, щоб вони могли визначити та спитати про ознаки та симптоми насильства для переадресування жертв до відповідних служб підтримки та надання послуг	Підходи консультування та терапії Втручання щодо психічного здоров'я для виявлення симптомів або діагностики ПТСР, депресій або емоційних та поведінкових розладів для тих, хто зазнає або є свідком насильства	Втручання для прийомних сімей з залученням послуг соціального забезпечення Програми альтернативного догляду, де прийомні сім'ї або сім'ї далеких родичів, що виховують дитину, підтримуються цілою низкою послуг, що покращує результати для дітей	Програми лікування для дітей в системі правосуддя Терапевтичні інтервенції для допомоги дітям для зміни деструктивного мислення та асоціальної поведінки
Категорії населення Діти, підлітки або їх батьки, які демонструють ознаки, пов'язані із впливом насильства	Категорії населення Діти та підлітки, які мають проблеми з психічним здоров'ям або емоційний стрес	Категорії населення Діти, за якими не можуть доглядати їх батьки впродовж короткого часу або в довготривалій перспективі	Категорії населення Діти в конфлікті з законом
Умови Установи медичних послуг, послуг правосуддя або будь-які інші (в тому числі умови з обмеженими ресурсами)	Умови Охорона здоров'я та умови громади (в тому числі умови з обмеженими ресурсами)	Умови Всі громади	Умови Будь-яка громада з достатньою кількістю населення для підтримки програм
Вартість: \$ Додаткові витрати на послуги переадресування	Вартість: \$ - \$\$ Некваліфіковані працівники можуть надавати послуги за невелику плату, з інвестуванням в навчання та у підтримку	Витрати: \$\$ - \$\$\$ Потрібно більше соціальних робітників та додаткові послуги підтримки	Витрати: \$\$ - \$\$\$ Потреби в навчанні та тривалість програми. Висока економічна ефективність в зв'язку зі зменшенням рівня повторного порушення
Доступні посібники NICE Керівні принципи щодо того, коли можна запідозрити жорстоке поводження з дітьми	Приклади програм Cognitive Behavioural Therapy with a trauma focus	Приклади програм Enhanced foster care	Приклади програм Reasoning and Rehabilitation (R&R)

Заходи реагування та надання підтримки

⁵ В технічному комплексі INSPIRE цей підхід називався «цільовий скрінінг з втручанням». Назва була оновлена до «клінічного обстеження», щоб запобігти плутанині з універсальним скрінінгом на насильство, який протипоказаний і не рекомендується.

Розширена Схема заходів реагування та надання підтримки (див. Таблицю 3) визнає, що підтвержені підходи (блакитним, нижче) є частиною добре функціонуючої системи, яка виконує ключові цілі Заходів реагування та надання підтримки (див. ст. 4):

Таблиця 3. Підходи INSPIRE, інтегровані в комплексну Схему Заходів Реагування та Надання Підтримки

	ВСІ ГАЛУЗІ	СОЦІАЛЬНІ ПОСЛУГИ	ЗДОРОВ'Я ТА ДОГЛЯД В КЛІНІКАХ	ПРАВОСУДДЯ
Мати систему для допомоги дітям Добре функціонуючі та скоординовані системи та персонал	Зміцнення та навчання для персоналу Мережі для переадресування, координація та підзвітність Спільне розміщення сервісів	Створення або зміцнення механізмів для захисту дітей	Інтеграція відповідних заходів реагування на насильство в політики, послуги та бюджет	Створити або зміцнити дружній до дітей процес правосуддя
Дізнайтесь, хто потребує допомоги Механізми для розкриття, виявлення випадків та повідомлення	Підвищення обізнаності Захист конфіденційності Дружні до дитини механізми повідомлення	Ідентифікація/ Клінічне обстеження з втручаннями	Ідентифікація/ Клінічне обстеження з втручаннями	Чіткі протоколи для подальшого спостереження Спеціалізовані поліцейські підрозділи
Допомога дітям терміново та у довгостроковій перспективі Основні послуги, захист і доступ до правосуддя	Надання першочергової підтримки, мінімізація шкоди та запобігання вторинній віктимізації	Підтримка та координація управління справами Альтернативний догляд, Прийомні сім'ї з соціальними послугами Консультування та терапевтичні підходи	Оцінка, першочергова допомога, клінічний догляд, лікування психічних розладів Спеціалізований медичний догляд для тих, що зазнали сексуальну наругу Консультування та терапевтичні підходи	Захисні механізми Переслідування винних у вчиненні насильства Дружне до дітей правосуддя Безкоштовна юридична допомога Піклувальник за призначенням суду
Захищати дітей в конфлікті з законом	Визнати права дітей та підлітків і ризики, з якими вони стикаються, коли в конфлікті з законом	Робота з галуззю правосуддя для підтримки дітей програми для дітей в системі ювенального правосуддя	Профілактичні та лікувальні послуги для дітей групи ризику або дітей, що знаходяться під вартою	Спеціалізована ювенальна система правосуддя Відвід та вирок без обмеження волі

Ціль: Мати систему для допомоги дітям

Добре функціонуючі та координовані послуги та персонал

- Що:** Інвестування в створення ефективних, якісних, координованих систем відповідних заходів, послуг та персоналу
- Чому:** Добре функціонуючі та координовані системи покращують доступ до базових послуг та втручань, що базуються на фактах. Вони гарантують, що персонал першої ланки, який має вживати заходи реагування, має необхідні навички та підтримку, необхідну для допомоги дітям, які зазнали насильство. Це може призвести до наступних результатів:
- ↑ Підвищення професіоналізму, морального стану, стриманості та можливості надавати якісні обґрунтовані послуги, дітям та родинам персоналом галузі
 - ↓ Зменшення ризику вторинної віктимізації
 - ↑ Ефективне використання ресурсів, що виділені на заходи реагування та послуги підтримки щодо насильства
 - ↑ Підвищення умов для подальшого розвитку безперервної допомоги та доступу до правосуддя
 - ↑ Покращені результати для дітей, що зазнали насильство

МАТИ СИСТЕМУ для допомоги дітям	ВСІ ГАЛУЗІ	СОЦІАЛЬНІ ПОСЛУГИ	ОХОРОНА ЗДОРОВ'Я	ПРАВОСУДДЯ
Добре функціонуючі та скоординовані послуги та персонал	Зміцнення та навчання персоналу Координація мереж переадресації та підзвітність Спільне розміщення послуг	Створити або зміцнити механізми для захисту дітей	Інтегрувати заходи реагування на насильство в політики, послуги та бюджет	Інтегрувати заходи реагування на насильство в політики, послуги та бюджет

Елементи зміцнення системи захисту дітей включають наступні види діяльності.

- Правові та політичні рамки, які достатньо фінансуються, щоб надавати галузям мандати послуг реагування
- Створення та зміцнення структур та процесів для захисту дітей
- Зміцнення персоналу
- Ефективна координація та співпраця між галузями та службами (урядовими та неурядовими)
- Надійний збір даних та управління інформацією

Заходи реагування та надання підтримки

Зміцнення та навчання персоналу

Створення кількості, потенціалу, підзвітності та збереження робочої сили послуг реагування є ключовим для надання ефективних послуг, що підходять до індивідуальних потреб дітей. Члени штату потребують специфічного навчання для досягнення мети — перетворення систем на дружні до дітей. Наступні дії потрібно врахувати.

- Вкажіть основні функції та компетенції, а саме де багато ланок професійних, пара-професійних та неформальних працівників всі разом сприяють наданню допомоги дітям.
- Створіть правила поведінки, які включають захист прав дітей.
- Прагніть зрозуміти та розібратись з причинами текучки кадрів.
- Розпізнавайте та надавайте підтримку ефектам повторюваного нараження на травматичні ситуації, в тому числі особистий досвід насильства працівників.
- Встановлюйте компенсацію та підвищення персоналу, що займається захистом дітей відповідно до важливості їх роботи.
- Інтегруйте всі галузі та специфічні для них тренінги для підвищення обізнаності щодо насильства та реагування на нього в підготовчій та навчальній програмі, в підвищення кваліфікації та безперервне навчання. Таке навчання може включати:
 - » права дітей;
 - » діапазон та вплив насильства на дітей;
 - » ознаки та симптоми, які говорять про насильство стосовно дітей;
 - » першочергове реагування, в тому числі техніки для взаємодії з дітьми, травмоорієнтований догляд, оцінювання ризиків та обов'язок зберігати конфіденційність (див. більше про першочергове реагування в *Допомагати дітям негайно та в довготривалій перспективі: Основні послуги та розділ Захист*).

Веб-сайт Альянсу працівників Глобальної Соціальної Служби

Глобальний план дій ВООЗ для зміцнення ролі системи охорони здоров'я в межах національних міжгалузевих заходів реагування для боротьби з міжособистісним насильством, а саме стосовно жінок та дівчат та дітей

Заходи реагування щодо насильства з боку інтимного партнера та сексуального насильства стосовно жінок: Клінічні та політичні рекомендації ВООЗ

ЮНОДЦ/ЮНІСЕФ
Посібник для професіоналів та політиків щодо правосуддя у справах, в яких залучені діти-жертви та свідки злочинів (та он-лайн тренінг)

Створення мереж для переадресування та координації

Діти та підлітки, які зазнали насильство, можливо розкриють цей факт або це можуть визначити в різних громадських установах, таких як клініки, школи, поліцейські відділки та релігійні і громадські організації. Всеохоплююча та добре оприлюднена **мережа переадресації** допомагає надавачам послуг швидко скеровувати дитину до відповідних послуг або підтримки. Мережа переадресування складається з партнерства між різними галузями, установами та урядовими і неурядовими службами, які координуються для надання послуг, підтримки або доступу до правосуддя для жертв насильства та їх сімей.

Кроки для розвитку мережі переадресування:

Залучіть всіх надавачів послуг, можливі вхідні точки та зацікавлених осіб

- Підтримка на всіх рівнях, від індивідуальних надавачів послуг до органів влади та політиків національного рівня, допомагає гарантувати добре функціонуючу та добре підтримувану мережу переадресування. Будьте особливо уважними до залучення маргіналізованих груп, які можуть стикатись з унікальними перешкодами в доступі до послуг.

Визначте потреби дітей та сімей в послугах

- Сформулюйте повний перелік потреб жертв, це допоможе визначити прогалини в послугах та надасть відправну точку для зростання. Погодьте мінімальний пакет послуг, які зможе надавати ваша мережа та плануйте рости, починаючи з нього.

Жінки ООН. Пакет основних послуг для жінок та дівчат, що зазнали насильство

Модуль 5 описує елементи координації та управління координацією

IPPF. Покращення заходів реагування галузі охорони здоров'я щодо гендерного насильства: Посібник з ресурсів для медичних працівників у країнах, що розвиваються

Описує кроки в розвитку мережах переадресування

Позначте на карті існуючі послуги, практики та інфраструктури, як офіційні так і неофіційні

- Врахуйте, чи є ці послуги дружніми до дітей.

Розробіть стандарти та протоколи для послуг та координації

- Визначте провідні установи та сформулюйте ролі та відповідальність для всіх партнерів. Включіть офіційні та неофіційні послуги та організації.
- Створіть шляхи переадресування, з формальною угодою між службами та ефективними механізмами підзвітності щодо надання послуг.
- Навчіть весь персонал згідно стандартів послуг та протоколів переадресувань.
- Включіть механізми для:
 - » забезпечення інформованої згоди від жертв при зборі даних
 - » поширення інформації або даних між установами, зі збереженням конфіденційності
 - » інформування жертв та отримування зворотного зв'язку та інформації від них.

Відслідковуйте та оцінюйте

- Оцінювання може включати:
 - » функціонування механізмів переадресувань
 - » відповідність партнерів погодженим обов'язкам
 - » загальна якість послуг
- Надійні системи управління інформацією можуть підтримувати моніторинг ефективності систем переадресувань.

Проект AIDSFree.

Зміцнення зв'язків між клінічними та соціальними послугами для дітей та підлітків, які зазнали сексуальне насильство: супровідний посібник

Глава 6 містить перелік та інструменти для розвитку, формалізації та моніторингу шляхів переадресування.

ООН Жінки. Пакет основних послуг для жінок та дівчат, що зазнали насильство

Ключові елементи та керівні принципи якості

ВООЗ. Зміцнення заходів реагування системи охорони здоров'я щодо жінок, що зазнали насильства з боку інтимного партнера та сексуального насильства: посібник для керівників закладів охорони здоров'я

Спільне розміщення послуг для покращення координації та спеціалізації

Центри єдиного вікна — це спеціалізовані фізичні простори з спеціалізованим персоналом, що надають повний діапазон соціальних, медичних послуг та послуг правосуддя для дітей, що зазнали насильство. Коли попит та користування є високим, центри єдиного вікна можуть зробити надання послуг координованим, більш ефективним та дружнім до дітей, і це було підтверджено в багатьох місцях. Однак, інвестиції, потрібні для інфраструктури та відповідного персоналу для окремих центрів, можуть бути доволі високими і може виникнути питання щодо розподілу ресурсів, масштабованості та стійкості. Зусилля для спільного розміщення послуг в існуючих приміщеннях, таких як надання юридичних послуг в лікарнях або відділеннях швидкої допомоги, або створення жіночих та дитячих столів в поліцейських відділках, також продемонстрували позитивні результати допомоги жертвам в отриманні доступу до допомоги та захисту.

Дії за певними галузями

Галузь	Дії	Для більш детальної інформації
Соціальні послуги	Створення та зміцнення механізмів захисту дітей У випадку підтримки з боку законів, що створюють та надають ресурси координованих систем, галузь соціальних послуг може відігравати керівну роль в впровадженні механізмів захисту дітей, які реагують на місцеві потреби. А саме, персонал соціальних служб відіграє центральну роль в запобіганні та управлінні ризиками та реагуванні на насильство стосовно дітей. Важливо відмітити, що ПСС (персонал соціальних служб) може працювати не тільки в галузі соціальних послуг, але і в медичній галузі та галузі правосуддя, надаючи першочергову допомогу та послуги реагування, а також створюючи посилання між соціальною, медичною галузями та галуззю правосуддя.	ЮНІСЕФ. Тематичне дослідження щодо зміцнення систем захисту дітей. ООН Жінки. Пакет основних послуг для жінок та дівчат, що зазнали насильство <i>Модуль 4 (Послуги 7, 9, 10)</i>
Охорона здоров'я	Інтеграція заходів проти насильства в систему послуг та бюджетів Медичні послуги часто є першим й іноді єдиним контактом з професіоналами з догляду та підтримки для дітей та підлітків, що зазнали насильства. Запобігання та реагування на насильство може відбуватись на будь-якому рівні надання медичних послуг та на будь-якій посаді. Важливо, щоб медична система мала правові процедури, які: • Узгоджені з керівними принципами ВООЗ; • Підтримуються тренінгами, супервізією та адекватним персоналом і матеріалами; • Доступність для дітей та сімей, що зазнають насильство.	Глобальний план дій ВООЗ для зміцнення ролі системи охорони здоров'я в межах національних міжгалузевих відповідних заходів для боротьби з міжособистісним насильством, а саме стосовно жінок, дівчат, та дітей Заходи реагування для дітей та підлітків, що зазнали сексуальної наруги: Клінічні рекомендації ВООЗ
Правосуддя	Механізми підтримки дружньої до дітей системи правосуддя Зміцнення дитячого правосуддя для більш ефективного запобігання та реагування на насильство стосовно дітей виграє від зміцнення більш широких кримінальних, цивільних і сімейних правових систем, а також забезпечення спеціалізованого підходу для дітей, що підходить для дітей Правосуддя, дружнє до дітей, у кримінальних провадженнях спрямоване на захист дітей-жертв та свідків від примусу та вторинної віктимізації, а також для збору та оцінки доказів та свідчень у справах, що стосуються дітей. Це може звести до мінімуму ризик шкоди, максимізуючи шанси притягнення винних до відповідальності Цивільне та сімейне провадження повинні забезпечити можливість тимчасового або постійного видалення дітей з ситуацій шкоди або обмеження контактів злочинців з дітьми. Спеціалізована система ювенальної юстиції, з відданими органами влади, навченим персоналом та орієнтованими на дітей процедурами та середовищем, сприяє забезпеченню правосуддя для дітей, що перебувають у конфлікті з законом. Елементи дружньої до дітей системи правосуддя більш детально розглянуті в розділі <i>Допомога дітям негайно та в довгостроковій перспективі</i>: розділи <i>Основні послуги та захист</i>, а також <i>Захист дітей</i>: в розділі <i>Захист для дітей в конфлікті з законом</i>.	ЮНОДЦ/ЮНІСЕФ Посібник для професіоналів та політиків щодо правосуддя у справах, в яких залучені діти-жертви та свідки злочинів Керівні принципи Комітету Міністрів Ради Європи щодо правосуддя дружнього до дітей

Гуманітарна діяльність

Зміцнення системи, в тому числі зміцнення персоналу, встановлення координації, стандартів та підзвітності, є частиною гуманітарних зусиль та зусиль щодо надзвичайних ситуацій. Це може включати:

- Створення партнерств та координаційних механізмів між зацікавленими сторонами в межах систем та між галузями;
- Законодавство, політики та плани, спрямовані на готовність до надзвичайних ситуацій та реагування;
- Розробка стандартів операційних процедур, системи інформаційного управління та інші механізми для керування робітниками реагування;
- Зміцнення потенціалу персоналу соціальних послуг для надання підтримки у постнадзвичайних умовах

Для більш детальної інформації див. частину *Гуманітарні дії* розділу *Джерела* в кінці даної глави.

Тематичне дослідження: Протокол про багатогалузеве управління сексуальною наругою та насильством, Зімбабве

Зімбабвійська дружня до дітей система була створена в 1997 році шляхом внесення змін до Закону про кримінальні процедури та надання доказів, що допомагає жертвам сексуального насильства та зловживань отримати доступ до спеціалізованих служб охорони здоров'я, правосуддя, соціального забезпечення та інших послуг. Зацікавлені особи з міністерств, галузі послуг та громадянського суспільства розробили *Протокол про багатогалузевий менеджмент з питань сексуальної насильства над дітьми* для надання інструкцій щодо ролей та обов'язків галузевих установ.

Нагляд виконується Комітетом Національної Дружньої до Жертв Системи та підкомітетами на рівні районів. Протокол:

- Створює мінімальний пакет послуг та часові межі для надання допомоги жертвам сексуального насильства;
- Визначає пріоритетні області для реагування — негайна медична допомога, психологічна підтримка та юридична допомога;
- Пропонує керівні принципи для надавачів послуг, в тому числі перший контакт, інформована згода, згідно віку жертви, варіанти дій, якщо насильник — один з батьків та кейс-менеджмент;
- Визначає ролі та відповідальність для громадського сектору та послуг на рівні громади;
- Надає типові форми, протоколи та сферу охоплення на місцевому рівні.

Для більш детальної інформації див. *Протокол для багатогалузевого менеджменту з питань сексуальної наруги та насильства в Зімбабве (5)*.

Ціль: Дізнатись, хто потребує допомоги

Розголошення, ідентифікація та повідомлення

- Що:** Розумні та обгрунтовані практики для ідентифікації жертв насильства та для зменшення перешкод для розголошення та добровільного повідомлення відповідним органам
- Чому:** Дослідження демонструють, що більшість дітей, що зазнають насильства, нікому не повідомляють про це, не кажучи вже про пошук та отримання допомоги. Це не дає жертвам можливості отримувати послуги та доступ до правосуддя, лишає їх вразливими до постійної шкоди. Зусилля для зменшення перешкод для розголошення, відповідної ідентифікації та механізмів повідомлення можуть:
- ↑ Збільшувати рівень пошуку допомоги та доступу до послуг
 - ↓ Покращувати короткотривалі та довготривалі результати для дітей
 - ✗ Запобігати постійній вразливості до насильства

ВСІ ГАЛУЗІ	СОЦІАЛЬНІ ПОСЛУГИ	ОХОРОНА ЗДОРОВ'Я	ПРАВОСУДДЯ
Підвищення обізнаності Захист приватності та конфіденційності Створення дружніх до дітей механізмів повідомлення	Ідентифікація/ Клінічне обстеження з втручаннями	Ідентифікація/ Клінічне обстеження з втручаннями	Чіткі протоколи для подальшого спостереження Спеціалізовані поліцейські підрозділи

Загальні перешкоди для розголошення та пошуку допомоги є:

- Незнання кому казати та як;
- Стігма, норми та інші соціальні проблеми, які не дають дітям або сім'ям повідомити про насильство, особливо про сексуальне насильство;
- Незнання про послуги реагування та відсутність розуміння їх призначення;
- Страх до репресій, розлучення з родиною або недовіра до правоохоронних органів.

Три шляхи допомоги побороти ці перешкоди включають:

- Надання інформації, підтримки та середовищ, де діти відчують безпеку для розголошення про насильство дорослому, якому вони довіряють;
- Навчання поставальників послуг щодо розпізнавання потенційних ознак насильства та надання протоколів для клінічного обстеження та першочергового реагування у відповідності до керівництв міжнародних установ;
- Створення механізмів повідомлення, які дозволяють офіційно довести до відома органів влади інформацію про випадки насильства. Будучи добре відомими та підтриманими відповідальними та шанобливими зусиллями з боку влади, вони допомагають підвищити громадську обізнаність стосовно насильства та зміцнити зусилля для кримінального переслідування винних у насильстві.

Існують ризики та переваги в розголошенні дітьми про насильство. Важливо, щоб цей підхід впроваджувався таким чином, щоб дотримуватись рекомендацій для мінімізації цих ризиків та переадресування дітей до послуг та підтримки.

Підвищення обізнаності

- Сприяти проведенню громадських інформаційних кампаній для підвищення обізнаності щодо насильства та шкоди, яку воно спричиняє, а також про існуючі послуги підтримки.
- Підтримувати інших, хто працює з дітьми та підлітками в громаді — служби РРД, вихователі, релігійні лідери та громадські організації — для ідентифікації загальних ознак насильства, відповідного реагування на розголошення та надання знань про доступні ресурси.
- Публікації про доступні послуги та підтримку, в тому числі інформація про послуги з часовими межами (такі як постконтактна профілактика ВІЛ впродовж 72 годин після сексуальної наруги та екстрена контрацепція впродовж максимум п'яти днів) і про те, як забезпечується захист приватності дітей.

Див. ресурси, перелічені в спеціальному розділі

Захищати приватність та конфіденційність

- Зберігайте записи та документацію в засекреченому місці.
- Ділитесь тільки з тими, хто напряду залучений до надання послуг та допомоги
- Не розкривайте та не публікуйте ніяку ідентифікуючу інформацію
- Внесіть обов'язковий захист конфіденційності, як частину навчання та правил поведінки.
- Пояснюйте дітям, для чого збираєте інформацію та яким чином забезпечуються приватність та конфіденційність

Створіть дружні до дітей механізми повідомлення

Як обов'язкові, так і добровільні (див. Обов'язкові повідомлення в Вставці 21) механізми для повідомлення про насильство будь-кому з органів влади можуть бути створені за законом та у відповідності до міжнародних стандартів. Це означає, що вони:

- Є дружніми до дітей та гендерно-чутливими;
- Є чіткими, добре відомими та доступними;
- Здатні поширювати інформацію негайно дитині та її сім'ї або адвокату, в тому числі інформацію про можливі ризики повідомлення та залучення до системи правосуддя, а також про те, як ці ризики можна мінімізувати;
- Включають чіткі процедури захисту приватності та конфіденційності.

Належне реагування для дітей, що розкрили інформацію щодо насильства

Першочергова підтримка та уникання вторинної віктимізації обговорюються в розділі *Основні послуги, захист та доступ до правосуддя*.

Забезпечення доступу до підтримки та послуг МАЄ супроводжувати зусилля для ідентифікації жертв насильства.

Дії за певними галузями

Галузь	Дії	Для більш детальної інформації
Соціальні та медичні послуги	Ідентифікація/клінічне обстеження з втручанням У своєму регулярному контакті з дітьми та сім'ями, соціальні робітники та медичні працівники можуть помітити потенційні ознаки насильства, такі як особливі види тілесних травм, емоційні страждання або поведінкові проблеми. Зокрема, медичні працівники повинні бути уважними до клінічних особливостей жорстокого поводження з дітьми та пов'язаних з ними факторів ризику, а також враховувати можливість жорстокого поводження з дітьми при оцінці дітей, стан яких можливо спричинений або ускладнений жорстоким поводженням, з метою покращення ідентифікації, діагностики/ідентифікації та подальшого лікування, не наражаючи дитину на підвищений ризик. Надавачі послуг також можуть розпізнати ознаки факторів ризику сімейного рівня, таких як зловживання психотропними речовинами, депресію матері або НІП. Незважаючи на те, що ці ознаки не свідчать про наявність насильства чи жорстокого поводження, кваліфіковані надавачі послуг можуть проводити клінічне обстеження — задавати відповідні до віку, дружні до дітей та гендерно-чутливі питання про минуле чи поточне насильство — коли вони розпізнають ці тривожні ознаки. При цьому необхідно дотримуватися обережності, щоб уникнути вини або стигматизації. Медичні працівники не повинні застосовувати універсальний скрінінговий підхід (наприклад, стандартний інструмент, набір критеріїв або питання, які запитують усіх дітей у медичних випадках), щоб визначити можливі індивідуальні випадки поганого поводження з дітьми. Чіткі протоколи допомагають надавачам знати, коли і як реагувати на тривожні ознаки. Ці протоколи, розроблені на місцевому рівні, повинні враховувати: • Можливість надавача послуг точно оцінити травми або інші симптоми, використовуючи наявний досвід та технології; • Захист безпеки та приватності особи; • Спроможність та самостійність дитини у відповідях на питання та в описі свого досвіду; • Доступ до відповідних реферальних послуг; • Дотримання обов'язкових законів про звітність, якщо вони існують (див. Вставку 21).	NICE Керівні принципи [NG76] Насильство над дітьми та нехтування дітьми та клінічні рекомендації [CG89] Жорстоке поводження з дітьми Заходи реагування щодо насильства з боку інтимного партнера та сексуального насильства стосовно жінок: Клінічні рекомендації ВООЗ Див. також <i>Програмна довідка SEEK в стратегії Підтримка батьків та вихователів</i>
Правосуддя	Чіткі протоколи для подальшого спостереження Офіційна скарга про насильство спричиняє процес розслідування та судового переслідування (з чітко визначеною відповідальністю), який продовжується, не залежно від бажання жертви або сім'ї жертви ініціювати кожний крок. Спеціалізовані поліцейські підрозділи Розгляньте можливість створення окремих поліцейських підрозділів, укомплектованих спеціалізованими співробітниками поліції, які пройшли підготовку для розгляду справ, пов'язаних з дітьми, а також таких підрозділів, де дружнє до дітей середовище допомагає дітям почуватися безпечно і комфортно. Якщо ресурси не дозволяють створити спеціалізовані підрозділи, забезпечте, щоб працівники поліції, які займаються справами дітей, навчалися і, де це можливо, створювали дружні до дітей кімнати, розміщені в поліцейських відділеннях.	Типові стратегії ООН щодо насильства стосовно дітей в області запобігання злочинності та кримінального правосуддя: контрольний перелік <i>Стратегія IV, V</i> ООН Жінки. Пакет основних послуг для жінок та дівчат, що зазнали насильства <i>Сектор Правосуддя 1.4</i>

Ідентифікація та звітність, які протипоказані або демонструють неоднозначний досвід

🕒 **Універсальний скрінінг.** Робити регулярний запит про насильство в контексті медичних послуг або дитячих послуг не рекомендовано. Це **не** продемонструвало покращення результатів або переадресувань і, потенційно, збільшує ризик для дитини.

⚠️ **Обов'язкове повідомлення.** В деяких випадках, надавачі послуг зобов'язані повідомляти про випадки сексуального або фізичного насильства органам влади, або за законом або за професійними обов'язками. Однак, не зрозуміло, чи обов'язкове повідомлення допомагає захистити дітей. Міркування безпеки та етичні міркування обов'язкового повідомлення обговорюються в Твердженні №7 *Передових Практик у Відповідних заходах для дітей та підлітків, які зазнали сексуального насильства: Клінічні рекомендації ВООЗ (3)*, та в Розділі 5 *«Зміцнення зв'язків між медичними та соціальними послугами для дітей та підлітків, що зазнали сексуальне насильство: супровідний довідник» (6)*.

📞 **Гарячі лінії для дітей.** Дитячі гарячі лінії — це безкоштовні послуги, доступні з мобільного телефону, через електронну пошту або смс, або в фізично існуючих центрах, які діти та підлітки можуть використовувати, щоб зв'язатись з навченим куратором для підтримки, переадресування або повідомлення про наругу чи насильство. Різні дитячі гарячі лінії мають добре розроблений механізм переадресувань та інструменти кейс-менеджменту, які допомагають забезпечити, що інформація про наругу та насильство зібрана, передана в національну статистику та як джерело даних про розповсюдження. Однак, важливо відміти, що дитячі гарячі лінії, які не мають мережі послуг підтримки та потенціалу для подальшого відслідковування, навряд чи допоможуть виправити ситуацію для дітей та підлітків.

Заходи реагування та послуги підтримки

Підхід: Ідентифікація/клінічне обстеження з втручаннями

Веб-сайт для ідентифікації жорстокого поводження з дітьми при Національному Інституті Вдосконалення Охорони Здоров'я та Допомоги (NICE)

Національний Інститут Вдосконалення Охорони Здоров'я та Допомоги у Великобританії надає постачальникам медичних послуг та соціальним робітникам швидкий та простий доступ до достовірної інформації, що базується на оцінці фактів. Ресурси NICE включають доказові рекомендації, що охоплюють ознаки можливого жорстокого поводження з дітьми до 18 років. Цей безкоштовний он-лайн ресурс допомагає робітникам медичної сфери, які не є спеціалістами із захисту дітей, ідентифікувати фізичне, емоційне або сексуальне насильство, нехтування, зґвалтовані або індуковані хвороби у дитини. Сайт також надає практичні інструменти оцінки та ресурси для навчання через електронну пошту, щоб допомагати соціальним та медичним робітникам залишатись у курсі всіх останніх новин щодо досвіду, який підсумовується в довіднику NICE; спростовувати помилкові уявлення щодо застосування посібника на практиці; застосовувати новітні знання на практиці; та боротись з будь-якими потенційними перешкодами; а також допомагати практикам обмірковувати та порівнювати власний досвід з рекомендаціями NICE.

Для більш детальної інформації див. керівництво NICE: www.nice.org.uk/guidance/cg89 (7)

Заходи реагування та надання підтримки

Ціль: Допомогати дітям негайно та в довгостроковій перспективі

Основні послуги, захист та доступ до правосуддя

Що: Дружній до дітей догляд, захист та правосуддя, підібрані до індивідуальних потреб

Чому: Відповідний та вчасний догляд для дітей та підлітків, які зазнали насильства:

- ✔ Вирішення проблем надання негайної клінічної допомоги та потреб безпеки
- ↓ Зменшення довготермінових негативних результатів насильства
- ↓ Уникнення вторинної віктимізації
- ↑ Збільшення відповідальності винних

ВСІ ГАЛУЗІ	СОЦІАЛЬНІ ПОСЛУГИ	ОХОРОНА ЗДОРОВ'Я	ПРАВОСУДДЯ
Надавати першочергову підтримку, мінімізація шкоди та запобігання вторинної віктимізації	Підтримка та координація послуг/ управління справами Альтернативний догляд, в тому числі Прийомні сім'ї з соціальними послугами Консультування та терапевтичні підходи	Оцінка, документація, клінічна та психологічна допомога Спеціалізований медичний догляд для тих, що зазнали сексуальну наругу Консультування та терапевтичні підходи	Захисні механізми Дружній до дітей процес правосуддя Якісна, безкоштовна юридична допомога Піклувальник за призначенням суду

Надання першочергової допомоги та запобігання повторної віктимізації

Першочергова допомога — це мінімальний рівень підтримки та перевірки, що дитина або підліток має отримати, як тільки повідомить про насильство. Якщо різні послуги мають різні специфічні керівництва, то в цілому першочергова підтримка включає:

- Відвідування дитини вчасно та у відповідності до потреб та побажань дитини;
- Забезпечення відео- та аудіоприватності впродовж зустрічі;
- Вислуховування з повагою та співчуттям;
- Розпитування про тривоги, турботи та потреби дитини та надання відповідей на всі запитання;
- Надання допомоги без осуду та зі схваленням;
- Дії для максимізації дитячої безпеки та мінімізації шкоди, в тому числі від розкриття насильства та, де можливо, від подальшого жорстокого поводження з дитиною;
- Надання інформації, відповідної до віку, щодо того, що буде зроблено для надання допомоги, в тому числі інформування, чи потрібно буде повідомити про насильство у відповідні органи влади; та
- Пристосування середовища та способу надання допомоги у відповідності до віку дитини та потреб тих, хто стикається з дискримінацією, пов'язаною, наприклад, з інвалідністю або сексуальною орієнтацією.

Послуги та процедури реагування на насильство можуть надаватися таким чином, щоб мінімізувати потенційні шкоди та додаткові травми. Це включає в себе опитування, експертизу, збір доказів та судовий розгляд. Надання травмо-орієнтованого догляду (див. Вставку 22) є важливою можливістю для надавачів послуг, які надають допомогу для жертв насильства.

Навички для надання першочергової підтримки та травмоорієнтованої допомоги можуть бути додані до учбових планів та підвищення кваліфікації для всього персоналу, що стикається з дітьми та підлітками, які зазнали насильства.

(див: *Мати систему для допомоги дітям: розділ Добре функціонуючі та координовані послуги та персонал*).

Вставка 22

Травмоорієнтована допомога (ТОД) (ТІС) — це підхід, що враховує наслідки травматичного досвіду та передбачає середовища та служби, які доброзичливі та сприятливі як для отримувачів послуг, так і для персоналу. Допомога, зосереджена на травмі та насильстві (ДЗТН), розширяє цю концепцію, щоб розпізнати пересічні наслідки систематичного та міжособистісного насильства та протидіяти можливості, що ці ефекти можуть ненавмисно виникнути в середовищі допомоги або надання послуг (8).

Керівні рекомендації ВООЗ про заходи реагування щодо сексуальної наруги стосовно дітей та підлітків, *Ефективна Практика 1*

Пакет основних послуг для жінок та дівчат, що зазнали насильства, *Модуль 2, Основна послуга 2*

[Trauma Informed Care Project](#) (веб-сайт)

Довідка: Догляд, зосереджений на досвіді травми та насильства. VEGA Канада.

Дії за певними галузями

Галузь	Дії	Для більш детальної інформації
Соціальні послуги	Координація підтримки та послуг/кейс-менеджмент Соціальні працівники відіграють ключову роль у поєднанні жертв насильства з послугами та підтримкою. Це передбачає: оцінку потреб; забезпечення безпосередньої безпеки дитини; розробку плану кейсу; переадресування та контроль відповідних соціальних, медичних, правових та інших послуг; і служіння в якості зв'язку з органами влади у сфері захисту дітей, правосуддя або позбавлення батьківських прав. Ця роль часто називається кейс-менеджмент — «Процес спільної ідентифікації, планування, доступу, адвокації, координації, моніторингу та оцінки ресурсів, підтримки та послуг, а також допомагати клієнтам отримувати низку послуг, що задовольняють їхні потреби» (6). Існує багато моделей кейс-менеджменту, і функції можуть виконувати різні типи працівників. Цифрові інструменти для підтримки кейс-менеджменту можуть бути пов'язані з системами моніторингу для його фасилітації. Коли справи розслідуються у формальному судовому провадженні, то Типові Стратегії ООН рекомендують забезпечити, щоб «діти-жертви отримували допомогу від осіб, що надають підтримку, починаючи з первинного повідомлення і до тих пір, поки такі послуги будуть потрібні» (9). Співробітники соціальних служб добре підходять для цієї ролі, коли це підтримано певними політиками, навчанням та ресурсами.	Типові стратегії Організації Об'єднаних Націй щодо насильства стосовно дітей в області запобігання злочинності та кримінального правосуддя: контрольний перелік <i>Стратегія VI</i> ООН Жінки. Пакет основних послуг для жінок та дівчат, що зазнали насильства <i>Основна послуга 7</i> Проект AIDSFree. Зміцнення зв'язків між клінічними та соціальними послугами для дітей та підлітків, які зазнали сексуальне насильства: супровідний посібник <i>Розділ 7: Кейс-менеджмент</i> ЮСАІД. Інструмент кейс-менеджменту: посібник користувача для зміцнення послуг кейс-менеджменту в соціальному забезпеченні дітей Веб-сайт Глобального Альянсу соціальних робітників
	Альтернативний догляд Коли за дітьми не можуть доглядати їх батьки, вони потребують альтернативного догляду. Це може бути тимчасовий догляд в умовах критичної ситуації, догляд на більш тривалий термін та розміщення на постійне проживання. Хоча досвід демонструє, що високоякісний догляд в умовах прийомних сімей або сімей далеких родичів є кращим ніж догляд в умовах установ (як наприклад, сиротинці) для довготривалого або постійного проживання (1), установи можуть надати якісний тимчасовий догляд або догляд в критичних ситуаціях.	Див. також <i>Практики, що ґрунтуються на доказовій базі: втручання в прийомну опіку з залученням служб соціального захисту</i>
	Консультування та терапевтичні втручання Див. розділ <i>Медичні послуги</i>.	

Дії за певними галузями

Галузь	Дії	Для більш детальної інформації
Медичні послуги	Оцінювання, документація, клінічні та психологічні послуги Першочергові послуги для дітей, що зазнали насильства, включають ретельне оцінювання та документування ознак та симптомів, відповідні послуги та подальше спостереження, а також психологічну підтримку. Повний спектр дій, які необхідно виконати, для надання цих послуг — як описано в джерелах, перелічених для даної глави — виходять за межі даного довідника. Надавачі можуть допомогти уникнути вторинної віктимізації та зробити взаємодію більш дружньою до дітей та більш гендерно-чутливою, якщо вони: • Приділять пріоритетну увагу медичним потребам та першочерговій підтримці; • Фасилітують доступ до психологічних, ВІЛ, криміналістичних та інших спеціалізованих видів послуг; • Мінімізувати необхідність для дітей ходити в різні місця для отримання послуг в межах одного медичного закладу. Якщо існують специфічні протоколи для документування або методи для збору криміналістичних доказів, надавачі медичних послуг потребують навчання, супервізії та регулярного отримання матеріалів, щоб вони могли слідувати цим процедурам.	Реагування щодо насильства стосовно дітей та підлітків: Клінічні рекомендації ВООЗ <i>Ефективні практики 2-4</i>
	Спеціальна клінічна допомога у випадках сексуального насильства Додатково до першочергової підтримки та мінімізації ризиків, ВООЗ рекомендує специфічну клінічну допомогу за показаннями після сексуального насильства (3). Керівництва надають інструкції щодо того, коли мають бути наступні інтервенції та як вони мають надаватись: • Постконтактна профілактика ВІЛ та лікування • Запобігання та подолання вагітності для дівчат, які зазнали сексуального насильства • Постконтактна профілактика для інфекцій, що піддаються лікуванню та профілактиці за допомогою вакцинації Дивіться рекомендації для більш детальної інформації	Реагування щодо насильства стосовно дітей та підлітків: Клінічні рекомендації ВООЗ <i>Рекомендації 1-9</i>

Галузь	Дії	Для більш детальної інформації
Медичні послуги	Консультації та лікувальні підходи Не всі діти, які зазнають насильства, потребують втручання в психічне здоров'я. Ті, хто проявляє стійкі симптоми емоційного розладу, пов'язані з переживанням або спостереженням насильства, можуть скористатися лікуванням за допомогою доказової медицини (ДМ). В багатьох випадках ДМ використовують підходи когнітивно-поведінкової терапії (КПТ) щодо психічного здоров'я. Вони також мають тенденцію бути короткостроковими (12–20 тижнів), а глобальні дослідження говорять, що вони можуть бути адаптовані в різних культурах і для умов з обмеженими ресурсами. Докази використання ДМ з дітьми в умовах обмежених ресурсів є незначними, але зростають. <i>Довідник ВООЗ щодо втручання mhGap (10)</i> описує засновані на фактах послуги для психічного здоров'я, які можуть бути надані в умовах обмежених та необмежених ресурсів. Він включає в себе оцінку та методи лікування депресії, психічних та поведінкових розладів у дітей та підлітків, а також самоушкодження, що може бути ризиком та наслідком насильства. Когнітивно-поведінкова терапія із зосередженням на травмі є прикладом ДМ, який ефективно адаптували і надавали дітям і підліткам за допомогою радників в умовах з низьким рівнем ресурсів і після конфлікту. Рекомендації ВООЗ щодо клінічного реагування на сексуальну наругу щодо дітей рекомендують враховувати наступне: • КПТ із зосередженням на травмі має бути розглянута для дітей та підлітків, які зазнали сексуальне насильства або переживають симптоми посттравматичного стресового розладу (ПТСР) • Коли це безпечно і доцільно, варто залучити хоча б одну з осіб, що здійснюють догляд і не є винним у вчиненні насильства, КПТ з зосередженням на травмі має бути розглянута для дітей та підлітків, які зазнали сексуальне насильства або переживають симптоми посттравматичного стресового розладу (ПТСР) та для їх вихователя(ів), що не є винними у здійсненні насильства. Наступні клінічні керівництва ВООЗ щодо реагування з боку галузі охорони здоров'я на жорстоке поводження з дітьми будуть надавати подібні рекомендації. КПТ із зосередженням на травмі відноситься до загального типу втручань. Приклад програми, наведений у цьому посібнику — Травмоорієнтована поведінкова терапія — є конкретним прикладом, обраним тому, що це мануальний спосіб, який показав свою ефективність у зменшенні ознак і симптомів ПТСР серед дітей, які зазнали насильства в умовах з обмеженим рівнем ресурсів. Інтерактивна терапія «батьки-діти» (ІТБД) є іншим методом ДМ, який може допомогти дітям, які пережили травму (серед інших). Розроблений для дітей у віці 2–7 років та їхніх батьків або вихователів, ІТБД допомагає зменшити екстерналізацію поведінкових проблем дітей (наприклад, непокору та агресію), які можуть виникнути в результаті травматичного досвіду. Вона також сприяє покращенню соціальних навичок та співпраці дітей та покращує рівень зв'язку між батьками та дітьми. ІТБД є ресурсомістким і до цього часу рідко застосовувався в країнах з низьким і середнім рівнем доходу; докази його ефективності є в країнах з високим рівнем доходу. Проте досвід адаптації ІТБД в умовах з обмеженими ресурсами може принести більше знань і доказів у майбутньому.	ВООЗ. mhGap Посібник з інтервенцій для психічних, еврологічних розладів та розладів, пов'язаних з зловживанням психоактивними речовинами в неспеціалізованих медичних установах. Версія 2.0 Заходи реагування щодо насильства стосовно дітей та підлітків: Клінічні рекомендації ВООЗ <i>Рекомендації 11, 12</i> Див. також <i>Практики, що основані на доказовій базі: КПТЗТ</i> <i>Терапія Взаємодія Батьки-Дитина (веб-сайт)</i>

Дії за певними галузями

Галузь	Дії	Для більш детальної інформації
Правосуддя ⁶	Захисні механізми Захист дітей та інших осіб, які повідомляють про насильство, залучає політики, стандарти та процедури, які як мінімум: • Захищають конфіденційність та запобігають залякуванню або помсті жертві, свідкам або родинам; • Сприяють швидкому розслідуванню та негайним діям, в тому числі арештам, коли це доцільно та задля забезпечення дитячої безпеки; • Ініціюють розслідування у випадках насильства стосовно дітей, незалежно від того, чи була подана офіційна скарга; • Усувають підозрюваних у вчиненні насильства з їх позиції контролю або влади над жертвами або їх родинами; • Надають можливість тимчасового або постійного переїзду, захисту та догляду, якщо це необхідно для безпеки дитини; • Виконують судові заборони по відношенню до підозрюваних у вчиненні насильства.	Типові стратегії Організації Об'єднаних Націй щодо насильства стосовно дітей в області запобігання злочинності та кримінального правосуддя: контрольний перелік <i>Стратегія VI, V, XVI</i> ЮНОДЦ/ЮНІСЕФ. Посібник для професіоналів та політиків щодо правосуддя у справах, до яких залучені діти-жертви та свідки злочинів (та он-лайн тренінг)
	Розслідування та переслідування насильників Сектор правосуддя відіграє важливу роль у зменшенні травматизму та запобіганні повторній віктимізації шляхом розслідування та переслідування випадків насильства таким чином, щоб захистити дітей і, ймовірно, притягнути правопорушників до відповідальності. Повний спектр дій, необхідних для припинення безкарності за насильство над дітьми, детально описаний в інших місцях і виходить за рамки цього посібника. Захист безпеки та прав дітей у випадках насильства може потребувати спеціальних політик та процедур, які відрізняються від існуючих правоохоронних та судових протоколів.	ЮНОДЦ/ЮНІСЕФ. Правосуддя у справах, до яких залучені діти-жертви та свідки злочинів: типові закони та відповідні коментарі Типові стратегії ООН щодо насильства стосовно дітей в області запобігання злочинності та кримінального правосуддя: контрольний перелік

Заходи реагування та надання підтримки

⁶ Повна дискусія щодо впровадження дружньої до дитини системи правосуддя та послуг виходить за межі даного довідника. Користувачам варто звернутись до ресурсів, що наведені в даній главі, для більш детального вивчення цієї інформації.

Галузь	Дії	Для більш детальної інформації
Правосуддя	Дружнє до дітей судочинство Судовий розгляд — кримінальний або цивільний — може лякати. Він може повторно травмувати дітей, і процедури, призначені для дорослих, можуть не підходити для дітей. Деякі процедури, що стосуються дітей, включають такі заходи: • Інформування дитини та родини про процес, про їх роль та доступні юридичні послуги та послуги підтримки. • Пришвидшення процесів, слухання мають назначатись у зручний для дітей час та гарантувати, що родини отримають точні повідомлення та інформацію. • Використання дружніх до дітей рекомендацій щодо опитувань, в тому числі методики інтерв'ю та приміщення, що відповідають віку та можливостям дитини, екрани, навчені посередники та/або відеотехнології, та обов'язково зменшення кількості опитувань. • Закрите провадження. • Безперервна присутність особи (осіб) для підтримки, як наприклад, спеціаліста соціальних служб або іншого спеціаліста відповідно до потреб дитини. • Припущення щодо компетенції дитини давати свідчення. • Ретельне оцінювання для кожного випадку окремо ступіні та форми участі дитини. • Надання дитині можливості брати активну участь та ділитися своїми страхами та переживаннями щодо безпеки.	ЮНОДЦ/ЮНІСЕФ Посібник для професіоналів та політиків щодо правосуддя у справах, в яких залучені діти-жертви та свідки злочинів (та он-лайн тренінг) Міжнародна Мережа з Прав Дитини (ММПД). Інструмент Правосуддя дружнє до діте
	Безкоштовна та якісна юридична допомога Діти мають право на отримання моментального доступу до юридичної допомоги, яка допоможе їм розібратись в системах та процесах доступу до правосуддя в незалежності від фінансових можливостей родини.	Типові стратегії ООН щодо насильства стосовно дітей в області запобігання злочинності та кримінального правосуддя: контрольний перелік <i>Стратегія VI</i> ЮНОДЦ/ЮНДП Глобальне дослідження щодо юридичної допомоги
	Піклувальник за призначенням суду Піклувальник за призначенням суду — це особа, яку призначив суд, незалежно від системи соціальних послуг, для представлення найкращих інтересів дитини у випадках нехтування або насильства, а також впродовж розгляду справи про піклування.	

Гуманітарна діяльність

Мінімальні Стандарти для Захисту Дітей в гуманітарних умовах (CPMS,2) nos. 13, 14 and 15 містять рекомендації щодо основних послуг та захисту в гуманітарних умовах, підсумованих тут

Готовність

Нанесіть на карту потенційні послуги та навчіть постачальників послуг кризовому реагуванню до того, як відбудеться криза.

Перша психологічна допомога

Перша психологічна допомога (ППД) — це «набір навичок та компетенцій, що дозволяють людям, які працюють з дітьми, зменшувати первинний стрес, викликаний нещасними випадками, природними катаклізмами, конфліктами, міжособистісним насильством та іншими кризами» (17). Це простий, ефективний метод надання першочергової допомоги в кризових ситуаціях.

Психічне здоров'я та психологічні інтервенції

Підберіть відповідні втручання в кризових ситуаціях, що підійдуть дітям та сім'ям. Сюди можна включити соціальну підтримку та механізми подолання для лікування травм або гострих психічних стресів.

Кейс-менеджмент

Ідентифікуйте дітей з негайною потребою в захисті, щоб вони отримали послуги реагування, відповідні до їх віку та культури від відповідних постачальників послуг, що виконують узгоджену та підзвітну роботу. Якщо це відповідає природі кризи, кейс-менеджмент може доповнювати інші програми та послуги захисту дітей.

Альтернативний догляд

Зусилля для уникнення розлучення родини важливі в кризових ситуаціях, враховуючи ризики дітей, що не мають батьків або піклувальників, які б доглядали за ними. В той же час, захист найкращих інтересів дитини має включати альтернативний догляд. *Мінімальні Стандарти для Захисту Дітей в складних гуманітарних ситуаціях (2)* та *Рекомендації щодо Альтернативного догляду (12)* містять специфічні рекомендації та інструкції щодо складних гуманітарних ситуацій, в тому числі наступні кроки:

- Запобігання ненавмисному розлученню родини та сприяння швидкому об'єднанню через аналіз потенційних ризиків, таких як групові переміщення або поки члени сім'ї шукають харчі або медичні послуги та заходи впровадження (такі як ID браслети), щоб допомогти возз'єднатись тимчасово розлученим дітям.
- Спрямування допомоги найбільш вразливим родинам для підвищення стабільності.
- Уникання влаштування нових житлових приміщень для довготривалого життя розлучених дітей.
- Ретельне оцінювання та моніторинг надання послуг, щоб не створювати стимули родинам розлучатись з дітьми задля отримання благ або захисту.

Доступ до правосуддя

Насильство стосовно дітей продовжується в умовах надзвичайних ситуацій як постійний або підвищений ризик або як певний результат надзвичайної ситуації. Хоча діти мають постійне право отримання доступу до правосуддя та судових процесів, система правосуддя може вийти з ладу або бути перенавантаженою в часи кризи.

Мінімальний Стандарт Захисту Дітей 14 стверджує, що відношення до дітей, що є в контакт з системою правосуддя, мають дотримуватись міжнародних стандартів за допомогою наступних кроків (2).

- Підтримка створення або зміцнення дружніх до дітей судів або приміщень у відділках поліції.
- Підтримка нарощування потенціалу персоналу як в офіційних, так і неформальних системах правосуддя, який регулярно контактує з дітьми.
- Підтримка включення жінок-офіцерів до правоохоронних органів.
- Зміцнення потенціалу суб'єктів захисту дітей для реагування в умовах надзвичайних ситуацій на питання правосуддя, в тому числі надання юридичної допомоги.

Неформальна та традиційна системи правосуддя відіграють важливу роль в надзвичайних ситуаціях, якщо офіційна безпекова та судова інфраструктура зазнали краху. Специфічні механізми, такі як механізми встановлення істини та примирення, можуть бути створені для того, щоб дати можливість більшій кількості жертв отримати доступ до правосуддя.

Для більш детальної інформації див. розділ *Гуманітарні дії в Додатках* в кінці даної глави.

Втручання для прийомних сімей з залученням послуг соціального забезпечення

Існують три основних види альтернативного догляду: інституційний (наприклад, сиротинці), прийомна опіка та догляд за спорідненістю.

- **Прийомна опіка** працює в системі альтернативного догляду та розміщує дитину для авторизованого догляду з боку надавачів догляду в їх власних родин.
- **Покращена прийомна опіка** додає більш широкий спектр послуг та підтримки до цієї системи догляду на дому, які часто не мають достатніх ресурсів.
- **Догляд за спорідненістю** надається родичами або іншими вихователями, близькими родині та відомими дитині. Неформальний догляд за спорідненістю є поширеним у більшості країн (13), хоча деякі країни формалізують такі розміщення як **родинний прийомний догляд**. Це дозволяє дітям та родинам мати доступ до багатьох ресурсів, послуг та підтримки, які доступні через систему прийомної опіки.

Докази свідчать, що прийомна опіка, яку підтримують соціальні служби (посилена прийомна опіка), має кращі наслідки для дітей і знижує ризик насильства порівняно з іншими видами альтернативного догляду (1). Багато країн прагнуть відійти від догляду на базі інституцій до сімейних альтернатив, такі як посилена прийомна опіка та догляд за спорідненістю. *Рекомендації ООН щодо альтернативного догляду за дітьми* (12) містять принципи та рекомендації щодо захисту прав дітей та благополуччя в умовах альтернативного догляду, а деякі організації мають інструменти, які допомагають втілювати в життя принципи та посилювати системи альтернативного догляду.

ПОТЕНЦІЙНІ РЕЗУЛЬТАТИ

- ↑ Покращені довготривалі наслідки для фізичного та психічного здоров'я
- ↓ Зниження поведінкових проблем дітей та стресу вихователів
- ↑ Збільшені шанси возз'єднання батьків/дитини та менше переїздів в інші прийомні будинки або групи будинків

ПРИМІТКИ ЩОДО ВПРОВАДЖЕННЯ

Оцінювання

Оцініть існуючі підходи до альтернативного догляду та ідентифікуйте кроки для узгодження альтернативного догляду з керівництвами та доказами.

Якщо...	зосередьтесь на...
Неформальна опіка за спорідненістю поширена, з незначним наглядом та підтримкою	• Офіційному документуванню опіки за спорідненістю • Наданні стимулів для повідомлення про домовленості щодо опіки за спорідненістю • Наданні покращених послуг, таких як консультування, підтримка освіти, стипендій для сімей з оформленою опікою за спорідненістю
Офіційна система прийомної опіки або опіки за спорідненістю існує, але послуги та підтримка мають бути удосконалені для найкращого узгодження з фактами	• Зменшенні навантаження на службовців • Додаванні послуг, таких як консультування, підтримка освіти та стипендії • Наданні тренінгів та підтримки для осіб, що здійснюють догляд, та дітей
Альтернативний догляд базується на інституціях (позасімейний догляд) з обмеженим використанням прийомної опіки або опіки за спорідненістю	• Поступовій деінституалізації⁷, в тому числі перепідготовка персоналу • Створенні та розвитку культурно прийнятних програм прийомної опіки та/або опіки за спорідненістю • Політичних наслідках та необхідних змінах

⁷ Незважаючи на те, що докази підтримують сімейну допомогу в багатьох ситуаціях, дрібні установи можуть бути важливою частиною системи захисту дітей та альтернативного догляду, для дітей, які не можуть розвиватись в сімейному середовищі або потребують спеціалізованої допомоги.

За будь-яких обставин важливо підтримувати персонал соціальних служб, співпрацювати між галузями для покращення послуг та підтримки для дітей та сімей в умовах альтернативного догляду та підтримувати можливості для возз'єднання сімей, коли це можливо.

НЕОБХІДНІ РЕСУРСИ

Кваліфікований персонал включає постачальників послуг, першочергових надавачів послуг (кейс-працівники) та супервізорів, а також спеціалістів з психічного здоров'я, поведінкового здоров'я та інших спеціалістів.

- Постачальники догляду зазвичай вербуються з-поміж звичайної громадськості та не потребують спеціальних навичок, але певна підготовка та навчання є корисними для виконання ролі прийомного опікуна. В ідеалі у них не більше 1-2 дітей під опікою, бажано не розділяючи братів-сестер.
- Кейс-робітники є пара-професіоналами, зазвичай з вищою освітою. В ідеалі, вони відвідують клієнтів щотижня та управляють справами 12-18 дітей або 10-12 родин.
- Супервізори зазвичай мають спеціальну освіту щодо соціальної роботи або розвитку дітей. В ідеалі, вони ведуть нагляд над 5 кейс-робітниками.
- Спеціалісти, терапевти та інші потрібні для надання покращених послуг

ВАРТІСТЬ ТА ЕКОНОМІЧНА ЕФЕКТИВНІСТЬ

Покращена прийомна опіка або зміцнення та формалізація систем опіки за спорідненістю, потребує значних інвестицій. Однак, догляд в умовах сім'ї схильний бути більш економічно-ефективним ніж в умовах інституцій для більшості дітей (13).

Елементи вартості включають:

- Зарплати кейс-робітників, супервізорів та спеціалістів
- Програмні витрати (не зарплати) для покращення послуг
- Дотації та фінансова підтримка для постачальників догляду в умовах родини (піклувальники дітей з спеціальними потребами можуть потребувати більшої фінансової підтримки)
- Транспортування для кейс-робітників для відвідування клієнтів вдома

Для більш детальної інформації див. частину *Альтернативний догляд* в розділі *Джерела* в кінці даної глави.

ДЛЯ ДОДАТКОВОЇ ІНФОРМАЦІЇ ДИВ.:

- Навчальний посібник Мережа Кращого Догляду: набір практичних посібників та інструкцій для надання якісного альтернативного догляду [website]. Нью-Йорк: Мережа Кращого Догляду; (<http://bettercarenetwork.org/toolkit>, доступно з 25 квітня 2018 року).
» Рух Вперед: впровадження положень щодо альтернативного догляду. Глазго: Центр Вдосконалення Догляду Дітей в Шотландії (CELCIS), 2012 рік (https://www.unicef.org/protection/files/Moving_Foward_Implementing_the_Guidelines_English.pdf, доступно з 5 Червня 2018 року)
- Застосування настанов ООН щодо альтернативного догляду за дітьми: Посібник для практиків. Буенос-Айрес: Red Latinoamericana de Acogimiento Familiar (RELAF) та UNICEF, 2011 рік (<https://resourcecentre.savethechildren.net/sites/default/files/documents/4990.pdf>, доступно з 5 Червня 2018 року).
- Інструмент оцінювання для впровадження настанов ООН щодо альтернативного догляду за дітьми. Іннсбрук, Австрія: SOS Children's Villages International, 2012 рік (<https://www.crin.org/en/docs/120412-assessment-tool-SOS-CV%20.pdf>, доступно з 5 червня 2018 року)

Когнітивна Поведінкова Терапія, Зосереджена на Травмі (КПТЗТ)

Хоча існує кілька способів забезпечення когнітивно-поведінкової терапії, зосередженої на травмі, травмоорієнтований підхід когнітивно-поведінкової терапії (КПТЗТ), є одним з найбільш широко впроваджених і широко оцінених. КПТЗТ — це структурована, короткострокова модель лікування, яка покращує спектр результатів для травмованих дітей та їхніх батьків або вихователів з ПТСР та іншими труднощами, пов'язаних з травматичними життєвими подіями. Лікування, як правило, складається з 8-16 занять, що тривають від 60 до 90 хвилин, з дітьми та / або з вихователями, що не вчиняють насильство, індивідуально або в групах. Діти формують навички управління своєю емоційною реакцією на травматичні спогади. Це також може допомогти батькам впоратися з травмою дитини. Докази ефективності КПТЗТ були отримані як в умовах з високим рівнем ресурсів, так і з обмеженими ресурсами, а також для боротьби з різноманітними, багаторазовими та складними травмами (14).

Як зазначено в *технічному комплексі INSPIRE*, існують докази, що з належним навчанням та супервізією — консультанти-неспіціалісти можуть ефективно надавати як групові, так і індивідуальні послуги КПТЗТ в умовах обмежених ресурсів. Це надає можливість для вирішення цілого ряду проблем дітей та підлітків та для зменшення потенційного довготривалого впливу насильства на здоров'я та благополуччя. Отримана інформація з процесу адаптації моделі КПТЗТ може надавати дані про зусилля для надання інших обгрунтованих терапій, в умовах обмежених ресурсів.

Ця модель використовувалась для осіб та їх родин в Замбії, для груп хлопців та дівчат в Конго та для груп травматичного горя в Кенії, в межах послуг або програмних структур, та продовжує працювати в Кенії, Танзанії та Замбії. Програма КПТЗТ також була вбудована в роботу притулків для молоді, що стали предметами секс-торгівлі, в Камбоджі (7).

Хоча КПТЗТ виявляється ефективною в боротьбі з низкою пов'язаних з травмою ознак та симптомів, вона не розвинута для лікування основних психічних розладів, таких як депресія, психози та шизофренія. Ці розлади потребують професійної уваги психіатра, тому зусилля треба направляти на зміцнення систем психічного здоров'я, які пропонують відповідну допомогу та підтримку для всіх видів психічних розладів і які надають відповідні до віку послуги для дітей та підлітків.

ПОТЕНЦІЙНІ РЕЗУЛЬТАТИ

Покращені наслідки психічного та поведінкового здоров'я для дітей, що зазнали насильства або травму, в тому числі сексуальна наруга або домагання.

ПРИМІТКИ ЩОДО ВПРОВАДЖЕННЯ

Оцінювання

Визначення того, чи існує потреба для розвитку спроможності КПТЗТ, залежить від ряду факторів.

Потреба. Що говорять дані щодо кількості дітей та підлітків з ознаками травми?

Доступні послуги та ресурси. В більшості випадків, спеціалізовані послуги, такі як КПТЗТ можуть бути додані (але не замінені) до інвестицій в базове медичне та психосоціальне обслуговування.

Адаптація

Так само як і з іншими практичними втручаннями, адаптація з відповідністю важлива. Адаптація практики КПТЗТ була виконана успішно через Модель Професійного Навчання (75), співпрацю між тренерами та консультантами неспеціалістами. Тренер(и) зосереджені на відповідності цілям компонентів лікування, тоді як консультанти та місцеві супервізори дають рекомендації щодо модифікації самого надання для адаптації до місцевої культури та населення. Більшість ключових компонентів зберігаються, але методи можуть бути модифіковані, щоб бути більш доцільними, відповідними до місцевих умов та зрозумілими для учасників.

Навчання та потреби в людських ресурсах

Тренери є сертифікованими фахівцями в TF-CBT. Вони працюють з 15-30 консультантами, які зазвичай мають середню освіту або подібний рівень освіти, а також надійні комунікаційні та міжособистісні навички. Вони можуть мати досвід у сферах викладання та/або психічного здоров'я. Місцеві наглядачі обираються з-поміж консультантів неспеціалістів, в залежності від майстерності, розуміння, здатності до викладання та лідерства, або вони можуть мати вищу освіту та/або досвід консультацій.

ВИТРАТИ ТА ЕКОНОМІЧНА ЕФЕКТИВНІСТЬ

Вартість первинного етапу

- Вербування та навчання консультантів неспеціалістів
- Подорожі та пов'язані з ними витрати для сертифікованих тренерів
- Друкування матеріалів для тренінгів

Поточні витрати

- Зарплати для консультантів неспеціалістів та супервізорів
- Витрати на транспорт, якщо потрібно

Дослідження щодо економічної ефективності наразі в процесі.

ДЛЯ ДОДАТКОВОЇ ІНФОРМАЦІЇ ДИВ.:

- Описи програм, в тому числі Модель Професійно-технічної підготовки, можна знайти в даних абзацах журналу:

» *Ідентифікація, модифікація та впровадження доказової психотерапії для дітей у країні з низьким рівнем доходу: використання КПТЗТ в Замбії (15)*

» *Розбудова потенціалу в інтервенціях з питань психічного здоров'я в країнах з низьким рівнем ресурсів: модель навчання для навчання місцевих провайдерів. Міжнародний журнал систем психічного здоров'я (16)*

- *Посібник з розробки, впровадження, моніторингу та оцінки (PBMO, DIME) (17).* Модель РВМО — це серія заходів, що поєднують розробку обґрунтованих програм з жорстким моніторингом та оцінкою впливу. Мета полягає в тому, щоб забезпечити раціональну основу та підхід для розробки місцевих програм, одночасно генеруючи інформацію та отримані уроки, які можуть надати інформацію майбутнім службам.

Ціль: Захистити дітей в конфлікті з законом

Заходи реагування та послуги підтримки для захисту прав та безпеки дітей

- Що:** Підходи, що базуються на фактах та передових практиках, для забезпечення безпеки, прав, реабілітації та реінтеграції дітей (осіб у віці до 18 років), що звинувачені або визнані винними в скоєнні кримінального правопорушення
- Чому:** Факти говорять, що позбавлення волі та жорстоке покарання шкодить дітям, не зменшує шансів рецидивів та дорого коштує для суспільства (18). Альтернативні підходи можуть:
- ↓ Зменшити рівень повторних правопорушень
 - ↑ Покращити наслідки для дітей в конфлікті з законом
 - ↓ Знизити загальний рівень злочинності
 - ✔ Використовуйте ресурси для реагування на насильство та послуги підтримки більш ефективно

ВСІ ГАЛУЗІ	СОЦІАЛЬНІ ПОСЛУГИ	ОХОРОНА ЗДОРОВ'Я	ПРАВОСУДДЯ
Визнати права дітей та підлітків і ризики, з якими вони стикаються, коли знаходяться в конфлікті з законом	Робота з галуззю правосуддя для підтримки дітей в конфлікті з законом Програми для дітей в системі ювенального правосуддя	Профілактичні та лікувальні послуги для дітей групи ризику або дітей, що знаходяться під вартою	Спеціалізована ювенальна система правосуддя Відвід та вироки без обмеження волі

Багато дітей, що перебувають у конфлікті з законом, походять з неблагополучних або маргіналізованих спільнот. Багато з них є жертвами насильства. Виведення дітей з мереж соціальних послуг та освітніх можливостей у цей критичний період їхнього життя може спричинити труднощі та маргіналізацію.

Діти, що живуть на вулиці, жертви сексуальної експлуатації, або ті, хто має проблеми з психічним здоров'ям або вживанням психоактивних речовин, можуть опинитися в конфлікті з законом, але в першу чергу потребують послуг і підтримки. Цим дітям можна допомогти за допомогою зусиль, спрямованих на переривання циклу насильства шляхом запобігання, а також надавання послуг, реабілітації та альтернатив позбавлення волі дітей, що перебувають у конфлікті з законом.

Дії для всіх галузей

Визнавати та просувати громадську обізнаність щодо різних факторів ризику для дітей, що перебувають у конфлікті з законом

Перспективи, засновані на правах, які є дружніми до дітей, можуть допомогти системам і персоналу служб зрозуміти і побороти конкретні ризики, з якими стикаються діти, що перебувають у конфлікті з законом.

Дії за галузями

Галузь	Дії	Для більш детальної інформації
Соціальні послуги	Співпраця з системою правосуддя для підтримки дітей, які перебувають в конфлікті з законом Постійна підтримка соціальним працівником впродовж всього процесу правосуддя допомагає захищати інтереси та права дитини та зменшує рівень повторного вчинення правопорушення (79). Сюди може входити: • Допомога дитині та родині з моменту арешту; • Підготовка звітів про соціальні дослідження; • Сприяння та фасилітування винесення покарань та покарання без обмеження волі (див. розділ про Галузь Правосуддя); • Надання наступних послуг: соціальних, освітніх, формування життєвих навичок та інших послуг, що базуються на громаді та які борються з корінними причинами правопорушень та допомагають дітям продуктивно повторно інтегруватись у суспільство.	ЮНІСЕФ. Роль соціальної роботи в ювенальній юстиції <i>Деталізація ролі соціального працівники як підтримуючої особи</i> ЮНОДЦ. Компіляція програм, спрямованих на навчання сімейним навичкам ЮНІСЕФ. Інструмент з відводу та альтернатив до утримання під вартою.
	Програми для дітей в системі ювенального правосуддя Такі програми як консультування, формування навичок та КПТ борються з корінними причинами правопорушень та підтримують реабілітацію. Програми, що базуються на принципах та методах КПТ, пропонують формування соціальних навичок, контролю над злістю, критичного та творчого мислення. Учасники навчаються розпізнавати, контролювати та «переоформлювати» автоматичні та спотворені моделі мислення, які можуть призвести до насильницької або іншої асоціальної поведінки.	Див. також <i>Програмна довідка: Аргументація та Реабілітація</i>
Охорона здоров'я	Послуги профілактики та лікування для дітей групи ризику або дітей під вартою Споживання психоактивних речовин, проблеми з психічним здоров'ям або поведінкою можуть призвести дітей до конфлікту з законом. Ефективне консультування та послуги лікування можуть допомогти знизити рівень ризику для цих дітей. Діти під вартою в системі правосуддя мають право на медичні послуги, в тому числі на лікування психічних захворювань, зловживання психоактивними речовинами та репродуктивного здоров'я (9).	ВООЗ. mhGap Посібник з інтервенцій для психічних, неврологічних розладів та розладів, пов'язаних з зловживанням психоактивними речовинами в неспеціалізованих медичних установах.

Галузь	Дії	Для більш детальної інформації
Правосуддя	Спеціалізована ювенальна система правосуддя Спеціалізована система ювенальної юстиції спрямована на захист прав та гідності дітей та сприяє реінтеграції дітей у продуктивні ролі в суспільстві. Опис принципів та компонентів системи ювенальної юстиції виходить за рамки цього довідника. Деякі ключові елементи, які мають наслідки для планування впровадження, обчислення вартості, зміцнення системи та персоналу та інші міркування, висвітлені тут • Досвід фахівців кримінального правосуддя та правоохоронних органів, завдяки спеціальним функціям, постійним тренінгам та незалежній супервізії. • Гарантований доступ до інформації, підтримки та юридичної допомоги для дітей та їх родин. • Пришвидження процесу для підсудних у віці до 18 років, з використанням утримання під вартою до та після суду, як крайньої міри та на найкоротший можливий термін. • Механізми захисту безпеки дітей під вартою включають: » утримання дітей окремо від дорослих, хлопців окремо від дівчат; » регулярний моніторинг умов та надання супервізії; » оцінювання та вирішення особливих потреб, в тому числі, пов'язаних з фізичним, психічним та репродуктивним здоров'ям; » моніторинг та забезпечення заборони катувань та інших жорстоких, нелюдських або принижуючих гідність видів поведінки або покарання. • Процедура скарг, яка є конфіденційною, доступною та пристосованою для дітей, безпечною та не репресивною для дітей та їх адвокатів, для офіційного повідомлення про насильство стосовно них впродовж арешту, допитів, та/або утримання під вартою (20). Скарги мають викликати негайне подальше відслідковування та незалежне розслідування.	Типові Стратегії та Практичні Заходи ООН задля припинення насильства стосовно дітей в області запобігання злочинності та правосуддя <i>Стратегії XII, XIII, XIV, XV, XVI, XVII</i> Типові Стратегії та Практичні Заходи ООН задля припинення насильства стосовно дітей в області запобігання злочинності та правосуддя: контрольний перелік Міжнародна Реформа В'язниць План з десяти пунктів щодо справедливого та ефективного кримінального правосуддя по відношенню до дітей
	Відвід та вироки без утримання під вартою Заміни кримінальної відповідальності спрямовує дітей подалі від офіційного кримінального провадження. Такі заходи можуть включати в себе відсутність судових заходів, попередження або нагляду, а також направлення до реабілітаційних програм, що стосуються витоків причин та поведінки, що призводять до порушення. Це допомагає дітям, які перебувають у конфлікті з законом, уникати звинувачення та судимості, при цьому зберігається їх відповідальність за свої дії. Вирок, не пов'язаний з позбавленням волі, передбачає інші вимоги. Вони можуть включати в себе офіційні вибачення жертвам злочину, громадські роботи, участь у програмі освіти або реабілітації, чи щось інше. Докази підтверджують економічну ефективність використання заміни кримінальної відповідальності та покарань без позбавлення волі для дітей, які перебувають у конфлікті з законом (21, 22). Зниження кількості повторних злочинів робить такі підходи, як не засоби, реабілітація та лікування, менш дорогими, ніж каральні підходи та позбавлення волі (23).	ЮНІСЕФ. Інструкції із заміни кримінальної відповідальності і альтернатив утримання під вартою

Гуманітарна діяльність

Діти в умовах кризи стикаються з певними ризиками в їх взаємодії з законом. Праця або життя на вулицях робить дітей більш вразливими до конфліктів з законом. Переселенці, мігранти або діти без супроводу можуть бути затриманими органами влади. Збільшена присутність сил безпеки може підвищити рівень ризику, що діти вступають в конфлікт з законом або у конфронтацію, або діти можуть примкнути до збройних групувань та сприйматись як загроза безпеці (2). Мінімальний Стандарт Захисту Дітей №14 стверджує, що відношення до дітей у контакті з системою правосуддя має відбуватись у відповідності до міжнародних стандартів (2). Кроки для цього включають:

Підготовка

- Підтримка створення або зміцнення дружніх до дітей судів та просторів в поліцейських відділках
- Підтримка збільшення потенціалу персоналу як в формальній та і неформальній системах правосуддя, які регулярно контактують з дітьми. Підтримка залучення жінок-офіцерів до правоохоронних органів

Реагування

- Визначити та вести записи про всіх дітей, що перебувають під вартою: їх місцезнаходження, статус та відношення до них
- Створення міждисциплінарної команди працівників на місцях для моніторингу та вживання заходів щодо кейсів
- Адвокація для звільнення дітей, коли утримання є незаконним або приміщення для утримання є невідповідними

Для більш детальної інформації див. частину *Гуманітарна діяльність* в розділі *Джерела* даної глави.

Довідка про програму: «Аргументація та реабілітація» (AiP)

Програма «Аргументація та Реабілітація» є обґрунтованою, багатогранною, когнітивно-поведінковою програмою для навчання когнітивним навичкам, соціальним навичкам та просоціальним цінностям для молодих людей з насильницькою або кримінальною поведінкою. Програма виконується персоналом виправних або соціальних служб для груп з 6-12 учасників за допомогою 35 високо структурованих двогодинних уроків. Ключові компоненти включають: самоконтроль, мета-пізнання, критичне міркування, соціальні навички, когнітивні навички для вирішення міжособистісних проблем, творче мислення, використання соціальних перспектив, підвищення цінностей та управління емоціями.

Впродовж 20 років AiP охопила більше ніж 70 000 правопорушників в 20 країнах та більшості штатів США. Мета-аналіз визначив зниження повторних правопорушень учасниками AiP на 14% в умовах інституцій в порівнянні з контрольною групою та зменшення на 21% в умовах громад. Результати ефективності послідовні в різних країнах, умовах, часових межах та серед типів правопорушників (24).

Витрати на впровадження включають: тренінги та програмні набори. Вартість надання — 300 доларів США на кожного учасника. Розміри ефекту та відносно низька вартість програми дають близько 2400 доларів США чистої вигоди для платників податків на кожного учасника (25).

Для більш детальної інформації про програму «Аргументація та Реабілітація» див. веб-сайт: <http://www.cognitivecentre.ca/RRProgram> (26).

Робоча таблиця впровадження

Використовуйте цю робочу таблицю для планування впровадження та зв'язку ваших втручань з іншими стратегіями INSPIRE. Під кожною дією є речі, які треба врахувати. Можливо, ви захочете додати власні міркування до даного списку.

ДІЯ	РЕЧІ, ЯКІ ТРЕБА ВРАХУВАТИ	
Оцінити теперішнє середовище	▶ Існуючі закони щодо заходів реагування для дітей, що зазнають насильство та їх практична реалізація в політиках та мандатах ▶ Достатність фінансів, виділених на заходи реагування та надання підтримки ▶ Доступні послуги та функціонування систем та мереж переадресування ▶ Дані та якісне дослідження щодо вразливості дітей до різних типів насильства, розкриття та пошук допомоги, потреби в послугах ▶ Досвід дітей, що потребують послуг, захисту та доступу до правосуддя ▶ Узгодження існуючих послуг та систем з міжнародними керівництвами та доказовою базою ▶ Можливості та перешкоди у впровадженні та розширенні цієї стратегії	▶
Обрати втручання	▶ Можливість інтеграції з комплексним планом ▶ Техніко-економічне обґрунтування та наявні ресурси ▶ Системи або необхідні умови для ефективного впровадження	▶
Побудувати партнерства	▶ Посилання на відповідні проблеми або інші стратегії INSPIRE ▶ Партнерство з іншими зацікавленими особами, директивними органами та виконавцями, в тому числі міністерствами, надавачами послуг, в тому числі на рівні громад, неформальними, дослідницькими установами, донорами та фінансувальниками	▶
Визначити потреби в ресурсах та їх джерела • Оцінити вартість • Людські ресурси • Джерела фінансування	▶ Системи, інфраструктури, збір даних та координація ▶ Всі етапи впровадження: оцінювання потреб, зміцнення системи, технічна підтримка, матеріали або основні медикаменти, збільшення масштабів, збір даних, МіО ▶ Потреби в персоналі та навчанні ▶ Джерела фінансування, як залучити та зберегти	▶
Удосконалити підходи та адаптувати програми для місцевого контексту	▶ Оцінювання потреб або аналіз прогалин, на національному, муніципальному та місцевому рівнях ▶ Доступні інструменти, довідники або технічна допомога ▶ Плани для збільшення масштабів	▶
Спланувати моніторинг та оцінку	▶ Інструменти для моніторингу та оцінювання послуг та програм ▶ Показники INSPIRE, які ви будете використовувати для вимірювання впливу ▶ Система або процес збору даних ▶ Де знайти технічну підтримку для МіО	▶
Інше		▶

ПРИМІТКИ
(Що ви знаєте зараз)

РЕСУРСИ, ЕКСПЕРТИ, ПАРТНЕРИ
(Де Ви можете отримати додаткову інформацію)

Заходи реагування та надання підтримки

ДІЯ	ВІДПОВІДАЛЬНА СТОРОНА	ДАТА	ПРИМІТКИ
			

Джерела

Загальні

Пакет основних послуг для жінок та дівчат, що зазнали насильство. Нью-Йорк: ООН Жінки; 2015 рік (<http://www.unwomen.org/en/digital-library/publications/2015/12/essential-services-package-for-women-and-girls-subject-to-violence>, доступно з 25 квітня 2018 року).

Пакет від ООН Жінки, ЮНФПА, ВООЗ, ЮНДП та ЮНОДЦ, що ідентифікує основні послуги, які мають надаватись галуззю охорони здоров'я, соціальними службами, поліцією та галуззю правосуддя, а також керівні принципи для координації основних послуг та управління координаційним процесом та механізмами.

Пакет ресурсів для захисту дітей: як планувати, моніторити та оцінювати програми захисту дітей. Нью-Йорк: ЮНІСЕФ; 2015 рік (<https://www.unicef.org/protection/files/CPR-WEB.pdf>, доступно з 25 квітня 2018 року).

Зміцнює доказову базу щодо захисту дітей через чіткі та практичні рекомендації для покращеної практики планування та МіО, а також документування ефективних практик та отриманих уроків.

Зміцнення зв'язків між клінічними та соціальними послугами для дітей та підлітків, які зазнали сексуальне насильство: супровідний посібник Арлінгтон, Вірджинія: Зміцнення високоефективних інтервенцій для проекту покоління без СНІДУ, (AIDSFree): 2016 рік (https://aidsfree.usaid.gov/sites/default/files/2016.2.1_aidsfree_comp_guide_gender_tagged.pdf, доступно з 27 квітня 2018 року).

Цей супровідний посібник є гідом щодо клінічного лікування дітей та підлітків, що стали жертвами сексуального насильства: технічні міркування для програм ПЕПФАР (2012 рік), надає покрокову інструкцію для постачальників медичних послуг та керівників відповідних клінік/судово-медичних установ для дітей та підлітків, що зазнали сексуального насильства та експлуатації.

Галузь соціальних послуг

Глобальний Альянс соціальних робітників. (www.socialserviceworkforce.org, доступно з 27 квітня 2018 року).

Членська організація, що забезпечує глобальне лідерство в навчанні соціального персоналу та ресурсну базу даних для пошуку, в тому числі на тему захисту дітей.

Тематичні дослідження щодо зміцнення систем захисту дітей. В: Захист дітей від насильства, експлуатації та наругу. Нью-Йорк: ЮНІСЕФ (https://www.unicef.org/protection/57929_58022.html#CPS, доступно з 25 квітня 2018 року).

Колекція тематичних досліджень з спільною метою зміцнення систем захисту дітей.

Інструмент кейс-менеджменту: посібник користувача для зміцнення послуг кейс-менеджменту в соціальному забезпеченні дітей. ЮСАІД; 2014 рік (<http://www.socialserviceworkforce.org/resources/case-management-toolkit-users-guide-strengthening-case-management-services-child-welfare>, доступно з 25 квітня 2018 року).

Інструмент для вимірювання та порівняння існуючих та передових практик кейс-менеджменту стосовно соціального забезпечення дітей. Допоможе посунути практику кейс-менеджменту з точки простої відповідності політикам та процедурам до розумного застосування практик, що базуються на фактах, які покращать наслідки для дітей та сімей на рівні індивідуальних кейсів.

Роль соціальної роботи в ювенальному правосудді. Женева: регіональний офіс ЮНІСЕФ для країн ЦСЄ\СНД, 2013 рік (https://www.unicef.bg/assets/Conferences/JJ_10_11_June_2014/publications/Juvenile_justice_social_work_EN.pdf, доступно з 5 червня 2018 року).

Підкреслює основні активності та завдання, які можуть бути виконані професіоналами — соціальними робітниками в межах усієї системи ювенальної юстиції.

Галузь охорони здоров'я

Заходи реагування для дітей та підлітків, які зазнали сексуальну наругу: Клінічні рекомендації ВООЗ. Женева: Всесвітня Організація Охорони Здоров'я; 2017 рік (<http://www.who.int/reproductivehealth/publications/violence/clinical-response-csa/en/>, доступно з 27 квітня 2018 року).

Клінічні рекомендації, спрямовані на допомогу медичним працівникам, що надають першочергову допомогу, насамперед в умовах з обмеженими ресурсами, в наданні обґрунтованої, якісної, орієнтованої на травматичний досвід допомоги для жертв сексуального насильства.

Посібник NICE [NG76]: Насильство над дітьми та нехтування. Лондон: Національний Інститут Вдосконалення Охорони Здоров'я та Допомоги; 2017 рік (<https://www.nice.org.uk/guidance/ng76>, доступно з 27 квітня 2018 року).

Довідник допомагає практикам розпізнати та вживати відповідних заходів щодо наруги або нехтування дітьми та молодими людьми у віці до 18 років. Він також підтримує практиків, які виконують оцінку та надають ранню допомогу та втручання дітям, молодим людям, батькам та піклувальникам.

Клінічні рекомендації [CG89] Жорстоке поводження з дітьми, оновлено у жовтні 2017. Національний Інститут Вдосконалення Охорони Здоров'я та Допомоги; 2017 рік (<https://www.nice.org.uk/guidance/cg89/chapter/1-Guidance>, доступно з 25 квітня 2018 року).

Рекомендації допомагають практикам розпізнавати та вжити відповідних заходів щодо ознак можливого жорстокого поводження з дітьми та молодими людьми у віці до 18 років. Вони націлені на підвищення обізнаності професіоналів-медиків, які не є спеціалістами із захисту дітей, для ідентифікації ознак фізичної, сексуальної або емоційної наруги, нехтування, фабрикованих або індукованих хвороб.

mhGAP Посібник з інтервенцій для психічних, неврологічних розладів та розладів, пов'язаних з зловживанням психоактивними речовинами в неспеціалізованих медичних установах. Женева; Всесвітня Організація Охорони Здоров'я; 2011 рік (http://www.who.int/mental_health/publications/mhGAP_intervention_guide/en/, доступно з 25 квітня 2018 року).

Пропонує інтегроване управління пріоритетними станами (психічний, неврологічний та використання речовин), використовуючи протоколи для клінічного прийняття рішень.

Зміцнення медичних систем для вживання заходів реагування щодо жінок, які зазнали насильства або сексуального насильства з боку інтимного партнера: посібник для керівників медичних закладів. Женева; Всесвітня Організація Охорони Здоров'я; 2017 рік (<http://www.who.int/reproductivehealth/publications/violence/vaw-health-systems-manual/en/>, доступно з 25 квітня 2018 року).

Ґрунтуючись на «Заходах реагування щодо насильства та сексуального насильства з боку інтимного партнера стосовно жінок: клінічні та політичні рекомендації ВООЗ за 2013 рік», даний посібник допомагає керівникам медичних установ на всіх рівнях медичної системи зміцнювати реагування та допомогу для жертв насильства.

Глобальний план дій ВООЗ для зміцнення ролі системи охорони здоров'я в межах національних міжгалузевих заходів для боротьби з міжособистісним насильством, а саме стосовно жінок та дівчат, а також дітей. Женева; Всесвітня Організація Охорони Здоров'я; 2016 рік (<http://www.who.int/reproductivehealth/publications/violence/global-plan-of-action/en/>, доступно з 25 квітня 2018 року).

Надає бачення, цілі, завдання, стратегічні напрямки та рекомендації, а також конкретні дії для країн-членів щодо зміцнення ролі медичної системи як частини багатогалузевого плану для боротьби з насильством, а саме стосовно жінок та дівчат.

Проект «Допомога із зосередженням на травмі». Des Moines, Iowa (www.traumainformedcareproject.org, доступно з 25 квітня 2018 року).

«Допомога із зосередженням на травмі» — це організаційна структура та база, що включає розуміння, розпізнавання та реагування на вплив від усіх типів травм. Щорічна конференція та ресурси і заходи для практиків знаходяться на нашому веб-сайті.

Заходи реагування щодо насильства з боку системи громадського здоров'я. В: Проект Vega. (<http://projectvega.ca/wp-content/uploads/2016/10/VEGA-TVIC-Briefing-Note-2016.pdf>, доступно з 25 квітня 2018 року).

Проект VEGA надає системі громадського здоров'я базу для обслуговування людей які зазнали насильства в сім'ї.

Заходи реагування щодо насильства та сексуального насильства з боку інтимного партнера стосовно жінок: Клінічні та політичні рекомендації ВООЗ. Женева; Всесвітня Організація Охорони Здоров'я: 2017 рік (<http://www.who.int/reproductivehealth/publications/violence/9789241548595/en/>, доступно з 25 квітня 2018 року).

Ці рекомендації пропонують медичним працівникам рекомендації щодо належної допомоги для жінок, що страждають від НІП та сексуального насильства для покращення збільшення потенціалу медичних працівників та інших членів міжгалузевих команд.

Медичні послуги для жінок, що зазнають насильства або сексуального насильства з боку інтимного партнера: клінічний посібник. Женева Всесвітня Організація Охорони Здоров'я: 2014 рік. (<http://www.who.int/reproductivehealth/publications/violence/vaw-clinical-handbook/en/>, доступно з 25 квітня 2018 року).

Цей посібник ґрунтується на «Заходи реагування щодо насильства та сексуального насильства з боку інтимного партнера: клінічні та політичні рекомендації ВООЗ за 2013 рік» та допомагає медичним працівникам доглядати за жінками, що зазнали насильства, багато з цих принципів можна застосовувати до дітей та підлітків.

Покращення реакції галузі охорони здоров'я на гендерне насильство: ресурсний посібник для професійних медиків в країнах, що розвиваються. Нью-Йорк: Міжнародна Федерація Планованого батьківства; 2013 рік (http://www.paho.org/hq/index.php?option=com_content&view=article&id=4517%3A2010-improving-health-sector-response-gender-violence-manual&catid=1505%3Aintra-family-violence&Itemid=41342&lang=en, доступно з 25 квітня 2018 року).

Надає інструменти та рекомендації, які допомагають керівникам медичних установ покращувати медичне реагування на гендерне насильство в країнах, що розвиваються, в тому числі — практичні інструменти для визначення поглядів надавачів послуг, юридичні визначення, обов'язки медичних працівників, кроки для створення мереж переадресування та якісного догляду.

Галузь правосуддя

Типові стратегії Організації Об'єднаних Націй щодо насильства стосовно дітей в області запобігання злочинності та кримінального правосуддя. Відень: ЮНОДЦ; 2015 рік (https://www.unodc.org/documents/justice-and-prison-reform/14-08451_Strategy_eBook.pdf, доступно з 24 березня 2018 року).

Роз'яснює та пропонує рекомендації для реалізації типових стратегій ООН та практичні заходи щодо ліквідації насильства над дітьми у сфері попередження злочинності та кримінальної юстиції.

Планування впровадження Типової стратегії ООН щодо насильства стосовно дітей у сфері запобігання злочинності та кримінального правосуддя: контрольний перелік. Відень: ЮНОДЦ 2015 рік (https://www.unodc.org/documents/justice-and-prison-reform/14-08452_Ebook.pdf, доступно з 25 квітня 2018 року).

Цей контрольний перелік ЮНОДЦ допомагає урядам переглядати національні закони та практики для боротьби з насильством стосовно дітей.

Правосуддя щодо справ, які стосуються дітей жертв або свідків злочину: типовий закон та відповідний коментар. Відень: ЮНОДЦ; 2009 рік (https://www.unodc.org/documents/justice-and-prison-reform/Justice_in_matters...pdf, доступно з 25 квітня 2018 року).

Розроблений ЮНОДЦ в співпраці з ЮНІСЕФ та Міжнародним Бюро з Прав Дітей, цей документ представляє набір рекомендацій, які представляють ефективні практики, що базуються на консенсусі, відображеному в сучасних знаннях та відповідних міжнародних та регіональних нормах, стандартах та принципах.

Посібник для професіоналів та політиків щодо питань правосуддя, які стосуються дітей-жертв або свідків злочинів. Відень: ЮНОДЦ; 2009 рік (https://www.unodc.org/documents/justice-and-prison-reform/hb_justice_in_matters_professionals.pdf, доступно з 25 квітня 2018 року).

Цей посібник, розроблений ЮНОДЦ, є посібником для політиків та фахівців, які займаються питаннями дітей-жертв і свідків злочинів, таких як судді, медичний та допоміжний персонал, співробітники правоохоронних органів, прокурори, соціальні працівники, співробітники НУО та вчителі.

Рекомендації Комітету Міністрів Ради Європи щодо дружнього до дітей правосуддя; Страсбург, Рада Європи 2010 рік (https://search.coe.int/cm/Pages/result_details.aspx?ObjectID=09000016804b2cf3, доступно з 25 квітня 2018 року).

Посібник з правосуддя, дружнього до дітей. В: Child Rights International (CRIN). Лондон: CRIN, 2014 (<https://www.crin.org/en/guides/legal/child-friendly-justice>, доступно з 5 червня 2018 року).

Цей посібник спрямований на надання інформації щодо зобов'язань відповідати принципам дружнього до дітей правосуддя, міжнародним, регіональним та національним стандартам. Судові рішення, дослідження, дослідницькі опитування та позиційні статті з даного питання та інші ресурси.

План з десяти пунктів щодо справедливого та ефективного кримінального правосуддя по відношенню до дітей. Лондон: Міжнародна Пенітенціарна Реформа 2012 рік (<https://www.penalreform.org/resource/tenpoint-plan-fair-effective-criminal-justice-children/>, доступно з 25 квітня 2018 року).

План, розроблений компанією UKAID, Міжнародною Пенітенціарною Реформою та Міжвідомчою групою з питань ювенальної юстиції, передбачає способи, якими правоохоронні та політичні діячі та працівники кримінальної юстиції можуть ефективно та позитивно реагувати на дітей, які перебувають у конфлікті з законом, зосереджуючись на: відводі дітей з системи правосуддя для дорослих, реабілітації та сприянню альтернативним санкціям замість ув'язнення.

Глобальне дослідження щодо юридичної допомоги. Нью-Йорк: ЮНДП та ЮНОДЦ, 2016 рік. (http://www.undp.org/content/undp/en/home/librarypage/democratic-governance/access_to_justiceandruleoflaw/global-study-on-legal-aid.html, доступно з 5 червня 2018 року).

Це глобальне дослідження надає огляд зусиль, спрямованих на покращення правової допомоги, висвітлення конкретних проблем та пріоритетних напрямків у різних аспектах надання правової допомоги та інноваційних підходів та отриманих уроків.

Інструкції ЮНІСЕФ із заміни кримінальної відповідальності і альтернатив утримання під вартою. Нью-Йорк: ЮНІСЕФ; 2010 рік (https://www.unicef.org/tdad/index_55653.html, доступно з 25 квітня 2018 року).

Цей он-лайн інструментарій надає рекомендації та практичні інструменти для фахівців ЮНІСЕФ з питань захисту дитини та інших працівників, які працюють у напрямку заохочення відводу та альтернатив утримання під вартою у системах ювенальної юстиції. Вона надає практичні вказівки щодо того, як впровадити відвід та альтернативи, використовуючи системний підхід, що базується на основних положеннях ЮНІСЕФ про захист та Спільному підході ООН до правосуддя для дітей, та представляє приклади проектів та інші ресурси з цілого ряду країн для зручності.

Альтернативний догляд

Інструмент Мережі Кращого Догляду: збірка практичних рекомендацій та посібників для підтримки надання якісного альтернативного догляду. Нью-Йорк: Better Care Network; (<http://bettercarenetwork.org/toolkit>, доступно з 25 квітня 2018 року).

Рух Вперед: впровадження керівних принципів альтернативного догляду. Глазго: Центр Вдосконалення Догляду Дітей в Шотландії (CELCIS), 2012 рік (https://www.unicef.org/protection/files/Moving_Forward_Implementing_the_Guidelines_English.pdf, доступно з 5 червня 2018 року)

Застосування настанов ООН щодо альтернативного догляду за дітьми: Посібник для практиків. Буенос-Айрес: Red Latinoamericana de Acogimiento Familiar (RELAF) та UNICEF, 2011 рік (<https://resourcecentre.savethechildren.net/sites/default/files/documents/4990.pdf>, доступно з 05.06.2018 р.).

Інструмент оцінювання для впровадження настанов ООН щодо альтернативного догляду за дітьми. Іннсбрук, Австрія: SOS Children's Villages International, 2012 рік (<https://www.crin.org/en/docs/120412-assessment-tool-SOS-CV%20.pdf>, доступно з 5 червня 2018 року)

Реформа ювенальної юстиції

«Зберігай гроші, захищай суспільство та розумій потенціал молоді». Брюссель: Міжнародний Спостережний комітет з питань ювенальної юстиції; 2012 рік (http://www.oijj.org/sites/default/files/white_paper_publication.pdf, а доступно з 25 квітня 2018 року).

Біла книга, що надає шлях для покращення молодіжних систем правосуддя в Європі. Вона зосереджена на покращенні під час економічної кризи.

Багатонаціональна оцінка впливу реформи ювенальної юстиції на дітей в конфлікті з законом. ЮНІСЕФ, Регіональний Офіс для центральної, східної Європи та Центральної Азії; 2015 рік (https://www.unicef.org/evaldatabase/files/MCE2_Final_CEECIS_2015-005.pdf, доступно з 25 квітня 2018 року).

Оцінка того, наскільки реформи системи ювенальної юстиції в 11 країнах Центрально-Східної Європи / Співдружності незалежних держав (ЦСЄ / СНД) протягом 2006–2012 років зменшили рівень позбавлення волі дітей, що перебувають у конфлікті з законом, збільшили використання відводу від судового процесу та зменшення середньої тривалості попереднього ув'язнення.

Критерії розробки та оцінки програм ювенальної юстиції. Відень: ЮНОДЦ; 2011 рік (https://www.unodc.org/pdf/criminal_justice/Criteria_for_the_Design_and_Evaluation_of_Juvenile_Justice_Reform_Programmes.pdf, доступно з 25 квітня 2018 року).

Цей ресурс, розроблений ЮНОДЦ та Міжвідомчою групою з питань ювенальної юстиції, представляє набір загальних критеріїв для розробки та оцінки програм ювенальної юстиції та визначення належної практики, що ґрунтується на правах дитини, визначених у Конвенції про права Дитини та інших міжнародних нормах і стандартах.

Гуманітарна діяльність

Мінімальні стандарти захисту дітей в гуманітарній діяльності. Нью-Йорк: Робоча група Захисту Дітей; 2012 рік (https://www.unicef.org/iran/Minimum_standards_for_child_protection_in_humanitarian_action.pdf, доступно з 25 квітня 2018 року).

Описує загальні принципи, ефективну практику та уроки, отримані при наданні послуг з реагування та підтримки для дітей, які зазнали насильства, у складних гуманітарних ситуаціях

Адаптуємось до навчання, навчаємось адаптуватись: огляд та міркування щодо зміцнення систем захисту дітей в надзвичайних умовах. Альянс Захисту дітей в гуманітарній діяльності; 2016 рік (<http://www.cpcnetwork.org/wp-content/uploads/2016/07/Adapting-to-learn-Learning-to-adapt-July-2016.pdf>, доступно з 25 квітня 2018 року).

Надає огляд посилення систем захисту дітей в практиці надзвичайних ситуацій на сьогоднішній день для всіх суб'єктів, які підтримують заходи для захисту дітей в надзвичайних умовах та визначає ключові міркування щодо систем для практиків захисту дітей.

Міжвідомчий огляд правосуддя для дітей в гуманітарних умовах (CPMS 14). Міжнародне Бюро з Прав Дітей; 2016 рік (<http://www.ibcr.org/wp-content/uploads/2016/06/Interagency-review-2.pdf>, доступно з 25 квітня 2018 року).

Описує поточну обізнаність та знання стандарту 14, вивчені уроки та інституційні, політичні, операційні та фінансові виклики для здійснення правосуддя в гуманітарних контекстах. Дослідження було зосереджено в першу чергу на питаннях ювенальної юстиції, з меншим наголосом на дітей-жертв і свідків.

Правосуддя для дітей в надзвичайних умовах (резюме та ключові уроки з звіту, згаданого вище). (<http://www.ibcr.org/wp-content/uploads/2016/06/Justice-for-children-in-humanitarian-action-1.pdf>, доступно з 25 квітня 2018 року).

Перша психологічна допомога дітям, навчальний посібник для практиків від Save the Children. Копенгаген: Save the Children; 2013 рік (<https://resourcecentre.savethechildren.net/library/save-children-psychological-first-aid-training-manual-child-practitioners>, доступно з 25 квітня 2018 року).

Цей навчальний посібник розроблений організацією Save the Children Данія для Ініціативи захисту дітей для фасілітування навчання щодо першої психологічної допомоги з орієнтацією на дітей та спрямований на розвиток навичок та компетенцій, які допоможуть персоналу з захисту дітей зменшити початкові страждання дітей, які нещодавно зазнали травматичну подію. Навчання спрямовано на допомогу персоналу, партнерам та спеціалістам, таким як вчителі, педагоги, працівники охорони здоров'я та соціальні працівники, а також волонтери, які працюють безпосередньо з дітьми в надзвичайних ситуаціях або після конфліктів, стихійних лих та критичних подій.

Перша психологічна допомога ВООЗ: рекомендації для працівників на місцях. (http://www.who.int/mental_health/publications/guide_field_workers/en/, доступно з 25 квітня 2018 року).

Надає вказівки щодо першої психологічної допомоги, яка є гуманною, підтримуючою та практичною під час серйозних кризових подій, а також основою для підтримки людей таким чином, щоб поважати їхню гідність, культуру та здібності.

Керівні принципи МПК щодо психічного здоров'я та психологічної підтримки в надзвичайних умовах. Женева: Міжвідомчий постійний комітет; 2007 рік. (https://www.unicef.org/protection/guidelines_iasc_mental_health_psychosocial_june_2007.pdf, доступно з 25 квітня 2018 року).

Ці керівні принципи, ініційовані ВООЗ, відображають як розуміння практиків з різних географічних регіонів, дисциплін і секторів, так і формування консенсусу щодо ефективної практики. Вони побудовані на ідеї, що на ранній стадії надзвичайної ситуації соціальна підтримка необхідна для захисту та підтримки психічного здоров'я і психосоціального благополуччя. Крім того, в рекомендаціях рекомендується обрані психологічні та психіатричні втручання для конкретних проблем.

Психічне здоров'я та психологічна підтримка в гуманітарних надзвичайних ситуаціях: що потрібно знати гуманітарним медичним суб'єктам? Женева: Міжвідомчий постійний комітет; 2010 рік (http://www.who.int/mental_health/emergencies/what_humanitarian_health_actors_should_know.pdf, доступно з 25 квітня 2018 року).

Розроблений ВООЗ для гуманітарних медичних суб'єктів, які працюють на національному та суб-національному рівнях у країнах, що стикаються з надзвичайними ситуаціями та кризами, ресурс надає огляд основних знань, які повинні мати гуманітарні фахівці з питань психічного здоров'я та психосоціальної підтримки в гуманітарних надзвичайних ситуаціях.

Роль кейс-менеджменту в захисті дітей: посібник для політичних, програмних керівників та кейс-менеджерів. Нью-Йорк: Робоча Група Захисту Дітей; 2014 рік (http://www.cpcnetwork.org/wp-content/uploads/2014/08/CM_guidelines_ENG_.pdf, доступно з 25 квітня 2018 року).

Положення (розроблені USAID), які доповнюють узгоджений стандарт кейс-менеджменту (Мінімальні стандарти захисту дітей у гуманітарній діяльності, 2012 рік) і мають на меті забезпечити спільне розуміння та покрокові вказівки щодо того, як вести кейс.

Керівні принципи альтернативного догляду. Нью-Йорк: Мережа кращого догляду; 2009 рік (<http://bettercarenetwork.org/international-framework/guidelines-on-alternative-care>, доступно з 25.04.2018 р.).

Ці керівництва, схвалені Генеральною Асамблеєю ООН, містять вказівки щодо визначення відносин між батьківською турботою та сімейним оточенням дитини, цілями альтернативного догляду та критеріями прийняття рішень про альтернативне розміщення. Вони орієнтовані як на політику, так і на практику, зокрема, стосовно захисту та благополуччя дітей, позбавлених батьківського піклування, або які ризикують втратити його.

Посилання

1. NSPIRE: Сім стратегій задля припинення насильства стосовно дітей. Женева: Всесвітня Організація Охорони Здоров'я; 2016 рік
2. Мінімальні стандарти для захисту дітей в гуманітарній діяльності. Нью-Йорк, Робоча Група з Захисту Дітей, РГЗД; 2012 рік (<http://cpwg.net/?get=006914%7C2014/03/CP-Minimum-Standards-English-2013.pdf>, доступно з 27 квітня 2018 року).
3. Заходи реагування для дітей та підлітків, які зазнали сексуальну наругу: Клінічні рекомендації ВООЗ. Женева: Всесвітня Організація Охорони Здоров'я; 2017 рік.
4. INSPIRE Посібник з показників та матриці результатів. Нью-Йорк: ЮНІСЕФ; 2018 рік.
5. Протокол міжгалузевого управління сексуальною наругою та насильством Зімбабве. Хараре: Комітет Юридичних Послуг; 2012 рік (http://www.togetherforgirls.org/wp-content/uploads/2017/10/Multi_Sectoral_Protocol_2012-Zimbabwe.pdf, доступно з 5 квітня 2018 року).
6. Marcy L, Messner L, Duffy M, Casto J. Зміцнення зв'язків між клінічними соціальними/громадськими послугами для дітей та підлітків, що зазнали сексуального насильства: супровідний посібник. Арлінгтон, Вірджинія: Проект «Зміцнення високоефективних інтервенцій для покоління без СНІД»; 2016 рік (<https://aidsfree.usaid.gov/resources/prc-companion-guide>, доступно з 5 квітня 2018 року).
7. Жорстоке поводження з дітьми: коли підозрювати жорстоке поводження з дітьми у віці до 18 років. В: NICE Посібник. Лондон: Національний Інститут Охорони Здоров'я та Допомоги (<https://www.nice.org.uk/guidance/cg89>, доступно з 27 квітня 2018 року).
8. TVIC — Інструмент для медичних та сервісних організацій та постачальників. Онтаріо: Equip Healthcare; 2016 рік (<https://equip2013.files.wordpress.com/2016/11/tvic-tool-for-on-organizations.pdf>, доступно з 5 квітня 2018 року).
9. Правосуддя стосовно дітей в конфлікті з законом: типовий закон ювенальної юстиції та відповідний коментар Відень: ЮНОДЦ; 2013 рік (https://www.unodc.org/documents/justice-and-prison-reform/Justice_Matters_Involving-Web_version.pdf, доступно з 16 листопада 2017 року).

10. mhGap Посібник з інтервенцій для психічних, неврологічних розладів та розладів, пов'язаних з вживанням речовин, в неспеціалізованих медичних закладах Версія 2.0. Женева: Всесвітня Організація Охорони Здоров'я; 2016 рік (http://www.who.int/mental_health/mhgap/mhGAP_intervention_guide_02/en/, доступно з 5 квітня 2018 року).
11. Dybdal AS, Melin M, Terlonge P. Перша психологічна допомога та посібник для навчання для практиків, що працюють з дітьми. Копенгаген: Save the Children Данія; 2013 рік (<https://resourcecentre.savethechildren.net/library/save-children-psychological-first-aid-training-manual-child-practitioners>, доступно з 5 квітня 2018 року).
12. Рекомендації ООН щодо альтернативного догляду за дітьми. Генеральна Асамблея ООН. А/RES/64/14223 Feb 2010.
13. Cantwell N, Davidson J, Elsley S, Milligan I, Quinn N. Рух вперед: впровадження рекомендацій щодо альтернативного догляду за дітьми. UK: Centre for Excellence for Looked After Children in Scotland; 2012 ([https://www.unicef.org/eca/UN_Handbook_\(English\)_FINAL_22_02_13.pdf](https://www.unicef.org/eca/UN_Handbook_(English)_FINAL_22_02_13.pdf), доступно з 15 листопада 2017 року).
14. Когнітивно-поведінкова терапія, зосереджена на травмі. В: Національна програма терапії травм. 2017 рік (<https://tfcbt.org/about-tfcbt/>, доступно з 27 квітня 2018 року).
15. Murray LK, Dorsey S, Skavenski S, Kasoma M, Imasiku M, Bolton P, et al. Ідентифікація, модифікація та впровадження доказової психотерапії для дітей, в країнах з низьким рівнем доходу: використання КПТЗТ в Замбії. Міжнародний журнал систем психічного здоров'я. 2013;7(1):24 (<https://doi.org/10.1186/1752-4458-7-24>, доступно з 27 квітня 2018 року).
16. Murray LK, Dorsey S, Bolton P, Jordans M, Rahman A, Bass J, et al. Зміцнення потенціалу інтервенцій щодо психічного здоров'я в країнах з обмеженими ресурсами: тренінгова модель для навчання місцевих постачальників. Міжнародний журнал систем психічного здоров'я. 2011;5(30) (<https://ijmhs.biomedcentral.com/articles/10.1186/1752-4458-5-30>).
17. Група прикладних досліджень психічного здоров'я. Розробка, впровадження, моніторинг та оцінка міжкультурних програм з питань психічного здоров'я та психосоціальної допомоги, пов'язаних з ВІЛ: посібник користувача для дослідників та виконавців програм. Балтимор М.Д.: Університет Джонса Хопкінса; n.d. (<http://www.jhsph.edu/research/centers-and-institutes/research-to-prevention/publications-resources/dime-manual.html>, доступно з 5 квітня 2018 року).
18. Економія грошей, захист суспільства та реалізація потенціалу молоді. Брюссель: Міжнародна обсерваторія ювенальної юстиції; Липень 2013 року (http://www.oijj.org/sites/default/files/white_paper_publication.pdf, доступно з 16 листопада 2017 року).
19. Роль соціальної роботи в ювенальній юстиції. Нью-Йорк: ЮНІСЕФ; 2013 (https://www.unicef.bg/assets/Конференції/JJ_10_11_June_2014/publications/Juvenile_justice_social_work_EN.pdf, доступно з 5 квітня 2018 року).
20. Правосуддя для дітей у гуманітарній діяльності: дослідження обсягу. Нью-Йорк: Робоча група з питань захисту дітей (CPWG); 2016 (<http://www.ibcr.org/wp-content/uploads/2016/06/Justice-for-children-in-humanitarian-action-1.pdf>, доступно з 16 листопада 2017)
21. Захист прав дітей, що перебувають у конфлікті з законом. Міжвідомча координаційна група з питань ювенальної юстиції; (https://www.unodc.org/pdf/criminal_justice/Protecting_children_en.pdf, доступно з 16 листопада 2017 року).
22. Dunkel F, Horsfeld P, Parosanu A. Дослідження та вибір найбільш ефективних практик відновного правосуддя для неповнолітніх у Європі: огляд з 28 країн-членів ЄС. Брюссель: Міжнародна обсерваторія ювенальної юстиції; 2015 (http://www.ejcc.org/sites/default/files/volume_i_-_snapshots_from_28_eu_member_states.pdf, доступно з 16 листопада 2017 року).
23. Дрейк Е.К., Aos S, Miller M. (2009). Варіанти державної політики на основі доказів, спрямовані на скорочення злочинності та витрат кримінального правосуддя: наслідки у штаті Вашингтон. Жерти та правопорушники. 2009; 4 (2): 170-196. (<https://doi.org/10.1080/1556488080261261>).
24. Joy Tong LS, Farrington DP. Наскільки ефективною є програма «Аргументація та Реабілітація» для зменшення повторних злочинів? Мета-аналіз оцінок у чотирьох країнах. Психологія, злочинність і право. 2006; 12 (1): 3-24 (http://www.antonioacasella.eu/archipsy/tong_farrington_2006.pdf, доступно з 15 листопада 2017).
25. Aos S, Phipps P, Barnoski R, Lieb R. Порівняльні витрати і вигоди від програм зниження злочинності. Olympia, WA: Державний інститут публічної політики Вашингтона; 2001 (http://www.wsipp.wa.gov/ReportFile/756/Wsipp_The-Comparative-Costs-and-Benefits-of-Programs-to-Reduce-Crime-v-4-0-Full-Report.pdf, доступно з 15 Листопада 2017 року).
26. Аргументація та реабілітація програми R&R. У: Когнітивний центр Канади. Оттава; n.d. (<http://www.cognitivecentre.ca/RRProgram>, доступно з 5 квітня 2018 року).

Навчання та формування ЖИТТЄВИХ навичок

Завдання: Покращення дитячого доступу до більш ефективних, гендерно-справедливих та соціально-емоційних навчальних та життєвих навичок, а також забезпечення безпеки та сприятливості шкільних середовищ.

Про що йде мова в даному розділі

Огляд – Освіта розширює можливості дітей

Дізнайтесь, як ця стратегія
працює на практиці

Зв'язки між стратегіями
INSPIRE та тим, що
знаходиться за їх межами

Працює найкраще коли...

Гуманітарна діяльність

Міркування щодо
впровадження

Показники

ст. 238

Вправа на фокусування

Зосередьте своє
планування на
місцевому
контексті
та потребах

ст. 242

Підходи

Дізнайтесь, що потрібно для впровадження цієї стратегії за допомогою підходів, що базуються на фактичних даних та прикладах програми

Підходи з першого погляду

Підвищення участі в шкільному навчанні

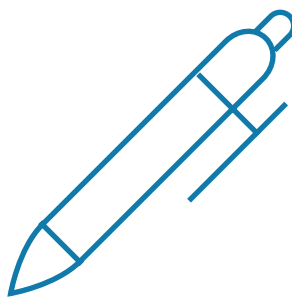
Безпечні та сприятливі шкільні середовища

Навчання життєвим та соціальним навичкам

Допомога дітям в захисті самих себе від сексуальної наруги та експлуатації

Запобігання НІП серед підлітків

ст. 243

Робоча таблиця впровадження

Визначте ресурси та кроки дій для планування впровадження

ст. 266

Джерела

Посилання на інструменти та джерела для допомоги у впровадженні даної стратегії

ст. 269

Навчання розширює можливості дітей

Якісна освіта допомагає дітям набувати знання, навички та досвід, які створюють стійкість і зменшують фактори ризику насильства. Коли системи освіти, шкіл, батьки та громади зобов'язуються забезпечувати безпечне та сприятливе шкільне середовище, діти більше здатні на успіхи в академічному житті, зростання в соціальному плані та можуть уникати зазнавання або виконання насильницьких дій.

Участь¹ у школі (яка включає в себе зарахування, регулярне відвідування, досягнення та завершення) допомагає захистити дітей від переживання або здійснення насильства, сексуального насильства та експлуатації, а також НІП. Це також знижує ризик раннього шлюбу, небажаної вагітності, ВІЛ та ІПСШ, а також має інші соціальні та економічні переваги. Школи можуть бути основою для профілактичних заходів, таких як навчання життєвим та соціальним навичкам (див. Вставку 23).

Проте, школи також можуть бути місцем для насильства над дітьми, включаючи насильницьке покарання вчителями або адміністраторами, булінг, фізичне насильство, сексуальне насильство, експлуатація та переслідування (див. розділ *Вступ до посібника*, де описано різні типи насильства). Діти також можуть наражатись на насильство по дорозі до школи та з школи.

Школи є важливими місцями, де діти можуть розвивати просоціальну поведінку і навички для позитивних відносин. Соціальні та гендерні норми — шкідливі або позитивні — підкреслюються і укорінюються в шкільній культурі. Як і в усіх випадках насильства, насильство у школах може різним залежно від того, чи є дитина хлопчиком або дівчиною. **Шкільне гендерне насильство** (ШГН) описує низку дій або загроз сексуального, фізичного або психологічного насильства, що відбуваються в школах і навколо них, які керуються гендерними нормами і стереотипами і забезпечуються нерівною динамікою влади (2). Наприклад, юнаки з більшою ймовірністю можуть отримати жорстоку фізичну дисципліну від вчителів-чоловіків, а дівчата можуть бути більш вразливими до сексуальних домагань або тиску для обміну сексу на оцінки. НІП або «насильство на побаченнях» також відображають гендерну нерівність у всій красі.

Педагоги також мають першочергово реагувати на повідомлення від дітей, які відчувають або перебувають під загрозою насильства, оскільки ідентифікація та розкриття часто трапляються в школі. Шкільні кодекси поведінки можуть забезпечити керівництво до дій, які дозволять вчителям та адміністраторам належним чином обробляти розкриття інформації, що надходить від дітей, які зазнають насильство, та направляти її до відповідних служб підтримки та реагування (див. стратегію *Заходи реагування та послуги підтримки*).

Стратегія Навчання та формування життєвих навичок включає в себе зусилля, спрямовані на підтримку участі в школі, створення безпечного та сприятливого шкільного середовища, а також навички учнів у стосунках, спілкуванні, управлінні емоціями, вирішенні конфліктів та самозахисті. Реалізація цієї стратегії включає підтримку законодавства та політики, що впроваджується через мандати, стандарти та навчання для галузі освіти. Вона також включає міжгалузеве співробітництво та зміну норм із залученням усіх зацікавлених сторін у сфері освіти — адміністраторів, вчителів, учнів, батьків та широкої громадськості.

Вставка 23

Що таке життєві та соціальні навички?

Життєві навички можуть бути описані як «можливості для адаптивної та позитивної поведінки, яка дозволяє особам ефективно вирішувати проблеми щоденного життя» (1, р.3).

Сюди включаються когнітивні та емоційні функції, такі як зосередженість, самоконтроль, критичне мислення та вирішення проблем. Вони також включають міжособистісні та соціальні навички, які є набором життєвих навичок.

Соціальні навички описують шляхи взаємодії та побудови відносин з іншими людьми.

Ефективні програми, що розвивають ці навички призводять до просоціальної поведінки, в тому числі ефективних рішень конфліктів та демонстрації співчуття до інших людей.

¹ Технічний комплекс INSPIRE посилається на зростання зарахування до школи як захисний фактор щодо насильства. Партнерські установи визнають, що цей підхід поширюється за межі реєстрації в школах, відвідування, досягнень та закінчення — іншими словами, участі в школі. Таким чином, мова, що використовується в даному підручнику, була оновлена для відображення цього розуміння.

Зв'язки між стратегіями INSPIRE та тим, що виходить за їх межі

Концепція «Безпечні середовища» може бути компонентом багатьох інших стратегій INSPIRE, а також зусиль, які виходять за межі насильства

**Прийняття
та забезпечення
виконання законів**

Закони забороняють використання насильницьких видів покарання з боку вчителів

Норми та цінності

Програми життєвих навичок можуть боротись з соціальними та гендерними нормами, що сприяють насильству

**Підтримка батьків
та вихователів**

Програми життєвих навичок з компонентами батьківства можуть допомогти батькам спілкуватись та підтримувати своїх дітей

**Безпечні
середовища**

Принципи безпечних середовищ можуть збільшити безпеку в шкільних будівлях та навколо, а також по дорозі до школи та з школи

**Підвищення доходів
та покращення
економічного
становища**

Життєві навички можуть бути частиною діяльності задля підвищення доходів та покращення економічного становища

**Заходи реагування та
надання підтримки**

Школи та вихователі є частиною мереж переадресувань та першочерговими надавачами послуг

**ЗАГАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ,
СОЦІАЛЬНИЙ ТА ЕКОНОМІЧНИЙ
ПОРЯДОК ДЕННИЙ**

Покращення шкільних досягнень, коефіцієнт закінчення школи, соціально-економічний статус та гендерна рівність

Зниження захворюваності на ВІЛ; поліпшення результатів сексуального та репродуктивного здоров'я

Навчання та формування життєвих навичок

Найкраще працює коли...

Наявні дані та досвід свідчать, що спроби реалізації цієї стратегії можуть мати більший ймовірний вплив, коли вони:

- ✔ інтегровані у національну або районну освітню політику, навчальні програми та підготовку вчителів;
- ✔ приймають перспективи «всієї школи» і добиваються змін у шкільній культурі, включаючи динаміку між учнями та авторитетними особами, а також між самими учнями;
- ✔ заохочують до роздумів та підвищення свідомості щодо гендерних норм, нерівності та гендерної ідентичності (3);
- ✔ залучають шкільні управлінські ради, вчителів та персонал до критичного роздуму про їхні цінності, переконання та досвід, пов'язані з насильством у школі (3) (див. стратегію *Норми і цінності* для більш детального вивчення критики);
- ✔ навчають вчителів та персонал позитивній дисципліні та взаємодії з учнями, а також наданню першочергових заходів реагування дітям, які зазнають або ризикують зазнати насильство;
- ✔ адаптовані до місцевого культурного контексту, використовуючи провідні практики адаптації з відповідністю (див. *Впровадження INSPIRE як комплексу: Адаптація програм на основі фактів*);
- ✔ заохочують та полегшують участь дітей у адаптації або реалізації програм і провідних заходів;
- ✔ використовують кваліфіковані фасилітації та підтримку при обговоренні складних і чутливих питань.

Гуманітарна діяльність

Зусилля підготовки, координації та відновлення допомагають мінімізувати переривання в навчанні дітей в зв'язку з надзвичайними ситуаціями або конфліктами.

Безпечні простори: навчання може відбуватись в різних місцях — в палатках, на відкритому повітрі, в нешкільних будівлях — будь-де, поки діти в безпеці. Міркування щодо безпеки дітей можуть включати:

- Забезпечення безпечних маршрутів до та з місць навчання та мінімізація потенційних ризиків, таких як розташування армії, міни, небезпечні комерційні місця, або небезпека знаходження на дорозі;
- Тренінги та правила поведінки для всього персоналу, що взаємодіє з дітьми, в тому числі для вчителів, кураторів та волонтерів;
- Нагляд в навчальних середовищах.

Будування миру: діти можуть навчитись застосовувати принципи розв'язання конфліктів та будування миру, поки живуть в контексті насильства або конфлікту. Aulas en Paz вчить маленьких дітей, що знаходяться в умовах інтенсивної вразливості до насильства, навичкам зменшення агресії та створення мирних класних кімнат (див. *програмну довідку Aulas en Paz*)

Життєві та соціальні навички: Зміцнення емоційних та соціальних навичок та позитивних відносин може допомогти дітям та підліткам адаптуватись до складних обставин. Такі інтервенції, як *Програма Захисту Дітей* від Save the Children, створені для гуманітарних умов. Деякі програми, включені в INSPIRE, такі як Stepping Stones та IMPower, виконувались в різноманітних та складних умовах, та могли б потенційно бути адаптовані для гуманітарної діяльності.

Для більш детальної інформації див. частину *Гуманітарна діяльність* в розділі *Джерела* в кінці даної глави.

Міркування щодо впровадження

Системний підхід або зосередження на окремих школах?

Багато з програм, представлених у INSPIRE, можуть бути реалізовані окремими школами, або шкільними системами. Проте галузь освіти в цілому відіграє важливу роль у реалізації додаткових підходів у цій стратегії. Системний підхід до запобігання насильству через освітню політику та втручання з життєвими навичками може охопити більшу кількість дітей, а також є потенційно більш ефективним і стійким. Системний підхід передбачає планування, навчання та підтримку шкільного персоналу, механізми моніторингу та підзвітності, виділені ресурси та співпрацю з іншими секторами (див. *Реалізація INSPIRE як комплексу* для отримання додаткової інформації про координацію, а також стратегії *Прийняття та забезпечення виконання законів*, щоб дізнатись більше про законодавство, політики та мандати щодо попередження насильства в державному секторі).

Як можна боротись з насильством он-лайн?

Кібер-булінг (знущання, переслідування чи погрози людині в Інтернеті) завдає шкоди дітям. Багато програм, які прагнуть поліпшити загальношкільну культуру та навчити учнів соціальним та емоційним навичкам, можуть вирішувати проблеми кібер-знущання. У закладах, де учні мають регулярний доступ до Інтернету та соціальних мереж, важливо встановлювати політику, поведінкові очікування та допоміжні заходи щодо кібер-булінгу в рамках стратегії Навчання та формування життєвих навичок. Навчання про відповідальне використання персональних даних та безпеку в Інтернеті також може допомогти дітям захистити себе від насильства або експлуатації. Глобальний альянс WePROTECT задля припинення сексуальної експлуатації дітей в Інтернеті включає національну освітню програму як частину скоординованої міжнародної та національної відповіді від СЕНД для захисту дітей. Це описано у Потенціалі 13 Типових національних заходів реагування на он-лайн ресурсі СЕНД (див. розділ Ресурси в кінці даної глави).

Показники

Наступні показники INSPIRE можуть бути використані для вимірювання впливу зусиль, спрямованих на реалізацію стратегії *Освіти та життєвих навичок* (див. *Додатки А та В* для переліку показників та вимірювань INSPIRE).

- 9.1 Пропуски школи в зв'язку з міркуваннями безпеки, за останній місяць та 12 місяців
- 9.2 Ранній початок статевого життя
- 9.3 Раннє народження дітей до виповнення 15 та 18 років
- 9.4 Дитячий шлюб до виповнення 15 та 18 років (ЦСР показник 5.3.1)
- 9.5 Пияцтво підлітків
- 9.6 Доступ до програм запобігання та боротьби з насильством за 12 місяців

Вправа на фокусування

Перед тим, як просунутись далі до конкретних підходів та програм для впровадження даної стратегії, знайдіть хвилинку проаналізувати ваші умови, цілі, що наявні, та що б ви хотіли змінити.

Мета даної вправи — допомогти вам зосередитись на ваших пріоритетах поки ви читаете і дізнаєтесь все більше про підходи та програми, що базуються на фактах, для цієї стратегії. Ви можете виконувати дану вправу наодинці або в групі.

- ❓ Що показують якісні та кількісні дослідження щодо насильства, яке діти зазнають в школі та поруч з нею?
- ❓ Які механізми існують для того, щоб дорослі відповідали за насильство над дітьми? Які ставлення та норми спостерігаються серед дітей і батьків щодо насильства над дітьми в школах?
- ❓ Що в даний час відбувається — на системному рівні та в окремих школах — для запобігання насильству та сприяння безпечному та сприятливому середовищу? Як були обрані ці втручання? Вони борються з НГОШ(насильство за гендерними ознаками в школі)? Чи узгоджуються вони з фактами? Що можна покращити?
- ❓ Чи мають школи та вчителі настанови, знання та навички для відповідного реагування на дітей, які повідомляють, що зазнали насильство, та чи здатні направити їх до служб підтримки?
- ❓ Як, на вашу думку, можна інтегрувати підходи стратегії Навчання та формування життєвих навичок у загальні зусилля, спрямовані на зменшення насильства над дітьми?
- ❓ Виходячи з ваших міркувань вище, яка ваша мета посилення стратегії Навчання та формування життєвих навичок у вашому середовищі?

Використовуйте цей простір, щоб робити нотатки.

Підходи з першого погляду

Дані підходи INSPIRE представляють собою основу на фактах, розумну та перспективну практику задля запобігання та реагування на насильство стосовно дітей і може бути частиною комплексного плану для:

- збільшення участі (зарахування, відвідування, досягнення та завершення) в школі;
- створення безпечного та сприятливого середовища в школі;
- тренінгів щодо зміцнення життєвих та соціальних навичок;
- допомоги дітям захистити себе від сексуальної наруги та експлуатації;
- покращити доступ підлітків до програм профілактики НІП.

Перші два підходи є додатковими, загальносистемними підходами для забезпечення того, щоб діти могли повноцінно брати участь у «безпечних, ненасильницьких, інклюзивних та ефективних навчальних середовищах» (ЦСР 4). Останні три є більш програмними підходами, які можуть бути реалізовані на національному або районному рівнях або в окремих школах або локальних системах. Хоча всі три програмні підходи створюють навички для особистих відносин і попередження насильства, вони мають різні цілі.

Системні підходи

Збільшення участі в школі

Зусилля, спрямовані на подолання бар'єрів і заохочення до зарахування, відвідування та досягнення в освіті за допомогою підтримуючих політик, послуг та ресурсів для учнів та сімей

Безпечні та сприятливі шкільні середовища

Створення позитивного шкільного клімату та вільного від насильства середовища, зміцнення відносин між учнями, вчителями та адміністраціями

Програмні підходи

Тренінги життєвих та соціальних навичок

Будування навичок управління емоціями та гнівом, просоціальної поведінки, шанобливих стосунків та вирішення конфліктів, зменшення знущання та насильства серед однолітків

Допомога дітям в самозахисті від сексуальної наруги

Підвищення поінформованості та навчання навичкам, щоб допомагати дітям та підліткам розуміти що таке згода, уникати та запобігати сексуальному насильству та експлуатації, а також звертатися за допомогою та підтримкою

Програми профілактики НІП серед підлітків

Вирішення проблем гендерних норм та пропаганда позитивних, шанобливих стосунків

Вартість: \$\$ - \$\$\$

Системні інвестиції в довгостроковій інтервенції

Вартість: \$ - \$\$

Вартість пов'язана з учбовими планами та тренінгами для вчителів

Вартість: \$ - \$\$\$

Вартість залежить від типу інструкцій та необхідних тренінгів

Потенційні результати

- Збільшення участі в офіційному навчанні
- Зменшення ризику участі в молодіжному насильстві
- Зменшення ризику ранніх шлюбів та НІП для дівчат

Потенційні результати

- Зменшення рівня насильства та булінгу серед однолітків в школах
- Зменшення випадків насильницьких покарань з боку шкільного персоналу
- Зменшення сексуальної наруги, експлуатації та переслідувань в школах
- Покращене відчуття безпеки в школах

Потенційні результати

- Підвищення самооцінки, захисної та просоціальної поведінки
- Посилення розкриття та пошуку допомоги
- Зменшення рівня булінгу, фізичного насильства
- Зменшення рівню НІП, сексуальної наруги та експлуатації

Приклади програм

- [Child Parent Center Programme](#)

Приклади програм

- [Good School Toolkit](#)
- [Teacher training](#)

Приклади програм

- [Positive Action](#)
- [KiVa](#)
- [Stepping Stones](#)

Програмні довідки

- [Aulas en Paz](#)
- [SEES \(Safe and Enabling Environment in School\)](#)

Програмні довідки

- [P.A.T.H.S. to Adulthood](#)

Підхід: Збільшення участі в школі

Що: Зусилля, спрямовані на подолання бар'єрів і заохочення до зарахування, відвідування та успішності в освіті за допомогою підтримуючих політик, послуг та ресурсів для учнів та сімей.

Чому: Участь в навчанні є захисним фактором проти насильства, тому що діти та підлітки в школах мають менше шансів до віктимізації або залучення до насильства, ніж їх однолітки, що не відвідують школу. Вони також менш вразливі до дитячої праці, експлуатації та ранніх шлюбів (4).

Окрім того, навчання має низку наслідків щодо рівня життя, особливо для дівчат і жінок, таких як вищий потенціал заробітку, збільшення використання планування сім'ї та послуг з репродуктивного здоров'я, поліпшення результатів здоров'я матері і дитини. Забезпечення участі дітей в освіті вимагає відповідних зусиль для підтримки конкретних потреб дітей і сімей, щоб допомогти їм:

- ✓ подолати загальні бар'єри для зарахування та відвідування;
- ✓ отримати доступ до служб підтримки, щоб допомогти всім дітям навчитися і досягати успіхів;
- ✓ Гарантувати, що школи — це безпечне, сприятливе та позитивне середовище.

Вартість та економічна ефективність

Вартість збільшення участі дітей у навчанні залежить від необхідних заходів у кожному контексті. Участь у навчанні має багато переваг, крім попередження насильства, та поєднання зусиль та ресурсів між усіма ініціативами може підвищити ефективність та вплив.

Мета-аналіз досліджень (насамперед із Сполучених Штатів Америки) щодо ранньої освіти дітей у віці від 3 до 4 років із сімей з низьким рівнем доходів оцінили середню вигоду в розмірі 2,36 дол. США на кожний витрачений 1 долар США, що базується на зменшенні рівня злочинності, жорстокого поводження з дітьми та недбалості, а також очікувані зміни довічного заробітку (5). Звіт по Плану оцінює економічні витрати та збитки внаслідок насильства в школах та порівнює їх з витратами на ефективні програми (6).

За оцінками Агентства США з міжнародного розвитку ЮСАІД, НГОШ можна порівняти з втратою одного початкового шкільного року та щорічними витратами в 17 млрд. доларів США у всіх країнах з низьким та середнім рівнем доходу (7).

Оцінювання

Перешкоди для участі в навчанні відрізняються, але можуть включати наступні фактори.

- Культурні норми, які не цінують освіту, особливо для дівчат.
- Витрати, пов'язані з оплатою, уніформою та матеріалами.
- Витрати на можливості для сімей, які потребують дітей для роботи або догляду за братами і сестрами.
- Страх за безпеку дітей всередині, навколо або на шляху до школи та з неї.
- Відсутність приватних та санітарних умов для дівчат з менструацією.
- Вагітність, якщо в школі немає політики, яка б підтримувала вагітних учениць.
- Психічне здоров'я, обмеженні фізичні або освітні можливості.
- Проблеми з сім'єю або нестабільність, такі як хвороба, безробіття або ув'язнення.

Сканування середовища, опитування або інші методи оцінювання можуть допомогти визначити загальні перешкоди в межах установи та запропонувати шляхи їх вирішення.

Захист дітей

ЮНІСЕФ.
Безпечно навчатись:
безпечна подорож
до школи є правом
дитини

ЮНЕСКО.
Глобальний
посібник щодо
гендерного
насильства
в школах

ЮНЕСКО.
Рання та
незапланована
вагітність та галузь
освіти: огляд фактів

Зусилля з підтримки

- Програми, які надають економічну підтримку учням та сім'ям, дозволяючи дітям відвідувати школу
- Зусилля щодо вдосконалення безпечних маршрутів до школи
- Зміна гендерних норм для сприяння та прискорення освіти дівчат
- Ресурси та послуги для підтримки навчання всіх учнів, у тому числі тих, хто має певні проблеми
- Забезпечення сприятливих та безпечних середовищ у школах

Див. також

*Стратегія Підвищення
доходів та покращення
економічного становища*

*Стратегія Безпечні
середовища*

*Стратегія Норми
та Цінності*

Програмна довідка: Центр «Діти-батьки»

Центр «Діти-батьки» (ЦДБ) узгоджений з державними школами Чикаго та працює в 11 місцях в центрах раннього розвитку. Програма підтримує дітей з низьким доходом у віці 3–9 років та їх сім'ї за допомогою навчального плану, спрямованого на підвищення академічного та соціального успіху; батьківська програма для заохочення участі; інформаційно-просвітницька діяльність, включаючи домашні візити; та спеціалізовані групи педагогів з низьким співвідношенням «учень-викладач». Учні займаються 2-3 години на день, а батьки займаються щонайменше 2,5 години на тиждень. Програма допомагає дітям створювати стабільне середовище навчання, покращуючи прихильність дітей до школи через залучення батьків і готуючи дітей до успіху в початковій школі.

Участь у програмі ЦДБ зменшила арешти ініціаторів насильства та поліпшила академічну успішність, включаючи закінчення школи на більш високому рівні. Вартість на одну дитину коливається від 5000 до 12 000 доларів США залежно від рівня освіти на момент участі. Дошкільна програма ЦДБ пов'язана з соціальною вигодою, що надає економію в розмірі 10,83 дол. США на кожний 1 долар США, що витрачається на одного учасника, та програма шкільного віку ЦДБ надає економію в розмірі 3,97 дол на кожний 1 долар США, що витрачається на одного учасника (8).

Для більш детальної інформації див. веб-сайт Центру «Діти-батьки»: <http://cps.edu/Schools/EarlyChildhood/Pages/Childparentcenter.aspx> (9)

Програма Національного інституту юстиції 2012: Програма Центр «Діти-батьки» <https://www.crimesolutions.gov/ProgramDetails.aspx?ID=292> (10)

Підхід: Безпечні та сприятливі середовища в школах

Що: Створення позитивного шкільного клімату та вільного від насильства середовища, зміцнення відносин між учнями, вчителями та адміністраціями.

Чому: Зусилля на рівні системи, школи та громади зменшують вразливість дітей до насильства і створюють позитивні та підтримуючі відносини між учнями, вчителями та адміністраціями. Це може призвести до наступних результатів:

- ↓ Зменшення насильства в школах, в тому числі булінгу
- ↓ Зменшення випадків насильницького покарання з боку персоналу шкіл
- ↓ Зменшення сексуальної наруги та переслідування в школах
- ↓ Покращення відчуття безпеки в школах

Ці зусилля виграють від загальношкільного підходу, що включає “різних зацікавлених сторін на рівні школи, а також у місцевій громаді та уряді, різні заходи з метою зробити школи більш безпечним, більш дружнім до дітей та кращим середовищем для навчання дітей”. (2)

Забезпечення безпечного середовища охоплює фізичний простір шкіл і шкільних майданчиків. Освітлення, видимість, озеленення, рекреаційний простір, транспортування, нагляд та безпечні окремі санітарно-гігієнічні засоби для хлопчиків і дівчаток є частиною сприяння безпеці учнів у школі та навколо неї (див. стратегію *Безпечні середовища*).

Хоча багато прикладних програм у цій главі розпочалися на рівні окремих шкіл або громад, деякі з них були відтворені в інших установах або розширені, або інтегровані на районному або національному рівні.

Успішні програми, включені в цей підхід є:

- Інструмент «Хороша Школа»
- Навчання для вчителя (декілька програм)
- Безпечні та сприятливі середовища в школах (БССШ) (SEES)
- Класи миру

Інструмент «Хороша Школа»

Інструмент «Хороша Школа» (ІХШ) — це методологія, створена для того, щоб допомогти педагогам і учням дізнатись, що створює здорову, живу і позитивну школу, і направляти їх впродовж цього процесу для створення власного бачення. На основі етапів моделі змін, Програма зосереджена на впливі на шкільний досвід дитини та загальношкільну культуру, а також допомагає, серед інших результатів, зменшити насильство з боку однолітків у школах. Під керівництвом команди з двох вчителів, двох учнів та двох членів спільноти, що входять до школи, програма впливає на загальношкільну культуру через чотири точки входу: відносини між вчителями та учнями, відносини між однокласниками, відносини між учнями і вчителями та школою, та відносини між батьками і громадою та шкільною адміністрацією. В одному дослідженні, використання ІХШ зменшило ризик фізичного насильства з боку вчителів та шкільних працівників стосовно дітей на 42%, і на 50% менше вчителів повідомили про застосування фізичного насильства стосовно учнів у школах з інтервенціями порівняно до контрольної групи (11).

ІХШ було створений Угандійською НУО Raising Voices і впроваджено у більш ніж 750 школах Уганди. Організації-партнери поширили ІХШ за підтримки з боку Raising Voices, крім того організації за межами Уганди теж використовували матеріали ІХШ. ІХШ адаптується для використання в Лесото і Монголії та для використання в середніх школах.

ПОТЕНЦІЙНІ РЕЗУЛЬТАТИ

Первинні

- ↓ Зменшення фізичного та емоційного насильства з боку працівників шкіл проти дітей
- ↓ Зменшення фізичного та емоційного насильства між дітьми в школі
- ↑ Збільшення почуття безпеки та приналежності до школи

КАТЕГОРІЇ НАСЕЛЕННЯ

Шкільні спільноти з учнями у віці від 6 до 17 років

УМОВИ

Міські, сільські та гуманітарні умови Уганди

ТРИВАЛІСТЬ/ІНТЕНСИВНІСТЬ

18 місяців для завершення шести кроків з інструментарію. Діяльність програми може бути постійно інтегрована в навчальні плани

КЛЮЧОВІ КОМПОНЕНТИ

Вміст

Заходи втручання поділені на шість кроків

- Критичне осмислення шкільної культури
- Фокус на відносинах «вчитель-учень»
- Покращення вчительських навичок щодо позитивної дисципліни
- Покращення шкільного навчального середовища
- Підзвітність адміністрації
- Залучення всіх зацікавлених осіб громади

Виконання

Під керівництвом команди з двох вчителів, двох учнів та двох членів спільноти

ЕКОНОМІЧНА ЕФЕКТИВНІСТЬ

- Raising Voices готує документ щодо вартості насильства по відношенню до переваг від запобігання насильству

Як ви це зробите?

Оцінювання потреб та адаптація

- Огляд ІХШ надає оцінку, щоб визначити, чи підходить ІХШ для вашої школи
- Партнерам рекомендується впроваджувати весь інструментарій без адаптації

Людські ресурси

Ролі

Два штатних співробітники програми

- Тех. підтримка для ІХШ для максимум 30 шкіл
- Випускники коледжу або університету

Два вчителів-протагоніста

- Шкільний штатний персонал
- Проведення впровадження ІХШ та просування в школі

Охоплення

- Два штатних співробітника програми розгортають втручання в 30 школах впродовж 18 місяців
- Два вчителі-протагоністи на одну школу

Навчання та нагляд

Для масштабного розгортання в 30 школах на один район:

- 3-денний тренінг для співробітників програми, наданий Raising Voices
- 5-денний тренінг для вчителів-протагоністів, що проводяться співробітниками
- Поточні тренінги в межах школи для вчителів та учнів-лідерів, що проводяться вчителями-протагоністами

Підтримка впровадження

- Мережа «Хороші Школи», доступна при реєстрації, надає підтримку для впровадження
- Доступна технічна підтримка від Raising Voices
- Доступні три пакети ІХШ та посібник для тренінгів

Скільки це коштуватиме?

Вартість початкового етапу

50 доларів США за інструментарій; додаткові опції до 250 доларів США

Поточні витрати

- Штатний персонал для масштабного розгортання (не підходить, якщо мова йде про впровадження в окремих школах)
- Технічна підтримка від Raising Voices доступна за максимум 500 доларів США в день, хоча багато шкіл та організацій можуть отримати її безкоштовно

Джерела фінансування

Освітній бюджет або органи фінансування шкіл, двосторонні або багатосторонні донори, агенції ООН, Світовий банк, неурядові організації, Глобальний фонд для попередження насильства над дітьми

Як ви зрозумієте, що це працює?

Точність, Питання та Відповіді та оцінювання процесу

Інструментарій містить контрольний перелік для всіх кроків

Що ще ви можете дізнатись?

Веб-сайт програми:

raisingvoices.org/good-school (12)

Джерела в тому числі:

- Інструментарій «Хороша Школа»
- Посилання на оціночне дослідження
- Контактна інформація

Навчання вчителів (декілька програм)

Вчителі, які володіють знаннями, навичками та впевненістю, грають ключову роль для покращення психосоціального середовища в школах. Ефективна підготовка, яка супроводжується адміністративною та районною підтримкою, може допомогти вчителям вжити таких заходів:

- Використовувати позитивну дисципліну та методи управління поведінкою в класі.
- Оцінити свої припущення, цінності, переконання та власний досвід насильства.
- Визнати та боротись з булінгом, домаганнями та дискримінацією.
- Ефективно реагувати на випадки насильства.
- Надавати першочергову підтримку та переадресування для дітей, що зазнали насильства.
- Використовувати інтерактивні та інклюзивні методи для підвищення рівня залучення учнів.
- Мобілізувати шкільну спільноту та допомогти змінити шкільне середовище.

Навчання можна проводити через сеанси особистого спілкування, онлайн або в комбінації. Програми іноді включають в себе кодекс етики, гарантії або інші зобов'язання для вчителів застосовувати те, що вони вивчають, у своїй щоденній роботі. Коучинг і супервізія допомагають вчителям застосовувати знання та навички. Механізми моніторингу та підзвітності забезпечують застосування та підтримку нових навичок.

Одним з прикладів успішної програми підготовки вчителів є Диплом вчителя з психосоціальної допомоги, підтримки та захисту; 15-місячна програма дистанційної освіти, що складається з шести модулів, була розроблена та пілотно виконана в Замбії Регіональною ініціативою психосоціальної підтримки (РІПСП). Програма зменшила участь дітей у булінгу і збільшила готовність звертатися за допомогою в зв'язку з сексуальним насильством. Це також збільшило уявлення про безпеку в класі та са-модопомогу вчителя. (4)

ПОТЕНЦІЙНІ РЕЗУЛЬТАТИ

Первинні

- ↓ Зменшення фізичного насильства та булінгу у школі
- ↑ Збільшення кількості випадків розкриття випадків насильства та пошуку допомоги
- ↑ Збільшене використання позитивної дисципліни з боку вчителів

Вторинні

- ↑ Збільшення використання інтерактивних та інклюзивних методів вчителями

КАТЕГОРІЇ НАСЕЛЕННЯ

Вчителі початкової та середньої школи

УМОВИ

Окремі школи або шкільні системи

ТРИВАЛІСТЬ/ІНТЕНСИВНІСТЬ

Різна. Заняття можуть розтягнутись на від 8 тижнів до 15 місяців, або бути інтегрованими в підготовку вчителя або підвищення кваліфікації

КЛЮЧОВІ КОМПОНЕНТИ

Вміст

- ▶ Основи прав людини/дітей
- ▶ Розуміння гендерних питань, гендерних норм та НГОШ
- ▶ Позитивна дисципліна та управління класом
- ▶ Реагування на різні види насильства
- ▶ Педагогіка для активного навчання

Виконання

- ▶ Роздуми про власне ставлення до статі, влади та насильства
- ▶ Кваліфікована фасилітація
- ▶ Мережева робота та співпраця на рівні школи

Скільки це коштуватиме?

Елементи вартості

- Учбові плани та матеріали
- Час вчителя
- Компенсація інструктору
- Відрядження для вчителів, якщо потрібно
- Моніторинг та оцінка

Що ще ви можете дізнатись?

Джерела

REPSSI. Офіційний запуск Курсу «Диплом Вчителя щодо Психосоціальної підтримки» в Замбії: <http://www.repssi.org/category/teachers-diploma/> (13)

Двері III Навчальний посібник для вчителів (2009 рік): https://www.usaid.gov/sites/default/files/documents/1865/Doorways_III_Teachers_Manual.pdf (14)

Розроблений для Програми «Безпечні Школи», що фінансувалась ЮСАІД, щоб дати можливість вчителям, членам громади та учням запобігати та реагувати на НГОШ.

«Відкриваючи очі»: посібник для вихователів (2001 рік): https://www.unicef.org/southafrica/SAF_request_openingoureyes.pdf (15)

Пакет для тренінгу для керівників освітніх установ, в тому числі керівників шкіл, вчителів та піклувальників щодо запобігання дискримінації, насильства за статевою ознакою та домагань в Південній Африці. Посібник легко адаптувати та використовувати для розробки персоналізованого шкільного учбового плану.

Подорожі: Посібник для роботи вчителів та персоналу шкіл (2017 рік): <http://shared.rti.org/content/journeys-activity-handbook-teachers-and-school-staff> (16)

Цей посібник допомагає вчителям та шкільному персоналу побудувати позитивний шкільний клімат та запобігати НГОШ, як частина Програми «Досягнення та Збереження Грамотності в Уганді» (LARA). Програма також пропонує ще два посібники для використання членами громади та учнями.

Програмна довідка: Програма «Безпечне та сприятливе середовище в школах»

Програма «Безпечне та сприятливе середовище в школах» (SEES) — це загальношкільний підхід до припинення булінгу серед учнів початкової та середньої школи у віці від 11 до 19 років. Програма складається з кампанії на рівні громади, спрямованої на підвищення обізнаності щодо фізичного та словесного насильства, а також інтервенції на базі школи. Шкільне втручання має кроки: підвищення обізнаності, визначення та встановлення захисної мережі, співпраця із зацікавленими сторонами, заохочення пошуку допомоги, протоколи та інша підтримка для реагування на насильство та створення безпечного середовища.

SEES вважається «загальною програмою», яку окремі школи можуть адаптувати до свого річного плану, наявних ресурсів і характеристик учнів та громади.

SEES зменшила частоту булінгу і кількості дітей, які цькують інших та покращила почуття безпеки та захисту в школі (17). Програма спочатку була розроблена ЮНІСЕФ у Хорватії, де вона була реалізована у 301 школі (переважно початкових). Програма була розширена до Болгарії, Казахстану, Чорногорії, Сербії та Словенії під назвою «Школи без насильства».

Більш детальну інформацію див. у *Посібнику програми для безпечного та сприятливого середовища в школах* (18).

Програмна довідка: «Класи Миру» (Aulas en Paz)

Aulas en Paz пропагує цінності і поведінку хорошого громадянства і відсутність насильства в класах і в шкільній спільноті. Програма була розроблена в Колумбії в контексті широкого насильства проти дітей на збройні конфлікти, переміщення, насильство в громаді та в сім'ї. Чотирирічна програма розрахована на учнів від 2-х до 5-х класів. Три компоненти програми включають: заняття на базі класу для всіх учнів, робота з батьками та вихователями, а також міні-семінари зі змішаними групами, що складаються з чотирьох «просоціальних» учнів та двох учнів, які проявляють більш агресивну поведінку. Додаткова підтримка та домашні візити надаються сім'ям та дітям з більш агресивною поведінкою. Набуті навички включають: емпатію та управління гнівом, критичне мислення, спілкування та активне слухання. Програма знизилася рівень агресії серед учнів та покращила навички вирішення конфліктів та вирішення проблем учнів, вчителів та батьків, які брали участь у програмі (19). Aulas en Paz був реалізований у школах Колумбії і в Монтерреї, Мексика.

Для отримання додаткової інформації див: веб-сайт Aulas en Paz (іспанською): <https://aulasenpaz.uniandes.edu.co> (20)

Програмні підходи

Наступні програмні підходи можуть підвищити рівень участі в освіті та створити безпечне та сприятливе шкільне середовище. Всі вони допомагають дітям і підліткам формувати навички, необхідні для позитивних стосунків і самозахисту, хоча вони мають різні цілі та борються з різними видами насильства

Підхід: Формування життєвих та соціальних навичок

Поведінка учня сприяє безпечному та сприятливому шкільному середовищу. Учні можуть розвивати навички управління емоціями, підтримувати самоконтроль, співчувати іншим і наполегливо виражати себе. Ці навички допомагають учням вирішувати конфлікти без насильства і відмовлятися від знущань і домагань.

Доказові програми, включені в цей підхід:

- Позитивні дії
- Ківа
- P.A.T.H.S. (шляхи) До дорослого життя

Підхід: Формування життєвих та соціальних навичок

Визнання та ефективне реагування на потенційні загрози сексуального насильства є захисними факторами. Деякі програми навчають дітей про власність тіла, різницю між хорошим і поганим дотиком, як розпізнавати образливі ситуації, говорити «ні» і розповідати довіреним дорослим людини. Інші програми, такі як IMpower, зосереджуються на згоді, спілкуванні та самообороні. Ці програми зміцнюють захисну поведінку і можуть бути частиною загальношкільних підходів до запобігання сексуальному насильству та виправлені ситуації гендерних та соціальних норм.

Програма, що базується на фактах і включена в цей підхід:

- IMpower

Підхід: Програми профілактики НІП серед підлітків

НІП (або «насильство на побаченні») між учнями є шкідливим і перешкоджає навчанню. Програми, ефективні для зменшення НІП, можуть бути адаптовані для використання з молодшими жінками та чоловіками у середніх школах та університетах. Ці програми допомагають учням розвивати навички для зменшення НІП і зробити шкільні заклади більш безпечними (див. *Втручання Свідків* в стратегії *Норми і цінності*).

Доказові програми, включені в цей підхід:

- Ступені
- Безпечні побачення

Позитивна поведінка

Ґрунтуючись на ідеї, що «ви добре себе почуваєте, коли ви робите добро», позитивні дії сприяють підвищенню інтересу до навчання і заохочують співпрацю між учнями. Цей підхід відповідає фізичним, інтелектуальним, соціальним та емоційним потребам кожної дитини в його або її різних середовищах (сім'я, школа, громада). Вплив програми варіюється від підвищення академічних досягнень до різкого скорочення проблем і насильницької поведінки.

Версії англійською та іспанською мовами програми «Позитивна Поведінка» були використані всіма 50 штатами США, а також програма використовувалася в Бельгії, Болгарії, Карибському басейні, Сент-Мартен, Колумбії, Німеччині, Японії, Нідерландах, а також у Великобританії. Вона використовувалася у більш ніж 15 000 школах, організаціях на базі громад та інших об'єктах, щоб охопити більше 5 мільйонів учнів.

ПОТЕНЦІЙНІ РЕЗУЛЬТАТИ

Первинні

- ↓ Зниження ризикованої та насильницької поведінки серед учнів, у тому числі володіння зброєю, загрози, залякування, напади та переслідування

Вторинні

- ↑ Покращені соціальні та емоціональні навички
- ↑ Покращенні академічні досягнення
- ↑ Покращене фізичне та психічне здоров'я

КАТЕГОРІЇ НАСЕЛЕННЯ

Учні початкової та середньої школи

УМОВИ

Шкільні умови, після шкільні програми та клуби та втручання (консультування, збереження)

ТРИВАЛІСТЬ/ІНТЕНСИВНІСТЬ

Довжина та частота занять змінюється залежно від вікової групи

Два-чотири уроки на тиждень, від 5 до 20 хвилин, як частина шкільної програми

КЛЮЧОВІ КОМПОНЕНТИ

Вміст

- Позитивні заняття для тіла і розуму
- Відповідальне керування собою
- Лікування інших, як би хотіли щоб вас лікували
- Розповідаючи собі правду
- Постійно самовдосконалюючись в собі

Виконання

Сценарії уроків пропонуються віковим групам

ЕКОНОМІЧНА ЕФЕКТИВНІСТЬ

Кожен 1 долар США, інвестований в програму генерує:

- 26.81 доларів у вигодах (21)
- 129 доларів економічної цінності через зменшення знущань (5)

Як ви це зробите?

Оцінювання потреб та адаптація

- Райони, які борються з питаннями фінансування, можуть почати з найменш ефективних початкових шкіл
- Імена персонажів, обставини історій та культурні посилання можуть бути адаптовані. Концепції, методології та стратегії не можуть бути адаптовані

Людські ресурси

Інструктори

- Вчителі та консультанти впроваджують програму як частину навчального заняття

Координатор програми

- Часткова зайнятість або повний робочий день, або оплачувана, або добровільна

Навчання та нагляд

Тренінги можна проводити за допомогою

- Он-лайн вебінар (до 20 учасників)
- Орієнтація на місці (до 50 учасників)
- Тренінг для тренерів на місці (до 15 учасників)

Підтримка впровадження

Набір для впровадження містить

- Всі матеріали, в тому числі плакати, ігри, робочі таблиці та пазли
- Іспанська версія доступна для більшості класів

Необов'язкова технічна підтримка доступна за 300 доларів США на годину

Скільки це коштуватиме?

Вартість початкового етапу

- Набори коштують від 450 до 550 доларів США на один клас
- Вартість тренінгів
 - » 2-годинний вебінар 550 доларів США
 - » Тренінг на місці: 3000 за день плюс витрати на дорогу

Поточні витрати

- Набори для оновлення від 100 до 225 доларів США на одного вчителя на один клас

Джерела фінансування

- Галузеві бюджети на освіту, психічне здоров'я, охорону здоров'я та ювенальну юстицію
- Гранти приватних фондів
- Програма Positive Action надає певну допомогу щодо написання заявок на гранти

Як ви зрозумієте, що це працює?

Точність, Питання та Відповіді та оцінювання процесу

Моніторингові опитувальники доступні на сайті Positive Action безкоштовно

Що ще ви можете дізнатись?

Джерела

Сайт програми:

<https://www.positiveaction.net/> (22)

Концепція для здорового розвитку молоді.

Фактор Positive Action:

<http://www.blueprintsprograms.com/factsheet/positive-action> (23)

KiBa (KiVa)

KiBa – шкільна програма боротьби з знущаннями для учнів у віці від 6 до 15 років. Вона включає в себе універсальний навчальний план, орієнтований на запобігання булінгу та віктимізації, а також процедури для шкільного персоналу для боротьби з випадками хуліганства, які доводяться до їхньої уваги. Ґрунтуючись на соціально-когнітивній теорії, KiBa сприяє ідеї про те, що позитивні зміни в поведінці однолітків можуть зменшити винагороди, які отримують хулігани, а отже, і їхню мотивацію до знущань. Навчальний план KiBa розділений на три одиниці для різних вікових груп і призначений для інтеграції в шкільні програми як частина поточної роботи з боротьби з булінгом. Він також містить компонент для батьків.

KiBa реалізується через ліцензованих партнерів у Аргентині, Бельгії, Чилі, Колумбії, Естонії, Угорщині, Італії, Мексиці, Нідерландах, Новій Зеландії, Перу, Іспанії, Швеції та Великобританії.

ПОТЕНЦІЙНІ РЕЗУЛЬТАТИ

Первинні

- ↓ Скорочення вчинення булінгу та віктимізації

Вторинні

- ↓ Зменшення тривожності та депресії
- ↑ Позитивний вплив на шкільний клімат та мотивацію до навчання

КАТЕГОРІЇ НАСЕЛЕННЯ

Учні у віці від 6 до 15 років

УМОВИ

Громадські школи

ТРИВАЛІСТЬ/ІНТЕНСИВНІСТЬ

- ▶ 15 годин учбового плану в 10 уроках впродовж шкільного року
- ▶ Поточна

КЛЮЧОВІ КОМПОНЕНТИ

Вміст

- ▶ Для учнів: соціальні навички, втручання свідків, та розуміння шкільної політики
- ▶ Для вчителів: дії для рішення питання знущань у класі

Виконання

- ▶ Обговорення, групова робота, та короткометражні фільми про знущання
- ▶ Команда KiBa, що працює в школі, бореться з булінгом

Як ви це зробите?

Оцінювання потреб та адаптація

KiBa може бути впроваджена в співпраці з ліцензованим партнером KiBa. Неможливо стати школою KiBa, якщо у вашій країні чи регіоні немає партнера KiBa. Список партнерів доступний на веб-сайті KiBa.

Людські ресурси

- Штатні вчителі для проведення уроків
- 3 співробітника школи або вчителі для створення команди KiBa для боротьби з булінгом в школі

Навчання та нагляд

2-денний тренінг для шкільного персоналу від сертифікованих тренерів

Підтримка впровадження

Включено матеріали KiBa:

- Посібники для вчителів
- Відео, он лайн ігри та плакати
- Опитування учнів та персоналу
- Довідник для батьків

Підтримка впровадження, що надається ліцензованими партнерами

Як ви зрозумієте, що це працює?

Точність, Питання та Відповіді та оцінювання процесу

Щорічні опитування для моніторингу впровадження та результатів

Що ще ви можете дізнатись?

Міжнародний веб-сайт KiBa:

<http://www.kivaprogram.net/program> (24)

Джерела

- Огляд програми та результати оцінювання
- Перелік сертифікованих тренерів KiBa
- Контактна інформація

Концепція для здорового розвитку молоді.

Список фактів KiBa:

<http://www.blueprintsprograms.com/factsheet/kiva-antibullying-program> (25)

Скільки це коштуватиме?

Ціни визначаються місцевим ліцензованим партнером

Приклад з Нової Зеландії

Витрати на початковий етап

3000 гонорар тренера плюс 8 за кожного учня

Поточні витрати

5–8 доларів США на кожного учня

Джерела фінансування

Галузеві бюджети на освіту, фонди психічного здоров'я або гранти

Програмна довідка: Позитивне виховання підлітків через комплексні соціальні програми (Шляхи до дорослого життя — P.A.T.H.S. to Adulthood)

P.A.T.H.S. до дорослого життя — це програма втручання на основі навчальних програм, яка сприяє цілісному розвитку учнів молодших шкіл. На підставі позитивного підходу до розвитку молоді (ППРМ), P.A.T.H.S. Навчальні матеріали використовують чотири методики навчання, щоб допомогти учням розробити позитивні атрибути розвитку молоді — включаючи життєві навички, необхідні для того, щоб стати проактивними свідками, що втрутаються, коли побачать булінг. У Китаї, P.A.T.H.S. було виявлено, що вони зменшують проблеми розвитку підлітків, включаючи булінг, злочинність і зловживання наркотиками (4). 20-годинна програма доступна на китайській та англійській мовах і складається з 40 уроків, які школи та НУО можуть реалізовувати окремо або в більшому масштабі. P.A.T.H.S. впроваджено в близько 330 школах Китаю та Сінгапуру.

Для отримання додаткової інформації див. веб-сайту P.A.T.H.S.: <https://www.paths.hk> (26).

IMpower

IMpower — це навчальна програма для попередження гендерного насильства для дівчаток і хлопчиків, яка була створена організацією, «No Means No Worldwide» (NMNW), заснованою в Сан-Франциско. NMNW працює з партнерськими організаціями через школи та клуби. Програма допомагає дівчатам і хлопцям розпізнавати та оскаржувати шкідливі гендерні норми, а також навчає їх умінням, які вони можуть використовувати для захисту або втручання в ситуації сексуального насильства. На основі теорії соціального навчання та моделі переконань щодо здоров'я, IMpower сприяє повазі особистих прав людини. Навчальний план IMpower включає в себе інтерактивні вербальні навички, рольові ігри, а також фізичні та навички самооборони, які допомагають молодим людям говорити, запобігати або втручатися в інциденти або загрози сексуального насильства.

IMpower була реалізована в Кенії та Малаві і охопила понад 180 000 дівчат і хлопчиків.

ПОТЕНЦІЙНІ РЕЗУЛЬТАТИ

Первинні

- ↓ Зменшення випадків зґвалтувань

Вторинні

- ↓ Зменшення кількості школярів, що покинули школу в зв'язку з вагітністю або раннім шлюбом

КАТЕГОРІЇ НАСЕЛЕННЯ

Хлопчики та дівчата віком 10–20 років у школах і клубах, групами 15–30 чоловік

УМОВИ

- ▶ Міські, сільські, неформальні поселення
- ▶ Високий рівень розповсюдження сексуального насильства

ТРИВАЛІСТЬ/ІНТЕНСИВНІСТЬ

- ▶ Шість двогодинних сесій раз на тиждень
- ▶ 2-годинний «бустерний» клас на 6, 8 або 10 місяців після втручання

КЛЮЧОВІ КОМПОНЕНТИ

Вміст

Для дівчат:

- ▶ Інформація щодо репродуктивного здоров'я
- ▶ Психічні навички, такі як самосвідомість та самоефективність
- ▶ Вербальні навички, такі як встановлення меж, згоди, напористого спілкування та розкриття зловживань
- ▶ Навички фізичної оборони, у тому числі знешкодження з низьким рівнем шкоди та боротьба з повною силою
- ▶ Деескалація в ризикованих ситуаціях

Для хлопців:

- ▶ Інформація про гендерні норми, значення згоди
- ▶ Психічні навички, такі як прийняття рішень та усвідомлення
- ▶ Переговори, деескалація та втручання свідків

Виконання

Рольові ігри та тренування навичок

Як ви це зробите?

Оцінювання потреб та адаптація

- Райони, які борються з питаннями фінансування, можуть почати з найменш ефективних початкових шкіл
- Імена персонажів, обставини історій та культурні посилання можуть бути адаптовані. Концепції, методології та стратегії не можуть бути адаптовані

Людські ресурси

Інструктори

- Вчителі та консультанти впроваджують програму як частину навчального заняття

Координатор програми

- Часткова зайнятість або повний робочий день, або оплачувана, або добровільна

Навчання та нагляд

Тренінги можна проводити за допомогою

- Он-лайн вебінар (до 20 учасників)
- Орієнтація на місці (до 50 учасників)
- Тренінг для тренерів на місці (до 15 учасників)

Підтримка впровадження

Набір для впровадження містить

- Всі матеріали, в тому числі плакати, ігри, робочі таблиці та пазли
- Іспанська версія доступна для більшості класів

Необов'язкова технічна підтримка доступна за 300 доларів США на годину

Що ще ви можете дізнатись?

No Means No Worldwide website:
<https://www.nomeansnoworldwide.org/> (27)

Джерела містять:

- Огляд програми та контакти
- Посилання на статті досліджень Ujamaa-Africa є найбільшим виконавчим партнером NMNW's.

Заснована в Найробі, Кенія, вона виконує IMpower з 2012 року

Скільки це коштуватиме?

Оцінка вартості базується на навчанні 40 інструкторів для досягнення аудиторії 20 000 молодих людей

Вартість початкового етапу

- Дослідження та оцінка потреб — 3000 доларів США
- Розробка та виробництво матеріалів — 90 доларів за інструктора
- 3-тижневе інтенсивне навчання — приблизно від 15 000 до 50 000 доларів США в залежності від місцезнаходження навчання, транспортування інструкторів, транспортування для NMNW

Поточні витрати

- Перевезення, накладні витрати, тренінги, наставник-викладач приблизно 150 доларів США на місяць за одного інструктора
- Футболки/ідентифікатори громади — 10 доларів США за футболку

Джерела фінансування

Гранти фонду або державного сектору, як правило, у партнерстві з NMNW

Як ви зрозумієте, що це працює?

Точність, Питання та Відповіді та оцінювання процесу

- Партнери-виконавці надають щоквартальні звіти про кількість учасників, шкіл / клубів, розкриття та перенаправлення учасників
- NMNW готує інструкторів для проведення попередніх, пост- та наступних обстежень

«Ступені» (Stepping Stones)

«Ступені» – це цілісна, гендерно-орієнтована програма, орієнтована на права людини. Спочатку вона була спрямована на зменшення вразливості жінок та дівчат до ВІЛ, але пізніше вона була адаптована для вирішення багатьох споріднених психосоціальних питань. Програма сприяє критичному роздуму про те, як соціальні та гендерні норми впливають на ставлення, поведінку та динаміку влади через інтерактивне неформальне навчання, обговорення та творчу діяльність. Учасники покращують свої навички спілкування та взаємовідносин, співчуття та самоповагу. *Ступені* визнані ВООЗ, ЮНЕЙДС, ЮСАІД та багатьма іншими як один з небагатьох глобальних заходів, спрямованих на зниження рівня НІП.

«Ступені» та її доповнення, «Ступені Плюс», були реалізовані в 60 країнах світу, включаючи Бангладеш, Індію, Індонезію та Південну Африку. Посібники по цим програмам об'єднані в один перероблений і оновлений посібник.

ПОТЕНЦІЙНІ РЕЗУЛЬТАТИ

Первинні

- ↓ Зменшення фізичного та сексуального НІП та насильства в громаді

Вторинні

- ↓ Зменшення вразливості до ВІЛ та інших ІПСШ
- ↑ Покращення поведінки запобігання ВІЛ, а саме прийнятність та використання презервативів, навички ведення обговорення
- ↓ Зменшення рівня ранніх шлюбів

КАТЕГОРІЇ НАСЕЛЕННЯ

Члени громади у віці від 15 років

УМОВИ

Сільські та міські, громади або конкретні групи загалом, або в школах

ТРИВАЛІСТЬ/ІНТЕНСИВНІСТЬ

18 3-годинних занять протягом 12 тижнів (п'ять додаткових необов'язкових занять)

КЛЮЧОВІ КОМПОНЕНТИ

Вміст

П'ять послідовних тем

- ▶ Групове співробітництво з метою зміцнення довіри та навичок спілкування
- ▶ ВІЛ та безпечний секс
- ▶ «Чому ми поведимося так, як поведимось?» Розуміння відносин, перспективи інших людей, як соціальні норми впливають на бідність, гендерні питання і дисбаланс влади
- ▶ «Як ми можемо змінитись», щоб дослідити варіанти колективно змінюваних соціальних норм
- ▶ «Спільний рух вперед», щоб поділитися результатами семінару з ширшою спільнотою

Виконання

- Групи однолітків однієї статі та віку з фасилітаторами однієї статі та подібного віку
- Неформальне, інтерактивне навчання
- Рольові ігри, «ігри глибокого змісту», малювання
- «Злиття та поділ», підхід, в якому групи однолітків зустрічаються окремо, з періодичними заняттями для усієї програми

Як ви це зробите?

Оцінювання потреб та адаптація

Важливо почати з проблем та цілей, важливих для спільноти. Доступні рекомендації щодо адаптації програми «Ступені» (версія 2017 року) (27)
Визнані тренери підтримують адаптацію програми для місцевих громад

Людські ресурси

Ролі

Фасилітатори (часткова зайнятість)

- Колишні учасники програми «Ступені»
- Та сама стать та приблизно такий самий вік, як у учасників
 - » В ідеалі, залучіть одного фасилітатора, що відкрито живе з ВІЛ, щоб слугував зразком для представників громад
- Добрі навички спілкування та фасилітації
- Основні знання про проблеми ВІЛ та СНІД
- Вміння говорити місцевою мовою та читати англійською (або мовою, на яку перекладено довідник)

Тренери для фасилітаторів (постійна зайнятість)

- В попередньому провідний фасилітатор
- Відвідує двотижневий курс підвищення кваліфікації та курс тренінгів для тренерів

Охоплення

- Кожен фасилітатор підтримує одну з чотирьох паралельних груп, кожна з яких містить до 24 учасників (до 96 учасників на одну громаду)
- Команда фасилітаторів може працювати в двох громадах
- Команда з чотирьох тренерів може навчати та підтримувати до 10 команд фасилітаторів

Навчання та нагляд

5-тижневе навчання за місцем проживання, в три сесії впродовж 3 місяців

Навчальний посібник доступний англійською та суахілі, додатково DVD

Підтримка впровадження

Доступні навчальні посібники програми «Ступені» та «Ступені плюс» (28)

Ступені підтримують мережу визнаних тренерів

Інтернет-спільнота практиків має ресурси, які були розроблені та поширені виконуючими організаціями

Скільки це коштуватиме?

Елементи вартості

Вартість початкового етапу

- Матеріали – 39.95 доларів США за один довідник для одного фасилітатора
- Тренінги для фасилітаторів

Поточні витрати

- Персонал та поточні тренінги
- Вартість зустрічей, такі як оренда місця для зустрічі, транспорт, прохолоджуючі напої, харчування та догляд за дітьми
- Факультативна допомога бідним членам громади в натуральній формі, щоб вони могли брати участь

Оцінювання витрат доступне для Гамбії та інших програм на веб-сайті «Ступені».

Джерела фінансування

Галузеві бюджети на охорону здоров'я, гендерні питання, освіту; багатосторонні та двосторонні установи

Як ви зрозумієте, що це працює?

Точність, Питання та Відповіді та оцінювання процесу

Інструмент МіО для впровадження програми «Ступені», розроблений для Тихоокеанського регіону є в доступі (29)

Отримані уроки від минулих оцінювань можуть допомогти в реалізації та є в доступі на сайті

Що ще ви можете дізнатись?

Веб-сайт «Ступені»:

www.steppingstonesfeedback.org (30)

Джерела містять:

- Довідник «Ступені» та «Ступені Плюс
- Керівні принципи для адаптації програми «Ступені», версія 2017 року
- Перелік визнаних тренерів у східній та південній Африці
- Посилання на оцінки програми в різних умовах
- Вартість впровадження в різних умовах

Програмна довідка: «Безпечні Побачення»

«Безпечні Побачення» — це програма з 10 занять, що проводяться в умовах класу, спрямована на підвищення обізнаності учнів-підлітків про те, з чого складаються здорові або насильницькі відносини, а також про причини та наслідки насильства на побаченнях. Ґрунтуючись на теорії соціальних норм, вона допомагає змінити норми підлітків щодо насильства на побаченнях, та надає учням навички та ресурси розвивати здорові стосунки на побаченнях, позитивне спілкування, управління гнівом і вирішення конфліктів. Молодь, яка бере участь у безпечних побаченнях, повідомила про меншу кількість випадків вчинення насильства та віктимізації на побаченнях, а також віктимізації серед однолітків. Програма також включає в себе конкурс плакатів, п'єсу про насильство на побаченнях і матеріали для батьків. «Безпечні побачення» охопили понад 600 000 підлітків і дорослих в Австралії, Канаді, Чилі, Гуамі, Греції, Ісландії, Ірландії, Японії, Нідерландах, Швейцарії, Таїланді, Великобританії та п'яти штатах США. Друге видання навчальної програми, опубліковане у 2010 році, додало обізнаності про лесбіянок, геїв, бісексуалів та трансгендерів (LGBTQ), а також компонент для батьків, який називається «Сім'ї за Безпечні Побачення» (див. стратегію *Підтримка батьків та вихователів*).

Для більш детальної інформації див. Учбову програму профілактики насильства на побаченнях серед підлітків на сайті програми «Безпечні побачення».

<https://www.hazelden.org/web/go/safedates> (31)

Робоча таблиця впровадження

Використовуйте цю робочу таблицю для планування впровадження та зв'язку ваших втручань з іншими стратегіями INSPIRE. Під кожною дією є речі, які треба врахувати. Можливо, ви захочете додати власні міркування до даного списку.

ДІЯ	РЕЧІ, ЯКІ ТРЕБА ВРАХУВАТИ	
Оцінити теперішнє середовище	▶ Перешкоди для участі в школі, в тому числі норми щодо навчання для дівчат ▶ Закони, політики та системи, які впливають на учбові плани шкіл та середовища ▶ Дані про види та виконавців насильства стосовно дітей і як насильство залежить від статі ▶ Фактори, що впливають на безпеку дітей, всередині, навколо та по дорозі до школи ▶ Інструменти для оцінювання середовищ ▶ Можливості та перешкоди для впровадження та розширення стратегії Навчання та формування життєвих навичок	▶
Обрати втручання	▶ Можливість інтегрувати в комплексний план ▶ Техніко-економічне обґрунтування та доступні ресурси ▶ Зміцнення та розширення існуючих зусиль, або додавання нових підходів	▶
Побудувати партнерства	▶ Посилання на пов'язані питання або інші стратегії INSPIRE ▶ Партнерства з освітньою політикою та адміністративними зацікавленими сторонами; з іншими галузями (культура, спорт, громадські роботи); з педагогами ▶ Залучення громад, батьків та учнів	▶
Визначити потреби в ресурсах та їх джерела • Оцінити вартість • Людські ресурси • Джерела фінансування	▶ Системи, інфраструктури, збір даних та інші необхідні вхідні дані ▶ Вартість всіх етапів: дослідження та адаптація, зміцнення системи, технічна підтримка та персонал, пілотний етап, збір даних, МіО, збільшення масштабів ▶ Потреби в персоналі та навчанні ▶ Джерела фінансування, як залучити та зберегти	▶
Удосконалити підходи та адаптувати програми для місцевого контексту	▶ Оцінювання потреб та дослідження за потребою ▶ Залучення та участь зацікавлених сторін та учнів ▶ План адаптації ▶ Доступні інструменти, довідники та технічна підтримка ▶ План для збільшення масштабів	▶
Спланувати моніторинг та оцінку	▶ Інструменти для моніторингу та оцінювання ▶ Показники INSPIRE, які ви будете використовувати для оцінювання впливу ▶ Система або процес збору даних ▶ Де знайти технічну підтримку для МіО	▶
Інше		▶

ПРИМІТКИ
(Що ви знаєте зараз)

РЕСУРСИ, ЕКСПЕРТИ, ПАРТНЕРИ
(Де Ви можете отримати додаткову інформацію)

ДІЯ	ВІДПОВІДАЛЬНА СТОРОНА	ДАТА	ПРИМІТКИ
			

Джерела

Загальні

Billingsley S, Silverman A. Безпечно навчатись: безпечні подорожі до школи — це право дитини. Нью-Йорк: ЮНІСЕФ 2015 рік (https://www.unicef.org/education/files/Safe_to_Learn_report.pdf, доступно з 28 квітня 2018 року).

Описує проблеми та втручання, що сприяють безпечним подорожам дітей до школи ЮНЕСКО та ООН Жінки. Глобальний довідник: насильство за гендерними ознаками в школі.

Нью-Йорк: ЮНЕСКО 2016 рік (<http://unesdoc.unesco.org/images/0024/002466/246651E.pdf>, доступно з 28 квітня 2018 року).

Цей документ призначений для політиків, міністерств освіти, шкільних адміністраторів, педагогів та інших працівників шкіл. Цей документ є всеохоплюючим ресурсом з питань гендерного насильства в школі (НГОШ) і включає чіткі, орієнтовані на знання оперативні настанови, різноманітні тематичні дослідження з прикладів багатообіцяючої практики та рекомендованих інструментів для сектора освіти та її партнерів, які працюють над усуненням ГН.

Рання та незапланована вагітність та галузь освіти: огляд фактів. Париж: ЮНЕСКО; 2017 рік (http://www.ungei.org/Evidence_Review_early_unintended_pregnancy_.pdf, доступно з 28 квітня 2018 року).

Включає рекомендації для міністерств освіти щодо дій, які допомагають запобігти ранній та непередбаченій вагітності, а також забезпечити, щоб вагітні дівчата та дівчата-мами могли продовжувати навчання у безпечному та сприятливому шкільному середовищі.

Parkes J, Heslop J, Johnson Ross F, Westerveld R, Unterhalter E. Ретельний огляд фактів глобального дослідження щодо політики та практики насильства за гендерною ознакою в школі. New York: UNICEF: 2016 (https://www.unicef.org/education/files/SRGBV_review_FINAL_V1_web_version.pdf, доступно з 28 квітня 2018 року).

Огляд та аналіз фактів дослідження щодо підходів, які борються з НГОШ з урахуванням думок та рекомендацій задля припинення насильства за гендерною ознакою в школах та навколо них.

Насильство он-лайн

Запобігання та подолання сексуальної експлуатації та наруги над дітьми (СЕНД) (CSEA): типова національна реакція. Лондон, WePROTECT Global Alliance; 2016 рік (<http://www.weprotect.org/the-model-national-response/>, доступно з 28 квітня 2018 року).

Надає вказівки та приклади належної практики для типової національної відповіді для запобігання та розгляду он-лайн СЕНД, а також допомагає країнам оцінити їхню поточну відповідь, виявити прогалини, визначити пріоритети національних зусиль для заповнення прогалин і посилити міжнародне розуміння та співпрацю.

Гуманітарна діяльність

Terlonge P, Ager W, Dybdal AS, Wiedemann N, Juul Rasmussen T. Програма відродження дітей: психосоціальна підтримка в школах та поза ними. Данія: Спаси Дітей; 2012 рік (<https://resourcecentre.savethechildren.net/library/childrens-resilience-programme-psychosocial-support-and-out-schools>, доступно з 28 квітня 2018 року).

Використовуючи неклінічну психосоціальну та захисну методологію, яка фокусується на позитивному подоланні та стійкості дітей, цей посібник по програмі спирається на науково обґрунтовані методики побудови стійкості дітей та створення безпечного та інклюзивного середовища

Мінімальні стандарти для навчання: підготовка, заходи реагування, відновлення, другий випуск. Нью-Йорк: Міжустановча мережа освіти в надзвичайних ситуаціях; 2010 рік.

Надає рекомендації щодо підготовки та реагування на гострі надзвичайні ситуації таким чином, щоб зменшити ризик, покращити майбутню готовність і закласти міцну основу для якісної освіти. Це сприяє побудові сильних систем освіти на етапах відновлення та розвитку.

INEE Інструмент. Міжустановча мережа освіти в надзвичайних ситуаціях. (http://toolkit.ineesite.org/guidance_notes_on_teaching_and_learning, доступно з 28 квітня 2018 року).

Містить широкий спектр практичних, зручних для користувача інструментів і ресурсів для спрямовування педагогів, гуманітарних працівників та державних службовців, які працюють у сфері освіти в надзвичайних ситуаціях.

Посилання

1. Запобігання насильству шляхом формування життєвих навичок у дітей та підлітків. Женева: Всесвітня Організація Охорони Здоров'я; 2009 рік (http://apps.who.int/iris/bitstream/10665/44089/1/9789241597838_eng.pdf, доступно з 28 квітня 2018 року).
2. Глобальний посібник щодо насильства за гендерною ознакою в школі. Нью-Йорк: ЮНЕСКО; 2016 рік (<http://unesdoc.unesco.org/images/0024/002466/246651E.pdf>, доступно з 28 квітня 2018 року).
3. Parkes J, Heslop J, Johnson Ross F, Westerveld R, Unterhalter E. Ретельний огляд фактів глобального дослідження щодо політики та практики насильства за гендерною ознакою в школі. New York: UNICEF; 2016 (https://www.unicef.org/education/files/SRGBV_review_FINAL_V1_web_version.pdf, доступно з 9 листопада 2017 року).
4. INSPIRE: Сім стратегій задля припинення насильства стосовно дітей. Женева: Всесвітня Організація Охорони Здоров'я; 2016 рік (http://www.who.int/violence_injury_prevention/violence/inspire/en/, доступно з 28 квітня 2018 року).
5. Aos S, Lieb R, Mayfield J, Miller M, Pennucci, A. Переваги та вартість запобігання та програми ранніх втручань для молоді. Олімпія, Вашингтон: State Institute for Public Policy; 2004 рік (http://www.wsipp.wa.gov/ReportFile/881/Wsipp_Benefits-and-Costs-of-Prevention-and-Early-Intervention-Programs-for-Youth_Summary-Report.pdf, доступно з 9 листопада 2017 року).
6. Ellery F, Kassam N, Bazan C. Запобігання повертає кошти: економічні переваги припинення насильства в школах. Woking, UK: Plan; 2010 рік (<https://www.planusa.org/docs/education-prevention-pays-2010.pdf>, доступно з 9 листопада 2017 року).
7. Яка вартість насильства за гендерною ознакою в школі? Перелік фактів. Вашингтон (округ Колумбія): ЮСАІД; 2015 рік (http://www.ungei.org/Cost_Associated_with_School_Violence_FINAL.pdf, доступно з 13 листопада 2017 року).
8. Reynolds AJ, Temple JA, Ou SR. Раннє втручання на базі шкіл та дитяче благополуччя в Чикагському подовженому дослідженні. Ліга соціального забезпечення дітей в Америці, Inc. 2003;82:633-656.
9. Центр батьків та дітей. В: Громадська школа в Чикаго [website]. Чикаго, Іллінойс. Громадська Школа Чикаго 2016 рік (<http://cps.edu/Schools/EarlyChildhood/Pages/Childparentcenter.aspx>, доступно з 28 квітня 2018 року).
10. Профіль програми: Програма Центру батьків та дітей В: CrimeSolutions.gov. Національний Інститут Юстиції, Офіс Програм Правосуддя; 2012 рік (<https://www.crimesolutions.gov/ProgramDetails.aspx?ID=292>, доступно з 4 квітня 2018, доступно з 28 квітня 2018).
11. Devries KM, Knight L, Child JC, Mirembe A, Nakuti J, Jones R, et al. Інструментарій «Хороша Школа» для зменшення фізичного насильства з боку вчителів стосовно молодших школярів в школах: контрольоване клінічне дослідження в Уганді. Ланцет. 2015;3(7):e378-e386 ([http://dx.doi.org/10.1016/S2214-109X\(15\)00060-1](http://dx.doi.org/10.1016/S2214-109X(15)00060-1), доступно з 9 листопада 2017 року).
12. Інструментарій «Хороша Школа». В: Raising Voices [website]. Кампала 2013 рік (<http://www.raisingvoices.org/good-school/>, доступно з 4 квітня 2018 року).
13. Програма «Диплом Вчителя» в Замбії 2013–2016. In: REPSSI. Йоганнесбург: REPSSI; 2017 рік (<http://www.repssi.org/category/teachers-diploma/>, доступно з 4 квітня 2018 року).
14. Двері III. Навчальний посібник вчителя. Вашингтон (округ Колумбія): ЮСАІД; 2009 рік (https://www.usaid.gov/sites/default/files/documents/1865/Doorways_III_Teachers_Manual.pdf, доступно з 28 квітня 2018 року).
15. Відділ Освіти. Південна Африка. Відкриваючи очі, посібник для педагогів. Преторія: Канада — Південна Африка, Програма Управління освітою 2001 рік (https://www.unicef.org/southafrica/SAF_request_openingoureyes.pdf, доступно з 4 квітня 2018 року).
16. RTI Міжнародні подорожі: посібник з активностей для вчителів та шкільного персоналу. ЮСАІД; 2017 рік (<http://shared.rti.org/content/journeys-activity-handbook-teachers-and-school-staff>, доступно з 4 квітня 2018 року).

17. Brajša-Žganec A, Babarovi T, Feri I, Merkaš M, Milas G, Šaki M, et al. IVO Pilar Institute of Social Sciences. Зовнішнє оцінювання проекту «За безпечні та сприятливі шкільні середовища» в Хорватії. Загреб: ЮНІСЕФ; 2012 рік (https://www.unicef.org/evaldatabase/files/UNICEF_6_12_2_final.pdf, доступно з 9 листопада 2017 року)
18. Pregrad J. Програмний посібник: запобігання насильству між однолітками задля безпечних та сприятливих середовищ в школах. Хорватія: ЮНІСЕФ Регіональний Офіс в Центральній та Східній Європі та Співдружності Незалежних Держав (CEE/CIS); 2015 рік (https://www.unicef.hr/wp-content/uploads/2016/01/SVAC_handbook_web_100dpi1.pdf, доступно з 28 березня 2018 року)
19. Chaux E. Aulas en Paz: багатокомпонентна програма для сприяння мирним відносинам та громадянським компетенціям. Рішення конфліктів щоквартально. 2007;25:79-86. (doi:10.1002/crq.193).
20. Aulas en Paz. Колумбія; 2013 рік (<https://aulasenpaz.uniandes.edu.co/>, доступно з 28 квітня 2018 року).
21. Belfield C, Bowden C, Klapp A, Levin H, Shand R, Zander S. Економічна ціна соціального та емоційного навчання. Нью-Йорк: Центр вивчення доходів та витрат в Колумбійському Університеті для вчителів; 2015 рік (<http://cbcse.org/wordpress/wp-content/uploads/2015/02/SEL-Revised.pdf>, доступно з 9 листопада 2017 року).
22. Позитивна Поведінка. Твін Фолз, Айдахо; n.d. (<https://www.positiveaction.net/>, доступно з 28 квітня 2018 року).
23. Позитивна Поведінка. В: Плани розвитку здорової молоді [website]. Болдер, Колорадо; 2012–2018 роки (<http://www.blueprintsprograms.com/factsheet/positive-action>, доступно з 4 квітня 2018 року).
24. Міжнародна програма KiVa International. Фінляндія: програма KiVa та Університет Турку; 2018 рік (<http://kivaprogram.net/program>, доступно з 4 квітня 2018 року).
25. KiVa — антибулінгова програма. В: Плани розвитку здорової молоді. Болдер, Колорадо; 2012–2018 роки (<http://www.blueprintsprograms.com/factsheet/kiva-antibullying-program>, доступно з 4 квітня 2018 року)
26. Шляхи до дорослого життя (P.A.T.H.S. to Adulthood). Китай; 2012 рік (<https://www.paths.hk>, доступно з 28 квітня 2018 року).
27. No Means No Worldwide. Сан-Франциско, Каліфорнія No Means No Worldwide; 2018 (<https://www.nomeansnoworldwide.org/>, доступно з 28 квітня 2018 року).
28. Gordon G, Welbourn A. Посібник з адаптації програми Ступені та Ступені плюс. Навчальна програма щодо гендерних питань, покоління, ВІЛ, навичок спілкування та будівництва відносин. Лондон: Саламандр Траст; 2017 рік (http://steppingstonesfeedback.org/wp-content/uploads/2016/10/SalamanderTrust_Adaptation_Guidelines_Stepping_Stones_-2017FINAL.pdf, доступно з 28 квітня 2018 року).
29. Welbourn A. Ступені: Пакет для тренінгів щодо ВІЛ/СНІД, навичок спілкування та будівництва відносин. Лондон: ActionAid; 1995 рік.
30. Інструмент моніторингу та оцінки для програм Ступені, що виконується на рівні громади, в Тихоокеанському регіональному проекті. Тихоокеанській регіональний проект ВІЛ/СНІД, секретаріат тихоокеанського співтовариства та фонд народів південного Тихоокеанського інтернаціоналу 2009 рік (http://steppingstonesfeedback.org/wp-content/uploads/2016/10/StSt_Pacific_Monitoring_Toolkit.pdf, доступно з 28 квітня 2018 року).
31. Foshee V, Langwisk S. Безпечні побачення, другий випуск: учбові програми для запобігання насильства на побаченнях. Сентер-Сіті, Мінесота: Hazelden; 2010 рік (<https://www.hazelden.org/web/public/safedatesproduct.page>, доступно з 2 квітня 2018 року).

Додаток А

Ключові показники та категорії INSPIRE

Вплив/мета: *Всі* діти, в тому числі підлітки, ростуть з більшою свободою від усіх видів насильства; а ті, хто зазнають насильство, отримують більш належний догляд, підтримку та доступ до правосуддя, необхідні для забезпечення фізичного, психічного та соціального благополуччя.*

**В тому числі діти, що знаходяться у вразливому положенні.*

Категорія	Підкатегорія	Показник	Сторінка
Насильство з боку осіб, що здійснюють нагляд	Насильницькі методи виховання з боку осіб, що здійснюють нагляд	1.1 Насильницькі методи виховання з боку осіб, що здійснюють нагляд, впродовж останнього місяця (ЦСР Показник 16.2.1) Відсоток дівчат та хлопців у віці від 1 до 17 років, які зазнали будь-яких фізичних покарань та/або психологічної агресії з боку осіб, що здійснюють нагляд впродовж останнього місяця, сортування за статтю та віком	28
Фізичне покарання в школі	Фізичне покарання з боку вчителів	1.2 Фізичне покарання з боку вчителів, впродовж останніх 12 місяців Відсоток дітей та підлітків жіночої та чоловічої статі, які на даний момент відвідують школу і які повідомили про те, що були фізично покарані вчителем впродовж останніх 12 місяців, сортування за статтю та класом (або віком)	30
Сексуальне насильство у дитинстві	Довічне сексуальне насильство у дитинстві	1.3 Довічне сексуальне насильство у дитинстві з боку будь-якого зловмисника. (ЦСР Показник 16.2.3) Відсоток молодих жінок та чоловіків у віці між 18 та 29 років, які зазнали сексуальне насильство до їх вісімнадцятиріччя, відсортовані за статтю та віком	32
	Сексуальне насильство над дитиною впродовж минулого року	1.4 Сексуальне насильство стосовно дитини впродовж минулого року з боку будь-якого зловмисника. Відсоток підлітків жіночої та чоловічої статі у віці від 13 до 17 років, які зазнали сексуальне насильство впродовж останніх 12 місяців, сортовані за статтю та віком	32
Насильство стосовно підлітків з боку партнерів	Насильство стосовно дівчат-підлітків в межах шлюбу або у відносинах, подібних до шлюбу	1.5 Фізичне та/або сексуальне насильство з боку інтимного партнера стосовно дівчат-підлітків, які мали/мають партнера, впродовж останніх 12 місяців (ЦСР Показник 5.2.1, суб-показник 4) Відсоток дівчат-підлітків, що мали/мають партнера у віці від 15 до 19 років, які зазнають фізичного та/або сексуального насильства з боку нинішнього або колишнього партнера впродовж останніх 12 місяців	35
	Насильство стосовно дівчат та хлопців-підлітків з боку романтичних партнерів	1.6 Фізичне та/або сексуальне насильство стосовно підлітків з боку романтичного партнера, впродовж останніх 12 місяців Відсоток підлітків жіночої та чоловічої статі у віці від 13 до 19 років, які зазнають фізичного та/або сексуального насильства з боку будь-якого романтичного партнера впродовж останніх 12 місяців, серед тих, які коли-небудь мали романтичних партнерів, сортовані за статтю та віком	38
Насильство з боку однолітків	Цькування та переслідування	1.7 Насильство з боку однолітків — цькування та переслідування, впродовж останніх 12 місяців Відсоток підлітків жіночої та чоловічої статі, які зазнали цькування впродовж останніх 12 місяців, сортовані за типом, статтю та класом (або за віком)	39

Категорія	Підкатегорія	Показник	Сторінка
Фізичне насильство стосовно підлітків	Фізичні напади на підлітків	1.8 Фізичні атаки на підлітків, впродовж останніх 12 місяців Відсоток підлітків жіночої та чоловічої статі, на яких було здійснено фізичні напади впродовж останніх 12 місяців, сортовані за статтю та класом (або за віком)	41
Фізичне покарання в школі	Відсоток вбивств дітей	1.9 Відсоток вбивств дітей (ЦСР Показник 16.1.1) Кількість жертв умисних вбивств дітей у віці від 0 до 19 років на 100 000 населення, сортовані за статтю та віком	42
Діти, що наражаються на насильство вдома	Діти, що стикаються з насильством з боку партнера стосовно їх матері/мачухи	1.10 Діти, що проживають в домогосподарствах, де присутнє фізичне насильство стосовно жінок з боку партнера. Відсоток підлітків жіночої та чоловічої статі та молодих людей у віці від 13 до 24 років, які повідомили, що їх батько або вітчим коли-небудь ударив або бив їх матір або мачуху за часів їх дитинства, сортовані за статтю та віком респондента	43

Моніторинг та оцінка

Проміжні результати (outcome): Країни розширили свої дослідження та опитування, доказову базу щодо насильства стосовно дітей та підлітків, доступну для розробки політики.

Категорія	Підкатегорія	Показник	Сторінка
Національна оцінка розповсюдженості ключових форм насильства	Національна оцінка розповсюдженості ключових форм насильства стосовно дітей та підлітків	2.1 Національна оцінка розповсюдженості ключових форм насильства стосовно дітей та підлітків Частка десяти показників впливу, для яких країна має свіжі національні оцінки розповсюдження насильства стосовно дітей та підлітків, отриманих з демографічних досліджень домогосподарств або опитувань в школах, дезагреговані за статтю та віком (якщо доречно)	45

Базові результати (output): Країни зміцнили потенціал та збільшили інвестиції в дослідження, спостереження, моніторинг та оцінку щодо насильства.

Категорія	Підкатегорія	Показник	Сторінка
Адміністративні системи даних	Адміністративні системи даних	2.2 Адміністративні системи даних, які відслідковують та повідомляють дані щодо насильства стосовно дітей Частка трьох галузей (соціальні послуги, правосуддя та охорона здоров'я), що володіють адміністративними системами даних, які здатні створювати ключові типи адміністративних даних щодо насильства стосовно дітей на національному рівні, дезагреговані за віком, статтю та типом насильства	46
Збільшення масштабів та якість стратегій INSPIRE	Збільшення масштабів та якість дій для зміцнення зусиль з моніторингу та оцінки	Збільшення масштабів та якість дій для зміцнення зусиль з моніторингу та оцінки <i>Країнам або програмам можливо буде потрібно розробити власні локальні доцільні показники для вимірювання збільшення масштабів та якості дій для зміцнення моніторингу та оцінки щодо насильства стосовно дітей, адаптовані до того, що є найбільш актуальним для географічного та програмного контексту.</i>	

Прийняття та забезпечення дотримання нормативних актів

Проміжні результати (outcome): Країни посилили прийняття та виконання законів та політик, які захищають дітей та підлітків від насильства, зменшують надмірне вживання алкоголю та обмежують доступ молоді до зброї.			
Категорія	Підкатегорія	Показник	Сторінка
Закони та політики	Закони, що захищають дітей від фізичного покарання	3.1 Закони, що захищають дітей від фізичного покарання (жорстоке покарання) Існування законодавства, що забороняє всі форми фізичного покарання дітей, в різних місцях (вдома, в школі, в умовах надання альтернативного догляду та у дитячих садках, у пенітенціарних установах/місцях ув'язнення, та як приговор за правопорушення)	48
	Закони, що захищають дітей від сексуального насильства та експлуатації	3.2 Закони, що захищають дітей від сексуального насильства та експлуатації Відповідність національної правової бази до міжнародних стандартів стосовно криміналізації сексуального насильства та експлуатації дітей та захисту дітей-жертв	49
	Закони, що захищають дітей від ключових факторів ризику стосовно насильства та експлуатації	3.3 Закони та політики, що захищають дітей від ключових факторів ризику стосовно насильства та експлуатації Існування законів, стратегій та правил, які захищають дітей від ключових факторів ризику	51
	Закони та політики, що захищають дітей	3.4 Закони та політики, пов'язані з реагуванням на насильство стосовно дітей з боку інституційних та відповідальних осіб Існування ключових законів та стратегій для захисту дітей від насильства та забезпечення адекватної реакції з боку відповідальних осіб, професіоналів та установ сектору правосуддя	52
Знання законів	Знання законів	3.5 Знання законів, які забороняють насильство стосовно дітей Відсоток підлітків та дорослих жіночої та чоловічої статі, які знають закони, що забороняють ключові форми насильства стосовно дітей, такі як фізичне покарання (жорстоке покарання), сортовані за статтю та віком	53

Базові результати (output): Країни оцінили, чи правова база та система правосуддя відповідають міжнародним нормам та найкращим практикам з метою захисту дітей та підлітків від насильства.			
Категорія	Підкатегорія	Показник	Сторінка
Перевірка чи відповідають правові та політичні бази міжнародним нормам	Перевірка чи відповідають правові та політичні бази міжнародним нормам	3.6 Оцінка, чи правові бази відповідають міжнародним нормам Національна оцінка відповідності правових баз міжнародним нормам, здійснюється за допомогою Контрольного списку ЮНОДК типових стратегій боротьби з насильством стосовно дітей, за останні п'ять років	54

Проміжні результати (outcome): Норми та цінності ключових груп підтримують ненасильницьке, поважне, турботливе та рівноправне з точки зору статі відношення до всіх дітей та підлітків.

Категорія	Підкатегорія	Показник	Сторінка
Підтримка фізичного покарання (вдома)	Погодження з тим, що фізичне покарання необхідне при вихованні дітей	4.1 Погодження з тим, що фізичне покарання необхідне при вихованні дітей Відсоток дорослих та підлітків чоловічої та жіночої статі, які погоджуються, що фізичне покарання необхідне при вихованні дітей	56
Підтримка фізичного покарання (в школі)	Підтримка фізичного покарання з боку вчителів	4.2 Підтримка фізичного покарання з боку вчителів та адміністрації школи Відповідність національної правової бази до міжнародних стандартів стосовно криміналізації сексуального насильства та експлуатації дітей та захисту дітей-жертв	57
Підтримка позитивних гендерних норм	Допустимість побиття дружини	4.3 Допустимість побиття дружини Відсоток жінок та чоловіків у віці від 13 до 49 років, які вважають, що чоловік має право ударити чи бити свою дружину (партнерку) хоча б по одній причині, сортовані за віком та статтю	58
	Закони та політики, що захищають дітей	4.4 Відношення до права жінки відмовитись від статевого акту Існування ключових законів та стратегій для захисту дітей від насильства та забезпечення адекватної реакції з боку відповідальних осіб, професіоналів та установ сектору правосуддя	59

Базові результати (output): Країни оцінили, чи правова база та система правосуддя відповідають міжнародним нормам та найкращим практикам з метою захисту дітей та підлітків від насильства.

Категорія	Підкатегорія	Показник
Збільшення масштабів, охоплення та якості стратегій INSPIRE	Збільшення масштабів охоплення та якості стратегій Норм та цінностей	Збільшення масштабів, охоплення та якості стратегії Норми та цінностей Національна оцінка відповідності правових баз міжнародним нормам, здійснюється за допомогою Контрольного списку ЮНОДК типових стратегій боротьби з насильством стосовно дітей, за останні п'ять років

Створення безпечних середовищ

Проміжні результати (outcome): Громадські місця, онлайн та антропогенні середовища, де діти та молодь проводять свій час стали більш безпечні та інклюзивні для всіх дітей.			
Категорія	Підкатегорія	Показник	Сторінка
Рівні вбивств	Рівні вбивств, всі віки	5.1 Рівень вбивств (ЦСР показник 16.1.1) Кількість жертв умисного вбивства на 100 000 населення, сортовані за статтю та віком	61
Доступність зброї та озброєння	Носіння зброї підлітками та дорослими в суспільстві	5.2 Носіння зброї в громаді, за останній місяць Відсоток підлітків та молодих людей жіночої та чоловічої статі, хто повідомив про носіння пістолета або ножа, в громаді або в районі впродовж останніх 30 днів, сортовані за статтю та віком	62
Взаємодія з незнайомцями, яких зустріли он-лайн	Он-лайн взаємодія з незнайомцями	5.3 Он-лайн взаємодія з незнайомцями, за останні 12 місяців Відсоток дітей та підлітків жіночої та чоловічої статі — користувачів Інтернету, які спілкувались он-лайн з особами, яких вони ніколи не зустрічали особисто впродовж останніх 12 місяців, сортовані за статтю та віком	63
	Особиста зустріч з особами, з якими познайомились он-лайн	5.4 Особиста зустріч з особами, з якими познайомились он-лайн, впродовж останніх 12 місяців Відсоток дітей та підлітків жіночої та чоловічої статі — користувачів Інтернету, які впродовж останніх 12 місяців зустрілись особисто з людиною, з якою познайомились он-лайн, сортовані за статтю та віком	64
Перехресне посилання від стратегії Навчання та формування життєвих навичок: 9.2 Відсоток підлітків жіночої та чоловічої статі, які не відвідували школу впродовж останнього місяця та впродовж останніх 12 місяців, тому що вони відчували себе в небезпеці або в школі, або по дорозі до/від школи, або он-лайн, сортовані за статтю та віком.			

Базові результати (output): Країни покращують охоплення та якість міжгалузевих зусиль для покращення безпеки в громадських місцях, он-лайн та в антропогенних середовищах.			
Категорія	Підкатегорія	Показник	
Збільшення масштабів, охоплення та якості стратегій INSPIRE	Збільшення масштабів охоплення та якості стратегії Безпечних середовищ	Збільшення масштабів охоплення та якості стратегії створення Безпечних середовищ Країнам або програмам можливо потрібно буде розробляти власні локальні доцільні показники для вимірювання збільшення масштабів, охоплення та якості стратегії створення Безпечних середовищ, адаптовані до того, що є найбільш актуальним для географічного та програмного контексту.	

Підтримка для батьків та вихователів

Проміжні результати (outcome): Батьки та особи, що здійснюють догляд, зміцнили позитивні батьківські практики та створюють більш дбайливі, сприятливі відносини «батьки-дитина».

Категорія	Підкатегорія	Показник	Сторінка
Конструктивні методи дисципліни осіб, що здійснюють догляд	Конструктивні методи дисципліни осіб, що здійснюють догляд	6.1 Ненасильницькі методи дисципліни з боку осіб, що здійснюють догляд, за останній місяць Відсоток дівчат та хлопців у віці від 1 до 17 років, які стикались з будь-яким ненасильницьким методом дисципліни з боку осіб, що здійснюють догляд, впродовж останнього місяця, сортування за статтю та віком	66
Позитивні відносини «батьки-дитина»	Розвиток для дітей раннього віку	6.2 Взаємодія та виховання піклувальником з раннього віку Відсоток підлітків та молодих людей жіночої та чоловічої статі, хто повідомив про носіння пістолета або ножа, в громаді або в районі впродовж останніх 30 днів, сортовані за статтю та віком	67
	Розуміння батьками/опікунами проблем підлітка	6.3 Розуміння батьками/опікунами проблем підлітка за останній місяць Відсоток підлітків жіночої та чоловічої статі у віці від 13 до 17 років, які повідомляють, що їх батьки чи опікуни розуміють їх проблеми та тривоги в більшості випадків або завжди, за останні 30 днів, сортування за статтю та віком	68
Контроль підлітків з боку батьків/опікунів	Контроль підлітків з боку батьків/опікунів	6.4 Контроль підлітків з боку батьків/опікунів Відсоток підлітків жіночої та чоловічої статі у віці від 13 до 17 років, які повідомляють що їх батьки або опікуни дійсно знали, чим вони займаються у свій вільний час практично завжди або завжди, впродовж останніх 30 днів, сортування за статтю та віком	69

Перехресне посилання від стратегії Норми та цінності 4.1
Відсоток дорослих та підлітків, які погоджуються, що фізичне покарання необхідне для виховання дітей.

Базові результати (output): Країни збільшили охоплення та якість програм для підтримки батьків та осіб, що здійснюють догляд, та стимулюють позитивне батьківство.

Категорія	Підкатегорія	Показник
Збільшення масштабів, охоплення та якості стратегій INSPIRE	Збільшення масштабів, охоплення та якості стратегії Підтримка батьків та вихователів	Збільшення масштабів, охоплення та якості стратегії Підтримка батьків та вихователів Країнам або програмам можливо потрібно буде розробляти власні локальні доцільні показники для вимірювання збільшення масштабів, охоплення та якості стратегії Підтримки батьків та вихователів, адаптовані до того, що є найбільш актуальним для географічного та програмного контексту.

Підвищення доходів та покращення економічного становища

Проміжні результати (outcome): Домогосподарства/сім'ї з дітьми є більш економічно захищеними, більше відповідають нормам гендерної рівності та в них нижчий рівень насильства з боку інтимного партнера.

Категорія	Підкатегорія	Показник	Сторінка
Економічна незахищеність домогосподарства	Діти, що живуть за національною межею бідності	7.1 Діти, що живуть за національною межею бідності (ЦСР показник 1.2.1) Відсоток дівчат та хлопців у віці від 0 до 17 років, що живуть у домогосподарствах за межею бідності, сортування за статтю та віком	71
	Діти в домогосподарствах, де є нестача харчування	7.2 Діти в домогосподарствах, де є нестача харчування (ЦСР показник 2.1.2) Відсоток дівчат та хлопців у віці від 0 до 17 років, які живуть в домогосподарствах з нестачею харчування помірного та важкого рівня, впродовж останніх 12 місяців, згідно з Шкалою сприйняття продовольчої небезпеки або згідно з будь-якою іншою регіонально або національно затвердженою шкалою	72
Розширення прав жінок в домогосподарстві	Прийняття рішень в межах домогосподарств дівчатами та жінками, які наразі в стосунках	7.3 Розширення прав жінок та дівчат, які наразі в стосунках Відсоток жінок та дівчат у віці від 15 до 49 років, які наразі мають партнера, які беруть участь (самостійно або разом з партнером) у прийнятті наступних рішень: їх власне здоров'я, великі покупки та відвідування сім'ї, родичів або друзів, сортування за віком (15-19 та 15-49)	75

Базові результати (output): Домогосподарства мають кращий доступ до програм економічної підтримки, які привертають увагу до гендерної рівності та запобігання насильства в родинях.

Категорія	Підкатегорія	Показник	Сторінка
Доступ до соціального захисту та економічна підтримка домогосподарств	Діти, охоплені соціальним захистом (програм економічної підтримки)	7.4 Діти, охоплені системами соціального захисту (ЦСР показник 1.3.1) <i>Відсоток дівчат та хлопців у віці від 0 до 17 років, що живуть в домогосподарствах, охоплених системами соціального захисту/мінімальним соціальним захистом (напр., програми економічної підтримки) впродовж останніх трьох місяців</i>	76
Збільшення масштабів, охоплення та якості стратегій INSPIRE	Збільшення масштабів, охоплення та якості стратегії Підвищення доходів та покращення економічного становища	Збільшення масштабів, охоплення та якості стратегії Підвищення доходів та покращення економічного становища <i>Країнам або програмам можливо потрібно буде розробляти власні локальні доцільні показники для вимірювання збільшення масштабів, охоплення та якості стратегії Підвищення доходів та покращення економічного становища, адаптовані до того, що є найбільш актуальним для географічного та програмного контексту.</i>	

Заходи з реагування і надання підтримки

Проміжні результати (outcome): Країни покращили якість та охоплення механізмів звітності, заходів реагування та запобігання насильства стосовно дітей в усіх галузях.

Категорія	Підкатегорія	Показник	Сторінка
Виявлення насильства в дитинстві	Виявлення сексуального насильства в дитинстві	8.1 Виявлення сексуального насильства в дитинстві Відсоток підлітків обох статей у віці від 13 до 17 років, які коли-небудь повідомляли про те, що зазнавали сексуального насильства в дитинстві, серед тих, хто коли-небудь зазнавав сексуальне насильство, за статтю	78
	Виявлення фізичного насильства в дитинстві	8.2 Виявлення фізичного насильства в дитинстві Відсоток дівчат та хлопців у віці від 0 до 17 років, які живуть в домогосподарствах з нестачею харчування помірного та важкого рівня, впродовж останніх 12 місяців, згідно з Шкалою сприйняття продовольчої небезпеки або згідно з будь-якою іншою регіонально або національно затвердженою шкалою	78
Пошук допомоги для опору насильству в дитинстві	Пошук допомоги для опору сексуальному насильству в дитинстві	8.3 Пошук допомоги у випадку сексуального насильства в дитинстві Відсоток підлітків обох статей віком від 13 до 17 років, котрі шукали інституційної або професійної допомоги для опору сексуальному насильству в дитинстві, серед тих, хто повідомляв про те, що зазнав такого насильства коли-небудь в житті, сортування за статтю	79
	Пошук допомоги для опору фізичному насильству в дитинстві	8.4 Пошук допомоги у випадку фізичного насильства в дитинстві Відсоток підлітків обох статей віком від 13 до 17 років, котрі шукали інституційної або професійної допомоги для опору фізичному насильству в дитинстві, серед тих, хто повідомляв про те, що зазнав такого насильства коли-небудь в житті, за статтю	79
Отримання послуг для жертв насильства в дитинстві	Отримання послуг для жертв сексуального насильства в дитинстві	8.5 Отримання послуг для жертв сексуального насильства в дитинстві Відсоток підлітків обох статей віком від 13 до 17 років, котрі отримали хоча б одну послугу для жертв сексуального насильства в дитинстві, серед тих, хто коли-небудь зазнавав сексуального насильства, сортування за статтю та типом послуги	81
	Отримання послуг для жертв фізичного насильства в дитинстві	8.6 Отримання послуг для жертв фізичного насильства в дитинстві Відсоток підлітків обох статей віком від 13 до 17 років, котрі отримували хоча б одну послугу для жертв фізичного насильства в дитинстві, серед тих, хто коли-небудь зазнавав фізичне насильство, сортування за статтю та типом наданої послуги	81
Обізнаність про послуги	Обізнаність про послуги підтримки для жертв насильства	8.7 Обізнаність підлітків про послуги підтримки для жертв насильства Відсоток підлітків обох статей віком від 13 до 19 років, котрі знають, куди їм звертатися в разі фізичного або сексуального насильства, сортування за статтю та віком	83
Підтримка системи правосуддя для дітей	Підтримка сектору правосуддя для дітей-жертв	8.8 Підтримка для дітей, які є в контакті з системою правосуддя Відсоток та кількість дівчат та хлопців молодше 18 років, які є в контакті з системою правосуддя, впродовж останнього року, які отримували спеціалізовану підтримку	84
	Діти, що знаходяться під вартою	8.9 Діти, що знаходяться під вартою Кількість дівчат та хлопців молодше 18 років, які знаходяться під вартою, на 100000 дитячого населення, сортування за статтю та віком	85

Базові результати (output): Країни зміцнили потенціал цілих галузей (правосуддя, соціальний захист, охорона здоров'я, освіта) для запобігання та боротьби з насильством стосовно дітей та підлітків.

Категорія	Підкатегорія	Показник	Сторінка
Потенціал системи захисту дітей	Потенціал системи захисту дітей	8.10 Кількість персоналу, що надає соціальні послуги Кількість соціальних робітників, відповідальних за захист дітей (або за благополуччя дітей) на 100000 дитячого населення, відповідно до типу (напр., робітники урядових чи неурядових організацій)	86
Керівні принципи сектору охорони здоров'я щодо насильства стосовно дітей	Керівні принципи сектору охорони здоров'я щодо жорстокого поводження з дітьми	8.11 Керівні принципи сектору охорони здоров'я щодо жорстокого поводження з дітьми Існування національних керівних принципів, протоколів або стандартних оперативних процедур (СОПів) для реагування системи охорони здоров'я на жорстоке поводження з дітьми, узгоджених з керівними принципами ВООЗ (очікується в 2019 році) та міжнародними стандартами прав людини	87
	Керівні принципи сектору охорони здоров'я щодо сексуального насильства стосовно дітей	8.12 Керівні принципи сектору охорони здоров'я щодо сексуального насильства стосовно дітей Існування національних керівних принципів, протоколів або стандартних оперативних процедур (СОПів) для реагування системи охорони здоров'я на сексуальне насильство стосовно дітей, узгоджені з керівними принципами ВООЗ (очікується в 2019 році) та міжнародними стандартами прав людини	88
Збільшення масштабів, охоплення та якості стратегій INSPIRE	Збільшення масштабів, охоплення та якості стратегій <i>Заходи з реагування і надання підтримки</i>	Збільшення масштабів, охоплення та якості стратегії <i>Заходи з реагування і надання підтримки</i> <i>Країнам або програмам можливо потрібно буде розробляти власні локальні доцільні показники для вимірювання збільшення масштабів, охоплення та якості стратегії Заходи з реагування і надання підтримки, адаптовані до того, що є найбільш актуальним для географічного та програмного контексту.</i>	

Проміжні результати (outcome): Діти та підлітки підвищили відвідуваність шкіл та шкільні досягнення; відтермінують дитячі шлюби та раннє народження дітей; будують більш рівноправні гендерні, ненасильницькі взаємовідносини; знижують ризиковану поведінку, таку як зловживання психоактивними речовинами.			
Категорія	Підкатегорія	Показник	Сторінка
Відвідуваність шкіл та паритет	Показник дітей, що не відвідують школу	9.1 Показник дітей, що не відвідують школу, дітей молодшого та початку середнього шкільного віку Відсоток у дітей молодшого та початку середнього шкільного віку жіночої та чоловічої статі, які не відвідували школу впродовж академічного шкільного року, сортування за статтю та шкільним віком (дітей молодшого та початку середнього шкільного віку)	90
Відчуття безпеки в та по дорозі до школи	Пропуски школи в зв'язку з міркуваннями безпеки	9.2 Пропуски школи в зв'язку з міркуваннями безпеки, за останній місяць та останні 12 місяців Відсоток підлітків жіночої та чоловічої статі, які залишились вдома і не пішли в школу за останній місяць та останні 12 місяців, тому що вони відчували себе в небезпеці в школі або по дорозі до/з школи, сортування за статтю та віком	91
Поведінка підлітків щодо їх сексуального та репродуктивного здоров'я	Ранній початок статевого життя	9.3 Ранній початок статевого життя Відсоток жінок та чоловіків віком від 15 до 19 років, які мали свій перший статевий зв'язок до виповнення їм 15 років, сортування за статтю	92
	Раннє народження дітей до виповнення 15 років та до 18 років	9.4 Раннє народження дітей до виповнення 15 та 18 років Відсоток жінок та дівчат у віці від 15 до 19 років, які народили дитину до виповнення їм 15 років Відсоток жінок у віці від 20 до 24 років, які народили дитини до виповнення їм 18 років	93
Дитячий шлюб	Дитячий шлюб до виповнення їм 15 років та 18 років	9.5 Дитячий шлюб до виповнення їм 15 та 18 років (ЦСР показник 5.3.1) Відсоток жінок у віці від 20 до 24 років, які вийшли заміж або були у відносинах до того, як їм виповнилось 15 років або 18 років	94
Вживання алкоголю підлітками	Пияцтво підлітків	9.6 Пияцтво підлітків Відсоток підлітків жіночої та чоловічої статі, які хоча б одного разу напивались впродовж останнього місяця <i>Перехресне посилання з усіма показниками проміжних результатів стратегії Норми та цінності</i>	95

Базові результати (output): Діти та підлітки мають кращий доступ до навчання, програм формування життєво-необхідних навичок та формування навичок забезпечення засобів існування, які є безпечними, ефективними, враховують гендерні аспекти та направлені на боротьбу з насильством.

Категорія	Підкатегорія	Показник	Сторінка
Охоплення боротьби з шкільним насильством	Доступ до шкільних програм запобігання насильству	9.7 Доступ до програм запобігання та боротьби з насильством впродовж останніх 12 місяців Відсоток дітей та підлітків жіночої та чоловічої статі, які вивчали в класах впродовж останнього академічного року про те, як запобігати та як реагувати на насильство, сортування за статтю та класом (або віком)	96
Збільшення масштабів, охоплення та якості стратегій INSPIRE	Збільшення масштабів, охоплення та якості стратегій Навчання та формування життєвих навичок	Збільшення масштабів, охоплення та якості стратегії Навчання та формування життєвих навичок <i>Країнам або програмам можливо потрібно буде розробляти власні локальні доцільні показники для вимірювання збільшення масштабів, охоплення та якості стратегії Навчання та формування життєвих навичок, адаптовані до того, що є найбільш актуальним для географічного та програмного контексту.</i>	

Міжгалузеві дії та координація

Проміжні результати (outcome): Країни зміцнили міжгалузеві, багатосторонні дії та координацію для запобігання та боротьби з насильством стосовно дітей.

Категорія	Підкатегорія	Показник	Сторінка
Національні плани та дії	Національні, міжгалузеві, багатосторонні плани та дії	10.1 Національні, міжгалузеві плани та дії для боротьби з насильством стосовно дітей Існування національного, міжгалузевого плану(ів) або стратегії(ій) для координації дій задля запобігання та боротьби з насильством стосовно дітей, які відповідають ключовим критеріям якості, відповідно до статусу плану.	98

Базові результати (output): Країни зміцнили потенціал та збільшили інвестиції в дослідження, спостереження, моніторинг та оцінку щодо насильства.

Категорія	Підкатегорія	Показник	Сторінка
Національні механізми планування	Національні механізми координації та планування	10.2 Національні механізми координації та планування Існування функціонуючого національного міжгалузевого, багатостороннього координованого механізму, завданням якого є спостереження за національними планами та стратегіями запобігання та боротьби з насильством стосовно дітей та підлітків, за участі дітей та підлітків.	99

Додаток В

Ілюструючи пункти опитувальників

Додаток В надає приклади пунктів опитувальників, які можуть бути використані для вимірювання ключових показників INSPIRE. Будь ласка, майте на увазі, що хоч багато відомо про те, як правильно вимірювати деякі з показників цього списку, більшість показників можуть бути виміряні різноманітними питаннями опитувань, в залежності від того, що є найбільш відповідним, актуальним та етичним для даних умов. Крім цього, деякі показники все ще розвиваються або є «надихаючими», це означає, що вони потребують додаткової методологічної роботи для розуміння того, як краще їх вимірювати.

Показник	Ілюструючі пункти опитувальників для вимірювання показників INSPIRE
1.1 Насильницькі методи виховання з боку осіб, що здійснюють догляд, за останній місяць (ЦСР 16.2.1)	Модуль з дитячої дисципліни ДБПГВ (див. ст. 29) (http://mics.unicef.org/tools) ОСНОВНОГО ПІКЛУВАЛЬНИКА ДІТЕЙ ПИТАЮТЬ: Дорослі використовують певні методи для того, щоб навчити дітей правильній поведінці або для реагування на проблеми в поведінці. Будь ласка, скажіть чи ви або інший дорослий у вашому домогосподарстві використовували цей метод з (ІМ'Я) <u>впродовж останнього місяця</u>. Підпункти с, d та f-k вимірюють насильницькі види дисципліни. Варіанти a, b та e відповідають ненасильницьким методам, як частина показника 6.1. a. Лишили без привілеїв, заборонили щось (ІМ'Я), що він/вона любить або не дозволили їй/йому виходити з дому? b. Пояснили (ІМ'Я) чому її/його поведінка неправильна? c. Трусил(и) дитину(ю)? d. Кричали чи лаялись на неї/нього? e. Дали дитині зайнятися чимось іншим? f. Шльопнули, вдарили або шльопнули по сідницях голою рукою? g. Вдарили його/її по сідницях або де інде по тілу ремнем, гребінцем, палкою або іншим твердим об'єктом? h. Назвали його/її глупою/лінивою або ще якімось прізвиськом такого типу? i. Вдарили або шльопнули по обличчю, голови або вухах? j. Вдарили або шльопнули по руці, плечах або ногах? k. Побили його/її, що означає били багато разів якомога сильніше?
1.2 Фізичне покарання з боку вчителів, за минулі 12 місяців	Ключовий опитувальник ГДЗШ 2018 року (www.who.int/chp/gshs/methodology/en) ПІДЛІТКІВ, ЯКІ НАРАЗІ НАВЧАЮТЬСЯ В ШКОЛІ, ПИТАЮТЬ: Впродовж останніх 12 місяців, чи було таке, щоб твій вчитель тебе ударив, шльопнув або заподіяв тобі фізичний біль навмисно?

1.3 Сексуальне насильство у дитинстві з боку будь-якого зловмисника (ЦСР 16.2.3)

Рекомендовані вимірювання щодо сексуального насильства над дітьми швидко розвиваються в світлі безперервної методологічної роботи. Наступні запитання можуть вважатися, що ілюструють те, що існуючі міжнародні опитування використовували для вимірювання цієї категорії:

Модуль з насильства ДДОЗ

(<https://dhsprogram.com/What-We-Do/Survey-Types/DHS-Questionnaires.cfm>)

1.4 Сексуальне насильство за минулий рік з боку буд-якого зловмисника

РЕСПОНДЕНТІВ, СТАРШЕ 15 РОКІВ, ЗАПИТУЮТЬ:

- В будь-який момент твого життя, як дитини або як дорослого, чи хтось колись примушував тебе будь-яким чином до сексуального контакту або виконувати будь-які інші сексуальні дії, коли ти цього не хотів/не хотіла?*
- Впродовж останніх 12 місяців хтось фізично примушував тебе до статевому акту, коли ти цього не хотів/не хотіла?*
- Скільки тобі було років, коли тебе вперше примусили до статевому акту або до виконання якихось інших сексуальних дій?*

Опитувальник ДНСД

(www.cdc.gov/violenceprevention/childabuseandneglect/vacs/methods.html)

РЕСПОНДЕНТІВ, У ВІЦІ ВІД 13 ДО 24 РОКІВ, ЗАПИТУЮТЬ:

- Небажаний сексуальний дотик:** *чи хтось колись торкався тебе сексуальним чином без твого дозволу, але не намагався і не примушував займатись сексом? Під доторкання сексуальним чином мається на увазі пестування, щипання, хватання або торкання за сексуальні частини тіла або біля них.*
- Намагання примусити до сексу за допомогою сили або тиску:** *Хтось колись намагався примусити тебе до сексу проти твоєї волі, але безуспішно? Можливо вони намагались примусити тебе за допомогою сили або тиску через домагання або погрози.*
- Фізичний примус до сексу:** *Чи хтось колись фізично примушував тебе до сексу проти твоєї волі та йому це вдалось?*
- Секс під тиском:** *Чи хтось колись примушував тебе тиском до сексу, за допомогою домагань або погроз, і йому це вдалось?*

ДЛЯ КОЖНОЇ СТВЕРДЖУВАЛЬНОЇ ВІДПОВІДІ: *Це сталося з тобою впродовж останніх 12 місяців? Скільки тобі було років, коли хтось вперше [ОПИШІТЬ ДІЮ, ПРО ЯКУ БУЛО ПОВІДОМЛЕНО] з тобою?*

Опитувальники ГОДО

(<http://blogs.lse.ac.uk/gko/tools/survey>)

КОРИСТУВАЧІВ ІНТЕРНЕТУ ПИТАЮТЬ: *За останні 12 місяців щось з переліченого ставалося з тобою в інтернеті [або при переписці або при використанні мобільного телефону]?*

- Мене запитували інформацію сексуального характеру про мене (наприклад, як виглядає моє тіло без одягу або які сексуальні речі я робив(ла)), коли я не хотів(ла) відповідати на такі запитання.*
- Мене просили говорити про сексуальні дії з кимось по інтернету, з ким я не хотів(ла) про це говорити.*
- Хтось просив мене через Інтернет робити щось сексуального характеру, що я не хотів/не хотіла робити.*
- Хтось через Інтернет просив у мене фото або відео, на якому видно інтимні частини мого тіла, коли я цього не хотів/не хотіла.*

1.5 Фізичне та/або сексуальне насильство з боку інтимного партнера стосовно дівчат-підлітків, за останні 12 місяців (ЦСР 5.2.1, під-показник 4)

Модуль з насильства ДДОЗ (див. ст. 37)

(<https://dhsprogram.com/What-We-Do/Survey-Types/DHS-Questionnaires.cfm>)

ДІВЧАТ ТА ЖІНОК У ВІЦІ ВІД 15 РОКІВ, ЯКІ КОЛИ-НЕБУДЬ: ваш (теперішній/колишній) чоловік/партнер робив щось з нижче перерахованого з вами:

- a. Штовхав вас, трусив вас або кидав щось у вас?
- b. Шльопав вас? Викручував руку або тягнув за волосся?
- c. Бив Вас кулаком або чимось іншим, що завдавало вам болю?
- d. Бив ногою, тягнув або побив вас?
- e. Намагався задушити або обпекти навмисно?
- f. Погрожував або атакував вас з ножом, пістолетом або іншою зброєю?
- g. Фізично примушував вас до статевих актів з ним, коли ви цього не хотіли?
- h. Фізично примушував вас до будь-яких інших сексуальних дій, яких ви не хотіли?
- i. Примушував вас погрозами або якимось іншим чином до сексуальних дій, яких ви не хотіли?

Для кожної дії, що була повідомлена: Як часто це траплялось впродовж останніх 12 місяців?

Опитувальник ВООЗ БКД вимірює додаткові дії щодо сексуального насильства з боку інтимного партнера: ви колись вступали в статевий акт, тому що боялись, що ваш партнер або чоловік може зробити, якщо ви відмовите? ваш чоловік або партнер або будь-який інший чоловік або партнер змушував колись вас робити щось інше сексуального характеру, що ви не хотіли робити або те, що ви вважали образливим або принижуючим вашу гідність?

1.6 Фізичне та/або сексуальне насильство з боку романтичного партнера стосовно підлітків, за останні 12 місяців

Опитувальник ДНСД

(www.cdc.gov/violenceprevention/childabuseandneglect/vacs/methods.html)

ПІДЛІТКІВ ЖІНОЧОЇ ТА ЧОЛОВІЧОЇ СТАТІ У ВІЦІ ВІД 13 РОКІВ ЗАПИТУЮТЬ: Чи [ПІДСТАВТЕ ТЕРМІН ДЛЯ РОМАНТИЧНОГО/ІНТИМНОГО ПАРТНЕРА] коли-небудь:

- a. Шльопав, штовхав, тряс або навмисно кидав у вас щось, щоб зробити вам боляче?
- b. Бив, ударяв ногою, бив якимось об'єктом?
- c. Душив, намагався втопити вас або обпекти навмисно?
- d. Використовував або погрожував ножом, пістолетом або якоюсь іншою зброєю?
- e. Намагався примусити вас займатись сексом проти вашої волі, але безуспішно? Можливо фізично намагались примусити вас займатись сексом або намагався давити на вас, щоб змусити зайнятися сексом за допомогою домагань або погроз.
- f. Коли-небудь фізично примушував вступити в статевий зв'язок проти вашої волі і йому це вдалось?
- g. Коли-небудь намагався давити на вас, щоб примусити вступити в статевий зв'язок через домагання або погрози і йому це вдалось?

1.7 Насильство серед однолітків — цькування та переслідування, останні 12 місяців

Ключовий опитувальник ГДЗШ 2018

(www.who.int/chp/gshs/methodology/en)

ПІДЛІТКІВ, ЯКІ НАРАЗІ ВІДВІДУЮТЬ ШКОЛУ, ПИТАЮТЬ: Цькування відбувається, коли один або більше учнів або хтось інший такого самого віку дражнить, ігнорує, розпускає плітки, б'є або робить боляче іншій людині знов і знов. Якщо дві людини приблизно однакової сили лаються або б'ються, або дражнять один одного по-дружньому — це не є цькування.

1. Впродовж останніх 12 місяців, чи хтось знущався над тобою в школі або за її межами?
2. Впродовж останніх 12 місяців, чи зазнавав ти кібербулінгу? Враховується булінг через чати, Інстаграм, Снепчат, Фейсбук, [СПЕЦИФІЧНИ ДЛЯ ДАНОЇ КРАЇНИ ДОДАТКИ], або інші соціальні мережі.

Показник	Ілюструючі пункти опитувальників для вимірювання показників INSPIRE
1.8 Фізичні напади на підлітків, за останні 12 місяців	Ключові Опитувальники ГДЗШ 2013 та 2018 (www.who.int/chp/gshs/methodology/en) Фізичний напад визначається як інцидент, в якому одна або декілька осіб вдарили або нанесли шкоду іншій людині за допомогою зброї (такого як палка, ніж або пістолет). Якщо два приблизно однаково сильні учня вирішили побитись один з одним, це не вважається фізичним нападом. Скільки разів на тебе було здійснено фізичний напад за останні 12 місяців?
1.10 Діти, що проживають в домогосподарствах, де існує фізичне насильство стосовно жінок з боку партнера	Опитувальник ДНСД (www.cdc.gov/violenceprevention/childabuseandneglect/vacs/methods.html) Скільки разів ти бачив або чув, що твою маму або мачуху бив, вдаряв, бив ногою або побив батько або вітчим? (Ніколи, Один раз, Більше одного разу, Не знаю) Модуль ДДОЗ по Насильству (https://dhsprogram.com/publications/publication-dhsqm-dhs-questionnaires-and-manuals.cfm) Наскільки тобі відомо, твій батько коли-небудь бив твою матір? Опитувальник ВООЗ БКД (www.who.int/reproductivehealth/topics/violence/mc_study/en) Коли ти був дитиною, твою маму бив твій тато (або її чоловік чи бойфренд)?
3.5 Обізнаність щодо законів, що забороняють насильство стосовно дітей	Підготовлені на основі Бушман та інші¹ та Канадського опитування батьків, Онтаріо 2013 (www.beststart.org/resources/hlthy_chld_dev/BSRC_Child_Discipline_Report.pdf) ДОРΟΣЛИХ ТА ПІДЛІТКІВ ЗАПИТУЮТЬ: На основі того, що ви почули чи дізнались про закони в своїй країні, будь ласка, зазначте чи вірите ви, що закони дозволяють батькам або опікунам карати своїх неслухняних дітей одним з наступних варіантів: [АДАПТУЙТЕ ПІДПУНКТИ, ЩОБ ВКЛЮЧИТИ ДІЇ, ЯКІ ДОЗВОЛЕНІ ТА ЗАБОРОНЕНІ ЗАКОНОМ В ДАНІЙ КРАЇНІ АБО ШТАТІ, НАПР., БУДЬ-ЯКЕ ФІЗИЧНЕ ПОКАРАННЯ ДИТИНИ БУДЬ-ЯКОГО ВІКУ; ШЛЬОПАННЯ ПО СІДНИЦЯХ РУКОЮ, БИТТЯ ПАЛКОЮ АБО ІНШИМ ОБ'ЄКТОМ, І Т.І.]
4.1 Погодження з необхідністю фізичного покарання для виховання дітей	ДБПГВ Модуль з виховання дітей (див. ст. 29) (http://mics.unicef.org/tools) ОСНОВНИХ ПІКЛУВАЛЬНИКІВ ДІТЕЙ ПИТАЮТЬ: Чи вірите ви, що для того, щоб правильно виховати дитину, необхідно її фізично карати?
4.2 Підтримка фізичного покарання з боку вчителів та адміністрацій шкіл	Підготовлено на основі опитування ОССІ, проведеним Рейтерс (www.ipsos.com/sites/default/files/news_and_polls/2014-10/6619-topline.pdf) Будь ласка, вкажіть, наскільки ви погоджуєтесь або не погоджуєтесь з наступними твердженнями: Вчителям або адміністраціям шкіл має бути дозволено фізично карати дітей в школі, наприклад, вдаряючи дитину по руці рукою або об'єктом, допоки це не є надмірно. (Рішуче згоден, В певній мірі згоден, В певній мірі не згоден, Рішуче не згоден, Не знаю)

1. Bussmann KD, Erthal C, Schroth A. Ефекти заборони тілесних покарань у Європі: порівняння п'яти націй. У: Durrant JE і Smith AB, редактори. Глобальні шляхи до скасування фізичного покарання: реалізація прав дітей. Нью-Йорк: Routledge 2010: 299-322. (www.taylorfrancis.com/books/e/9781136886355)

4.4 Допустимість побиття дружини**Ключове опитування ДДОЗ**

(<https://dhsprogram.com/What-We-Do/Survey-Types/DHS-Questionnaires.cfm>)

РЕСПОНДЕНТІВ У ВІЦІ ВІД 15 РОКІВ ЗАПИТУЮТЬ: *На вашу думку, чи може бути виправданим чоловік за те, що вдарив або побив дружину в наступних ситуаціях:*

- a. Якщо вона пішла гуляти, не сказавши йому?
- b. Якщо вона не доглядає дітей?
- c. Якщо вона лається з ним?
- d. Якщо відмовляється від сексу з ним?
- e. Якщо їжа, яку вона готувала, пригоріла?

Опитування ДДОЗ та ВООЗ БКД іноді питають на рахунок додаткових обставин, наприклад, таких: *Якщо він підозрює, що вона була йому невірною?*

Опитування ДНСД вимірюють цей показник серед респондентів у віці від 13 до 24 років.

4.4 Відношення до права жінки відмовитись від сексу**Опитування ОРЗ та ВООЗ БКД**

(www.who.int/reproductivehealth/topics/violence/mc_study/en)

РЕСПОНДЕНТІВ У ВІЦІ ВІД 15+ РОКІВ ПИТАЮТЬ: *В цій громаді або де інде, люди по різному бачать сім'ю та допустиму поведінку між чоловіком та жінкою вдома. Скажи мені, будь ласка, чи ти в цілому згоден або не згоден з твердженням. Тут нема правильних або хибних відповідей. Це обов'язок жінки займатись сексом з її чоловіком, навіть, якщо їй не хочеться. (Рішуче згоден. В певній мірі згоден. В певній мірі не згоден. Рішуче не згоден. Не знаю)*

5.2 Носіння зброї в громаді, за останні 12 місяців**ГДЗШ Ключові розширенні питання для модулю з насильства 2018**

(www.who.int/chp/gshs/methodology/en)

ПІДЛІТКІВ ПИТАЮТЬ: *Скільки днів впродовж останніх 30 днів ти носив зброю, таку як пістолет, ніж, кийок або [ТРАДИЦІЙНУ ДЛЯ КРАЇНИ ЗБРОЮ]?*

5.3 Спілкування он-лайн з незнайомою особою, за останні 12 місяці**Опитувальник ГОДО**

(<http://blogs.lse.ac.uk/gko/tools/survey>)

ДІТЕЙ ТА ПІДЛІТКІВ — КОРИСТУВАЧІВ ІНТЕРНЕТУ ПИТАЮТЬ: *Чи контактував ти з кимось за останній рік через Інтернет, кого раніше ніколи не зустрічав особисто?*

5.4 Особиста зустріч з людиною, з якою познайомився в Інтернеті, за останні 12 місяців**Опитувальник ГОДО**

(<http://blogs.lse.ac.uk/gko/tools/survey>)

ДІТЕЙ ТА ПІДЛІТКІВ — КОРИСТУВАЧІВ ІНТЕРНЕТУ ПИТАЮТЬ: *За минулий рік, чи ти зустрічався особисто з тим, з ким познайомився в Інтернеті?*

6.1 Ненасильницька дисципліна з боку вихователів, осатаній місяцьДБПГВ Модуль про дитячу дисципліну (див. ст. 29) (<http://mics.unicef.org/tools>)

ОСНОВНИХ ПІКЛУВАЛЬНИКІВ ДІТЕЙ ПИТАЮТЬ: Дорослі використовують певні методи для виховання дітей правильній поведінці та для того, щоб справитись з неправильною поведінкою. Я зачитаю різні методи, які використовуються. Будь ласка, скажіть, чи Ви або будь-який інший дорослий в вашому домогосподарстві використовує цей метод з (ІМ'Я) впродовж останнього місяця.

Підпункти a, b та e вимірюють ненасильницькі методи виховання. Варіанти c, d та f-k вимірюють насильницьку дисципліну, як частину показника 1.1.

- a. Лишили без привілеїв, заборонили щось (ІМ'Я), що він/вона любить або не дозволили їй/йому виходити з дому?
- b. Пояснили (ІМ'Я) чому її/його поведінка неправильна?
- c. Трусил(и) дитину?
- d. Кричали чи лягали на неї/нього?
- e. Дали дитині зайнятись чимось іншим?
- f. Шльопнули, вдарили або шльопнули по сідницях голою рукою?
- g. Вдарили його/її по сідницях або де інде по тілу ремнем, гребінцем, палкою або іншим твердим об'єктом?
- h. Назвали його/її глупою/лінивою або ще якимось прізвиськом такого типу?
- i. Вдарили або шльопнули по обличчю, голови або вухах?
- j. Вдарили або шльопнули по руці, плечах або ногах?
- k. Побили його/її, що означає били багато разів якомога сильніше?

6.2 Взаємодія та виховання піклувальником з раннього вікуОпитувальник ДБПГВ для дітей до 5 років (<http://mics.unicef.org/tools>)

СТОСОВНО КОЖНОЇ ДИТИНИ МОЛОДШЕ 5 РОКІВ ВДОМА, ПІКЛУВАЛЬНИКІВ ПИТАЮТЬ: Впродовж останніх трьох днів, чи ти або хтось з ваших домочадців старше 15 років займався одним з цих видів діяльності з (ІМ'Я):

- a. Читав книги або роздивлявся картинки з (ІМ'Я)?
- b. Розповідав історії (ІМ'Я)?
- c. Співав пісні для або з (ІМ'Я), в тому числі колискові?
- d. Гуляв з (ІМ'Я)?
- e. Грав з (ІМ'Я)?
- f. Називав, рахував або малював щось разом з (ІМ'Я)?

6.3 Розуміння підлітків з боку батьків/опікунів, за останній місяцьКлючові опитувальники ГОДО 2013 та 2018 (www.who.int/chp/gshs/methodology/en)

ПІДЛІТКІВ ПИТАЮТЬ: Впродовж останніх 30 днів, як часто твої батьки або опікуни розуміли твої проблеми або тривоги? (Ніколи, мало коли, іноді, більшість часу, завжди)

6.4 Контроль підлітків з боку батьків/опікунів, за останній місяцьКлючові опитувальники ГОДО 2013 та 2018 (www.who.int/chp/gshs/methodology/en)

ПІДЛІТКІВ ПИТАЮТЬ: Впродовж останніх 30 днів, як часто твої батьки або опікуни дійсно знали, що ти робив у свій вільний час? (Ніколи, мало коли, іноді, більшість часу, завжди)

Показник	Ілюструючі пункти опитувальників для вимірювання показників INSPIRE
7.2 Діти, що живуть в домогосподарствах з нестачею харчів (ЦСР 2.1.2)	Шкала ШСПН (див. ст. 74) (www.fao.org/in-action/voices-of-the-hungry/fies/en) РЕСПОНДЕНТІВ У ВІЦІ ВІД 15 РОКІВ ПИТАЮТЬ: Зараз хотів би поставити тобі декілька запитань щодо їжі. Впродовж останніх 12 місяців, чи було таке: 1. Ти або інші вдома переживали, що у вас не буде достатньо їжі, тому що у вас недостатньо грошей або інших ресурсів? 2. Знову ж впродовж останніх 12 місяців, чи було таке, що ти або інші вдома не мали можливості їсти здорову та поживну їжу в зв'язку з нестачею грошей або ресурсів? 3. Чи було таке, що ти або інші вдома їли тільки декілька видів їжі в зв'язку з нестачею грошей або ресурсів? 4. Чи було таке, щоб ти або хтось інший вдома мав пропустити прийом їжі в зв'язку з нестачею грошей або ресурсів для придбання їжі? 5. Знову ж про останні 12 місяців, чи було таке, що ти або інші вдома їли на твою думку менше ніж потрібно, в зв'язку з нестачею грошей або ресурсів? 6. Чи було таке, що у вас вдома закінчувалась вся їжа в зв'язку з нестачею грошей або ресурсів? 7. Чи було таке, щоб ти або інші вдома були голодні, але не їли в зв'язку з нестачею грошей або ресурсів на придбання їжі? 8. Чи було таке, щоб ти або інші вдома ходили цілий день голодні в зв'язку з нестачею грошей або ресурсів?
7.3 Розширення прав жінок та дівчат, які наразі у відносинах	Ключові опитувальники ДДОЗ (https://dhsprogram.com/What-We-Do/Survey-Types/DHS-Questionnaires.cfm) ДІВЧАТ ТА ЖІНОК, ЯКІ НАРАЗІ ЗАМІЖНІ АБО МЕШКАЮТ РАЗОМ З ПАРТНЕРОМ, ПИТАЮТЬ: 1. Хто зазвичай приймає рішення щодо вашого медичного обслуговування? 2. Хто зазвичай приймає рішення щодо великих покупок додому? 3. Хто зазвичай приймає рішення щодо візитів до родини або друзів? (Ви, Ваш партнер/чоловік, Ви та Ваш партнер/чоловік разом, Хтось інший)
7.4 Діти, охоплені системами соціального захисту (ЦСР 1.3.1)	Модуль з соціальних виплат ДБПГВ, Опитувальник домогосподарств (http://mics.unicef.org/tools) РЕСПОНДЕНТІВ, ЩО СТАРШЕ 15 РОКІВ, ПИТАЮТЬ: Я би хотів запитати тебе щодо різних програм зовнішньої економічної допомоги для домогосподарств. Під зовнішньою допомогою я маю на увазі підтримку, яка надається урядом або неурядовими організаціями, такими як, релігійні організації, благодійні організації або громадські організації. Сюди не входить допомога від родин, родичів, друзів чи сусідів. 1. Ти знаєш про (НАЗВА ПРОГРАМИ*)? 2. Ваше домогосподарство або хтось з домогосподарства отримував допомогу через (НАЗВА ПРОГРАМИ*)? 3. Коли востаннє Ваше домогосподарство або хтось з домогосподарства отримував допомогу через (НАЗВА ПРОГРАМИ*)? [*ПИТАННЯ ЗАПИТУЮТЬ ПРО МАКСИМУМ З СПЕЦИФІЧНИХ МІСЦЕВИХ ПРОГРАМ ДОПОМОГИ ЗА НАЗВОЮ, БУДЬ-ЯКУ ПЕНСІЮ ЗІ СТАРОСТІ ТА «БУДЬ-ЯКУ ІНШУ» ПРОГРАМУ, АДАПТОВАНУ ДЛЯ ТИХ УМОВ]
8.1 Виявлення сексуального насильства у дитинстві	Опитувальники ДНСД (див. ст. 82) (www.cdc.gov/violenceprevention/childabuseandneglect/vacs/methods.html) ПІДЛІТКІВ, ЯКІ ПОВІДОМЛЯЮТЬ ПРО СЕКСУАЛЬНЕ НАСИЛЬСТВО, ЗАПИТУЮТЬ: Чи розповідав(ла) ти <u>комусь</u> про цей досвід? Кому ти розповідав(ла)?
8.2 Виявлення фізичного насильства у дитинстві	Опитувальники ДНСД (див. ст. 82) (www.cdc.gov/violenceprevention/childabuseandneglect/vacs/methods.html) ПІДЛІТКІВ, ЯКІ ПОВІДОМЛЯЮТЬ ПРО ФІЗИЧНЕ НАСИЛЬСТВО, ЗАПИТУЮТЬ: Чи розповідав(ла) ти <u>комусь</u> про цей досвід? Кому ти розповідав(ла)?

Показник	Ілюструючі пункти опитувальників для вимірювання показників INSPIRE
8.3 Звертання за допомогою у разі сексуального насильства в дитинстві	Опитувальники ДНСД (див. ст. 82) (www.cdc.gov/violenceprevention/childabuseandneglect/vacs/methods.html) ПІДЛІТКІВ, ЯКІ ПОВІДОМЛЯЮТЬ ПРО СЕКСУАЛЬНЕ НАСИЛЬСТВО В ДИТИНСТВІ, ПИТАЮТЬ: <i>Говорячи про весь той небажаний сексуальний досвід, чи знав ти про лікарню/клініку, поліцейську дільницю, гарячу лінію, установу соціального захисту або юридичну службу, де можна отримати допомогу? Ти намагався (намагалася) знайти допомогу хоча б в одному з цих місць з приводу насильства? [МОЖУТЬ БУТИ ДОДАТКОВІ ЗАПИТАННЯ ЩОДО ТИПУ ДОПОМОГИ]</i> Модуль з насильства ДДОЗ (https://dhsprogram.com/What-We-Do/Survey-Types/DHS-Questionnaires.cfm) ПІДЛІТКІВ, ЯКІ ПОВІДОМЛЯЮТЬ ПРО СЕКСУАЛЬНЕ НАСИЛЬСТВО В ДИТИНСТВІ, ПИТАЮТЬ: <i>Думаючи про те, що тобі довелось пережити багато різних речей, про які ми з тобою говорили, чи намагався (намагалася) ти знайти допомогу? У кого ти шукав(ла) цю допомогу? Ще у когось?</i> [ЗАПИШІТЬ УСІ ВІДПОВІДІ, ВИКОРИСТОВУЮЧИ ПОПЕРЕДНЬО ЗАКОДОВАНІ КАТЕГОРІЇ: РЕЛІГІЙНИЙ ЛІДЕР, ДОКТОР/МЕДИЧНИЙ ПЕРСОНАЛ, ПОЛІЦІЯ, АДВОКАТ, ОРГАНІЗАЦІЯ, ЩО НАДАЄ СОЦІАЛЬНІ ПОСЛУГИ, ІНШЕ.]
8.4 Звертання за допомогою у разі фізичного насильства в дитинстві	Опитувальники ДНСД (див. ст. 82) (www.cdc.gov/violenceprevention/childabuseandneglect/vacs/methods.html) ПІДЛІТКІВ, ЯКІ ПОВІДОМЛЯЮТЬ ПРО ФІЗИЧНЕ НАСИЛЬСТВО В ДИТИНСТВІ, ПИТАЮТЬ: <i>Говорячи про весь той небажаний сексуальний досвід, чи знав ти про лікарню/клініку, поліцейську дільницю, гарячу лінію, установу соціального захисту або юридичну службу, де можна отримати допомогу? Ти намагався (намагалася) знайти допомогу хоча б в одному з цих місць з приводу насильства? [МОЖУТЬ БУТИ ДОДАТКОВІ ЗАПИТАННЯ ЩОДО ТИПУ ДОПОМОГИ]</i> Модуль з насильства ДДОЗ (https://dhsprogram.com/What-We-Do/Survey-Types/DHS-Questionnaires.cfm) ПІДЛІТКІВ, ЯКІ ПОВІДОМЛЯЮТЬ ПРО ФІЗИЧНЕ НАСИЛЬСТВО В ДИТИНСТВІ, ПИТАЮТЬ: <i>Думаючи про те, що тобі довелось пережити багато різних речей, про які ми з тобою говорили, чи намагався (намагалася) ти знайти допомогу? У кого ти шукав(ла) цю допомогу? Ще у когось?</i> [ЗАПИШІТЬ УСІ ВІДПОВІДІ, ВИКОРИСТОВУЮЧИ ПОПЕРЕДНЬО ЗАКОДОВАНІ КАТЕГОРІЇ: РЕЛІГІЙНИЙ ЛІДЕР, ДОКТОР/МЕДИЧНИЙ ПЕРСОНАЛ, ПОЛІЦІЯ, АДВОКАТ, ОРГАНІЗАЦІЯ, ЩО НАДАЄ СОЦІАЛЬНІ ПОСЛУГИ, ІНШЕ.]
8.5 Отримання послуг у разі сексуального насильства в дитинстві	Опитувальник ДНСД (див. ст. 82) (www.cdc.gov/violenceprevention/childabuseandneglect/vacs/methods.html) ПІДЛІТКІВ, ЯКІ ПОВІДОМЛЯЮТЬ ПРО СЕКСУАЛЬНЕ НАСИЛЬСТВО, ПИТАЮТЬ: <i>Ти отримав якусь допомогу в зв'язку з будь-яким з цих випадків в лікарні/клініці, поліції, від гарячої лінії, від служби соціального захисту або юридичної служби?</i>
8.6 Отримання послуг у разі фізичного насильства в дитинстві	Опитувальник ДНСД (див. ст. 82) (www.cdc.gov/violenceprevention/childabuseandneglect/vacs/methods.html) ПІДЛІТКІВ, ЯКІ ПОВІДОМЛЯЮТЬ ПРО ФІЗИЧНЕ НАСИЛЬСТВО, ПИТАЮТЬ: <i>Ти отримав якусь допомогу в зв'язку з будь-яким з цих випадків в лікарні/клініці, поліції, від гарячої лінії, від служби соціального захисту або юридичної служби?</i>
8.7 Усвідомлення служб підтримки жертв насильства серед підлітків	Адаптовано з ДНСД (www.cdc.gov/violenceprevention/childabuseandneglect/vacs/methods.html) ВСІХ ПІДЛІТКІВ ЗАПИТУЮТЬ: <i>Думаючи про всі типи (небажаного сексуального досвіду/досвіду фізичного насильства), які ми обговорювали. Чи знаєш ти лікарню/клініку, поліцейську дільницю, гарячу лінію, соціальний захист, або юридичну службу, куди можна звернутись по допомогу?</i>

Показник	Ілюструючі пункти опитувальників для вимірювання показників INSPIRE
9.1 Відсоток дітей, що не відвідують школу, молодшу та початок середньої	Опитувальник ДДОЗ домогосподарств 2017 року (https://dhsprogram.com/pubs/pdf/DHSQ7/DHS7_Household_QRE_EN_16Mar2017_DHSQ7.pdf) РЕСПОНДЕНТІВ У ВІЦІ 15+ ПИТАЮТЬ ЩОДО ВСІХ ДІТЕЙ У ВІЦІ ВІД 5 РОКІВ: Чи (ІМ'Я) коли-небудь відвідував(ла) школу? Чи (ІМ'Я) відвідував(ла) школу впродовж [20xx-20xx] шкільного року? Впродовж [цього/того] шкільного року, в якому класі [був/була/є] (ІМ'Я)?
9.2 Пропуски школи в зв'язку з міркуваннями безпеки, впродовж останнього місяця та останніх 12 місяців	ГДЗШ Ключові розширені питання для модулю з насильства 2013 та 2018 років (www.who.int/ncds/surveillance/gshs/methodology/en) ПІДЛІТКІВ, ЯКІ НАРАЗІ ВЧАТЬСЯ В ШКОЛІ, ПИТАЮТЬ: Впродовж останніх 30 днів, скільки разів ти не ходив в школу, в зв'язку з тим, що віддував себе в небезпеці по дорозі до/з школи або в школі?
9.3 Ранній початок статевого життя	Ключовий опитувальник ДДОЗ 2017 року (https://dhsprogram.com/What-We-Do/Survey-Types/DHS-Questionnaires.cfm) РЕСПОНДЕНТІВ СТАРШЕ 15 РОКІВ, ЯКІ ПОВІДОМЛЯЮТЬ ПРО ТЕ, ЩО ВОНИ ВСТУПАЛИ В СТАТЕВИЙ АКТ, ПИТАЮТЬ: Скільки тобі було років, коли в тебе був перший статевий акт?
9.4 Раннє народження дитини до виповнення 15 або 18 років	Жіночі опитувальники ДДОЗ та ДБПКВ (http://mics.unicef.org/tools) ЖІНОК ТА ДІВЧАТ, ЯКІ КОЛИ-НЕБУДЬ НАРОДЖУВАЛИ, ПИТАЮТЬ: Тепер я би хотів записати імена всіх народжених тобою дітей, почнемо з першого. В якій день, місяць та рік (ІМ'Я) був/була народжена? Модуль опитування без детальної історії народження може запитувати: РЕСПОНДЕНТКИ, ЯКІ КОЛИ-НЕБУДЬ НАРОДЖУВАЛИ: Скільки тобі було років, коли ти вперше народила дитину?
9.5 Дитячі шлюби до виповнення їм 15 та 18 років (ЦСР 5.3.1)	Ключовий опитувальник ДДОЗ для жінок (https://dhsprogram.com/What-We-Do/Survey-Types/DHS-Questionnaires.cfm) ЖІНОК ТА ДІВЧАТ, ЯКІ КОЛИ-НЕБУДЬ БУЛИ ОДРУЖЕНІ АБО ЖИЛИ З ЧОЛОВІКОМ ЛИШЕ ОДИН РАЗ, ПИТАЮТЬ: В якому місяці та році ви розпочали жити з своїм (чоловіком/партнером)? ЯКЩО БУЛА ОДРУЖЕНА АБО ЖИЛА З ПАРТНЕРОМ БІЛЬШЕ НІЖ ОДИН РАЗ: Тепер я хотів би спитати про твого першого (чоловіка/партнера). В якому місяці та році ви розпочали жити з ним? Опитування, такі як ДНСД, можуть запитувати про вік, а не про місяць та рік: ЖІНОК ТА ДІВЧАТ, ЯКІ КОЛИ-НЕБУДЬ БУЛИ ОДРУЖЕНІ АБО ЖИЛИ З ЧОЛОВІКОМ, ПИТАЮТЬ: Скільки тобі було років, коли ти почала жити зі своїм чоловіком або партнером?
9.6 Пияцтво підлітків	Опитування ОМРП 2017 року (www.cdc.gov/healthyyouth/data/yrbs/pdf/2017/2017_yrbs_standard_hs_questionnaire.pdf) ПІДЛІТКІВ-РЕСПОНДЕНТІВ ПИТАЮТЬ: Наступні 2 питання про те, скільки порцій алкоголю ти випив підряд, мається на увазі впродовж декількох годин. Щодо першого питання, кількість порцій алкоголю різна для учнів жіночої та чоловічої статі. Впродовж останніх 30 днів, скільки було таких днів, коли ти випивав 4 або більше порцій алкоголю підряд (якщо ти дівчина) та 5 або більше порцій алкоголю підряд (якщо ти хлопець)?
9.7 Доступ до програм запобігання та реагування на насильство впродовж останніх 12 місяців	Ключові розширені запитання до модулю з насильства ГДЗШ 2018 (www.who.int/chp/gshs/methodology/en) ПІДЛІТКІВ, ЯКІ НАРАЗІ ХОДЯТЬ ДО ШКОЛИ, ПИТАЮТЬ: Впродовж цього шкільного року, хтось на якомусь з уроків навчав тебе: a. Як запобігти фізичним бійкам та насильству? b. Що робити, якщо хтось примушує тебе до статевого акту? c. Що робити, якщо хтось намагається доторкнутись тебе сексуальним чином, коли ти цього не хочеш? d. Як запобігти знущань над собою? e. Що робити, якщо над тобою знущаються або ти бачив, як знущаються над кимось? f. Що робити, якщо на тебе фізично напали або ти побачив, як на когось напали?

Одеський Благодійний Фонд «Шлях до дому»

вул. Софіївська, 10, Одеса, Україна, 65082

Тел. +38(048) 7772076

office@wayhome.org.ua

<http://wayhome.org.ua>